

**ПРИЙДІТЕ
ПОКЛОНИМСЯ**

За благословенням
блаженнішого патріярха
Мирослава Івана

СЛОВО ПАТРІЯРХА

«Моліться безперестанку, за все дякуйте.
Така бо воля Божа щодо вас у Христі Ісусі».
(1 Сл. 5,17)

Молитва – це духовна пожива кожної людини, християнина чи нехристиянина, бо молитвою підносимося до божих висот і лучимося з Богом, стаємо перед ним і кажемо йому все те, що в нашій душі радісне, чи що її болить, чи чогось вона потребує, чи за щось вона вдячна, чи прагне на мить бути понад землею.

Без молитви наша душа німа, холодна, а може бути й мертвою перед Богом, коли з ним, джерелом нашого життя-буття, не має вона зв'язку. Молитва – наша дорога до Бога. У молитві Бога шукаємо, і знаходимо, за словами нашого Господа: «Кожний, хто просить, одержує; хто шукає, знаходить; хто стукає, тому відчинять» (Мт. 7,8). Молитва – це наша поміч, наше світло, наше добро.

Є різні засоби для молитви, як і різні її способи. Одним із найпростіших засобів – це молитовник, в якому списані різні молитви пера великих мужів молитви, їх ми читаємо не тільки устами, а і думкою, і серцем, доповнюючи їх нашими переживаннями і почуваннями. Між ними є теж молитви, які співаємо чи говоримо спільно в християнській громаді – це молитви літургічні, молитви нашого освячення. Це зміст кожного молитовника і його користь є незмірна.

Дорогі Браття і Сестри! Видаємо ось такий молитовник для наших вірних з усіма потрібними для них молитвами, особливо ж з літургійними. Нехай стане він першою книжкою Вашої родини, Вашої громади і кожного з Вас. Не розставайтеся з ним ніколи і нехай не буде дня, зокрема святочного, щоб він не був у Ваших руках. Це принесе Вам, нашому Народові і нашій Церкві великі благодаті.

Пам'ятаймо великі слова святого отця нашого Івана Золотоустого, який знав ціну молитви: «Молитва є могутня зброя, невичерпний скарб, невичерпне багатство, джерело, мати безчисленних дібр».

Цими словами й думками благословлю на духовну путь цей молитовник і благаю нашого Господа, щоб цим молитовником він учив нас молитися, щоб він став помічником для українських душ в їхнім житті й мандрівці з ним, нашим Спасом, до його вічності.

*Дано в Римі
у Сиропусну неділю,
дня 17 лютого 1991 року Божого.*

Мирослав Іван Кардинал Любачівський

МОЛИТВИ

“Голос мій дійшов до Бога,
і Він вислухав мене”
(Пс. 76,2)

ЩОДЕННІ МОЛИТВИ

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь (3).

Молитвами святих отців наших, Господи Ісусе Христе, Боже наш, помилуй нас. Амінь.
Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі.

Молитва до Святого Духа

Царю небесний, утішителю, Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Трисвяте

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Славослов'я

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва до Пресвятої Тройці

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Господня молитва

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Господи, помилуй (12)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Поклін Ісусові Христові

Прийдіте, поклонімся цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся Христові, цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся і припадім до самого Господа Ісуса Христа – царя і Бога нашого.

Псалом 50

Помилуй мене, Боже, по великій милості Твоїй, і по множеству щедрот Твоїх очисти беззаконня моє.

Найпаче обмий мене з беззаконня мого і від гріха мого очисти мене.

Бо беззаконня моє я знаю і гріх мій є завжди передо мною.

Проти Тебе єдиного я згрішив і перед Тобою зло вчинив, то і правий Ти в словах твоїх і переможеш, коли будеш судити.

Це бо в беззаконнях я зачатий і в гріхах родила мене мати моя.
Це бо істину полюбив еси, невідоме й таємне мудрости своєї явив Ти мені.
Окропи мене іссопом, і очищуся, обмий мене, і стану біліший від снігу.
Дай мені почути радість і веселість, зрадіють кості сокрушені.
Відверни лице Твоє від гріхів моїх і всі беззаконня мої очисти.
Серце чисте утвори в мені, Боже, і духа правого обнови в нутрі моєму.
Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Святого не відійми від мене.
Верни мені радість спасення Твого і духом владичним утверди мене.
Вкажу беззаконним дороги Твої, і нечестиві до Тебе навернуться.
Ізбав мене від вини крові, Боже, Боже спасення мого, і язик мій радісно прославить
справедливість Твою.

Господи, губи мої відкрий, і уста мої сповістять хвалу Твою.
Бо, якби Ти жертви захотів, дав би я, та всепалення не миле Тобі.
Жертва Богові – дух сокрушений, серцем сокрушеним і смиренным Бог не погордить.
Ущаслив, Господи, благоволінням Твоїм Сіон і нехай здвигнуться стіни єрусалимські.
Тоді уподобаєш собі жертву правди, приношення і всепалення, тоді положать на вівтар твій
тельців.

Символ віри

Вірую в єдиного Бога Отця, вседержителя, творця неба і землі, і всього видимого і
невидимого.

І в єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, єдинородного, від Отця родженого перед
усіма віками – світло від світла, Бога істинного від Бога істинного, родженого, несотвореного,
єдиносущного з Отцем, що через Нього все сталося.

Він задля нас, людей, і нашого ради спасення зійшов із небес, і воплотився з Духа Святого і
Марії Діви, і стався чоло віком.

І був розп'ятий за нас за Понтія Пилата, і страждав, і був похований, і воскрес у третій день,
згідно з писанням. І вознісся на небо, і сидить праворуч Отця. І вдруге прийде зо славою судити
живих і мертвих, а його царству не буде кінця.

І в Духа Святого, Господа животворящего, що від Отця і Сина ізходить, що з Отцем і Сином
рівнопоклоняємий і рівнославимий, що говорив через пророків.

В єдину, святу, соборну й апостольську Церкву.

Ісповідаю одне хрещення на відпущення гріхів.

Очікую воскресення мертвих і життя будучого віку. Амінь.

Покаянна молитва

Ослаби, прости, відпусти, Боже, прогрішення наші, вольні і невольні, що в слові і в ділі,
свідомі і несвідомі, що в думці й у помислі, що вдень і вночі – все нам прости, бо Ти благий і
чоловіколюбець.

Молитви до Пресвятої Богоматері

Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з Тобою. Благословенна Ти між
женами і благословенний плід утроби Твоєї, бо Ти породила Христа Спаса, Ізбавителя душ наших.

Достойно є воістину величати блаженною Тебе, Богородицю, присноблаженну, і
пренепорочну, і Матір Бога нашого. Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів,
що без зотління Бога Слово породила, сушу Богородицю, Тебе величаємо.

Під Твою милість прибігаємо, Богородице Діво, молитвами нашими в скорботах не погорди,
але від бід ізбав нас, єдина чиста і благословенна.

Преславна приснодіво Богородице, прийми молитви наші і донеси їх Синові Твоєму і Богові
нашому, щоб спас задля Тебе душі наші.

Молитва до ангелів

Всі небесні сили, святі ангели й архангели, моліть Бога за нас, грішних.

Молитва до всіх святих

Святі славні і всехвальні апостоли, пророки, мученики і всі святі, моліть Бога за нас, грішних.

Величання Пресвятої

Уповання нам – Отець, прибіжище наше – Син, і покровитель нам – Дух Святий. Тройце Свята, Боже наш, слава Тобі.

Митарева молитва

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній).

Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене.

Без числа нагрішив (нагрішила) я, Господи, прости мені.

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь (3).

У часі Великого посту (чотиридесятниці) мовимо цю покайну молитву з поклонами:

Молитва святого Єфрема

Господи і Владико життя мого, дух млявості, недбайливості, владолюбства й пустослів'я віджени від мене. *Доземний поклін.*

Дух же доброчесности і смиренномудрія, терпіння й любови даруй мені, недостойному рабові Твоєму (недостойній рабі Твоїй). *Доземний поклін.*

Так, Господи царю, дай мені зріти мої прогрішення і не осуджувати брата мого, бо Ти благословен еси на віки віків. Амінь. *Доземний поклін.*

Після цього 12 малих поклонів, молячись:

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній).

Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене.

Без числа нагрішив (нагрішила) я, Господи, прости мені.

Відтак: Господи і Владико життя мого, дух млявості, недбайливості, владолюбства й пустослів'я віджени від мене. Дух же доброчесности і смиренномудрія, терпіння й любови даруй мені, недостойному рабові Твоєму (недостойній рабі Твоїй). Так, Господи царю, дай мені зріти мої прогрішення і не осуджувати брата мого, бо Ти благословен еси на віки віків. Амінь. *Доземний поклін.*

Від Великодня до Вознесення, замість молитви до Святого Духа «Царю небесний»:

Воскресний тропар

Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах життя дарував (3).

РАНИШНІ МОЛИТВИ

Молитва св. Макарія до Пресвятої Тройці

Вставши зі сну, дякую Тобі, Боже, у Святій Тройці єдиний, що у превеликій доброті і в безмежній терпеливості не розгнівався на мене, грішного (грішну) і негідного (негідну), та не погубив мене з моїми провинками, а в пребагатому своєму чоловіколюбстві підніс мене зі сну, щоб я ранішньою молитвою прославляв (прославляла) твою силу.

Просвіти, Владико, мої духовні очі, відкрий мої уста, допоможи мені вправлятися в Твоєму законі і розуміти твої заповіді. Допоможи мені виконувати твою святую волю і визнавати Тебе цілим серцем та славити всесвятиє ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва до Пресвятої Тройці

Щиро дякую Тобі, вседобрий Боже, у Святій Тройці єдиний, що Ти охоронив мене цієї ночі від наглої й несподіваної смерті. Із вдячності за цю ласку віддаю Тобі нині цілого (цілу) себе – усі почування і сили моєї душі і тіла – Тобі єдиному на службу, Тобі єдиному на честь і славу.

Не хочу нічого такого ні думати, ні говорити, ні робити, чим би я міг (могла) Тебе зневажити.

А що я свідомий (свідома) своєї немочі, тож прошу Тебе, Пресвята Тройце, не позбав мене Твоєї помочі та опіки.

Допомагай мені завжди твоїми ласками!

Просвічуї мій притемнений розум, щоб я чимраз краще пізнавав (пізнавала) твою волю! Скріплюї мою слабу волю, щоб я робив (робила) тільки те, що Тобі подобається! Загривай моє холодне серце, щоб воно тільки Тебе завжди любило.

Дай, вседобрий Господи, щоб ціле моє життя вийшло Тобі на славу, а мені на спасення та вічне щастя у Твоєму небесному царстві. Амінь.

Молитва до Ісуса Христа

Мій найдорожчий Спасителю! З глибини душі дякую Тобі за те, що Ти дозволив щасливо пережити цю ніч і збудив мене до дальшого життя, щоб у ньому далі Тебе величати та вірно Тобі служити.

І хочу це робити до останньої хвилини мого життя.

Тож віддаю Тобі своє серце і цілого (цілу) себе Тобі жертвую.

А Ти, вседобрий Ісусе, своїми ласками допоможи мені виконувати твою святу волю.

Кріпи мої благородні змагання, освячуї мої думки, слова і діла. Нехай ціле моє життя буде згідне з Твоєю святою Євангелією.

Нехай повік благословенне буде Твоє святе ім'я. Амінь.

Молитва до Пресвятої Богородиці

Пречиста Діво Маріє! Із розсвітом цього дня вдаюся під твій покров і як добра дитина благаю Тебе: Матінко моя небесна, заопікуйся мною! У твої руки віддаю душу мою і тіло, – усе моє життя. А Ти, добра небесна Мати, будь найліпшою ненькою та заступницею! Охороняї мене завжди сильним твоїм покровом у всіх небезпеках для душі і тіла. Заступайся за мене у твого божественного Сина та своїми молитвами злагідной святій його гнів з приводу моїх гріхів!

Адже добре знаю, що Ти, царице неба, завжди успішно помагаєш усім тим, що з довір'ям віддаються під Твоє заступництво.

І твердо вірю, що під Твоєю святою опікою легше зможу уникнути всіх небезпек для душі і тіла; легше зможу виконувати божу волю, а після смерті досягнути вічне щастя. Амінь.

Молитва до ангела хоронителя

Ангеле божий, хоронителю мій святій, даний мені на охорону! Щиро благаю Тебе: просвічуї мене сьогодні, хорони від усього злого, захоочуй до добрих діл і провадь на спасенну дорогу. Амінь.

МОЛИТВИ ПРИ ТРАПЕЗІ

Молитва перед обідом

Христе Боже, благослови їду і пиття рабам твоїм, бо Ти святій еси, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва по обіді

Благодаримо Тебе, Христе, Боже наш, що наситив нас твоїми земними благами. Не позбав нас і небесного твого царства, але, так як Ти прийшов був, Спасе, поміж учнів твоїх і мир дав їм, прийди й до нас і спаси нас.

Господи, помилуй (3). Благослови.

Благословен Бог, що милує і живить нас із своїх багатих дарів, своєю благодаттю і чоловіколюб'єм, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва перед вечерею

Нехай їдять убогі і наситяться, і прославлять Бога ті, що шукають його; живими будуть їх серця на віки віків. Амінь.

Молитва по вечері

Благословенний Ти, Христе, Боже наш, що дав їду у свій час. Наповни нас теж Духом твоїм Святим і перебувай з нами по всі дні нашого життя. Амінь.

МОЛИТВИ НА КОЖНИЙ ДЕНЬ

Молитва, ранішнього намірення

Господи, дай мені зустріти з душевним спокоєм усе, що принесе мені цей день.

Дай мені цілковито віддатися на волю твою святу.

На всяк час дня цього в усьому настав і підтримай мене.

Які б я не дістав (дістала) вістки сьогодні, навчи мене прийняти їх із спокійною душею і твердим переконанням, що на все – твоя свята воля.

У всіх ділах моїх і словах керуй думками моїми і почуттями.

У всіх непередбачених випадках не дай мені забути, що все Ти послав.

Навчи мене просто й мудро ставитися до всіх людей, нікого не ображаючи, ні не засмучуючи.

Господи, дай мені силу перенести втому і всі події цього дня.

Керуй моєю волею і навчи мене молитися, вірити, надіятися, терпіти, прощати й любити. Амінь.

Молитва св. Івана Золотоустого на кожен годину дня

Господи, не позбав мене небесних твоїх благ.

Господи, захорони мене від вічних мук.

Господи, якщо думками, словом або ділом згрішив (згрішила) я, прости мені.

Господи, позбав мене несумлінності, забуття, легковажності і закам'янілої нечутливості.

Господи, охорони мене від усіх спокус.

Господи, просвіти моє серце, затемнене лукавими похотями.

Господи, я як людина згрішив (згрішила), – а Ти як Бог щедрий помилуй мене, бачачи неміч моєї душі.

Господи, пошли благодать свою на поміч мені, щоб я прославив (прославила) ім'я Твоє святе.

Господи Ісусе Христе, впиши мене, раба твого (рабу твою), в книгу життя, і даруй мені кінець добрий.

Господи, Боже мій, хоч і нічого доброго не зробив (зробила) я перед тобою, але дай мені за благодаттю Твоєю положити початок добрий.

Господи, окропи в моє серце росу благодаті Твоєї.

Господи неба і землі, згадай мене, грішного раба твого, окаянного й нечистого (грішну рабу твою, окаянну й нечисту) в царстві твоїм, амінь.

Господи, в покаянні прийми мене.

Господи, не остав мене.

Господи, не введи мене в напасть.

Господи, дай мені добру думку.

Господи, дай мені сльози, і пам'ять про смерть, і упокорення.

Господи, дай мені помисел визнати гріхи мої.

Господи, дай мені смиренність, чистоту і послушність.

Господи дай мені терпеливість, великодушність і лагідність.

Господи, посади в мені корінь доброго і страх перед тобою в серце моє.

Господи, сподоби мене любити Тебе із всієї душі моєї, всіма мислями моїми, і творити в усім волю твою.

Господи, охорони мене від лихих людей, нечистих духів і злих пристрастей, і від усякого іншого нечестивого діла.

Господи, Ти знаєш, що робиш, як Ти волиш; нехай буде воля твоя й у мені, грішному (грішній), бо Ти благословенний еси на віки. Амінь.

Неділя

Молитва до Пресвятої Тройці

Справедливо є і годиться богоналежно славити Тебе, Пресвяту Тройцю, нероздільно одну в своїй все безконечно перевищуючій істоті, – Тебе, премилосердного нашого Бога. Тебе величають усі земнородні, Тебе славословлять небесні духи.

Єдине істотою божество, що живеш у трьох особах, Тобі ми, всі вірні, приносимо богоналежний поклін.

Отче Вседержителю, Сину і Слово Боже, Всесвятий Душе, єдина сило і владо, єдине царство й величносте, помилуй і спаси нас, що Тебе нашим Богом визнаємо, що до Тебе молимося, що Тобі завжди хочемо служити і Тебе чимраз більше любити. Амінь.

Молитва до воскреслого Господа Ісуса Христа

Господи Ісусе Христе, царю слави, смиренний у страстях і могутній у воскресенні, переможцю смерті й ада! Ти виповнив перемогою над смертю і своїм воскресенням те, що приобіцяв у пророчих писаннях, і тому всі духи небесних воїнств і круг цілої землі поклоняються Тобі з невимовною радістю та втіхою і прославляють Тебе, воскреслого, а пекельні власті зі страху дрижать перед тобою.

Ми, покірні слуги Твоєї величності, святкуючи побожно й однодушне пам'ять твого славного воскресення, стаємо всі перед тобою та, згадуючи твою любов до нас, проливаємо сльози радості.

Поглянь, просимо Тебе, на наше смирення і вчини, щоб ми, очищені від скверни наших гріхів твоїм воскресенням, воскресли в Тобі та були достойними жититися плодами твоїх страждань і твого з мертвих востання.

Слава Тобі, Боже, що живеш і царюєш на віки віків. Амінь.

Понеділок

Молитва до ангелів

До вас, як заступників і сторожів нашого життя, приходжу з поклоном і проханням. Я, окаяний (окаянна) і многогрішний (многогрішна), прошу вас – помилуйте мене. Ви, що споглядаєте божу велич, ви, святі ангели, що найближче стоїте, у страхі й покорі, перед престолом Пресвятої Тройці, ви, кого опромінює невимовний блиск божої слави, моліть милостивого Бога, щоб зберіг мене від усього злого, а особливо від упадку в спокусах. Випросіть мені вашими молитвами ласки боговгодно прожити дні мого життя та ласки служити Богові з такою побожністю, з якою ви служили Ісусові Христові, коли він перебував на землі, і з якою й тепер служите йому в небі.

А Ти, Господи мій, Агнче Божий, що взяв на себе гріхи цілого світу, задля молитви Твоєї Пресвятої Матері і всіх небесних духів, що оточують престол Твоєї божої величності, вислухай моє прохання і пошли свого ангела хоронителя моїй душі і моєму тілу, щоб я під його проводом був охоронений (охоронена) від видимих і невидимих ворогів та сподобився (сподобилася) твого помилування разом з усіма твоїми вгодниками. Амінь.

Святий великий архистратиге Михаїле! Ти, що найближче стоїш до Пресвятої Тройці, начальнику небесних полків, що кличем «Хто, як Бог?» скинув збунтовані небесні духи в пекельну безодню, захисти Церкву нашу, наш нарід, мою родину та мене від напастей злого, і вчини, щоб Бог у моєму житті завжди й у всьому перемагав. Амінь.

Великий Гавріїле, світлий посланче несотвореного світла! Тобі відкрито велику тайну, що від віків була стережена й закрита навіть перед ангелами. І Ти цю тайну виявив єдиний Пречистій у день Благовіщення в Назареті. Разом з нею моли Всевишнього Бога, щоб подав нашим душам мир і своє велике помилування. Амінь.

Святий Рафаїле, Ти, що назвав себе одним із сімох святих ангелів, які підносять молитви святих і з ними стають перед славою Святого Бога! Ти був супутником Товії в далекій дорозі, Ти був його проводарем і опікуном, що завжди давав добру раду і хоронив у небезпеках, Ти був у всьому вірним помічником і другом. Будь і нам, що проходимо тепер небезпечну земну подорож

життя, Ти, великий божий архангеле, будь нам усім товаришем і провідником у нашій мандрівці. Моли Владику Христа за мене, нужденного (нужденну) і смиренного (смиренну), щоб не тішився мій ворог моєю погибеллю та щоб не говорив про мене, що «ця людина в пустоті жила і дні її життя пройшли марно, як тінь». Святий архангеле Рафаїле, захисти мене від такого нещасного кінця моєї життєвої дороги. Амінь.

Вівторок

Молитва до святого Івана Предтечі

Святий Іване, Предтече і хрестителю Господній! Про Тебе говорить святий євангелист, що Ти чоловік, посланий від Бога, щоб дати свідоцтво про світло, і щоб усі увірували в те правдиве світло, що прийшло на цей світ просвітити кожну людину. Після Тебе мало воно прийти, але воно було перше, ніж Ти, бо воно було від віків. Про Тебе, несхвальний пророче, свідчить сам Господь, коли каже, що Ти більший від усіх інших. Пророки провіщали Христа словами, а Ти вказав на нього рукою і говорив: «Це Агнецъ Божий, що бере на себе гріхи світу». Ти проповідник покаяння, Ти хрестив розкаяних у Йордані, Ти вдостоївся власною рукою диткнутися верху голови царя Бога. Ти перший мученик, Ти посників і пустинників наставник, Ти вчитель чистоти, Ти близький друг Христа. Тебе прошу, до Тебе припадаю: Не відмов мені твого заступництва, щоб душа моя відновилася покаянням, немов другим хрещенням, бо Ти був проповідником покаяння і хрестителем. Випроси мені ласку, щоб я міг (могла) одержати прощення гріхів і міг (могла) увійти колись туди, куди ніщо скверне не може ввійти, у небесне царство. Амінь.

Середа і п'ятниця

Молитва до Хреста Господнього

Чесний Хресте! Коли перші наші прабатьки в своєму непослусі з'їли овоч із забороненого дерева, що через те стало для них деревом смерті, тоді були вони вигнані з раю, в якому росло дерево життя, що мало своїми овочами удержати людину в молодості та зберегти її від смерті. Але людина втратила можливість доступити до нього, і щойно Ісус Христос повернув нам той божий дар, те в раї утрачене дерево життя. На Тобі, хресне Древо, помер наш Господь Бог, і своєю смертю поборов і нашу смерть; на Тобі, чесний Хресте, жертвував Христос своє життя і через те зробив Тебе животворним деревом, – деревом надприродного життя, життя божого.

Господній животворний Хресте! До Тебе припадаю, Тебе обнімаю й цілую та покірно прошу: Дай мені те життя, що його можна тільки в Тебе знайти, непроминаючу молодість духа, захист перед вічною смертю, святе боже життя. Тричасний Хресте! Багато людей Тебе бояться, від Тебе втікає, Тебе покидає, бо думає, що Ти своїм тягарем пригнітаєш до землі і вбиваєш. Не знають, безумні, що тим, хто Тебе з любов'ю обнімає, Ти даєш ангельські крила, на яких душа злітає до неба і знаходить Бога. Хресте святий, Хресте Господній! Тебе я люблю і Тебе всім серцем вітаю та всього (всю) себе Тобі передаю. У Тобі надія мого спасення, бо вірю, що Ти напевно заведеш мене до Ісуса Христа. Амінь.

Молитва до Пресвятої Богородиці

Пресвята Діво, без гріховної плями зачата і в самому Твоєму непорочному зачатті освячена всіма дарами Святого Духа, відповідно до призначеного Тобі безмірного достоїнства Божої Матері! Ти Богом від віків була призначена на те, щоб разом із твоїм Сином стерти голову ворога нашого роду, пекельного вужа, і тим примирити людство з Богом. Ти цариця сотворінь усього світу, чесніша від херувимів і славніша без порівняння від серафимів. Тебе, єдину по Христі, всемогутній збагатив усіма скарбами своєї ласки, так що серед творів його рук навіть думкою не можна собі уявити величнішого діла рук божих. Та не тільки за життя, але й у Твоєму успенні відзначив Тебе Бог понад усіх, переселивши Тебе з душею і тілом у нетлінне життя.

Мати Ісуса Христа! Тобі все завдячуємо, бо Ти дала нам Бога, Спасителя нашого, а через нього Ти зберегла нас від смерті і дарувала нам життя. Пресвята Богородице, хто зуміє висловити велич Твоєї материнської любови до нас? Хто ж зможе перелічити ті всі твої щедрі добродійства, якими обдаровуєш своїх дітей? Тому й моя любов до Тебе лине, бо знаю, що Ти не погордиш малим і нужденним даром любови мого серця, але приймеш його ласкаво, бо від віків ще ніхто не чув, щоб Ти когось, хто вдається до твого серця, без надії залишила. У тій вірі прошу Тебе, наймиліша Мати і моє прибіжище, будь милосердна до мене, що величаю Твоє непорочне зачаття

і призиваю Твоє святе ім'я: Маріє! Амінь.

Четвер

Молитва до апостолів

Вас, верховні апостоли Петре й Павле, та весь соборе Христових апостолів і учеників, вас усіх зібрав Господь наш Ісус Христос, щоб ви були з ним та щоб ви в його ім'я проповідували царство Боже. «Святі, на всю землю поширилося благовістя ваше, а прийнявши Святого Духа в огняних язиках, ви спалили поганську лож та сітями ваших слів уловили у віру заблуканих. Тому небо голосить та оповідає вашу славу, а ми просимо, на честь вашої пам'яті: Спаси, Боже, всіх нас, за молитвами твоїх апостолів». Амінь.

Молитва до святого отця Миколая

Всеблагий отче Миколаю, великий і предивний чудотворче! Ти своїми молитвами лікував усяку недугу і болість, Ти своїм заступництвом визволяв від певної смерти, Ти своєю опікою відганяв біду. Щиро благаю Тебе, скорого потішителя тих, що є в горі і нуждах теперішнього життя: Поспіши й до мене із своєю поміччю, захисти мене й усіх людей від вогню й води, від голоду й пошести, від тяжкої хвороби і несподіваної смерти. Хорони мене через ціле моє життя, а особливо в страшну хвилину переходу з дочасного життя до вічності. Захисти мене тоді щитом Твоєї молитви перед справедливим гнівом Христа Бога і допоможи мені, щоб я сподобився (сподобилася) навіки в небі, разом з тобою, прославляти й величати боже милосердя. Амінь.

Субота

Молитва до всіх святих

Ви, всі святі божі угодники, що за свого земного життя, так як і ми тепер, молилися і працювали, терпіли і боролися із спокусами та пристрастями, ви, що у своєму житті постійно шукали Бога, йому вірно в любові служили, а через хрест і відречення себе самих його знаходили і дійшли до неба, ви всі, патріярхи і пророки, апостоли й мученики, святителі й ісповідники, преподобні і праведні, і Ти, личе святих жінок, ви всі добрий подвиг закінчили і витривали у вірі. Тому прошу вас, що маєте велику сміливість перед Спасителем: Просіть його, як доброго, щоб він спас мою душу. Амінь.

Молитва за померлих

Умилосердися, Господи Ісусе Христе, над душами тих, що вже за гробом, але ще потребують очищення, щоб у вогні терпіння та муки була їм повернена одіж святости. Згадай, Господи, що Ти для їхнього відкуплення прийняв людське тіло і став одним із нас. Умилосердися над їх плачем та мольбами, які до Тебе підносять, і відпусти їм їхні кари. А те, чого їм нестаче для осягнення вічного щастя, доповни твоїми заслугами та заслугами Твоєї Пресвятої Матері і всіх святих. Подай їм твою спасаючу руку і введи їх у світлі місця прохолоди, відпочинку і спокою.

Боже, Ти хочеш спасення всіх людей, бо вони твої діти. Тому просимо Тебе: Подай блаженство неба нашим померлим отцям і матерям, братам і сестрам, і рідні, добродіям і друзям, тим, що вмерли наглою, несподіваною смертю, тим, що найбільше забуті і найбільше потребують помочі, та всім померлим. Усіх їх пом'яни, Господи. Амінь.

ВЕЧІРНІ МОЛИТВИ

Молитви перед сном

Поки покладешся на спочинок, зроби собі короткий іспит совісти: пригадай собі всі свої гріхи, якими Ти сьогодні зневажив (зневажила) Господа Бога. Пригадай собі нинішні злі вчинки, слова і думки та, збудивши в собі щирий, досконалий жаль, молися ось так:

Вседобрий Боже! З цілого серця дякую Тобі за всі добра, якими Ти мене сьогодні наділив. Дякую Тобі за поживу і здоров'я, дякую за твою опіку та незчисленні ласки. Дякую Тобі за все, що я одержав (одержала) задля заслуг твого єдинородного Сина Ісуса Христа, мого найдорожчого Спасителя. Амінь.

Сповідуюся перед тобою, мій Господи й Боже, у Святій Тройці єдиний, з усіх моїх гріхів,

якими я Тебе нині зневажив (зневажила). З цілого серця жалую, що я зневажив (зневажила) Тебе, мого найліпшого небесного Отця, найбільше моє добро.

Прости ж мені, вседобрий Господи, а я щиро постановляю більше не зневажати Тебе.

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній). Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене. Без числа нагрівив (нагрішила) я, Господи, прости мені.

Може цей день, який я оце прожив (прожила), уже останній у моєму житті... Тому ще раз прошу Тебе, всемилосердний небесний Отче, помилуй мене!

Даруй мені ласку, щоб смерть несподівано не заскочила мене; даруй ласку, щоб я міг (могла) приготуватись до дороги на страшний твій суд і досягнути те вічне щасливе життя в небі, яке Ти у найбільшому своєму милосерді приготував для добрих своїх дітей.

Вислови віри, надії, любови і жалю

Кожний християнин повинен відповідними словами збуджувати в собі віру, надію, любов і жаль; тоді вони стануть для нього неоціненним скарбом у годині смерти. Зокрема треба вміти збуджувати з любови до Бога досконалий жаль за гріхи, так як це нижче подано, бо лише тим можна досягнути прощення гріхів, коли не можна висповідатися.

Віра

Боже мій! Я твердо вірю і визнаю все те, що Ти як відвічна правда об'явив, і чого нас свята твоя церква вірити навчає, бо Ти ані сам помилитися не можеш, ані нас не можеш впровадити у зло. У тій вірі бажаю жити і вмерти.

Надія

Боже мій! Я твердо надіюся, що задля заслуг твого єдинородного Сина Ісуса Христа, нашого Спасителя, Ти обдаруєш мене потрібними ласками, щоб я тут, на цьому світі, виконував твою волю та цим заслужив собі на вічне життя в небі, бо Ти нам прирік це дати і вірний еси в додержанні обітниць. Боже, не допусти до того, щоб я втратив (втратила) небо.

Любов

Боже мій! З цілого серця мого люблю Тебе понад усе, бо Ти є безконечне добро, гідне найвищої любови, Ти моє вічне щастя; а з любови до Тебе – люблю всіх ближніх моїх, як самого себе. Боже, даруй мені ласку любити Тебе щораз то більше.

Жаль

Боже мій! З цілого серця жалую за всі мої гріхи, бріджуся ними і твердо постановляю більше не грішити, бо ними, Боже, я зневажив (зневажила) твою безконечну велич і батьківську любов і завдав (завдала) смерть Твоєму Синові Ісусові Боже, прости мені мої гріхи та будь милостивий до мене.

МОЛИТВИ НА РІЗНІ ПОТРЕБИ

Молитва подяки

Господи святий, Отче всемогутній, предвічний Боже, від якого походить усякий дар і всяке добро! Дякую Тобі за твої добродійства, що їх багато вилляв еси на мене, грішного й недостойного (грішну й недостойну), та сердечно молюся Тобі:

Так як тепер милостиво вислухав Ти мої молитви і виявив на мені свою доброту, так і назавжди виповняй добрі прохання мої і виявляй на мені багату милість твою.

Бо Ти щедрий і чоловіколюбивий Бог, і Тобі славу возсилаю, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва на всяке прошення

Поглянь, Владико Чоловіколюбче, милостивим твоїм оком на мене, і вислухай мої молитви, що їх з вірою приношу, бо сам Ти сказав: «Усе, що молячись просите, віруйте, що одержите, і буде вам», і ще: «Просіть, і буде вам дано». Тому і я, хоч і недостойний (недостойна), надіючись на милість твою, прошу:

Дай благодать твою мені, прости мені мої гріхи, крий мене від усяких ворогів, видимих і

невидимих, охорони від усякої напасти, біди і смутку, охорони від хвороби і всяких болів, та дай мені здоров'я і мирне життя, щоб славив я ім'я Твоє святе, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків, Амінь.

Мій Боже, дякую Тобі за те, що даєш, за те, що віднімаєш. «Нехай буде воля твоя».

Молитва до Пресвятої Богородиці

Згадай, о, всемилостива Діво Маріє, що від віків не чувано, щоб Ти покинула будь-кого, що прибігав під твій покров, благав Твоєї помочі або просив твого заступництва.

Ведений таким упованням, Діво над дівами і Мати, удаюсь і я до Тебе, приступаю і стаю перед тобою, зітхаючи, як грішник (грішниця):

Не відкидай моїх слів, Мати предвічного Слова, а послухай їх ласкаво і вислухай мене. Амінь.

Молитва у терпінні

Всемогутній Боже! Ти не тільки сотворив небо, землю і все, що в світі є, але Твоє провидіння опікується всім сотворінням, і ніщо в світі не діється без Твоєї волі чи твого допусту. Ти, Господи, знаєш мій біль і моє терпіння, бо в твоїй мудрості й любові хочеш через нього зробити мене подібним до твого Сина Ісуса.

Отче небесний! Благаю Тебе в покорі мого серця, задля заслуг твого єдинородного Сина Ісуса Христа і за його прикладом: Не як я хочу, а як Ти бажаєш, так нехай станеться. Нехай буде воля твоя! Я з повним підчиненням твоїй святій волі приймаю всі ті терпіння та допусти, що їх мені зсилаєш, лучу їх з усіма терпіннями і страстями Спасителя нашого Ісуса і жертвую їх Тобі на більшу твою славу та повторюю за твоїм праведним слугою Йовом: «Нехай буде благословенне ім'я Господа мого!» Пошли мені, Господи, твою ласку видержати в надії й терпеливості так довго, доки це Тобі подобається. Прийми це моє терпіння як покуту за мої гріхи, нехай воно очистить мою душу і влегшить мені дорогу до неба.

Найсолодший Ісусе, допоможи мені нести мій хрест. Навчи мене, як маю наслідувати Тебе і з тобою разом терпіти. Ти сказав: «Прийдіть до мене, всі стружені й обтяжені, і я упокою вас». Ісусе, потіш мене. Навчи мене, Ісусе, в кожній хвилині мого життя бачити божу волю і вірно виконувати її.

Ісусе, кріпи мене в моєму терпінні. Мати Божа, введнай мені у твого Сина ласку терпеливості. Амінь.

Молитва до апостола Юди Тадея у важких обставинах життя

Святий Тадею! Ти мав щастя належати до сім'ї Христа Спасителя, преславний апостоле й мученику. Ти яснієш великими чеснотами, вірний заступнику тих, що Тебе прославляють і до Тебе з довір'ям припадають! Ти опікун і заступник наш у найтрудніших обставинах. Тому стаю перед тобою і благаю з глибини мого серця:

Прийди на поміч мені своїм могутнім заступництвом, бо Ти маєш від Бога ласку приходити зі скорою поміччю тим, хто втратив уже всяку надію на порятунок. Глянь на мене ласкаво!

Моє життя – життя хрестів, а дні мого життя – море терпінь. Дороги життя мого вкриті терням і кожна хвилина його – свідок сліз і зітхань. А на збільшення мого нещастя чорні думки вкрадаються до мого серця. Неспокій, малодушність, брак довір'я, навіть розпука тиснуть до серця. Провидіння закрите перед очима моїми, і віра хитається в серці моїм. Такі думки впроваджують мене у чорні хмари смутку. Не залиши мене в такому тяжкому стані, а прийди з поміччю мені!

Прошу Тебе покірно: Глянь милосердно на мене і не погорди моїм проханням. Хай довір'я моє не буде зражене! Тебе обдарував Бог ласкою приходити на поміч тим, хто потрапив у безнадійне становище. Тому і я, що теж опинився у скруті, прошу Тебе про заступництво перед Христом Спасителем. Усе життя моє складати буду Тобі мою подяку і прославлятиму ім'я Твоє та шануватиму Тебе як мого особливого опікуна. Дякувати буду Богові за ласки, одержані через Твоє посередництво, і щосили моєї ширити буду славу імені Твоєму. Амінь.

Молитва за недужих

Господи наш, Ісусе Христе! Коли Ти ще жив на землі, до Тебе люди приносили своїх хворих, а часто й самі вони приходили до Тебе цілими громадами, і Ти немічних зводив на ноги,

прокажених очищав, сліпим повертав зір, німим мову, а глухим слух, і всім тяжко недужим подавав здоров'я душі і тіла. Поглянь, Господи, у своєму милосерді і на мене (цього, цю) хворого (хвору) твого (твою) раба (рабу), [ім'я], і, якщо така твоя свята воля, поверни мені (йому, їй) здоров'я.

Та якщо здоров'я тіла могло б бути загрозою для спасення моєї (його, її) душі, а ця недуга є дорогою, яка заведе мене (його, її) до Тебе, тоді ласкою своєю допоможи мені (йому, їй), з відданням твоєї святій волі, терпеливо, без скарги й нарікання переносити цю недугу. Нехай це терпіння буде мені (йому, їй) на відпущення і спокутування всіх моїх (його, її) провин та на зібрання заслуг для вічного життя. І моїм (його, її) життям, і моєю (його, її) смертю хай буде прославлене ім'я Пресвятої Тройці, Отця, і Сина, і Святого Духа, по віки вічні. Амінь.

Молитва на всяку неміч

Владико Вседержителю, лікарю душ і тілес, Ти, що смиряєш і возносиш, караєш і знову зціляєш, брата нашого (сестру нашу), [ім'я], немічного (немічну), посіти милістю Твоєю, простри руку твою, повну зцілення й ліку, і зціли його (її), піднісши з постелі і немочі.

Заборони духові немочі, віддали від нього (неї) всяку язву, всяку біль, усяку рану, всяку гарячку і трясцю; і, якщо є в ньому (ній) прогрішення або беззаконня, ослаб, відпусти, прости – твого ради чоловіколюбця.

Так, Господи, пощади створіння Твоє у Христі Ісусі, Господі нашім, що з ним благословен еси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва при вмираючих

Всемогутній і милосердний Боже, Ти подав людському роду засоби спасення, а вірним твоїм слугам приобіцяв нагороду вічного життя. Поглянь ласкаво на твого раба (твою рабу), що страждає у тяжкій недузі.

А якщо його (її) життя наближається до свого кінця, до смерті, і Ти відкликуєш його (її) із землі у вічність, то збережи його (її) душу, яку Ти створив. Нехай у тій хвилині, коли душа буде розлучатися з тілом, прийде по неї твій ангел, і хай вона стане перед тобою, Спасителем і суддею, очищена від усякої скверни гріха та хай сподобиться почути радісні слова до спасених: «Вірний слуго і добрий (вірна слугине і добра), увійди в радість небесного царства». Амінь.

Молитва у годині смерті

Господи, Боже мій, уже тепер приймаю у відданні й готовості всяку смерть, яку Ти схочеш на мене послати, з усіма її тривогами, терпіннями душі і болями тіла.

Молитва християнської родини

Всесильний і всемилостивий Господи Боже! Твоєї всемогутній опіці вручаємо наш дім і все, що маємо. Благослови, Боже, всім нам, як Ти благословив пресвятій родині в Назареті.

Найсвятіший Спасителю наш, Ісусе Христе! Благаємо Тебе задля любови Твоєї, що склонила Тебе стати чоловіком і вмерти на хресті за всіх нас, благослови нашу родину та всьому домові. Заступи нас, Ісусе, від диявольських підступів і від людської злоби. Захисти нас від громів, тучі, вогню, повені та інших нещасть. Дай нам, Господи, щоб ми всі кріпко держалися святої віри, у терпіннях і смутках не втрачали надії на Тебе і з дня на день росли в любові твоїй, у взаємній любові між собою. А коли прийде час смерті, не допусти, Ісусе, щоб хто-небудь із нас зійшов з цього світу без святих таїнств.

Маріє, Мати милосердя! Веди нас материнською рукою на цій долині сліз і поручай нас Синові Твоєму, щоб ми вдовоїлися його благословення в цьому житті, а в майбутньому – вінця нев'янущої слави.

Святий Йосифе, опікуне нашого Спасителя і його пречистої Матері, вставляйся за нами, благослови і борони нас. Святий архангеле Михаїле, заступай нас перед злобою пекельного змія. Святий Гавриїле, дай нам завжди пізнавати божу волю. Святий Рафаїле, хорони нас від недуг і небезпек життя. Святий ангели хоронителі, перестерігайте нас завжди і не дозволяйте, щоб ми зійшли з дороги спасення. Усі святі заступники наші, будьте нам опікунами і моліть Бога за нас. Амінь.

Молитва батьків за дітей

Отче небесний! Ти поблагословив мене діточками і поклав на мене обов'язок трудитися над їх вихованням. Знаю, Господи, що колись Ти будеш домагатися від мене рахунку з цього важного обов'язку. У тій свідомості вдаюся до Тебе і благаю в покорі:

Просвіти мій розум, щоб я моїх діточок якнайкраще провадив (провадила) згідно з твоїми святими заповідями. Викоріни з мого серця надмірне прив'язання до них, яке є виявом самолюбства, щоб я не був сліпий (не була сліпа) на їх похибки. Хорони мене, Господи, щоб я не був (була) для них згіршенням. Дай мені так виховати моїх дітей, щоб вони все більше Тебе пізнавали, любили, і ціле своє життя чинили згідно з Твоєю святою волею.

Пречиста Діво Маріє, будь моїм дітям Матір'ю і заступницею. Святий обручнику Йосифе, заопікуйся моїми діточками. Амінь.

Молитва дітей за батьків

Всемилосердний Боже! Дякую Тобі за моїх батьків та за всі ті добра, що Ти мені подав через них. Вони виховали мене, навчили любити твої святі заповіді та брідитися гріхом. Я люблю їх і хочу їх завжди шанувати і слухати. А Ти, Господи, поможи мені Твоєю ласкою, щоб я цю постанову виконав.

Благослови їх, Господи, всяким добром та довгим і щасливим життям, хорони від злого, дай їм силу перемогти всі труднощі. Дай, щоб вони на старості своїх літ діждалися потіхи від своїх дітей, а передусім від мене; а по смерті прийми їх і мене до небесного царства. Амінь.

Молитва учня (учениці)

Мій любий Ісусе! З цілого серця дякую Тобі за ласку, що можу ходити до школи. З вдячності за це постановляю добре вчитися, завжди бути чемним (чемною) і послухним (послушною) супроти моїх учителів, бо знаю, що й Ти, любий Ісусе, зростаючи в Назареті, був пильний, уважний і послухний своїй Матінці та опікунові, святому Йосифові.

Благослови ж мене, любий Спасителю! Твоєю ласкою поможи, щоб я добре вчився (вчилася) і тим приносив (приносила) Тобі більшу славу, батькам утіху, українському народові честь, а собі, так для душі, як і для тіла, пожиток. Амінь.

Молитва за перемогу над спокусами

Господи Милосердний! Ти сотворив чоловіка, щоб душею і тілом прославляв Тебе і вірно Тобі служив. Ти вчинив моє тіло храмом Святого Духа і освячуєш мене кожного разу, коли в пресвятій тайні Євхаристії я приймаю найсвятіше тіло і кров твого єдиного Сина Ісуса Христа.

Дай мені, Господи, силу, щоб я міг (могла) мужньо й успішно поборювати спокуси злого духа та всі мої низькі пристрасті й пожадання. Зачини двері мого серця перед жадобою земної слави і дочасного майна, не дай доступу ненависті й зазвисті, віджени від мене гріховні думки й пожадання та дай силу побороти їх.

Дозволь, щоб я через щоденні перемоги віддав (віддала) усі сили мого духа і тіла Тобі на службу. Скріпи, Господи, Твоєю святою ласкою мою слабосильну людську природу, допоможи мені, щоб я щораз більше освячував (освячувала) себе, а колись у майбутньому житті прийми мене до Твоєї небесної слави разом з усіма святими і тими, що вірно служили Тобі.

Згадай, Пречиста Діво Маріє і Мати моя небесна, що я віддався Тобі в опіку і до Тебе хочу належати. Рятуй мене в усіх спокусах. Амінь.

Молитва про духа покорі

До Тебе, мій Творче і Господи, звертаюся з покірним бланням рятунку в небезпечній спокусі гордості, бо тільки Ти можеш мене врятувати від небезпеки цього гріха, і Ти обіцяв свою святую ласку кожному, хто Тебе в ім'я твого єдиного Сина Ісуса Христа про неї буде просити.

Ти об'явив нам, що гордість була першим гріхом, який увійшов у світ і спричинив стільки лиха між людьми та безнастанно його спричинює.

Даруй мені, Господи, ласку покорі, щоб я належав до тих, що люблять правду і справедливість. Дай мені пізнати себе самого (саму), щоб я не виносив (виносила) себе понад інших, а бачив (бачила) завжди власну неміч і маловартність. Навчи мене, мій найдорожчий Спасителю, цієї найбільшої мудрости, яку Ти проповідав словом і ділом та якої Ти хотів навчити

твоїх святих апостолів, коли сам понизив себе аж до умивання їм ніг і хресної смерті.

Дай мені зрозуміти твою святу правду, що «хто хоче бути першим, нехай буде слугою всіх». Покажи мені, найсолодший Ісусе, високу ціну чесноти покори, і розбуди в моєму серці гарячу любов до неї, бо Ти сказав, що «Бог гордим противиться, а покірним дає благодать».

Ісусе, лагідний і покірного серця, дай мені серце, подібне до серця твого. Амінь.

Молитва в день іменин

З цілого серця дякую Тобі, Господи, що Ти вчинив мене гідним прийняти святу тайну хрещення і стати членом Твоєї Церкви. Поможі мені, Господи, щоб я назавжди був (була) вірною й чесною дитиною Твоєю і мужнім борцем за справи Христові і за славу його святого імени між людьми. Нині, у день мого небесного заступника, перед тобою, Боже, я відновляю мій хресний обіт і, відрікаючися диявола та його слуг, обіцяю вірити в Христа і вірно йому служити.

Вірую в усе, що Ти, Господи, нам об'явив, і постановляю жити і вмерти так, як це належить вірному (вірній) святої Церкви.

Святий (*ім'я*), мій небесний опікуне, заступися за мене перед престолом Всевишнього і випроси ласку, щоб я міг Тебе наслідувати, а по смерті разом з тобою оглядати славу божу в небі на віки вічні. Амінь.

Молитва за того, хто хоче іти в путь

Господи Боже, Боже наш, істинна й жива путь, Ти подорожував зі слугою твоїм Йосифом, подорожуй. Владико, і з рабом твоїм (з рабою Твоєю) [*ім'я*], і від усякого буревію й напасти ізбав, і мир та могутність знову устрой, щоб він (вона) над усякою правдою промишляв (промишляла) за заповідями твоїми, і, сповненому (сповненій) житейських і небесних дібр, зволь назад повернутися.

Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва на благословення дому

До Тебе молимося, всемогутній Боже, за цей дім і за тих, що живуть у ньому, і за речі, і щоб Ти зволив їх благословити, і освятити, і розмножити в ньому всякі блага. Подай їм, Господи, достаток з небесної роси, і з земних благ – життя, і їх бажання твоїм милосердям приведи до благого завершення.

Отож, із нашим входом зволь благословити й освятити цей дім, так як Ти благоволив благословити дім Авраама, Ісаака і Якова. У стінах дому цього хай мешкають ангели твого світла і хай оберігають тих, що живуть у ньому.

Бо твоя є сила і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь

Відвідай, молимося до Тебе, Владико, цей дім і далеко від нього віджени всі затії диявола. Хай твої святі ангели мешкають у ньому, захоронюючи його в мирі, і хай Твоє святе благословення буде тут завжди. Обережи, молимося до Тебе, Владико, від пожару, від бурі, від погібелі, пошесті, недуг, від усіх ворожих бід і нападів, щоб дім тих, що на Тебе надіються, був без журби.

Бо Тебе хвалять усі небесні сили і Тебе славить усе сотворіння на віки віків. Амінь.

Молитва на освячення всякої речі

Творче і Сотворителю людського роду, дателью благодаті духовної, подателью вічного спасення! Сам, Господи, пошли Духа твого Святого з вишнім благословенням на оцю (*називає річ*), щоб вона, озброєна силою небесного заступництва, була для тих, хто захоче її вживати, помічною для тілесного спасення, і заступництва, і помочі. Бо Ти благословляєш і освячуєш усе, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитви за з'єднання всіх християн

Ти, Господи, з'єднав різні народи у визнанні святого імени твого, благаємо Тебе за з'єднання всіх християн, а зосібна за християнські народи сходу. Просимо Тебе, впли у нас усіх бажання єдності, щоб ми разом творили одне стадо під проводом одного пастиря.

Учини, Господи, щоб вони перейнялися наукою своїх святих учителів, які є однаково й

нашими отцями у вірі. Бережи їх від злого, що могло б їх від нас відлучити. Дух згоди й любови, що є знаком твого перебування між вірними, нехай прискорить той день, в якому наші бажання злилися б з їхніми, щоб так кожний нарід усякої мови пізнав і прославляв Господа нашого Ісуса Христа, твого Сина. Амінь.

МОЛИТВА ІЛАРІОНА, МИТРОПОЛИТА КИЇВСЬКОГО

О Владико, Царю й Боже наш, вишній і славний, Чоловіколюбче, що віддаєш задля труди славу же й честь, творячи причасниками твого царства! Пом'яни як благий і нас, убогих твоїх, бо ім'я Твоє – Чоловіколюбче. Хоч і добрих діл не маємо перед тобою, але, багато раз милість учинивши нам, спаси нас. Ми бо люди твої і вівці пастви Твоєї, і стадо, яке щойно почав Ти пасти, вивівши із пагуби ідолослужіння. Пастирю добрий, що кладеш душу за вівці! Не остав нас, хоч іще ми блукаємо; не остав нас, хоч іще грішимо перед тобою, як новокуплені раби, які в усьому не вгодили господеві своєму. Не погорди нами, хоч і мале ми стадо, але промов нам: Не бійся, мале стадо, бо благоізволив Отець ваш небесний дати вам царство.

Багатий милістю і благий щедротами, що обіцяв прийняти розкаяного і вичікуєш повороту грішних, не пом'яни многих гріхів наших! Прийми нас, що звертаємося до Тебе, зітри записані провини наші, зменши гнів, яким загнівили ми Тебе, Чоловіколюбче. Ти бо еси Господь, і Владика, і Творець, і в Тобі є власть – чи жити нам, чи вмирати. Відклади гнів, о, Милостивий, на який ми заслужили нашими ділами; проведи мимо спокусу, бо – земля ми і прах. Не ввійди в суд з рабами твоїми.

Ми, люди твої, Тебе шукаємо, до Тебе припадаємо, Твоєї милости шукаємо. Згрішили ми і зла натворили – не зберегли ми, ні не вчинили, як повелів Ти нам. Земними будучи, до земних склонилися і лукаве вчинили перед лицем слави Твоєї. Тілесним похотям віддали ми себе, віддалися у неволю гріхові і печалям житейським, відбігли від свого Владики. Убогі ми на добрі діла, окаянні через зле життя.

Каємося, просимо, молимо: Каємося із-за злих діл наших; просимо, щоб Ти страх свій післав у серця наші; молимо, щоб на страшному суді Ти помилував нас. Спаси, ущедри, споглянь, посіти, умилосердся, помилуй. Твої бо ми, твої створіння, ми діло рук твоїх. Якщо на беззаконня зважатимеш, Господи, Господи, хто встоїться? Якщо віддаси кожному за ділами його, хто ж спасеться? Бо в Тебе очищення, бо від Тебе милість і багате ізбавління. І душі наші в руках твоїх, і віддих наш у волі твоїй. Відколи бо Ти милостиво споглядаєш на нас – у мирі й добрі живемо; якщо ж Ти з гнівом споглядаєш – зникаємо, як рання роса, не встоїться бо порошок перед бурею, і ми перед гнівом твоїм.

Але як створіння у Створителя нашого, милости просимо: Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй. Усе бо благе від Тебе для нас; усе ж несправедне – від нас Тобі. Усі бо ми ухилилися, всі разом стали негідними. Немає ні одного з нас, який побивався б і подвизався б за небесне, але всі про земне, усі про печалі житейські побиваємося. Бо зник праведний на землі, не тому що Ти оставляєш нас чи нехтуєш нами, але тому що ми Тебе не шукаємо – волиємо тільки те, що видиме.

Тому-то боїмося, щоб не вчинив Ти з нами, як із Єрусалимом, який оставив Тебе і не ходив путями твоїми. Але не чини нам, як і їм, за ділами нашими, ні за гріхом нашим не надавай нам. Радше стерпи нам, і ще довго стерпи! Припини гнівний свій полум'я, який простягається на нас, рабів твоїх, сам направляючи нас на істину твою, навчаючи нас творити волю твою, бо Ти еси Бог наш, і ми – люди твої, твоя часть, Твоє ж насліддя.

Не возносимо рук наших до чужого бога, ані не йдемо за якимсь лжепророком, ні єретичних наук ми не придержуємося; тільки Тебе призиваємо, істинного Бога, і до Тебе, що живеш на небесах, очі наші возносимо, до Тебе руки наші підносимо, молимося Тобі: Віддай нам, ж благий Чоловіколюбче, помилуй нас, призиваючи грішників до покаяння, і на страшному суді Твоєму не відлучи нас стояння праворуч Тебе, але причасниками благословення праведних учини нас.

І, поки стоїть світ, не наводь на нас напасті спокус, ані не передай нас у руки чужих, щоб не прозвався город твій полоненим городом, і стадо Твоє – чужинцями на землі, не своїй. Щоб, не сказали сусіди: Де їхній Бог єсть? Не допускай на нас скорботи, ні голоду, ні несподіваних смертей, вогню, потопів; щоб не відпали від віри хиткі у вірі.

Малувато покарай, а багато помилуй; мало зранюй, а милостивно зцілюй; мало оскорблюй, а скоро звеселюй; бо не може наше ество довго носити гнів твій, як стебло вогонь. Але злагіднися, умилосярдься, бо Твоє єсть милувати і спасати.

Тому продовж милість твою на людей твоїх, ворогів прожени, мир укріпи, країни усмири, на голод пошли врожай, власть наша хай буде пострахом для країн, боярам подай мудрість, городи насели, Церкві твоїй дай ріст, насліддя своє охорони, чоловіків, і жінок, і дітей спаси. Тих, що в рабстві, у полоні, на каторгах, у подорожах, у плавбі, у в'язницях, у голоді, і в спразі, і в наготі – усіх помилуй, усіх утіш, усіх возвесели, творячи їм радість, і тілесну, і душевну, молитвами, молінням пречистої Твоєї Матері; і святих небесних сил, і предтечі твого і хрестителя Івана, апостолів, пророків, мучеників, преподобних і всіх святих молитвами.

Умилосярдься над нами і помилуй нас, щоб, милістю Твоєю ведені в єдності віри, враз весело й радісно славили Тебе, Господа нашого Ісуса Христа, з Отцем і Пресвятим Духом – Тройцю нероздільну, єдинобожественну, яка володіє на небесах і на землі, ангелами і людьми, видимим же і невидимим створінням, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

*«Слово про закон і благодать»,
около 1040 року*

МОЛИТВИ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

Приречення вірної служби Ісусові Христові

Найдорожчий наш Спасителю! Ти для нас є всім. Ти нас сотворив і удержуєш при житті. Ти нас, своїх дітей, виховав. Від твого серця йде до нас такий жар любови, що хіба мали б ми кам'яні серця в наших грудях, коли б Тебе не любили. Ти нам дорожчий, ніж батько, мати, брати й сестри, ніж наше власне життя. Тому прирікаємо, що цілим серцем будемо держатися Тебе. Тільки для Тебе одного і з тобою самим хочемо жити і вмирати, щоб із тобою об'єднатися колись навіки в любові. Амінь.

Молитва про божу мудрість

Великий і всемогутній Боже! Зішли на мене з високих і святих своїх небес і від престолу своєї святої слави твою святу Мудрість, що сидить праворуч Тебе.

Дай мені мудрість твого уподобання, щоб я в житті умів те, що Тобі миле, гаряче бажати, мудро шукати, у правді признавати і досконало виповняти на славу й честь твого святого імени, «на хвалу слави Твоєї ласки».

Дай мені, Боже, мудрість мого стану, щоб я все сповняв, чого бажаєш, дай мені розуміти мої обов'язки, дай мені мудрість моїх обов'язків і дай мені їх виконати так, як треба і як належить на славу твою і хосен моєї душі.

Дай мені мудрість твоїх доріг і мудрість ходити стежками Твоєї святої волі. Дай мені мудрість поведження і неповодження, щоб я вмів не вивищатися в одних і не упадати в інших. Дай мені мудрість радості і мудрість смутку; нехай тішуся лише тим, що до Тебе веде, нехай смучуся лиш тим, що від Тебе віддалює.

Дай мені мудрість всього, що переминає, і всього, що триває; нехай перше в моїх очах маліє, а друге росте. Дай мені мудрість праці та мудрість відпочинку;

нехай мені буде розкішню праця для Тебе, а втомою відпочинок без Тебе. Дай мені мудрість щирого і простого наміру, мудрість простоти, мудрість ширости. Нехай серце моє звертається до Тебе і в усьому шукає Тебе впродовж цілого життя.

Дай мені мудрість послуху для твого закону, для Твоєї Церкви. Дай мені мудрість убозтва, щоб я ніколи не оцінював дїбр інакше, як відповідно до їх дійсної вартости. Дай мені мудрість чистоти, відповідно до мого стану та покликання.

Дай мені мудрість терпеливости, мудрість покори; мудрість веселости і поваги, мудрість Господнього страху; мудрість правдомовности і добрих діл. Нехай буду терпеливим без ніякого нарікання, покірним без найменшого удавання, веселим без немірного сміху, поважним без сурорости; щоб я боявся Тебе без спокус розпуки; щоб я був правдомовний без тіні двоязичности; нехай мої добрі діла будуть вільні від самоуподобання.

Дай мені мудрість – ближніх у потребі напаминати без самовивищення;

дай мені будувати словом і ділом без лицемір'я. Дай мені, Боже, мудрість чуйности, уваги й обережности, нехай мене не зводить на бездоріжжя ніяка пуста гадка.

Дай мені мудрість благородности, нехай мене ніколи не повалить ніяке брудне й недостойне прив'язання. Дай мені мудрість правости, нехай мене ніколи не зводить з дороги обов'язків ніякий самолюбний намір. Дай мені мудрість мужества й сили, нехай мене не звалить ніяка буря. Дай мені мудрість свободи, нехай мене ніколи не поневолять ніяка насильна пристрасть!

Дай мені мудрість богословських чеснот і моральних чеснот: віри, надії, любови, благорозумности, побожности, здержливости і мужности. Дай мені, Боже, мудрість апостолів, мудрість мучеників; дай мені мудрість священнику й душпастирську, дай мені мудрість проповідників і вчителів, дай мені мудрість служителів святих таїн, дай мені мудрість свхаристійну і мудрість таїнственну – мудрість молитви і душевного зріння.

А передусім, Господи, дай мені мудрість сердечного розкаяння і досконалого жалю. Дай мені мудрість пізнання себе в моїй немочі і злобі; дай мені мудрість умиртвлення і посту; дай мені мудрість відречення і пожертвовавання себе; дай мені мудрість жертви, мудрість хреста, мудрість крові.

Боже, дай мені, вкінці, ту мудрість, що, згідно зі святими твоїми намірами, веде до злуки Церков під одним зверхнім пастирем, Вселенським архиереєм. Дай мені мудрість те діло святого з'єднання цінити, любити, для нього й життя посвятити. Дай мені мудрість нашого східнього обряду, його придержуватися, його відновляти і розвивати; дай мені мудрість отців святої східньої Церкви і всіх великих церковних учителів.

Дай мені мудрість великого твого апостола Павла, щоб я бодай його послання добре розумів, пам'ятав та вмів їх пояснювати Твоєму народові. Дай мені мудрість першого твого намісника, щоб я розумів наміри твого божого провидіння, що рядить Церквою через Римських архиєреїв;

дай мені мудрість послуху їм та вселенській католицькій Церкві. Дай мені мудрість церковної історії та богословії.

Дай мені ту мудрість, що мені і моєму народові найбільше недостає. Дай мені мудрість правдивого вдоволення, правдивого щастя. Амінь.

Інша молитва про божу мудрість

Предвічний Боже, зішли на нас з високого неба твою святу мудрість; просвіти нею наші уми. Нехай божя мудрість поведе нас дорогами правди, нехай стереже нас від ложі й обману.

Молитва за український нарід

Всемогучий Боже і царю всесвіту, Спасителю наш, Ісусе Христе, що всім серцем любиш увесь людський рід і своїм безмежним промислом опікуєшся кожним народом зосібна! Споглянь милосердно і на наш український нарід, і на кожний інший нарід, що з повною надією припадає до Тебе, як до свого найліпшого Отця і премудрого царя. Ми діти цього народу, покійно послушні твоїй святій волі, любимо всі народи, що їх Ти відкупив своєю святою кров'ю на хресті, а передусім любимо щирою християнською любов'ю наш український нарід. Тим-то з любови до нього, а радше з любови до Тебе, наш Боже, благаємо: Прости йому всі провини, поправ всі його злі нахили, а скріпи добрі нахили; змилюсердися над ним у всіх його потребах. Борони його перед усякою кривдою й несправедливістю ворогів. Зливай на нього безнастанно Твоє щедре благословення.

Благаємо Тебе, наш Боже, про особливу опіку й поміч для нашого народу, щоб, серед усіх переживань і спокус з боку світу, диявола і його слуг, він міг завжди зберегти небесне світло віри, перемагати витривалістю у добрім усякі труднощі і завжди належати до благословенного твого божого царства, – і тут на цім світі, і в небесній батьківщині.

Дай нам ласку, щоб ми всі до одного, злучені єдністю віри і союзом любови під твоїм проводом і проводом святої вселенської Церкви, ішли завжди дорогами правди і справедливости, любови та спасення.

Пошли українському народові святих, великих твоїх слуг, щоб прикладом і словом були його мудрим провідниками у всіх царинах народного, суспільного і громадського життя. Провідникам нашого народу дай світло Твоєї премудрости з неба, дай йому численне й добре та святе духовенство! Заопікуйся його молоддю, щоб не тратила ласки святого хрещення, щоб одержувала

в родині і школі основне християнське виховання і виходила на пожиточних синів і дочок свого народу. Благослови всі наші родини, щоб батьки були зразковими й ревними християнами, а матері визначалися мудрістю, побожністю і дбайливістю у вихованні дітей.

Заохоти багатьох із нашого народу до життя досконалішого, до святости. Поклич багатьох, у кожному поколінні, до монашого стану, до геройських жертв за справи Церкви й народу.

Просвіти всіх нас, нахили всі серця, щоб усі якнайліпше пізнавали й цінили святу католицьку віру і, визнаючи її, почували себе щасливими, стояли в ній непохитно, хоч би треба було понести й мученичу смерть, та і щоб за законами святої віри улажували своє життя.

Благослови також дочасне добро нашого народу. Дай йому волю, щоб міг свobodно розвивати свої природні, тобою дані, сили. Обдаруй його правдивою незіпсованою просвітою. Благослови його працю на всіх ділянках науки, мистецтва й добробуту та благослови всіх і все, щоб наш нарід, живучи мирно та щасливо, міг добре Тобі служити, а з Твоєю поміччю одержати вічну небесну батьківщину.

А Ти, Пресвята Богородице, непорочне зачата, Мати і царице України, святий обручнице Йосифе, покровителю вселенської Церкви, святий архангеле Михаїле, і ви всі, покровителі українського народу, опікуйтеся завжди цим народом, щоб він став народом святим, щоб сповнив своє боже післанництво, щоб на вернув увесь схід до світла віри, щоб причинився до світлого добра людського роду, щоб був поміччю і потіхою святої вселенської Церкви та щоб приносив вічному цареві безперестанну славу, честь і поклін на віки вічні. Амінь.

Молитва про кращу долю українського народу

Всемогутній, безсмертний Боже, Отче Господа нашого Ісуса Христа! Ти страшний у Твоєму гніві, але безконечно добрий у Твоєму милосерді! Ти зсилаєш на наш грішний людський рід тяжкі допущення і тяжкі терпіння.

Ти й на наш нарід зіслав такі терпіння, що їх не знали наші батьки. Ми мусимо гірко трудитися, щоб здобути собі насущний хліб. Віримо і надіємося, що тяжкі ті допущення Ти на людський рід як досвід, а не як кару.

Грішних твоїх синів Ти не відтрчуєш, не відвертаєш твого пресвятого обличчя від їх долі, бо не хочеш смерті грішника, а його навернення та спасення.

Тому надіємося, що всі терпіння, що їх доводиться нам у житті зносити з милосердної Твоєї волі, допущені для нашого добра. Ми віримо й надіємося, що покаванням, щирою молитвою і щирим прийманням найсвятіших тайн зможемо заслужити собі на те, що скоротиш час досвіду і терпіння, що милосердним оком споглянеш на твоїх дітей, що даси їм витривати з благодаттю у злиднях теперішнього життя і всемогутньою Твоєю волею положиш край нашим терпінням.

Дорогоцінною кров'ю твого Сина бажаємо надолужити Тобі за всі гріхи наших батьків і братів. Через руки наших священиків жертвуємо Тобі безкровну жертву пресвятої Євхаристії, що є повторенням і відновленням хресної жертви твого Сина і Бога, Спасителя нашого Ісуса Христа.

Прийми цю жертву надолуження за всі гріхи людей, прийми наші благальні прохання про милосердя і твою святу благодать.

Умилосердися над усіма тими, що терплять. Даруй їм ласку терпеливо зносити гірку долю і через терпеливість заслужити на пільгу в терпіннях і перемогу в цьому смертному житті та на блаженство вічності. Амінь.

Інша молитва за український нарід

Просимо Тебе, царю небесний, Духу правди, любові і справедливості, до Тебе підіймається наша молитва! Зігрій і просвіти наші уми й серця, показуй нам правильну дорогу в нашій праці для добра свого народу, благослови наш труд, і подай нам братню єдність у всіх наших зусиллях для щастя нашої вітчизни й народу та для нового розквіту Христової Церкви в Україні. Амінь.

Молитва до Пресвятої Богоматері

Пресвята Діво Маріє, коли твій Син умирав на хресті, поручив Тобі всіх нас людей, що серед страждань і гріхів живемо на цій долині сліз. Багато з нас не часто до Тебе прибігають, багато з нас мало Тебе знають. Та сьогодні стаємо у твоїх стіп, щоб зачерпнути в Тебе чогось із тієї потіхи, якою воскреслий Христос потішив Тебе.

Ми ж діти твої – благослови нас і дай нам усе те, чого нам до спасення треба, щоб наше

життя могло бути правдиво християнським!

Благослови нашу батьківщину, благослови весь український нарід. Благослови всі наші родини, дай їм дочасний добробут та здоров'я, а ще більше божу благодать і чесноти християнського життя.

Поблагослови й кожного з нас зокрема, благослови на подвиги, на труднощі, на боротьбу християнського життя.

Випроси нам великих святих, героїв християнської любови, дай нам багато святих батьків, які вели б численне потомство дорогами християнської мудрости і справедливости.

Дай нам багато святих матерів, які виховували б дітей у божому страхі, любові свого народу і любові ближнього. Дай нам матерів, повних геройської любови, які ту любов передали б дітям і внукам, і не боялися б тягарів материнства.

Стережи нас перед усіма небезпеками і гріхами, які могли б зводити нас на бездоріжжя невірства, ересі або ненависти.

Дай нам мужніх провідників на церковній і народній ниві, а над усе дай нам бути правдивими твоїми дітьми, Тебе як Матір любити, і бути вірними до смерти Христовій вірі та його святій Церкві. Амінь.

Молитва за українську родину

Боже великий, Боже отців наших! Дай нашому народові якнайбільше добрих, святих християнських родин.

Дай нам таких батьків, які голосно й відверто признавалися б до божественної Твоєї євангелії і до Твоєї служби. Дай нам батьків, які для своїх дружин були б прикладом християнського життя, правдивими опікунами та добрими провідниками в житті.

Дай нам таких матерів, що вміли б добре, по-християнськи виховувати своїх дітей, а для своїх чоловіків були б поміччю, потіхою та доброю радою.

Дай нам таких дітей, які були б потіхою та славою батьків і красою свого народу.

Благослови, всемогутній Боже, український нарід. Даруй йому ласку вірно Тобі служити і доступити колись вічної нагороди в небі, бо Тобі, Боже, у Святій Тройці єдиний, Отче, Сину і Духу Святий, належить вся слава, честь і поклін на віки вічні. Амінь.

Молитва до св. Йосифа за родину

Святий обручнице Йосифе, у Тебе люди випрошують собі так багато ласк! І ми вибираємо собі Тебе за отця, опікуна й покровителя нашої родини та всіх нас зосібна. Дай нам наслідувати Тебе в наших щоденних працях і в наших щоденних молитвах. Керуй нашою працею і вдома, і в полі, у робітні й у школі – усюди, де б не працювали ми, будь нам помічником, товаришем і отцем.

Нехай наша родина буде подібна до того святого дому в Назареті, де жила свята родина, якої Ти був головою. Нехай наш дім залишиться по всі часи під Твоєю опікою і під твоїм покровом. Нехай усі ми, що живемо в цьому домі, і всі ті, що житимуть у ньому, мають щоденні докази, що ніколи ніхто без успіху не віддавався під твою опіку. Нехай стане в нашій родині неможливим, щоб хто-не-будь міг про Тебе забути і перестати Тебе з синівською любов'ю почитати. Амінь.

Молитва про добрих українських священників

Господи, Господи! Поглянь з неба, подивись і посіти виноград, який насадила твоя правиця.

Нехай всемогутня твоя рука буде заєдно над цим народом, що його Ти полюбив.

Давай йому, предвічний Боже, у кожному поколінні, аж до кінця світу, єпископів і священників святих, повних твого Духа – пастирів і вчителів твого закону, що вміли б незмінно зберігати правду твого святого об'явлення та з любови навчати і судити цей великий нарід.

Даруй українському духовенству ласки ніколи не боятися ніякого пожертвування, де тільки йде про твою славу і добро цього народу.

Розпали в серцях українських священників духа ревности про спасення душ. Відкрий перед їхніми очима премудрість твого об'явлення і дай їм високе почуття святости того діла, до якого Ти їх покликав. Благослови їх працю і їх наміри. Хорони їх від усякого лиха, а передусім від смертного гріха. І злучи їх Твоєю благодаттю, щоб любов'ю були одно – так як Ти, Отче, зі Сином своїм, і Син з тобою. Амінь.

Молитва про ласки для священників

Всевишній, великий силою і розумом, недослідимий і дивний у святих своїх, Господи! Благослови слуг своїх і служителів твого жертовника.

Наповни їх дарами твого Святого Духа, щоб були достойними ставати без пороку [гріха] перед святим твоїм жертовником; щоб могли проповідати євангелію твого царства, освящати слово Твоєї істини; щоб могли приносити Тобі дари й жертви духовні та людей твоїх обновляти водою відродження так, щоб у день страшного приходу твого єдинородного Сина на суд удостоїлися прийняти з його рук нев'янущий вінець слави. Амінь.

МОЛИТВИ ДО УКРАЇНСЬКИХ СВЯТИХ

Молитва до святого Володимира

Святий князю Володимире, Тобі поручаємо всі потреби нашого народу і свої власні. Ти охрестив Україну в ім'я Пресвятої Тройці. Тож, святий наш покровителю, зглянься на наші мольби та моління всього нашого народу і, як колись живучи на землі, так і тепер, прославлений у небі, молися за нас.

Молися, найперше, щоб увесь наш нарід, яким Ти колись управляв, визнавав одну Христову віру, яку Ти прийняв і в якій Ти себе освятив. Молися, щоб заповідь любови Бога і ближніх завжди була вказівкою нашому народові у громадському житті.

Живе наш нарід серед важких дочасних випробувань, тож молимо Тебе, заступнику й покровителю української землі, вставляйся за нас до Бога і випроси нам благословення в дочасних потребах.

Святий Володимире, будь нам великим опікуном і заступником у небі, як був Ти печаливим князем нашим на землі. Амінь.

Молитва до святої княгині Ольги

Свята Ольго, Ти була княгинею української землі, Ти була рівноапостольною у голошенні святої віри в Україні. До Тебе кличе весь наш нарід, як до могутньої заступниці в небі. Отож, свята княгине, опікуйся нами. Будь нам матір'ю в небі, як була Ти матір'ю українському народові на землі. Випроси нам ласку, щоб у всіх наших родинах і в цілому народі славилася ім'я боже і зберігались божі правди.

За твоїми молитвами, свята наша заступнице, українська молодь нехай виростає у скромності, люди середніх літ нехай служать побожністю і працьовитістю, а старші нехай добрим прикладом та порадою ведуть український нарід до святости і добробуту.

Могутня заступнице України, свята княгине Ольго, молися за нас. Амінь.

Молитва до святих Бориса і Гліба

О, святі світлі мученики, що трудилися на Христовій ниві, і віру Христову по рідній землі, як золоте зерно, сіяли, і зі злої руки брата вашого окаянного погинули! Молимо вас – будьте нам, вашому українському народові, оборонцями й опікунами святими. Учиніть своєю властю святою і своїми молитвами перед небесним Вітцем, щоб наш нарід не зазнав ніколи шкоди від незгідливих рідних синів своїх і щоб окаянних між нами не було.

Благословіть нас, святі мученики за віру Христову, чесно жити, у братній злагоді до давньої сили й добра дійти та в добрій долі Господа нашого Ісуса Христа прославляти. Амінь.

Молитва до святого Антонія Печерського

Святий Антонів Печерський, споглянь на нас. Твоя твердиня, Києво-Печерська лавра, і вся твоя батьківщина Україна переживають, за божим допустом, важкі досвіди. Приверни їм, своїми святими молитвами, давню їх славу і святість. Нехай увесь наш нарід відродиться духом і божою правдою на лоні єдиної, святої, соборної й апостольської Церкви. Амінь.

Молитва до святого Теодосія Печерського

Святий Теодосіє Печерський, виєднай нам у Господа Бога духа правдивої побожності та духа постійного змагання вчинити християнським усе наше життя: особисте, родинне, суспільне й всенародне. Розбуди в нас і нові покликання до монашого життя, щоб могли вони своїм подвигом свідчити Христові серед нашого народу. Амінь.

Молитва до святого Йосафата і мучеників

Святий священномучениче за єдність Христової Церкви Йосафате та інші мученики! Ви своєю мученичою смертю залишили Церкві величне свідoctво про святу віру. Випросіть нам, щоб зберегли ми цей божий дар і свідчили словами і життям правдивість тієї святої віри.

Випросіть нам ласку, щоб ми вірно жили божими заповідями. Приведіть тих, що живуть у грісі й у темряві незнання, до роздуми над своїм спасенням. Потіште засмучених, скріпіть слабовірних і зробіть, щоб усі відчули ваше сильне заступництво у найсвятішого подателя всього добра.

Учиніть, святий Йосафате та мученики, своїми молитвами, щоб у цілім нашій народі запанувала єдність у вірі, щоб усі стали дітьми однієї святої вселенської Церкви та щоб. увесь український нарід, збагачений божим благословенням, прославляв Бога, що нагородив вас нев'янущим вінцем у своєму царстві.

Радуйтеся, мученики церковної єдності, бо і днесь проповідуете з'єднання. Радуйтеся і моліться за наше спасення. Амінь.

Молитва до святого Йосафата

Святий Йосафате, Ти проляв свою кров як мученик за Христову Церкву. Ти завжди бажав і постійним наполегливим благанням просив всемогутнього Бога благодаті об'єднання всіх народів з апостольським престолом. Помози, щоб це Твоє палке бажання сповнилося – гаряче Тебе призиваємо.

Хочемо, щоб Ти був для тієї святої цілі нашим заступником перед милосердним Богом і Отцем, щоб чимскоріше прийшов день, у якому всі християнські народи разом з нами творили одне-єдине стадо в душі згоди й любови під проводом наслідника Петрового. Амінь.

Молитва до всіх святих українського народу

Як плід чудесний твого спасительного засіву, Господи, земля наша приносить Тобі всіх святих, що просіяли в нашій землі. їх молитвами збережи наш нарід, Многомилостивий.

Усі святі нашого народу, моліть Бога за нас!

Слава наша і похвала Ти еси, свята Ольго/бо через Тебе ми від поганства освободились. І тепер молися за людей, що їх до Бога привела еси.

Радуйся, слуго Христовий, княже великий, святий Володимире. Ти, пізнавши єдиного в Тройці Бога, нарід хрещенням повів до стіп Христа.

Святі стратотерпці Борисе і Глібе, моліться за вашу вітчизну. Голод і злобу відженіть, міжусобиці й ворожнечу поборіть і викореніть їх з нашої землі, та від гріхів охороняйте нас.

Світло євангелії проповідують пре, славно Лавра, святий Антоніє Печорський, і всі наші монастирі, які від Тебе прийняли початок. Молитвами твоїми утверджуй у народі віру в Бога.

Величаємо Тебе, святий Теодосіє Печорський, угодниче божий. Молитвами твоїми проси, щоб сини й дочки нашої Церкви вели богоугодне життя.

Заступниками будьте, святий священномучениче Йосафате та всі мученики, перед Богом за нашу батьківщину, яку ви прославили мученицьким вінцем. Навчіть синів нашої Церкви відважно віру ісповідувати.

Усі святі угодники божі, мученики і священномученики, наша земля веселиться і небо радіє, величаючи подвиги ваші! Ви землі нашої утвердження, ви стовпи і краса нашої Церкви! Живучи в не вечернім світлі царства божого, моліться за нас, за спасення душ наших.

Просіть благословення боже на нашу батьківщину, щоб утвердилася в нас віра і правдір'я, мир і благочестя. Сонце правди Христос послав вас, як лучі, які просвічують нашу землю, угодники божі, народу. нашого світила. Душу нашого народу молитвами вашими осіяйте.

Заступнице нашого краю, Пресвята Богородице! Радуйся, Ти, що своїм благоволінням вінчала батьківщину нашу від давніх літ і посилаєш їй свою благодать! Не відійми від нас, Владичице, і нині милости Твоєї. Поглянь на потреби наші і помози своїм заступництвом.

Пресвята Богородице, Покрове нашої землі, спаси нас!

Святий апостоле Андрею» святий Миколаю чудотворче, святі Кириле й Методіє, моліться за нас.

Свята Ольго, святий Володимире, святі Борисе і Глібе, святі Антоніє й Теодосіє Печорські, святий Йосафате і всі мученики за віру, моліться за нас і захороняйте нас від зла, від усякого гріха, від наглої і несподіваної смерті, від закам'ялості серця, від незгоди, ненависти і злої волі, від хвороби душі і тіла, від суєт цього світу, від усяких спокус гріховних.

Дай нам, Боже, щоб, молитвами святого апостола Андрея, цвіло християнство чину в нашій батьківщині на радість і спасення наше; щоб, молитвами, святих Кирила й Методія, ми, завжди мали добре священицтво, яке вело б нас до Христа;

щоб, молитвами святого Миколая, наш нарід жив у справедливості й любові;

щоб, молитвами святої Ольги, наші родини росли у праведності;

щоб, молитвами святого Володимира, провідники нашого народу були обдаровані щедрістю і справедливістю;

щоб, молитвами святих Бориса і Гліба, братня любов і згода :володіли в нашому народі;

щоб, молитвами святих Антонія й Теодосія Печорських, жили ми в нашій землі у мирі й достатку та майно вічне завжди цінили вище від земного;

щоб, молитвами святого Йосафата й усіх мучеників, ми правдивим каяттям змивали наші гріхи та зберегли єдність віри.

О, Тройце Пресвята! Прийми, що наша земля приносить Тобі, як приємний запах духовний, усіх угодників твоїх – святих українського народу, відомих і невідомих – і, молитвами їх, захорони нашу землю й наш нарід від усього зла. Амінь.

МОЛИТВИ ЗА ПРОСЛАВУ УКРАЇНСЬКИХ СЛУГ БОЖИХ

Молитва за прославу митрополита Андрея Шептицького

Господи Ісусе Христе, Ти завжди нагороджуєш твоїх вірних слуг не тільки особливішими дарами своєї любови, але й вічною нагородою святих у небі, а у многих випадках і прославою на твоїх святих престолах тут на землі.

Покірно благаємо Тебе: Зволь так прославити свого вірного слугу Андрея Шептицького. Він упродовж свого праведного життя, повного терпінь і досвідів, був добрим пастирем свого стада і великим подвижником церковної єдності.

А через його прославу й заступництво пошли і цілому нашому народові великий дар єдності і свободи. Амінь.

Молитва за прославу єпископа Павла Ґойдича

Христе Боже наш, почитаємо твою безконечну велич, прославляємо Твоє незмінне милосердя.

Дякуємо Тобі, що Ти дав нам неустрашимого ісповідника віри, єпископа Павла Ґойдича.

Він своє життя пожертвував для своєї Церкви і своїх вірних. Просимо Тебе прославити його тією славою, якою він жив і трудився у своєму житті.

Через його заступництво смиренно просимо Тебе про ласку – у надії, перед твоїм милосердям, що Ти приймеш нашу молитву.

Бо Ти милостивий Бог еси і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва про заступництво отця Климентія Шептицького

Господи Боже наш, що покликав отця Климентія, щоб через тишу його духа і святого* його життя, повного скорботи Христового в'язня, подати обнову нашому народові, даруй, через його заступництво, мир душам нашим, а його монаші чесноти і святість прослав на наших престолах, щоб славилася ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Молитва за прославу сестри Софронії Ерделі

О, Боже, у Тройці Святій єдиний! Дякуємо Тобі, що Ти зглянувся з добротою на свою

служиню Софронію Серафиму Ерделі і покликав Її до монашого життя в Чині святого Василя для особливого післанництва у Христовій Церкві.

Глибока її віра і дух молитви та жертви привели твою благодать на нові станиці твого благовістування між українським народом на чужині.

Вона любила Тебе цілим своїм серцем, а ближнього – з повною відданістю і геройськими чеснотами терпеливості, смиренності, витривалості, чистоти та любови.

Покірно просимо Тебе, Господи Боже наш, прослав свою служиню Софронію, щоб зразок її святого життя проповідував між українським народом Христову благовість. Амінь.

Через її заступництво, для Твоєї слави, Господи, подай мені ласку, про яку Тебе покірно благаю.

Молитва за прославу сестри Йосафати Гордашевської

О, Господи Боже! Славимо Тебе і дякуємо Тобі за те, що Ти покликав свою служиню Йосафату Гордашевську до свідчення про Христа Господа між українським народом. Вона, як перша черниця Служебниць непорочної Діви Марії, пильно трудилася над вихованням і піднесенням віри свого народу євангельським свідченням і святістю свого життя.

О, Господи Боже! Для Твоєї більшої слави і добра душ, прослав свою вірну служиню Йосафату. Амінь.

Обдаруй мене ласкою, про яку гаряче молю Тебе, через її заступництво.

МОЛИТВА НА ЧОТКАХ І НА ВЕРВИЦІ

Молитва на чотках

Св. Павло нас учить: «Моліться без перестанку» (1 Сл. 5,17). Цей апостольський заклик можемо сповнити в якійсь мірі молитвою на чотках. На чотках можна повторювати будь-яку молитву до Господа, Матері Божої чи святих.

Коротка молитва, яка збуджує в нас глибокі духовні почування і дитинне довір'я до Бога, це – Ісусова молитва:

«Господи, Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене, грішного (грішну)».

Ісусовою молитвою прославляємо Триєдиного Бога – Отця, і Сина, і Святого Духа. Прославляємо Бога як Господа вседержителя, Творця неба і землі і всього видимого і невидимого. Вимовляємо ім'я, яке є понад у сяке ім'я (Фл 2,9) і в якому одержуємо все, чого просимо (Мт 16,23) — Ісуса. Ісповідуємо, що він є обіцяним Месією, Христом, якого Бог послав для нас, людей, щоб звільнити нас від неволі диявола і гріха. Він же – Син Бога живого (Мт 16,16), який став людиною, щоб нас спасти своєю смертю і воскресенням. Молитвою єднаємося з Богом. Одначе, ми самі не всилі як належиться молитися. Святий Дух учить нас молитися до Отця в ім'я Ісуса (Мк. 13,11; Рм. 8,26-27).

Але водночас, стаючи перед Господом, признаємо, що не завжди ходили ми дорогами божих заповітів, не раз грішили і виявляли невдяку та холод до божої любови. Тому перепрошуємо його і благаємо в його милосердя словами «помилуй мене, грішного (грішну)».

Ісусову молитву можна часто повторювати в часі дня. Володимир Мономах так учив своїх дітей: «Навіть і на коні їздячи - „Господи помилуй" благайте безперестану потай, – бо ся молитва єсть ліпша од у сіх» («Поучення дітям»).

Ісусова молитва справді помагає нам підносити думку до Бога і, хоч ми свідомі своєї немочі і гріховності, однак, будьмо переконані, що божжа любов і милосердя – більші і сильніші від наших упадків.

Можна за таким зразком молитися на чотках:

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній).

Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене.

Господи, що створив мене, – помилуй.

Без числа нагрішив (нагрішила) я, Господи, прости мені.

Богородице, Владичице, Діво, спаси мене.

Ангеле, хоронителю мій святий, від усякого зла охорони мене.

Святий апостоле (ім'я), або мучениче (ім'я), або отче Василіє, або преподобний отче (ім'я), моли Бога за мене.

Господи, Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене, грішного (грішну) [скільки разів хочеш].

Молитва на вервиці

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь (3)

Молитвами святих отців наших, Господи Ісусе Христе, Боже наш, помилуй нас. Амінь.

Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю, Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Вірую в єдиного Бога...

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Слава Отцеві, що нас створив, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з тобою. Благословенна Ти між женами і благословенний плід утроби Твоєї, бо Ти породила Христа Спаса, Ізбавителя душ наших.

Слава Синові, що нас відкупив, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Богородице Діво...

Слава Святому Духові, що нас просвітив і у святій вірі утвердив, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородице Діво...

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Розважмо, як... (див. нижче).

Отче наш...

Богородице Діво... (10)

Тоді: Слава, і нині...

Радісні таїнства

1. Розважмо, як Пречиста Діва Марія Господа нашого Ісуса Христа непорочне зачала.
2. Розважмо, як Пречиста Діва Марія Господа нашого Ісуса Христа носила.
3. Розважмо, як Пречиста Діва Марія Господа нашого Ісуса Христа породила.
4. Розважмо, як Пречиста Діва Марія Господа нашого Ісуса Христа у храм принесла.
5. Розважмо, як Пречиста Діва Марія Господа нашого Ісуса Христа у храмі знайшла.

Страсні таїнства

1. Розважмо, як Господь наш Ісус Христос кривавим потом заливався.
2. Розважмо, як Господа нашого Ісуса Христа бичували.
3. Розважмо, як Господа нашого Ісуса Христа терням вінчали.
4. Розважмо, як Господь наш Ісус Христос тяжкий хрест двигав.
5. Розважмо, як Господа нашого Ісуса Христа на хресті розп'яли.

Славні таїнства.

1. Розважмо, як Господь наш Ісус Христос воскрес із мертвих.
2. Розважмо, як Господь наш Ісус Христос вознісся на небо.
3. Розважмо, як Господь наш Ісус Христос зіслав Святого Духа на апостолів.
4. Розважмо, як Господь наш Ісус Христос Пречисту Діву Марію до неба взяв.
5. Розважмо, як Господь наш Ісус Христос Пречисту Діву Марію в небі вінчав.

Під твою милість прибігаємо, Богородице Діво, молитвами нашими в скорботах не погорди, але від бід ізбав нас, єдина чиста і благословенна.

Молитвами святих отців наших, Господи Ісусе Христе, Боже наш, помилуй нас. Амінь.

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.(3)

ТАЇНСТВА

«Я прийшов, щоб мали життя, –
і мали його вповні».
(Ів. 10,10)

ЧИН ХРЕЩЕННЯ І МИРОПОМАЗАННЯ

«Коли хто не родиться з води та Духа, не може увійти в царство божє» (ів. 3.5).

Хрещення є наше друге народження – від матеріального буття до духовного життя. Цей перехід стається в двох моментах. Найперше, відрікаємося сатани і всіх діл його, значить, відкидаємо есе, що противне Богові. Відтак, прирікаючи служити Христові, заявляємо, що ми готові уложити наше життя на основі його євангелії–благовісті. У хрещенні цей перехід стає дійсністю. Занурені у воді в ім'я Пресвятої Тройці, умираємо для світу гріха та виходимо з води новими людьми, повними божої ласки і божого життя (Рм. 6,34).

Але людині не вистачає тільки народитися, щоб існувати і в житті боротися; їй треба життєдайних сил. При нашому другому народженні ці життєдайні сили – це Святий Дух і його дари, які одержуєм в таїнстві миропомазання. Святим миром що його патріарх освячує у Великий четвер, священник дає охрещеному «печать дару Святого Духа» (див. Еф. 4,30), щоб новопросвіщенний був повний Духа і ціле життя служив у духовних подвигах перед Богом і для ближнього.

Прадавня практика Христової Церкви, збережена у східніх Церквах, завершує тайну хрещення і миропомазання уділенням таїнства Євхаристії, навіть немовлятам. У такий спосіб новоохрещений і миропомазаний включається в духовне життя євхаристійної громади – Церкви, єднаючися вповні з Ісусом Христом.

Молитви перед хрещенням

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Молитва над оглашеним

Диякон: Господу помолімся.

Люди: **Господи, помилуй.**

Священик: В ім'я Твоє, Господи, Боже істини, і єдинородного Сина твого, і Святого твого Духа, кладу руку мою на раба твого (рабу твою) [ім'я], що сподобився (сподобилася) прибігнути до святого імени твого і під покровом крил твоїх схоронитися.

Віддали від нього (неї) оту давню оману і сповни його (її) вірою в Тебе, і надією, і любов'ю, щоб зрозумів (зрозуміла), що Ти єси єдиний Бог істинний, і єдинородний твій Син, Господь наш Ісус Христос, і Святий Дух. Дай йому (їй) у всіх заповідях твоїх ходити і вгодне Тобі зберегти, бо, якщо вчинить це чоловік, живий буде в них.

Напиши його (її) в книзі життя твого, з'єднай його (її) зі стадом насліддя твого, щоб прославилось імення Твоє святе в ньому (ній), і возлюбленого твого Сина, Господа Ж нашого Ісуса Христа, і животворящего твого Духа. Нехай очі твої завжди глядять на нього (неї) милостиво, а вуха твої, щоб почули голос моління його (її). Возвесели його (її) у ділах рук його (її), щоб ісповівся (ісповілася) Тобі, поклоняючись і славлячи величне і всевишне ім'я Твоє, і возхвалив (возхвалила) Тебе завжди по всі дні життя свого.

Бо Тебе оспівують усі сили небесні, і твоя є слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків,

Л.: **Амінь.**

Молитва заборони

Господу помолімся

Л.: **Господи, помилуй.**

Господи Саваоте, Боже Ізраїля, Ти зціляєш усяку недугу і всяку неміч. Зглянься на раба твого (рабу твою) [ім'я], знайди, і випробуй, і віджени від нього (неї) усі диявольські діяння.

Заборони нечистим духам і віджени їх, і очисти діло твоїх рук, і, вживши бистрого твого

діяння, скоро сокруши сатану під ногами його (її), і дай йому (їй) перемогу над ним і над його нечистими духами.

Щоб він (вона), одержавши милість від Тебе, сподобився (сподобилася) безсмертних і небесних твоїх таїн і славу Тобі возсилав (возсилала), Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Молитва

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Сущий, Владико Господи, Ти сотворив чоловіка на образ твій і на подобу, і дав йому власть на життя вічне, а потім, коли Він через гріх відпав, Ти не погордив ним, але через вочоловічення Христа твого спасення світу встановив.

Ти й це Твоє створіння визволи від ворожої неволі і прийми в Твоє пренебесне царство. Відкрий його (її) духовні очі, щоб осяяло його (її) світло євангелія твого, спряжи з життям його (її) ангела світлого, щоб охороняв його (її) перед усякими ворожими підступами, перед зустріччю з лукавим, перед південним бісом і перед лукавими примарами.

І дише священник на уста його, на чоло і на груди, мовлячи:

Вижени з нього (неї) всякого лукавого й нечистого духа, що скрився і гніздиться в серці його (її) (3)

духа обмани, духа лукавства, духа ідолослужіння і всякого користолюбства, духа неправди й усякої нечистоти; що діється з диявольської науки.

Учини його (її) словесним овчачем святого стада Христа твого, чесним членом Церкви Твоєї, сином і спадкоємцем (дочкою і спадкоємницею) царства твого, щоб, проживши згідно з твоїми заповідями, і зберігши печать непорушну, і захоронивши ризу неоскверненну, одержав (одержала) блаженство святих у царстві твоїм.

Благодаттю, і щедротами, і чоловіколюб'єм єдиного Сина твого, що з Ним благословен еси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Відречення сатани

Хрещеник (хрещениця) обертається до дверей храму.

Священик: Чи відрікаєшся сатани, і всіх діл його, і всіх ангелів його, і всього служіння його, і всієї гордині його?

Хрещеник (хрещениця), або хресні батьки: Відрікаюся.

Чи відрікаєшся сатани, і всіх діл його, і всіх ангелів його, і всього служіння його, і всієї гордині його?

Хрещ.: Відрікаюся.

Чи відрікаєшся сатани, і всіх діл його, і всіх ангелів його, і всього служіння його, і всієї гордині його?

Хрещ.: Відрікаюся.

Чи Ти відрікся (відреклася) сатани?

Хрещ.: Відрікся (відреклася).

З'єднання з Христом

Хрещеник (хрещениця) обертається лицем до престолу.

Священик: Чи з'єднуєшся з Христом?

Хрещеник (хрещениця): З'єднуюся.

Священик: Чи з'єднуєшся з Христом?

Хрещеник (хрещениця): З'єднуюся.

Священик: Чи з'єднуєшся з Христом?

Хрещеник (хрещениця): З'єднуюся.

Священик: Чи з'єднався (з'єдналася) Ти з Христом?

Хрещ.: З'єднався (з'єдналася)

Священик: Чи віруєш йому?

Хрещ.: Вірую Йому як цареві і Богу.

І мовить Символ віри.

Символ віри

Вірую в єдиного Бога Отця, вседержителя, творця неба і землі, і всього видимого і невидимого.

І в єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, єдинородного, від Отця родженого перед усіма віками – світло від світла, Бога істинного від Бога істинного, родженого, несотвореного, єдиносущного з Отцем, що через нього все сталося.

Він задля нас, людей, і нашого ради спасення зійшов із небес, і воплотився з Духа Святого і Марії Діви, і стався чоло віком.

І був розп'ятий за нас за Понтія Пилата, і страждав, і був похований, і воскрес у третій день, згідно з писанням. І вознісся на небо, і сидить праворуч Отця. І вдруге прийде зо славою судити живих і мертвих, а його царству не буде кінця.

І в Духа Святого, Господа животворящего, що від Отця і Сина іходить, що з Отцем і Сином рівнопокляняємий і рівнославимий, що говорив через пророків.

В єдину, святу, соборну й апостольську Церкву.

Ісповідую одне хрещення на відпущення гріхів.

Очікую воскресення мертвих і життя будучого віку. Амінь.

Священик: Чи з'єднався (з'єдналася) Ти з Христом?

Хрещ.: З'єднався (з'єдналася)

Священик: Чи з'єднався (з'єдналася) Ти з Христом?

Хрещ.: З'єднався (з'єдналася)

І поклонися йому.

Хрещеник (хрещениця) поклоняється, кажучи : Поклоняюся Отцю і Сину, і Святому Духові, Трійці єдиносущній і нероздільній.

Священик: Благословен бог, що хоче, щоб усі люди спаслися і до пізнання істини прийшли, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди : Амінь.

Молитва.

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Владико Господи, Боже наш, поклич раба твого (рабу Твою) [ім'я] до святого твого просвіщення і сподоби його (її) цієї великої благодаті святого твого хрещення. Здійми його (її) ветхість і обнови його (її) на життя вічне.

Сповни його (її) сили Святого Духа твого на з'єднання з Христом твоїм, щоб він не був (вона не була) більше дитиною тіла, але дитиною твого царства.

Благоволінням і благодаттю єдинородного Сина твого, що з ним Ти благословен еси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Чин хрещення

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословенне царство Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди : Амінь.

Мирна сктенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За мир з висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан святих божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього,

Господу помолімся.

За святішого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і за преосвященнішого архиєпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), чесне пресвітерство, у Христі дяконство, за весь причет і людей Господу помолімся.

Щоб освятилася вода ця силою, і діянням, і зшестям Святого Духа, Господу помолімся;

Щоб послалася на неї благодать ізбавління і благословення Йорданове, Господу помолімся.

За того (ту), що нині приходить до святого просвіщення, і за спасення його (її), Господу помолімся.

Щоб він показався (вона показалася) сином світла і наслідником (дочкою світла і наслідницею) вічних благ, Господу помолімся.

Щоб вода ця стала для нього (неї) купілля відродження, відпущенням гріхів і одежею нетління, Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Л.: Тобі, Господи.

Священик молиться потиху: Милосердний і милостивий Боже, Ти випробовуєш серця й утроби, і Ти один знаєш людські таємниці, бо немає речі неявиної перед тобою, але все стоїть нагє й обнажене перед очима Твоїми.

Знаючи все про мене, не гидує мною і не відвертай лица твого від мене, але не доглянь у цю хвилину моїх прогрішень, прощаючи людям гріхи через покаєння, і омий мою скверну тілесну і скверну душевну, і всього мене освяти совершеною Твоєю невидимою, силою і правцею духовною, щоб я; іншим звіщаючи свободу і подаючи її вірою совершеною, сам як раб гріха не став непричасним твого нескazanного чоловіколюб'я. Ні, Владико, єдиний благий і чоловіколюбний, нехай не вернуся упокорений, але пошли мені силу з висоти і укріпи мене на предлежачу службу твого великого і пренебесного таїнства.

І зобрази Христа Твого в тому (тій), що хоче знову родитися через мене, недостойного. І будуй його (її) на основі апостолів і пророків твоїх; і не відкинь його (її), але насади його (її) як парость істини у святій твоїй соборній і апостольській Церкві; і не виривай його (її), щоб, коли він (вони) буде дозрівати у благочесті славив (славила) всесвяте Твоє ім'я, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва на освячення води

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Священик: Господи Боже, вседержителю, творче всього створіння, видимого і невидимого, Ти сотворив небо, і землю, і море, і все, що в них; Ти зібрав води в один збір, Ти замкнув безодню і запечатав Ї страшним і славним іменем твоїм, Ти підняв води вище небес. Ти утвердив землю на водах, Ти утвердив море силою Твоєю, Ти стер голови зміїв у водах; Ти страшний, і хто може стати проти Тебе?

Поглянь, Господи на цей твір твій і на воду цю, і дай їй благодать ізбавління, благословення Йорданове, вчини її джерелом нетління, даром освячення, яка гріхи розрішає, недуги лікує, демонів погубляє, для супротивних сил неприступна, повна ангельської кріпости. Нехай утікають від неї ті, що будуть напосідатися на створіння Твоє, бо ім'я Твоє, Господи, я призвав, чудне, і славне, і страшне для супротивників.

І благословить воду тричі, погружаючи пальці у воду, і, дихнувши на неї, мовить:

Нехай сокрушаться під знаменом образу хреста твого всі супротивні сили (3).

Бо Тобі належить слава, влада, честь і поклонення разом з безначальним твоїм Отцем і з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Свящ.: Мир всім.

Л.: І духові Твоєму.

Диякон: Голови ваші Господеві приклоніть.

Л.: Тобі, Господи.

Молитва на освячення елея

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Священик, дихнувши тричі в посудину з елеєм, тричі благословить елей, мовлячи:

Владико Господи, Боже отців наших, Ти послав тим, що були у Ноевім ковчезі, голуба, який мав оливну галузку в дзьобі – знак спасення і примирення від потопу і передобраз таїнства благодаті, – і оливний плід подав на сповнення святих твоїх таїн. Тим сповнив Ти Духа Святого тих, що були під законом, а тих, що в благодаті, Ти вдосконалюєш.

Сам благослови і елей цей силою, діянням і зпестям Святого твого Духа, щоб він став помазанням нетління, зброєю правди, обновленням душі і тіла, відігнанням усякого диявольського діяння на перемінення всякого зла для тих, що помазуються з вірою цим елеєм, або його приймають на славу твою, і єдиного Сина твого, і пресвятого, і благого, і животворящего Духа твого, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Диякон: Будьмо уважні.

Л.: Алілуя (3).

Священик, творячи елеєм три хрести у воді: Благословен Бог, що просвіщає й освячує кожну людину, що приходить на світ, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Помазання елеєм

Священик елеєм творить образ хреста на чолі хрещеника:

Помазується раб божий (раба божа) [ім'я] елеєм радості в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, щоб був відкритий ум його (її) на розуміння і прийняття таїнств віри Христової і пізнання істини його, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Знаменує груди:

На зцілення душі і тіла, і щоб він любив (вона любила) Господа Бога всім серцем своїм, усією душею своєю і всіма мислями своїми, і ближнього свого, як самого (саму) себе.

Помазуючи на плечах:

Щоб він (вона) щиросердечно взяв (взяла) блага ярмо Христове на себе і з насолодою ніс (несла) тягар його, і щоб він ухилявся (вона ухилилася) всіх похотів тілесних.

На вухах:

На слухання віри і на прийняття голосу божественної євангелії – нехай буде відкритий слух його (її).

Помазуючи на руках:

Щоб підносив (підносила) руки свої до святині і чинив (чинила) правду на всякий час і благословив (благословила) Господа.

На ногах:

Щоб він ходив (вона ходила) слідами заповідей Христових.

Хрещення

Священик хрестить хрещеника (хрещеницю), занурюючи і підносячи його (її), або, де є звичай, обливає тільки голову його (її) тричі, мовлячи:

Хрещається раб божий (раба божа) [ім'я] в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Облачення

Священик облачає хрещеника (хрещеницю) в білу одежу та каже:

Облачається раб божий (раба божа) [ім'я] в ризу правди: в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Тропар, глас 8: Ризу подай мені світлу, * Ти, що зодягаєшся світлом, наче ризою, * многомилостивий Христе Боже наш.

Свічка

Священик подає хрещеникові (хрещениці), або хресним батькам, якщо це дитина, засвічену свічку.

Прийми оцю горіючу свічку і старайся в усьому житті Твоєму просвічуватися світлом віри і добрих діл, щоб, коли прийде Господь, Ти міг (могла) світло вийти назустріч йому зі всіма святими і ввійти беззаборонне у чертог небесної слави його і царювати з ним у безконечні віки. Амінь.

Чин миропомазання

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословенне царство Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Царю небесний, утішителю. Душе істини, * що всюди єси і все наповняєш, * скарбе дібр і життя подателю, * прийди і вселися в нас, * і очисти нас від усякої скверни, * і спаси, благий, душі наші.

Мирна сктенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За мир а висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан святих Божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

За святішого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і за преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все військо Господу помолімся.

Щоб помазанням всесвятого, добродійного і все довершуючого мира подалась новопросвіщенному рабу Божому (новопросвіщенній рабі Божій) [*ім'я*] божественна сила на перемогу і знищення всіх супротивних диявольських підступів і нападів, що походять чи то від тіла, чи від світу, Господу помолімся.

Щоб був він хоробрим і переможним подвижником (була вона хороброю й переможною подвижницею) Христа Бога нашого, силою, діянням, благодаттю і пришествям Святого Духа, помазанням всесвятого мира, Господу помолімся.

Щоб був він твердим, і кріпким, і непохитним (була вона твердою, і кріпкою, і непохитною) у православній вірі, любові й надії, помазанням всесвятого мира, всі дні життя свого, Господу помолімся.

Щоб йому (їй) дана була благодать помазанням всесвятого мира, щоб він (вона) завжди хотів (хотіла) зі сміливістю, без страху і незастидно ісповідувати перед усіма ім'я Христа Бога нашого, і його ради страждати, і з любов'ю вмерти, Господу помолімся.

Щоб він зростав (вона зростала) в усіх чеснотах і мав (мала) успіхи у заповідях Христа Бога нашого, помазанням всесвятого мира, Господу помолімся.,

Щоб спасенним страхом у чистоті і правді душу його (її) зберегти, помазанням всесвятого мира, Господу помолімся.

Щоб він дозрів (вона дозріла) в людину досконалу в міру росту повноти Христової, силою, діянням, благодаттю і зшествям Пресвятого Духа, помазанням всесвятого і вседовершуючого мира, Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Л.: Тобі, Господи.

Молитва святого миропомазання

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Свящ.: Благословен еси, Господи Боже, вседержителю, джерело добра, сонце правди, що засвітив сущим у темряві світло спасення явленням єдинородного твого Сина і Бога нашого і дарував нам, недостойним, блаженне очищення у святій воді і божественне освячення у животворчому помазанні. Ти й нині благоїзволив знову родити раба твого новопросвіщенного (рабу твою новопросвіщенну), [ім'я], водою і духом, і дарував йому (їй) відпущення гріхів, вольних і невольних.

Сам, Владико, всіх царю добросердний, даруй йому (їй) і печать дару святого, і всесильного, і поклоняемого Твого Духа, і причастя святого тіла і чесної крові Христа Твого. Охорони його (її) у твоїм освяченні, утверди в православній вірі, визволи його (її) від лукавого і від усіх починань його. Душу його (її) збережи спасенним твоїм страхом у чистоті і правді, щоб він (вони), у всякому ділі і слові вгодивши Тобі, став сином і наслідником (стала дочкою і наслідницею) небесного твого царства.

Бо Ти еси Бог наш, Бог, що милує і спасає, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Миропомазання

Священик помазує охрещеного святим миром, роблячи образ хреста на чолі, очах, ніздрях, устах, вухах, грудях, руках і ногах, кажучи:

Печать дару Святого Духа. Амінь.

Люди : Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя. (3)

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Свящ.: Мир всім.

Диякон: Премудрість. Будьмо уважні.

Прокімен, глас 3: Господь просвіщення моє і спаситель мій, кого убоюся? (Пс. 26,1).

Стих: Господь захисник життя мого, кого утрашуся? (Пс. 26,1).

Апостол

Диякон: Премудрість.

Читець: До Римлян послання святого апостола Павла читання.

Диякон: Будьмо уважні.

Читець читає апостол до Римлян 6, 3-11:

Браття, всі ми, що в Христа Ісуса охрестилися, у смерть його хрестилися. Ми поховані з ним через хрещення на смерть, щоб, як Христос воскрес із мертвих славою Отця, і ми теж жили новим життям.

Бо, якщо ми з'єднані з ним подобою його смерти, то будемо і подобою воскресення. Знаємо ж, що старий наці чоловік став розп'ятий з ним, щоб було знищене це гріховне тіло, щоб нам гріхові більше не служити; бо, хто вмер, той від гріха звільнився.

Коли ж ми вмерли з Христом, віруємо, що й житимемо з ним, знаючи, що Христос, воскресив з мертвих, вже більше не вмирає: смерть над ним більше не панує. Вмираючи бо, він умер для гріха раз назавжди, а, живучи, живе для Бога.

Так само й ви вважайте себе мертвими для гріха, а живими для Бога в Христі Ісусі.

Свящ.: Мир Тобі.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Л.: Алилуя.

Євангеліє

Диякон: Премудрість, прості, вислухаймо святого євангелія.

Свящ.: Мир всім.

Л.: І духові Твоєму.

Свящ.: Від Матея святого євангелія читання.

Л.: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Диякон: Будьмо уважні.

Священик читає євангеліє Матея 28, 16-20:

У той час одинадцять учнів пішли в Галилею на гору, куди їм призначив Ісус, Побачивши його, вони вклонились йому; але деякі сумнівались.

Ісус приступив і промовив до них: Дана мені всяка влада на небі і на землі. Ідіть, отже, навчіть усі народи, хрестячи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх берегти все, що я вам заповідав. Ось я з вами по всі дні аж до кінця віку. Амінь.

Л.: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Єктенія усильного благання

Диякон: Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3)

Ще молимося за святішого вселенського Архиєрея (ім'я), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (ім'я), і за преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (ім'я), боголюбивого єпископа нашого Кир (ім'я), за тих, що служать і послужили у святім храмі цім, і за отців наших духовних, і всю во Христі братію нашу.

Ще молимося за Богом бережений народ наш, за правління і за все військо.

Ще молимося за новопросвіщенного раба божого (новопросвіщенну рабу божу) [ім'я], щоб він зберігся (вона збереглася) у вірі чистого ісповідання, і в усякім благочесті, і у сповнюванні заповідей Христових по всі дні життя його (її).

Свящ.: Бо милостивий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Відпуст

Свящ.: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Л.: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, що в Йордані хреститися зволив від Івана, спасення нашого ради, молитвами пречистої своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, помилує і спасе нас як благий і чоловіколюбець.

Л.: Амінь.

Многоліття

Новопросвіщенному рабу божому (новопросвіщенній рабі божій) [ім'я] сотвори, Господи, у здоров'ї і спасенні – многі і благі літа.

Л.: Многая літа (3).

Поучення, як хрестити в небезпеці смерті

Народжене дитя, або когось неохрещеного, що знаходиться в небезпеці смерті, треба зараз хрестити, занурюючи його, або поливаючи його водою тричі, і мовлячи:

Хрещасться раб божий (раба Божа)

[ім'я]

в ім'я Отця,

і Сина,

і Святого Духа. Амінь.

І зараз, якщо є священик, помазує його миром, кажучи:

Печать дару Святого Духа. Амінь.

Якщо охрещений живе, коли прийде догідний час, його приносять у храм і довершується чин.

ПОКАЯННЯ

СПОВІДЬ

Тайна покаяння – це велике таїнство божої любови й милосердя до грішника. Бо коли ми, обмиті з наших гріхів у хрещенні та обдаровані освячуючою божою ласкою, знову чинимо зі злоби чи немочі гріхи, Господь не відкидає нас і не відвертається, але готовий знову нам кожночасно простити (див. Лк. 15,1232). Але для одержання його прощення, треба мати біль душі за наші гріхи, покаятися і постановити жити з Христом. Відтак визнаємо наші провини перед священиком і через його уста одержуємо прощення наших гріхів. Це і є сповідь, яку встановив по своїм воскресенні Христос, кажучи до апостолів, а через них до їхніх наслідників: «Прийміть Духа Святого. Кому відпустите гріхи – відпустяться їм, кому ж задержите – задержаться» (їв. 20,2223).

Якщо б не було священика, можемо зробити в собі почування глибокого душевного болю та постанови не губити божої благодаті і при найближчій нагоді ісповідати свої гріхи перед духовним отцем. А в наглім смертельнім випадку треба пережити в серці глибокий жаль за свої провини і переблагати Бога, віддаючи себе вповні в його руки, бо він справедливий суддя, але над усе –наш люблячий і милосердний Батько.

Приготування до сповіді

Що треба зробити, щоб наша сповідь була добра?

1. зробити іспит совісти;
2. збудити в собі жаль за гріхи;
3. постановити поправитися;
- 4 визнати гріхи перед священиком у сповіді;
5. відбути покуту, яку завдав сповідник.

Як робимо іспит совісти?

У молитві до Святого Духа просимо за добре переведення іспиту совісти і за ласку доброї сповіді.

Опісля пригадуємо собі: коли ми відбули останню важну сповідь, чи не забули якого гріха і чи відбули задану покуту.

Потім переходимо по черзі заповіді божі і церковні та різні роди гріхів, і застановляємося, чи ми не провинилися проти котроїсь заповіді словом, ділом, думкою, або залишенням доброго діла. При тяжких гріхах треба пригадати собі їх число, а якщо це неможливе, тоді бодай приблизно, як часто на тиждень, на місяць, на рік ми їх допускалися. До того ж треба собі пригадати обставини, час, місце, ціль, а також особи й середовище, серед якого ми гріх учинили, бо бувають такі обставини, що змінюють рід гріха, або з легкого роблять гріх тяжкий.

Коли ми пригадали собі всі гріхи, тоді збуджуємо в душі щирий жаль за них і постанову поправи, а відтак можемо вже приступити до сповіді.

Чи іспит совісти робимо тільки перед сповіддю?

Добрый християнин робить іспит совісти щовечора, поки піде на спочинок, бо кожної хвилини треба бути готовим на смерть. Такий вечірній іспит совісти показує нам правдивий образ нашої душі і справжню нашу вартість перед Богом.

Що значить жалувати за гріхи?

Жалувати за гріхи значить збудити в душі біль (не тільки казати словами), що ми Бога зневажили, і відчутти обридження до своїх гріхів. Досконалий жаль походить з любови до Бога, що його ми зневажали, і до Ісуса Христа, якого своїм гріхом ми розпинаємо, як каже се. Павло. Жаль, однак, є недосконалий, коли боліємо душею тільки тому, що ми через гріх втратили небо, а заслужили собі на пекло.

Чи сповідь є важна, якщо ми навмисна затаїли тяжкий гріх?

Така сповідь є неважна, і через неї допускаємося нового, дуже тяжкого гріха: святотатства.

Що робимо, коли ми забули визнати тяжкий гріх на сповіді?

У таким випадку сповідь є важна, і ми не маємо обов'язку її другий раз повторяти. Вистачає, як ми той гріх визнаємо на нашій наступній сповіді.

Як часто сповідатися?

Маємо обов'язок принаймні раз на рік, або в небезпеці смерті, визнати на сповіді тяжкі гріхи, як також бодай раз на рік, коло Великодня, чи то в годині смерті, прийняти святе причастя.

Поза тим Церква заохочує вірних, бо це для них дуже корисне, сповідатися більше разів, навіть і з менших провин, званих повсякденними гріхами, і якомога частіше, а навіть щоденно, причащатися.

Чи маємо обов'язок сповідатися щоразу, коли приступаємо до святого причастя?

Не маємо обов'язку сповідатися перед кожним причастям, хіба що ми допустилися тяжкого гріха.

Взірець доброї сповіді

Молитва до Святого Духа

Царю небесний, Утішителю, Душе істини, що всюди еси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди, і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душ? наші.

Молитви перед обрахунком совісти

Вселаскавий і преблагий Господи! Ти не хочеш смерті грішника, але хочеш, щоб він навернувся до Тебе і жив. Ти завжди готовий простити грішникові і прийняти його розкаяного до своєї ласки. І я, грішний (грішна), хочу відкрити перед тобою своє серце.

Як блудний син, обтяжений всякими гріхами, приходжу покійно і з повним жалем до найліпшого Отця, і прошу:

«Отче, милостивий будь мені, грішному (грішній). Я згрішив, Господи, перед тобою, і не гідний (гідна) зватися сином твоїм (дочкою Твоєю). Согрішив (согрішила) я, Господи, прийми мене, що каюся».

Подай мені, Господи, свою ласку, просвіти мій розум, щоб я бачив (бачила) мої гріхи; розбуди в серці правдивий жаль і допоможи мені щиро висповідатися.

Духу Святий, пошли мені благодать з висот і просвіти мій розум, щоб я всі мої гріхи спізнав (спізнала). Поруш моє серце, щоб я щиро жалував (жалувала) за них і укріпи мою волю, щоб я своє життя направив (направила) і самотоко Тобі, Богу небесному, служив (служила).

Пресвятая Богородице, змилосярдися надо мною і випроси мені правдиве розкаяння.

Іспит совісти

Пригадую собі, коли я останній раз сповідався (сповідалася) і чи не затаїв (затаїла) якогось гріха. Котрий гріх затаїв і скільки разів? При кожнім тяжкім грісі пригадую собі, скільки разів я допустився його.

1-ша божа заповідь: Нехай не буде в Тебе чужих богів

Чи сумнівався (сумнівалася) в правдах віри і такі сумніви творив перед кимсь іншим? Стидався відверто визнавати свою віру? Мовчав, коли хтось говорив проти Церкви і віри? Зanedбував молитви? Як поведився під час богослуження? Належав до атеїстичних організацій?

2-га божа заповідь: Не взивай намарне імени Бога

Чи вимовляв без пошани ім'я Бога або святих? Кляв? Насміхався з релігійних обрядів? Вживав святих слів до жартів? Присягав криво? Нищив священні, церковні речі?

3-тя божа заповідь: Пам'ятай день святий святкувати

Чи опускав Службу Божу в неділі і свята? Як часто? Працював тяжко в неділі або свята без конечної потреби? Зanedбував краще пізнати правди християнської віри?

4-та божа заповідь: Шануй батька твого і матір твою

Чи зневажав своїх батьків, родичів, учителів та настоятелів, смутив їх, був їм неслухняний, невдячний? Бажав їм злого, говорив зле про них, чинив їм кривду?

5-та божа заповідь: Не вбивай

Чи вдіяв комусь шкоду в здоров'ю, брав участь у бійці, розбуджував ненависть, бажав комусь зла, проклинав, був мстивий? Давав комусь соблазн, намовляв до гріха? Уживав наркотики або давав їх комусь? Вкоїла аборт або причинився до нього?

**6-та і 9-та божі заповіді: Не чужолож;
Не пожадай жінки ближнього твого**

Чи любувався в нечистих думках, оглядав непристойні образки? Говорив сороміцькі слова? Чи при дітях? Учинив безстидні діла, сам чи з кимсь, і як часто? Приставав з безсоромними людьми? Читав неморальні книжки? Розбив комусь подружжя? Був у домі розпусти? Сумлінно сповняв свої подружні обов'язки?

**7-ма і 10-та божі заповіді:
Не кради; Не пожадай нічого, що є власністю твого ближнього**

Чи вкрав щось? Ошукав когось? Робив легкодушно довги, витрачав гроші на непотрібні речі? Завидував комусь? Скривдив когось? Направив заподіяну шкоду, віддав позичену або знайдену річ? Вкоїв якусь несправедливість?

8-ма божя заповідь: Не свідчи ложно на ближнього

Чи говорив неправду, виявляв без потреби чужі хиби? Посуджував несправедливо? Обмовляв, брав участь у сплетні? Виявив чужу тайну, образив кого?

Церковні заповіді

Чи ламав піст? Опускав молитву? Пропустив великодню сповідь або святе причастя? Брав участь у гучних забавах у забороненім часі? Читав злі і пусті книжки, часописи; давав їх іншим читати?

Головні гріхи

Чи був гордий? Понижував інших? Радів з чиеїсь шкоди або нещастя? Був п'яний? Був лінивий?

Жаль і постанова поправитися

Господи, Ісусе Христе, Спасителю мій! Прости мені мої гріхи, У своїй безконечній доброті Ти сказав, що не хочеш смерті грішника, але чекаєш, щоб він навернувся і жив. Ти, Милосердний, не хочеш моєї загибелі і кожним словом своєї божественної науки кличеш мене до спасення. Прийми ж моє щире каяття, бо з цілого серця жалую за свої гріхи і гиджуся ними.

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній).

Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене.

Без числа нагрішив (нагрішила) я, Господи, прости мені.

Сповідь

Роблю знак хреста і вітаю отця сповідника словами:

Слава Ісусу Христу!

Останній раз сповідався (сповідалася) *(тут кажу коли)*. **Зневажив** (зневажила) **Бога** такими гріхами...

Вчисляю гріхи, так як я їх собі пригадав (пригадала) в іспиті совісти.

Відтак кажу:

Жалую з цілого серця, що, я своїми гріхами зневажив (зневажила) Бога.

Священик подає мені науку і завдає покаяння. Відтак подає мені розрішення, а я, хрестячись, молюся:

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній).

Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене.

Без числа нагрішив (нагрішила) я. Господи, прости мені.

Коли священик уже дав розрішення, роблю знак хреста і, дякуючи, відходжу та відбуваю покаяння.

Молитви священника над каянником

Господи Боже спасення рабів твоїх, милостивий, і щедрий, і довготерпеливий! Ти оболіваєш над нашими злобами. Ти не хочеш смерти грішника, але щоб він навернувся і жив.

Сам і нині умилосярдися над рабом твоїм (рабою Твоєю) [ім'я] і подай йому (їй) образ покаяння, прощення гріхів і відпущення, прощаючи йому (їй) всяке прогрішення, вольне і невольне;

Примири і з'єднай його (її) зі святою Твоєю Церквою в Христі Ісусі, Господі нашім, з яким Тобі належить влада і велич, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва розршення

Господь і Бог наш Ісус Христос, благодаттю і щедротами свого чоловіколюбця, нехай простить Тобі, чадо, "всі прогрішення твої; і я, недостойний єрей, властю його, мені даною, прощаю і розрışаю Тебе від усіх гріхів твоїх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Молитви по сповіді

Безконечно милосердний Господи, дякую Тобі з цілого серця, що Ти простив мені мої гріхи і очистив мою душу. Допоможи мені, Господи, щоб; я назавжди став (стала) Твоєю доброю й вірною дитиною. На майбутнє постановляю не грішити та уникати всього, що мене доводить до злого.

Дякую Тобі, найдорожчий Спасителю, що Ти установив святу тайну покаяння для нещасних грішників. Відтепер хочу радо й вірно Тобі служити, сумлінно виконувати всі мої обов'язки, поборювати спокуси до гріха та опановувати всі пристрасті.

Навчи мене, Господи Ісусе, гаряче бажати і охоче виконувати все те, що Тобі є миле. Пошли мені ясне пізнання того, чого від мене жадаєш, і зміцни волю й силу все те виконувати. Захорони моє серце перед спокусами і навчи мене пізнати твою волю і вірно сповняти її в моєму житті. Господи Ісусе Христе, умилосярдися надо мною.

Пречиста Діво, Богородице, Маріє. Поможи мені якнайкраще виконувати божу волю, так як Ти це робила; Будь моєю заступницею перед Богом.

Покаянні молитви з Канону св. Андрея Критського

1. Иди, окаянна душе моя, зі своїм тілом: сповідайся Творцеві Твоєму і принеси Богові в розкаянні сльози.

2. Отче! Змалку переступаю твої заповіді, і в гріхах та в лінощах проминуло життя моє. Тому кличу до Тебе: Поможи мені своєю ласкою бодай тепер підвестись із моїх гріхів.

3. Подай мені, Спасе, руку, як колись Петрові, і виведи мене, Боже, з гріховної безодні. Ласку й милосердя своє подай мені, за молитвами Пречистої Матері, що родила Тебе в чистоті, і всіх святих.

4. Мене, що припав духом перед дверми твого милосердя, Спасе, не відкинь, як непотрібного слугу, у вічну погибіль, але перед смертю ще даруй, Чоловіколюбче, прощення моїх гріхів.

5. Агнче Божий, що зняв гріхи зі всіх людей! Здійми і з мене великий тягар моїх прогрішень і, як милосердний, даруй мені сльози покаяння.

6. Ти, судде й серцевідче мій, що маєш знову прийти з ангелами судити весь світ, поглянь милостивим, оком на мене. І хоч я більше згрішив (згрішила), ніж усяка інша людина, не відкинь, а помилуй мене, Господи. Амінь.

ПРЕСВЯТА ЄВХАРИСТІЯ

Наша душа живе божою благодаттю. Як видиму таїнственну піддержку для того життя лишив нам Христос надприродну поживу – його тіло і кров під видами хліба й вина. Це – Пресвята Євхаристія.

Христос установив це таїнство на останній, тайній вечері, словами: «Це – моє тіло, що за вас дається Ця чаша – новий завіт у моїй крові, що за вас проливається». І додав: «Чиніть це на мій спомин» (Лк. 22,19-20). Тим, хто так чинитиме, Ісус обіцяв: «Хто їсть моє тіло і п'є мою кров, має життя вічне, і я воскресну його в останній день» (ів. 6,54). Цю божественну поживу одержуємо на святій Літургії у святому причастю.

Пресвята Євхаристія – це осередок нашого духовного життя і життя Церкви; це знак нашої злуки з Богом.

Молитви перед святим причастям

Молитва Івана. Золотоустого

Господи, Боже наш, знаю, що я негідний (негідна) і неприготований (неприготована), щоб міг Ти достойно увійти під покрівлю дому душі моєї, бо вся вона – пуста й упала, і не маєш у мені гідного місця.

Однак молю Тебе, Ісусе:

як Ти, зійшовши з висоти небесної, понизив себе задля нас – так знизись і сьогодні до мене, негідного (негідної);

як Ти зволив замешкати у вертепі, в яслах нерозумних звірят – так увійди, Ісусе, до мого оскверненого тіла і поселися в моїй недостойній Тебе душі;

як Ти, Ісусе, увійшов до дому Симона прокаженого і не відказався вечеряти з грішниками – так увійди милостиво в дім, хоч грішної, але розкаяної моєї душі.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, з безначальним твоїм Отцем, і з пресвятими, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Інша молитва

Господи Ісусе Христе, Боже мій, ослаб, відпусти, очисти і прости мені, грішному й недостойному рабові Твоєму (грішній і недостойній рабі твоїй) гріхи й беззаконня мої, що ними від молодости моєї аж до нинішнього дня й години я зневажив (зневажила) Тебе – чи свідомо, чи несвідомо, словом, чи ділом, чи думкою, і всіма моїми почуваннями.

І молитвами пречистої приснодіви Марії, Матері Твоєї, що безсіменно породила Тебе, єдиної надії й заступниці спасення мого, сподоби мене без осудження причаститися пречистих, безсмертних, животворящих і страшних твоїх таїнств, на відпущення гріхів і життя вічне, на освячення, і просвічення, і кріпость, івилічення, і здоров'я душі і тіла, і на знищення й цілковите затрачення моїх помислів і думок, і намірів, і плянів, і грішних нічних мрій, темних і злих духів.

Бо Твоє є царство, і сила, і слава, з Отцем і Святим твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва Івана Дамаскина

Перед дверима храму твого стою і від страшних мислей не визволяюся. Але Ти, Христе Боже, що митаря виправдав, і хананеянку помилував, і розбійникові двері раю відчинив, відкрий і мені милосердя чоловіколюбія твого, і прийми мене, як блудницю і кровоточиву. Бо одна, доторкнувшись до краю одежі Твоєї, зараз зцілення прийняла; а друга, обнявши твої ноги, відпущення гріхів одержала. Я ж нещасний (нещасна), що насмілився (насмілилася) все Твоє тіло прийняти, нехай не буду опалений (опалена). Але прийми мене, як і їх, і просвіти мої душевні почуття, спаливши мої гріховні провини, молитвами Пречистої, що безсіменно породила Тебе, і сил небесних, бо Ти благословенний еси на віки віків. Амінь.

Молитва до Пресвятої Богородиці

Добра й благословенна Кормителько життя нашого, Пресвята Богородице! Ти, що зродила благословенний плід, який кормить і кріпить серця вірних хлібом життя і радує вином покаяння – допоможи мені цю правдиву безсмертну поживу й напиток тіла і крові Сина твого і Бога нашого достойно прийняти та його благодаттю і славою зростати, прославляючи його і Тебе з ним повіки. Амінь.

Молитви по святім причастю

Коли гідно запричаститися животворящих таїнствених дарів, заспівай зараз з радости, вельми благодари і оце тепло з душі говори Богу:

Слава Тобі, Боже. Слава Тобі, Боже. Слава Тобі, Боже.

Благодарю Тебе, Господи Боже мій, що Ти не відкинув мене, грішного (грішну), але сподобив мене бути причасником (причасницею) твоїх святощів. Благодарю Тебе, що Ти сподобив мене, недостойного (недостойну), причаститися твоїх пречистих і небесних дарів.

Але, Владико Чоловіколюбче, Ти, що ради нас умер і воскрес та дарував нам ці страшні й животворящі таїнства на благодіяння й освячення душ і тіл наших, – дай, щоб вони були й мені на зцілення душі і тіла, на прогнання всього супротивного, на просвічення очей мого серця, на мир моїх душевних сил, на віру непостидну, на любов нелицемірну, на повноту мудрости, на додержування твоїх заповідей, на збільшення Твоєї божественної благодаті і на присвоєння твого царства, щоб я, ними охоронюваний (охоронювана) у твоїй святості, завжди пам'ятав (пам'ятала) про твою благодать і вже жив (жила) не для себе, але для Тебе, нашого Владики й добродійця, і так, відійшовши з цього життя в надії на життя вічне, досягнув (досягнула) непроминаючого спокою, де безнастанний голос тих, що торжествують, і безконечна насолода тих, що оглядають невимовну красоту твого обличчя.

Бо Ти єси істинне прагнення і несказанна радість тих, що Тебе люблять, Христе, Боже наш, і Тебе оспівує все сотворіння на віки. Амінь.

Молитва Василя Великого

Владико, Христе Боже, царю віків і творче всього, благодарю Тебе за всі блага, якими Ти мене обдарував, і за причастя твоїх пречистих і животворящих таїнств. Тому благаю Тебе, благий і чоловіколюбче:

Охорони мене під твоїм покровом і в тіні крил твоїх та обдаруй мене чистою совістю, щоб я аж до мого останнього віддиху достойно причащався (причащалася) твоїх святощів на відпущення гріхів і на життя вічне.

Бо Ти є хліб життя, джерело святости, податель благ, і Тобі славу возсилаємо з Отцем і Святим Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва Івана Золотоустого

Таїнственно удостоївшись бути причасником твого пречистого тіла і чесної крові, оспівую і благословлю, поклоняюся, і славлю, і величаю спасіння твої, Господи, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва Івана Дамаскина

Боже, Боже мій, непостоянний і невидимий вогню, Ти, що чиниш ангелів своїх вогнем горючим, Ти, що в твоїй несказанній любові передав мені на поживу Твоє божественне тіло і прийняв мене за причасника свого божества, ради прийняття твого пречистого тіла і чесної крові!

Проникни усе моє тіло і дух, крізь мої кості і мозки! Гріхи мої спали, душу мою просвіти і ум мій проясни! Тіло освяти і обитель в мені сотвори разом із благословенним твоїм Отцем і всесвятим Духом, щоб і я був (була) у Тобі завжди, заради молитов Твоєї пречистої Матері і всіх святих твоїх. Амінь.

Молитва Симеона Метафраста

Господи, Ти добровільно дав мені своє тіло на поживу. Ти – вогонь, що палиш недостойних, не спали мене, мій Творче, але пройди крізь мої члени, мої суглоби, нутро, серце. Спали терня моїх провин, душу освяти, думки очисти, суглоби разом з кістями зміцни, мої чуття просвіти. Всього (всю) мене наповни страхом твоїм.

Завжди покривай, бережи й охорони мене від усякого діла та слова душетлінного. Очисти, обмий і прикраси мене, оздоб, врозуми і просвіти мене. Учини мене оселею Духа твого єдиного, а ніколи оселею гріха, щоб, по причастю, від мене, як від дому твого і як від вогню, втікали лиходій усякий і всяка недоля.

На заступників перед тобою кличу всіх святих, чини безплотних, предтечу твого, апостолів премудрих, а з ними і Матір твою пренепорочну, чисту. Молитви їх прийми, Христе мій милосердний, і сином (дочкою) світла слугу твого (служиню твою) вчини. Ти бо, благий, єдиний єси, і освячення наше, і світлість, і Тобі, Богові і Владиці, належно славу всі возсилаємо повсякдень. Амінь.

Інша молитва

Господи, Ісусе Христе, Боже наш! Нехай Твоє святе тіло буде мені на життя вічне і твоя чесна кров на відпущення гріхів! А оце благодарення нехай буде мені на радість, здоров'я і потіху. На Твоєму ж страшному і другому пришестю сподоби мене, грішного (грішну), достойним (достойною) стати праворуч слави Твоєї, молитвами Твоєї пречистої Матері і всіх святих.

Молитва до Пресвятої Богородиці

Пресвята Владичице Богородице, світло моєї затьмареної душі, надіє, покрове, прибіжище, потіху і радосте моя!

Благодарю Тебе, що Ти сподобила мене, недостойного (недостойну), бути причасником (причасницею) пречистого тіла і чесної крові Сина твого.

Але Ти, що породила істинне світло, просвіти духові очі мого серця. Ти, що породила джерело безсмертя, оживи мене, умертвленого (умертвлену) гріхом. Ти, милостивого Бога милосердна Мати, помилуй мене, і дай мені говіння й сокрушення в серці моїм, і смирення в мислях моїх, і визволення з полону думок моїх.

І сподоби мене аж до останнього віддиху неосудно приймати святощі пречистих таїнств на зміцнення душі і тіла. Дай мені теж сльози покаяння і сповіді, щоб я величав і славив (величала і славила) Тебе по всі дні мого життя, бо Ти благословенна і препрославлена на віки. Амінь.

ЧИН ВІНЧАННЯ

У таїнстві вінчання Церква проголошує покликання подругів «царювати з Христом». Молодята, немов князі в день коронації, одержують найкраще земське спадкоємство від свого найлюбішого Отця, небесного царя. Цей дарунок, це друга людина – супутник (супутниця) в цій життєвій мандрівці.

Молодята стають владиками домашньої Церкви. Домашній стіл повинен стати святою трапезою; покуття з іконами, принесеними з церкви після вінчання для благословення, має нагадувати їм іконостас, а подружнє ложе повинно бути їхнім «святею святих».

Вінки нагадують їм також про нагороду, що її одержують мученики за самопожертву. У християнському подружжі чоловік і жінка служать одне одному і своєму потомству в послузі Христовому (див. Еф. 5,21).

На початку чину вінчання священник питається молодят про їх подружню згоду – їх «тверду думку взяти собі за жінку/мужа тут/того, що бачать перед собою». Ця «тверда думка» – це вислів таїнства подружжя, яку доповнюють урочистим обігом, коли молодята заявляють, що не залишать одне одного аж до смерті. Пресвята Тройця і всі святі є основою подружнього життя, тому чоловік і жінка знаходять силу себе взаємно любити, шанувати і долати різні труднощі. Звінчані славою і честю Христовою (цебто, його хрестом), вони одержують надприродну силу, якої хрест є джерелом.

Символом подружньої єдності є обряди спільної чаші, в'язання рук молодят (вишитим рушником) та потрійного обходу довкруги тетраподу. Це старовинні звичаї, спільні цілому візантійському сходові і потверджені в нашій традиції у Требнику, що його видав митрополит Андрей Шептицький у 1925 році.

Обряд заручин

Ті, що хочуть вінчатися, очікують перед дверми церкви – жених праворуч, невіста ліворуч. Священик благословить молодих тричі і вводить їх до притвору храму.

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Свящ.: Боже вічний, Ти зібрав воедино віддалених від себе і встановив для них нерозривний союз любови, Ти благословив Ісака й Ревеку і вчинив їх наслідниками Твоєї обітниці; сам

благослови і рабів твоїх, Сім'я) і (ім'я), наставляючи їх на всяке добре діло.

Бо милостивий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Свящ.: Мир всім.

Л.: І духові Твоєму.

Диякон: Голови ваші Господеві приклоніть.

Л.: Тобі, Господи.

Священик: Господи Боже наш, Ти зпоміж народів найперше обручив Церкву, діву чисту, благослови ці заручини, і з'єднай, і охорони рабів твоїх цих у мирі й однодумності.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Накладання перстенів

Священик робить перстнем знак хреста над головою жениха і накладає перстень на праву руку:

Заручається раб божий (ім'я) з рабою божою (ім'я) в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Так само й невісті:

Заручається раба божа (ім'я) з рабом божим (ім'я) в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Молитва

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Свящ.: Господи Боже наш, Ти був супутником слуги патріярха Авраама в Месопотамії, посилаючи висватати дружину для пана його Ісаака, і відкрив йому через черпання води, щоб заручити Реваку. Сам благослови заручини рабів твоїх, (ім'я) і (ім'я), і утврди промовлене ними слово, утврди їх святим твоїм з'єднанням.

Бо Ти спочатку створив мужеську стать і жіночу, і Ти з'єднуєш з мужем жону на поміч і на сприймання людського роду. Сам, отже, Господи Боже наш, Ти, що послав істину в насліддя Твоє і обітницю твою рабам твоїм, отцям нашим, вибранцям твоїм з роду в рід, зглянься на раба твого (ім'я) і на рабу твою (ім'я), і утврди заручених у вірі, і єдинодумстві, і істині, і любові. Ти бо, Господи, показав встановлення заручин і утвердження всього.

Через перстень була дана влада Йосифові в Єгипті, через перстень прославився Даниїл у країні вавилонській, через перстень виявилася істина Тамари, через перстень Отець наш небесний щедрий був до сина свого: Дайте бо, мовить, перстень на правицю його, і, заколовши годоване теля, їжмо, і веселімся. Сама правиця твоя, Господи, озброїла Мойсея в Червоному морі, словом бо твоїм істинним небеса утвердилися і земля оснувалася; і правиця рабів твоїх благословиться словом твоїм могутнім і раменом твоїм високим.

Сам, отже, і нині, Владико, благослови це накладання перстенів благословенням небесним, і ангел твій нехай іде перед ними в усі дні життя їх.

Бо Ти благословляєш і освячуєш усе, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Священик іде перед зарученими до тетраподу.

Псалом 127

Блаженні всі, що бояться Господа, що ходять путями його.

Плоди праці Твої будеш їсти, щасливий Ти, і добре Тобі буде.

Жінка твоя—неначе лоза плодовита на краях дому твого.

Сини твої—як парості оливки, навкруг трапези Твої.

Ось так благословляється чоловік, що боїться Господа.

Благословить Тебе Господь із Сіону, і побачиш добро Єрусалиму по всі дні життя твого.

І побачиш синів твоїх синів. Мир на Ізраїля.

Вислів подружньої згоди

Запитує священник жениха: Чи маєш Ти, *(ім'я)*, добру й непримушену волю та тверду думку взяти собі за дружину *(ім'я)*, що її тут перед собою бачиш?

Жених: Маю, чесний отче.

Чи не прирікав Ти іншій невісті?

Жених: Не прирікав, чесний отче.

Священик звертається до невісти: Чи маєш Ти, *(ім'я)*, добру й непримушену волю та тверду думку взяти собі за мужа *(ім'я)*, що його тут перед собою бачиш?

Невіста: Маю, чесний отче.

Чи не прирікала Ти іншому мужеві?

Невіста: Не прирікала, чесний отче.

Чин вінчання

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословенне царство Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Мирна сктенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За мир з висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан святих божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

За святишого вселенського архиєрея *(ім'я)*, папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого *(ім'я)*, і за преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир *(ім'я)*, боголюбивого єпископа нашого Кир *(ім'я)*, чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все військо Господу помолімся.

За рабів божих *(ім'я)* і *(ім'я)*, що нині з'єднуються одне з одним у спільноту подружжя, і за спасення їх Господу помолімся.

Щоб благословенне було це подружжя, як те, що в Кані галилейській, Господу помолімся.

Щоб дані були їм доброчесність і плід утроби на добро, Господу помолімся.

Щоб вони звеселилися, дивлячись на синів своїх і дочок, Господу помолімся.

Щоб дарувалося їм благословення у дітях і життя бездоганне, Господу помолімся.

Щоб дарував їм і нам усе, чого для спасення просимо, Господу помолімся.

Щоб ізбавитися їм і нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Л.: Тобі, Господи.

Свящ.: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Молитва

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Свящ.: Боже пречистий і всієї тварі сотворителю, Ти через Твоє чоловіколюбіє ребро праотця Адама переобразив у жінку, і благословив їх, і сказав: Ростіть і множіться, і володійте землею; і обоє їх в 4 одне злучив, бо ради того оставить чоловік отця свого і матір і прилучиться до дружини своєї, і будуть двоє, як одне тіло; і кого Бог злучив, людина нехай не

розлучає.

Ти благословив раба твого Авраама, і лоно Сарі розкрив, і вчинив його батьком численних народів; Ти дарував Ісаакові Ревеку і плід їх благословив; Ти злучив Якова з Рахилею і від нього дванадцять патріархів явив; Ти з'єднав Йосифа з Асинетою і як плід дітородження Єфрема й Манасію їм дарував; Ти злучив Захарію і Єлисавету і сина їх як предтечу пречистого твого рожества показав; Ти виростив плоттю із кореня Єсеєвого Приснодіву, і з неї воплотився і народився на спасення роду людського.

Ти через невимовний твій дар і велику доброту прийшов до Кани галилейської і там подружжя благословив, щоб показати, що з Твоєї волі є законне подружжя і дітородження з нього.

Сам, Владико пресвятий, прийми моління нас, рабів твоїх, і – як там, так і тут – прийди невидимим твоїм пришествям і благослови подружжя це, і дай рабам твоїм, *(ім'я)* і *(ім'я)*, життя мирне, довгі літа, доброчесність, любов взаємну в союзі миру, рід довговічний, у дітях утіху і нев'янучий вінець слави.

Сподоби їх видіти дітей дітей своїх, охорони ложе їх від небезпек. І дай їм від роси небесної з висот і від достатку земного, наповни їх доми пшеницею, вином і оливою, і всяким добром, щоб вони подавали потребуючим. Дай водночас і тим, що з ними, усе, чого вони просять на спасення.

Бо Ти єси Бог милости, і щедрот, і чоловіколюбця, і Тобі славу возсилаємо з безначальним твоїм Отцем і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Молитва

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Свящ.: Боже святий, Ти з пороку сотворив чоловіка і з ребра його створив жінку, і дав йому помічницю, відповідну до нього, бо так було вгодно твоїй величності, щоб не самому бути чоловікові на землі.

Сам і нині, Владико, пошли руку твою з святого жилища твого, і з'єднай раба твого *(ім'я)* і рабу твою *(ім'я)*, бо Ти з'єднуєш жінку з мужем. З'єднай їх в однодумності, вінчай їх на любов, злучи їх в одне тіло, даруй їм потомство і радість у дітях.

Бо твоя є влада і Твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Обіт

Де є звичай, жених і невіста кладуть праві руки на Євангеліє, а священик кладе епітрахиль і хрест на їх руки.

Жених: Я, *(ім'я)*, беру Тебе, *(ім'я)*, за жінку, і прирікаю Тобі любов, вірність, і чесність подружню, і що не залишу Тебе але до смерті. Так мені. Боже, поможи, в Трійці Святій єдиний, і всі святі.

Невіста: Я, *(ім'я)*, беру Тебе, *(ім'я)*, за мужа, і прирікаю Тобі любов, вірність, чесність, і послух подружній, і що не залишу Тебе аж до смерті. Так мені. Боже, поможи, в Трійці Святій єдиний, і всі святі.

Священик, благословляючи їх:

Що Бог з'єднав, чоловік нехай не розлучає.

Вінчання

Узявши вінці, священик вінчає спершу жениха:

Вінчається раб божий *(ім'я)* з рабою божою *(ім'я)* в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Вінчає і невісту:

Вінчається раба божа *(ім'я)* з рабом божим *(ім'я)*, в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

І благословляє їх тричі:

Господи Боже наш, славою і честю вінчай їх (3)

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Свящ.: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Прокімен апостола, глас 8: Ти положив на головах їх вінці із каменів цінних, життя просили у Тебе, і Ти дав їм (Пс. 20,45).

Стих: Бо Ти даєш їм благословення повік віку, звеселиш їх радістю лица твого (Пс. 20,7).

Апостол

Диякон: Премудрість.

Читець: До Ефесян послання святого апостола Павла читання.

Диякон: Будьмо уважні.

Читець читає апостол до Ефесян 5, 20-33:

Браття, дякуйте за все завжди Господеві й Отцеві в ім'я Господа нашого Ісуса Христа.

Коріться один одному в острасі божому. Жінки нехай коряться своїм чоловікам, як Господеві, бо чоловік голова жінки, як і Христос – голова Церкви, свого тіла, якого він Спаситель. А як Церква кориться Христові, так у всьому жінки – своїм чоловікам.

Чоловіки, любіть своїх жінок, як Христос полюбив Церкву і видав себе за неї, щоб її освятити купіллю води зо словом, щоб поставити собі Церкву славу, без плями чи зморшки, або чогось подібного, але щоб була свята й непорочна. Так і чоловіки повинні любити своїх жінок, як свої тіла; бо, хто любить свою жінку, себе самого любить.

Ніхто ж. ніколи свого тіла не ненавидів, але він годує його і піклується ним, як Христос Церквою, бо ми члени тіла його. Тим-то покине чоловік батька свого й матір і пристане до своєї жінки, і вони обоє будуть одне тіло.

Це велика тайна, а я говорю про Христа і про Церкву. Тому нехай кожний з вас зокрема любить свою жінку, як себе самого, а жінка нехай поважає свого мужа.

Свящ.: Мир Тобі.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Люди : Алілуя.

Стих: Ти, Господи, захорониш нас і збережеш нас від роду цього і повік (Пс. 11,8).

Євангеліє

Диякон: Премудрість, прості, вислухаймо святого Євангелія.

Свящ.: Мир всім.

Л.: І духові Твоєму.

Свящ.: Від Івана святого Євангелія читання.

Л.: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Диякон: Будьмо уважні.

Священик читає Євангеліє Івана 2, 1-11:

Одного разу було весілля в Кані галилейській, і була там мати Ісуса. Запросили на весілля також Ісуса та його учнів. Коли ж забракло вина, мати Ісуса каже до нього: Вина не мають. Ісус відповів їй:

Що мені і Тобі, жінко? Ще не прийшла моя година. Але мати його мовила до слуг: Що тільки скаже вам, робіть.

Було ж там шість кам'яних посудин на воду, що були для юдейських очищень; кожна вміщала дві або три міри. Сказав їм Ісус: Наповніть посудини водою. Вони наповнили їх доверху. Далі каже: Зачерпніть тепер і несіть до весільного старости. І понесли.

Коли староста покуштував воду, що стала вином (не знаючи, звідки воно взялося; знали тільки слуги, які зачерпнули воду), закликав він молодого і каже до нього: Кожен чоловік дає спершу вино добре, а як уп'ються – гірше. Ти ж добре вино зберіг досі.

Ось такий початок чудес учинив Ісус у Кані галилейській, і тим об'явив свою славу, і учні його увірували в нього.

Л.: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Ектенія усильного благання

Диякон: Промовмо всі з усієї душі і з усієї мислі нашої промовмо.

Л.: Господи, помилуй.

Господи вседержителю, Боже отців наших, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Л.: Господи, помилуй.

Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3).

Ще молимося за рабів божих (*ім'я*) і (*ім'я*), що нині одно з одним з'єдналися, і за здоров'я і спасення їх.

Ще молимося за людей, предстоячих у святім храмі цім, що очікують від Тебе великої і багатой милости, за всю братію нашу, і за всіх православних християн, за здоров'я і спасення їх.

Свящ.: Бо милостивий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Молитва

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Свящ.: Господи Боже наш, Ти у спасительнім твоїм промислі сподобив у Кані галилейській показати цінність подружжя твоїм пришестям: сам нині рабів твоїх (*ім'я*) і (*ім'я*), що їм зволив Ти з'єднатися одне з одним, збережи в мирі й однодумності, покажи чесним їх подружжя, збережи нескверним їх ложе, зволь, щоб їх співжиття було непорочне, дай їм дожити глибокої старости і чистим серцем сповняти заповіді твої.

Бо Ти еси Бог наш, Бог, що милує і спасає, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним твоїм Отцем, і всесвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Прохальна єктенія

Диякон: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Л.: Господи, помилуй.

Дня всього звершеного, святого, мирного й безгрішного у Господа просім.

Люди, на кожне прошення: Подай, Господи.

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тілес наших у Господа просім.

Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго й пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшнім судищі Христовім просім.

Єдність віри і причастя Святого Духа випросивши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Л.: Тобі, Господи.

«Отче наш»

Свящ.: І сподоби нас, Владико, зі сміливістю, неосудно сміти .привизвати Тебе, небесного Бога Отця, і мовити.

Л.: Отче наш, Ти, що еси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але избав нас від лукавого.

Свящ.: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Свящ.: Мир всім.

Л.: І духові Твоєму.

Диякон: Голови ваші Господеві приклоніть.

Л.: Тобі, Господи.

Свящ.: Боже, Ти все сотворив силою Твоєю, і утвердив вселенну, і прикрасив вінець всього сотвореного тобою, і рабів твоїх цих, що звінчалися на спільноту подружжя, благослови

благословенням духовним.

Бо благословилося Твоє ім'я і прославилося Твоє царство, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Л.: Амінь.

Тут відбувається обряд спільної чаші і обходу кругом тетраподу, а люди співають:

„Ісає, ликуй”

Тропар, глас 5: Ісає, ликуй, Діва мала в утробі і родила Сина Еммануїла. Бога і чоловіка, Восток ім'я йому; його величаючи, Діву ублажаємо.

Інні, глас 7: Святії мученики, ви славно страждали і вінчалися, тож моліться до Господа, щоб помилював душі наші.

Слава Тобі, Христе Боже, апостолів похвало і мучеників радосте; їх проповідь Тройця єдиносущна.

Благословення вінцями

Священик, знявши вінець женихові:

Возвеличя, женише, як Авраам, і благословися, як Ісаак, і умножся, як Яків, пробуваючи в мирі і сповняючи в правді заповіді божі.

Коли знімає вінець невісті:

І Ти, невісто, возвеличя, як Сара, і возвеселися, як Ревека, і умножся, як Рахиль, втішаючися своїм мужем, придержуючись меж закону, бо так зволив Бог.

Молитва

Господу помолімся.

Л.: Господи, помилуй.

Свящ. Боже, Боже наш, Ти прийшов у Кану галилейську і подружжя там благословив. Благослови ж рабів твоїх оцих, що з волі Твоєї з'єдналися у спільноту подружжя. Благослови Їхні входи і ізходи, умнож у добрі життя їх, прийми вінці їх у царстві твоїм, зберігаючи їх чистими, непорочними й бездоганними на віки віків.

Л.: Амінь.

Свящ.: Мир всім.

Л.: І духові Твоєму.

Диякон: Голови ваші Господеві приклоніть.

Л.: Тобі, Господи.

Свящ.: Отець, Син і Святий Дух, всесвята, єдиносущна й живоначальна Тройця, єдине божество і царство, нехай благословить вас, і нехай дасть вам довге життя, радість у дітях, успіх у житті & вірі, і нехай сповнить вас усяких дібр на землі, нехай сподобить вас і добра обіцяні приймати, молитвами святої Богородиці і всіх святих.

Л.: Амінь.

Відпуст

Диякон: Премудрість.

Л.: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, – суццю Богородицю, Тебе величаємо.

Свящ.: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Л.: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, 1 на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Свящ.: Христос, істинний Бог наш, що в Кані галилейській пришестям своїм цінність подружжя показав, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святих Богом вінчаних царів і рівноапостолів Константина й Олени, святого великомученика Прокопія, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Л.: Амінь.

Многоття

Новозвінчаним рабам божим (ім'я) і (ім'я), сотвори, Господи, у здоров'ї і спасенні многії і

благії літа.

Л.: Многая літа (3)

СВЯЩЕНСТВО

Ісус Христос прийшов до нас з трьома великими властями від свого Отця: «Дана мені всяка влада на небі і на землі» (Мт. 28,19), щоб божий люд провадити, його навчати і освячувати. Ці власті передав Спаситель окремим служителям, які їх сповняють у Христовім імені. Першими були апостоли, а потім окремим чином, через рукоположення, ці власті вони передали своїм наслідникам, єпископам, а ці – своїм наслідникам. Передача цих Христових духовних властей відбувається в таїнстві Священства через рукоположення від єпископа з відповідною молитвою.

У власті освячувати вірних, що відбувається через сім святих таїнств, найбільшою є власть відпускати гріхи («Кому відпустите гріхи, відпустяться») [ів. 20,23] і приносити жертву, якою є сам Христос, що на останній вечері і на Голготі віддав себе за гріхи світу.

Сповняючи ці та інші служби, єпископи потребують помічників, їх встановила Церква в нашій українській обряді чотири: читець, півень, піддиякон і диякон. Вони є рівночасно степенями, які ведуть до священства, якого повнота є в особі єпископа. Безпосереднім ступенем до священства є дияконат.

Читець і півень – це чини для служіння при різних богослуженнях:

приготовляти все потрібне до богослужб, бути свічконосцями, співати і провадити церковний спів, читати псалми (катизми) та сповняти інші функції в божім домі. Архиєрей ставить у чин читця і півця постриженням його волосся і молитвою: «Господи Боже вседержителю, прийми раба твого (ім'я) і освяти його, і сподоби його з усякою премудрістю і розумом творити повчання і читання божественних твоїх слів, зберігаючи його в непорочному житті». Архиєрей вручає поставленому книгу Апостола і свічку. (Популярно звані в нас «дяки», коли знають літургійний

спів і устав богослужень, одержують постриження на читців-півців).

Піддиякон – це чин, у якому посвячений дбає про божий храм, престол, його чистоту, і приготує все потрібне до євхаристійної жертви та служить архиєреєві і священникові під час богослужень, згідно з літургічними приписами. Цей чин архиєрей уділяє рукоположенням і молитвою: «Сам, Владико, збережи його в усьому бездоганним і дай йому любити красоту дому твого і стояти першим перед дверми. святої церкви Твоєї, запалювати світильник оселі слави Твоєї». Піддиякон отримує від святителя посудину для миття рук і орар, який надіває хрестовидне через рамена.

Чин поставлення на читця, півця і піддиякона відбувається перед Літургією.

Диякон – це чин, яким рукоположений ще не завершує таїнства Євхаристії, але біля нього служить як помічник архиєрея чи священника. Диякон поставляється в часі Літургії по освяченню і благословенню архиєрея – «І нехай будуть милості...»

Архиєрей перед престолом кладе руку на піддиякона і каже молитву рукоположення: «Божественна благодать, що завжди недужих оздоровлює і те, що їм недостає, доповнює, поставляє благоговійного піддиякона (ім'я) в дияконство». Потім святитель вручає диякону знаки його служби: орар на одне рама, кадильницю (диякон приносить кадильну жертву) і рипіду. Люди при вручуванню тих знаків співають слова «Аксіос», що значить – гідний, достойний.

Священик – це особа, що рукоположенням назначується окремим знам'ям («характер», «печать»), яким «уподібнюється до Христа–Священника і може діяти в особі Христа як Глави» (II Ватиканський собор: Про священство, ч. 2), як співробітник єпископа. Поставляється торжественно в часі Літургії по великім вході через рукоположення і молитву (як вище в чині поставлення на диякона): «Божественна благодать...» Новоєрей одержує від архиєрея священничі ризи і служебник.

Єпископ – це повнота Христового священства, це наслідник апостолів і член апостольського собору для пастирського правління Церквою, найвища власть у Церкві в злуці з наслідником св. Петра. Рукоположення (хіротонія) відбувається при участі трьох

єпископів, у день якогось празника, при участі народу, по прочитанні євангелії. Хіротонія стається через положення рук і молитву «Божественна благодать...» (як вище в чині поставлення на диякона і священника). Єпископ одержує саккос, омофор, панагію, митру і хрест – знаки його влади пастиря в Церкві.

ЄЛЕОПОМАЗАННЯ

«Страждає хто між вами? Хай помолиться. Радіє хто? Хай псалми співає. Нездужає хто між вами? Хай прикличе пресвітерів церковних і хай вони моляться над ним, помазавши його елеєм в ім'я Господнє. Молитва віри спасе недужого, і Господь його підійме; і як він учинив гріхи, вони йому простяться. Сповідайте, отже, один одному гріхи ваші і молись один за одного, щоб вам видужати. Ревна молитва праведника має велику силу» (Як. 5,13-16).

Перебуваючи серед людей за свого земського життя, Ісус зціляв-оздоровляв хворих, немічних, недужих. Сьогодні Церква продовжує зціляючу дію Спасителя, коли помазує віруючих-хворих оливою у святій тайні єлеопомазання.

Очевидно, не кожна людина, що одержує це тайнство, зцілюється фізично, бо остаточною ціллю людського життя не є здоров'я, але спасення. Та Святий Дух словами апостола Якова нас запевняє, що людина стрічає Господа у цій тайнстві і, найважливіше, одержує внутрішнє-душевне зцілення від гріхів, свідомих і несвідомих, з цілого життя.

В єлеопомазанні священник помазує хрестообразно частини тіла, бо Христос опікується цілою нашою істотою. За словами апостола, наше тіло – це «храм Святого Духа» (1 Кр. 6,19).

Читання апостола і євангелія в цьому чині є важливим засобом для скріплення сил недужого, бо слово божє – це слово спасення.

Тайна ця не є тільки для тих, що стоять на порозі смерті. Єлеопомазання є для всіх, що потребують божого благословення в поважній недужі і бажують повороту до здоров'я – душі і тіла.

Молитва на освячення елея

Господи, Ти милістю і щедротами твоїми зціляєш рани душ і тілес наших. Сам, Владико, освяти елей цей, щоб він був для тих, що помазуються ним, на зцілення і на припинення всякого терпіння, скверни плоті і духа, і всякого зла, щоб і в ньому прославилося Твоє пресвяте ім'я, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитва помазання недужого

Отче святий, лікарю душ і тілес, Ти послав єдинородного твого Сина, Господа нашого Ісуса Христа, що зціляє всяку недугу і рятує від смерті. Зціли помазанням цим раба твого (рабу твоєї) [ім'я] від тілесної і душевної немочі, якою він одержимий (вони одержима), і оживи його (її) благодаттю Христа твого, молитвами пресвятої Владичиці нашої Богородиці і приснодіви Марії, і всіх святих твоїх. Бо Ти єси джерело оздоровлень, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, з єдинородним твоїм Сином, і єдиносущним твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

БОГОСЛУЖЕННЯ

*«Піднесіть руки ваші до святині і благословіть Господа».
(Пс. 133,2)*

АКАФІСТ

Акафіст – це велика літургічна поема, яку служиться стоячи (так каже назва в грецькій мові, у противенстві до катизми – псалмів, які читаємо сидячи). В Україні акафісти дуже популярні, співається їх у церкві, а часто читається і приватне, як особисту молитву.

Цілий твір складається з 12 пісень, кожна пісня – з кондака й ікоса; разом 24 пісень. Автор починає кожний вірш (кондак і ікос) по черзі з букв грецької азбуки, яка має їх 24.

Перша частина акафісту – історичний переспів життя Ісуса Христа, Матері Божої чи святого. Друга – догматична, навчальна – оспівує правди віри про дану особу.

Акафіст до Богородиці

Акафіст до Пресвятої Богородиці – це найстарша поема-гимн на честь Богоматері. Автор незнаний; твір, отже, належить Церкві і постав, мабуть, у першій половині VI сторіччя. Це справді чудова поема, переложена на різні мови. Перших 12 кондаків-ікосів – це історична частина про таїнство Марії, друга дванадцята – богословська призадумана над правдами віри про Марію.

Кожний кондак («коротка пісня») кінчиться окликом зі Старого Завіту: «Алилуя», що значить: «Хвалить Ягве-Господа», «Слава Богові!». Кожний ікос («будова, добудівка», тобто доповнення до змісту кондака) – це немов вінок з великого числа слів прослави Марії, по вступнім ствердженні про якийсь факт чи правду.

«Радуйся...!» – це немов вузол і весь зміст того гимну радості. Український переклад грецького «хайре» («радуйся») – не дуже влучний, бо це є слово поздоровлення: «вітай», «будь поздоровлена», – а не заклик до радості. Переклад «Радуйся, Невісто неневісна!» не є легко зрозумілий, але годі інакше переложити його зі складної грецької, ще й богословської, мови:

«Радуйся, що Ти стала одруженою невістою, але подружжя не зазнала, оставиши невістою-дівою-неторкненою». Це вислів про велике таїнство Марії: вона у своїм подружжі – перед народженням Ісуса, у часі його народження і по його народженні – була і осталася дівою, приснодівою.

У цілості акафіст – це гимн прослави Марії, подяки («подячна пісня») з короткою проською при кінці у 13-ій пісні-кондаку. Поема знамените побудована на святому Письмі, правдах віри і поетичних засобах, як теж і на особистих переживаннях тих, що з вірою і захопленням цей гимн радості співають.

АКАФІСТ ДО ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

Кондак 1

Непереможний Владарю і Господи, ада переможцю, я, врятований від вічної смерти, похвалу виписую Тобі, творіння і раб твій, але Ти, що маєш милосердя несказанне, від усяких бід визволи мене, що взиває:

Ісусе, Сину Божий, помилуй мене.

Ікос 1

Ангелів Творче і Господи сил небесних, оживи мій кволий розум і язик на прославу твого пресвятого імени, як колись Ти ожив слух і язик глухому й недорікому, і той заговорив, ось так взиваючи:

Ісусе пречудний, Ти подив для ангелів;
Ісусе всесильний, Ти рятунок для прародичів;
Ісусе пресолодкий, Ти хвала для патріархів;
Ісусе преславний, Ти потуга для володарів;
Ісусе улюблений, Ти пророцтв усіх здійснення;
Ісусе предивний, Ти для мучеників сила;
Ісусе претихий, Ти для монахів радість;
Ісусе премилостивий, Ти для священників насолода;
Ісусе премилосердний, Ти для посників витривалість;
Ісусе пресолодкий, Ти для побожних потіха;
Ісусе пречистий, Ти для дівственних чистота;
Ісусе предвічний, Ти для грішників спасення.

Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 2

Побачивши в гірких сльозах вдовицю, Ти змилосердився над нею, Господи, та Її сина, що несли до гробу, воскресив; тож зглянься й наді мною, Чоловіколюбче, і душу мою, гріхами вбиту, воскреси, бо вона взиває: Аلیلія!

Ікос 2

Тайну незбагненну збагнути бажаючи, Филип сказав: «Господи, покажи нам Отця». А Ти йому на те: «Так довго пробув Ти зі мною та й ще не пізнав, що Отець у мені, а я в Отці?» Тож, недослідимий, і я зі страхом взиваю до Тебе:

Ісусе, Боже предвічний;
Ісусе, царю пресильний;
Ісусе, Владико довготерпеливий;
Ісусе, Спасе премилостивий;
Ісусе, хоронителю мій предобрий;
Ісусе, очисти мене з гріхів;
Ісусе, прости мені злочини мої;
Ісусе, даруй мені провини мої;
Ісусе, надіє моя, не опусти мене;
Ісусе, помоче моя, не відкинь мене;
Ісусе, Творче мій, не забудь мене;
Ісусе, пастирю мій, не дай заблукати мені.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 3

Силою всевишньою, Ісусе, Ти обгорнув апостолів, що перебували в Єрусалимі; і мене, позбавленого добрих діл, обгорни теплою твоєю Святого Духа та дозволю співати Тобі з любов'ю: Аلیلія!

Ікос 3

Маючи великі скарби милосердя, Ти кликав до себе, Ісусе, митарів, і грішників, і поган; не погорди ж мною, що так дуже до них подібний, та, як миро дорогоцінне, прийми оцю пісню:

Ісусе, сило непереможна;
Ісусе, милосте безмежна;
Ісусе, красото пресвітла;
Ісусе, любове невимовна;
Ісусе, Сину Бога живого;
Ісусе, помилуй мене, грішного;
Ісусе, вислухай мене, в пороках зачатого;
Ісусе, очисти мене, у гріхах народженого;
Ісусе, навчи мене нікчемного;
Ісусе, просвіти мене темного;
Ісусе, очисти мене оскверненого;
Ісусе, випровадь з манівців мене, заблуканого.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 4

Бурею глибоких сумнівів охоплений, став Петро потопати, але, побачивши Тебе, Ісусе, як у людській подобі Ти йдеш по воді, пізнав у Тобі правдивого Бога і, врятований Твоєю рукою, промовив: Аلیلія!

Ікос 4

Почув сліпий, що Ти, Господи, ідеш попри нього дорогою, і став благати Тебе:

Ісусе, Сину Давидів, помилуй мене! І Ти прикликав його до себе і відкрив йому очі; просвіти ж милістю своєю духовні очі серця мого і цілого мене просвіти, бо взиваю до Тебе й мовлю:

Ісусе, висот небесних Творче;
Ісусе, людей відкупителю;
Ісусе, пекельних сил переможцю;
Ісусе, всякого сотворіння прикрасителю;
Ісусе, душі моєї утішителю;
Ісусе, ума мого просвітителю;
Ісусе, серця мого радосте;
Ісусе, тіла мого здоров'я;

Ісусе, Спасе мій, спаси мене;
Ісусе, світло моє, просвіти мене;
Ісусе, від усяких мук звільни мене;
Ісусе, спаси мене негідного.

Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 5

Богоплинною Твоєю кров'ю Ти нас відкупив колись, Ісусе, від законного прокляття, тож вирятуй із тенет, що в них заплутує диявол пристрастями тілесними, приманами облудними і оспалістю погубною, нас, що співаємо Тобі: Аلیلія!

Ікос 5

Коли діти єврейські побачили в людській постаті того, хто рукою своєю сотворив чоловіка, і пізнали в ньому Господа, галузками зеленими хвалу йому віддати поспішили, співаючи: Осанна! А ми пісню Тобі приносимо, взиваючи:

Ісусе, Боже правдивий;
Ісусе, Сину Давидів;
Ісусе, царю преславний;
Ісусе, агнче непорочний;

Ісусе, пастирю предивний;
Ісусе, хоронителю в дитинстві моїм;
Ісусе, опікуне в юності моїй;
Ісусе, похвало в старості моїй;

Ісусе, надіє в смерті моїй;
Ісусе, життя по смерті моїй;
Ісусе, розрадо моя на суді твоїм;
Ісусе, Ти прагнення моє, не застидай мене тоді.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 6

Здійснюючи пророцтва і слова богонатхненних вістунів, Ти з'явився на землі, Ісусе, і, хоч невимістимий, Ти примістився і жив між людьми, і всі терпіння наші на себе взяв. Тож ми, уздоровлені ранами твоїми, навчилися співати: Аلیلія!

Ікос 6

Освітило всесвіт світло Твоєї правди і розвіяло диявольську облуду, бо божища поганські, Спасе наш, не встоялися перед силою Твоєю, і попадали; а ми, доступивши спасення, взиваємо до Тебе:

Ісусе, Ти правда, що облуду проганяє;
Ісусе, Ти світло, що від усякого світла ясніше;
Ісусе, Ти цар, що силу всіх перемагаєш;

Ісусе, Боже все милостивий;
Ісусе, Ти хліб живий, насити мене голодного;
Ісусе, Ти джерело розуму, напій мене спрагненого;
Ісусе, Ти вбрання весільне, вбери мене тлінного;
Ісусе, покрове радості, покрій мене негідного;
Ісусе, подателю просящим, дай і мені сльози за мої гріхи;
Ісусе, Ти здобуток для всіх, що Тебе шукають, здобудь і мою душу;
Ісусе, Ти відчиняєш тим, що стукають, відчини й моє серце окаянне;
Ісусе, відкупителю грішників, очисти мене з гріхів моїх.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 7

Маючи відкрити тайну, споконвіку приховану, Ти дав себе вести, Ісусе, як та овечка на заріз і як ягня, що під руками стрижія мовкне; але як Бог Ти з мертвих воскрес, і в славі на небо вознісся, і підніс із собою всіх нас, що співаємо: Аلیلуя!

Ікос 7

Дивний твір показав Творець, коли прийшов між нас, божественно втілений від Діви; з гробу воскрес без порушення печаті і до апостолів через замкнені двері з тілом увійшов; тож, подивляючи це, співаємо:

Ісусе, Слово невимовне;
Ісусе, Слово неспоглядне;
Ісусе, сило недосяжна;
Ісусе, мудросте незглибима;
Ісусе, божество незбагненне;
Ісусе, державо безмірна;
Ісусе, царство непереможне;
Ісусе, володарство безконечне;
Ісусе, потуго найвища;
Ісусе, власте віковічна;
Ісусе, Творче мій, уласкав мене;
Ісусе, Спасе мій, спаси мене.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 8

Бачачи, як чудодивно Бог вочоловічився, віддалилися від марного світу і думками звернімся до божественного, бо ж на те Бог зійшов на землю, щоб і нас до неба піднести, і ми йому співаємо: Аلیلуя!

Ікос 8

Увесь був на землі, але й неба не покинув був безмірний Бог, коли за нас добровільно страждав і смертю своєю нашу смерть умертвив, а воскресенням своїм життя дарував усім, що співають:

Ісусе, Ти насолода серця;
Ісусе, Ти кріпость тіла;
Ісусе, Ти світлість духа;
Ісусе, Ти бистрота розуму;
Ісусе, Ти радість совісти;
Ісусе, Ти надія певна;
Ісусе, Ти пам'ять віковічна;
Ісусе, Ти похвала найвища;
Ісусе, Ти слава моя велична;
Ісусе, Ти прагнення моє, не відкинь мене;

Ісусе, пастирю мій, віднайди мене заблуканого;
Ісусе, Спасе мій, спаси мене.

Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 9

Усі ангельські сили безнастанно прославляють у небі пресвяте ім'я Твоє, Ісусе, співаючи: Свят, свят, свят. А ми, грішні на землі, тлінними устами співаємо: Алілуя!

Ікос 9

Бачимо, що промовці велемовні, наче риби, німі перед тобою, Ісусе, Спасе наш, бо не спроможні пояснити, як то Ти водночас і Бог, і чоловік правдивий. А ми, подивляючи це таїнство, з вірою взиваємо:

Ісусе, Боже предвічний;
Ісусе, царю над царями;
Ісусе, володарю над володарями;
Ісусе, судде живих і мертвих;
Ісусе, надіє безнадійних;
Ісусе, потіхо засмучених;
Ісусе, славо вбогих;
Ісусе, не осуди мене за вчинки мої;
Ісусе, по милості твоїй очисти мене;
Ісусе, віджени оспалість від мене;
Ісусе, просвіти мої думки сердечні;
Ісусе, дай мені пам'ятати про смерть.
Ісусе; Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 10

Світ спасти бажаючи, прийшов Ти, Сходе від усіх сходів сонця, до темного заходу ества нашого та й упокорився аж до смерті: тому ім'я Твоє прославилося понад усяке ім'я, та й від усіх колін небесних і земних Ти чуєш: Алілуя!

Ікос 10

Предвічний царю, Утішителю, Христе правдивий, очисти нас від усякої скверни, як Ти був очистив десять прокажених, і оздорови нас, як Ти був оздоровив грошолобну душу митаря Закхея, щоб ми покійно взивали до Тебе:

Ісусе, скарбе нетлінний;
Ісусе, багатство незліченне;
Ісусе, поживо живлюща;
Ісусе, напитку невичерпний;
Ісусе, убогих одіння;
Ісусе, вдовиць обороно;
Ісусе, сирітський захисте;
Ісусе, працюючих помоче;
Ісусе, подорожніх провідниче;
Ісусе, мореплавців керманичу;
Ісусе, затишку серед бурі;
Ісусе, Боже, піднеси мене з упадку.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 11

Пісню благальну приношу Тобі я, негідний, і, як ханаанка, взиваю до Тебе:
Ісусе, помилуй мене! Це ж не дочка, а тіло моє пристрастями люто шаліє і паліє жадобою:

тож оздорови мене, що співає Тобі: Алилуя!

Ікос 11

Світлодайного світильника для тих, що в темряві незнання перебувають, спершу Павло переслідував Тебе, але, почувши твій голос богомудрий, умить просвітився душевно; просвіти ж так само темні очі душі моєї, бо взиваю до Тебе:

Ісусе, царю мій всесильний;
Ісусе, Боже мій всемогутній;
Ісусе, Господи мій пребезсмертний;
Ісусе, Творче мій преславний;
Ісусе, наставниче мій предобрий;
Ісусе пастирю мій прещедрий;
Ісусе, Владико мій премилостивий;
Ісусе, Спасе мій премилосердний;
Ісусе, просвіти почування мої, притемнені пристрастями;
Ісусе, оздорови тіло моє, гріхами оструплене;
Ісусе, очисти розум мій від помислів марних;
Ісусе, захорони серце моє від пождань нечистих.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 12

Обдаруй ласкою мене, Ісусе, усіх довгів простителю; і прийми мене каянника, як прийняв Ти Петра, що відрікся був Тебе, і приклич мене оспалого, як колись Ти прикликав Павла, що переслідував Тебе, і вислухай мене, що співає Тобі: Алилуя!

Ікос 12

Оспівуючи Твоє вочоловічення, величаємо Тебе всі і віримо разом з Тобою, що Ти є Господь і Бог, що з Отцем царюєш і що будеш судити живих і мертвих. Отоді дозволь-мені стати по твоїй правиці, бо я взиваю до Тебе:

Ісусе, царю предвічний, помилуй мене;
Ісусе, квіте запашний, пахощами твоїми наповни мене;
Ісусе, теплото премила, огрій мене;
Ісусе, святине відвічна, освяти мене;
Ісусе, ризо світла, прикраси мене;
Ісусе, перлино дорогоцінна, осіяй мене;
Ісусе, самоцвіте коштовний, опромінь мене;
Ісусе, сонце правди, освіти мене;
Ісусе, світло пресвяте, осяй мене;
Ісусе, від немочі тіла і духа вирятуй мене;
Ісусе, з рук ворожих визволь мене;
Ісусе, від огню негасимого та від інших мук вічних звільни мене.
Ісусе, Сину Божий, помилуй мене!

Кондак 13

О, пресолодкий і всещедрий Ісусе, прийми нині оцю маленьку молитву нашу, так як Ти прийняв дві вдовині лепти, та й охорони людей твоїх від ворогів видимих і невидимих, від наїзду чужинців, від недуг і голоду, від усякої журби і рани смертельної та звільни від прийдешньої муки всіх, що співають Тобі: Алилуя!

Молитва до Господа нашого Ісуса Христа

Тобі, Господи, єдиному благому, незлопам'ятному, ісповідую гріхи мої. До Тебе припадаю, недостойний, співаючи: Согрішив я, Господи, согрішив, і недостойний я споглянути на висоту небесну через множество неправд моїх.

Але, Господи, даруй мені сльози умилення, єдиний благий і милостивий, щоб ними я умолив Тебе і очистився перед кінцем від усякого гріха. Страшне бо і грізне місце маю пройти, коли розлучуся з тілом, і стріне мене множество мрячних і нелюдських демонів, і ніхто не поспішить на поміч і не збавить.

Тому припадаю до Твоєї благости – не передай мене кривдникам, щоб не похвалилися мною вороги мої, благий Господи, і щоб не сказали: Прийшов Ти до рук наших і нам Ти переданий. Ні, Господи, не забудь щедрот твоїх, і не воздай мені за беззаконнями моїми, і не відверни лица твого від мене. Але радше Ти, Господи, накажи мене милістю і щедротами, а ворог мій нехай не радіє мною, але погаси погрози його на мене і знищ усе його діяння, і покажи мені до Тебе путь бездоганну, благий Господи. Бо хоч я і згрішив, не прибіг я до іншого лікаря і не простягнув руки моєї до чужого бога.

Тож не відкинь моління мого, але вислухай мене Твоєю благістю, і утверди моє серце страхом твоїм, і нехай буде благодать твоя на мені, Господи, як вогонь, що палить у мені нечисті помисли.

Ти бо еси, Господи, світло більше всякого світла; радість більша всякої радості; успокоєння більше всякого успокоєння, життя істинне і спасення, що триває на віки віків. Амінь.

АКАФІСТ ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Кондак 1

Непереможній Владарці на честь перемоги ми, врятовані від лиха, благодарні пісні випикуємо Тобі, раби твої, Богородице. А Ти, що маєш силу нездоланну, від усяких нас бід охорони, щоб звати Тобі:

Радуйся, Невісто неневісна!

Ікос 1

Ангела відпоручника було зіслано з неба привітати Богородицю, та коли він побачив Твоє втілення, Господи, то, глибоко вражений, так промовив до неї своїм безтілесним голосом:

Радуйся, бо через Тебе радість засяє;
Радуйся, бо через Тебе прокляття щезне;
Радуйся, Адама з упадку піднесення;
Радуйся, Євних сліз осушення;
Радуйся, висото для людського розуму недосяжна;
Радуйся, глибино і для ангельського розуму непроглядна;
Радуйся, бо Ти стала престолом царя – Господа;
Радуйся, бо Ти носиш того, хто все носить;
Радуйся, зоре досвітня, провіснице сонця;
Радуйся, лоно божественного втілення;
Радуйся, бо тобою сотворіння обновляється;
Радуйся, бо через Тебе Творцеві поклоняємося.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 2

Бачачи себе чистою, Пресвята Діва рішучо відповіла Гавриїлові: Дивних слів твоїх душа моя неспроможна збагнути, бо про яке зачаття в дівственному лоні Ти можеш говорити, виголошуючи: Алілуя!

Ікос 2

Тайну незбагненну збагнути бажаючи запитала Діва божого послання: Скажи мені, як з непорочного лона дівичого може Син родитися? А він зі страхом відповів їй, кажучи:

Радуйся, в невимовну постанову божу втаємничена;
Радуйся, повірнице тайн, мовчанкою вкритих;
Радуйся, започаткування чудес Христових;
Радуйся, осново правд віри щодо нього;
Радуйся, драбино небесна, що Бог зійшов нею;

Радуйся, мосте, що суших на землі ведеш до неба;
Радуйся, чудо для ангелів предивне;
Радуйся, поразко тяжка для диявола;
Радуйся, бо Ти світло зродила пречудне;
Радуйся, бо Ти не виявила нікому, як це сталося;
Радуйся, бо Ти пізнання мудреців перевищуєш;
Радуйся, бо Ти розум вірних просвічуєш.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 3

Сила Всевишнього обгорнула тоді непорочну Діву, і вона зачала, а плодотворне своє лоно вчинила немов би родючою нивою для тих, що хочуть збирати плоди спасення, співаючи: Алилуя!

Ікос 3

Маючи Бога в лоні своєму, поспішає Діва до Єлисавети, а дитя тієї, як тільки почуло її привітання, зраділо і заворушилось, і тим, наче піснями, Богородицю привітало:

Радуйся, галузко рослини нев'янущої;
Радуйся, бо Ти придбала плід безсмертний;
Радуйся, виховнице виховника чоловіколюбного;
Радуйся, бо Ти породила дателя життя нашого;
Радуйся, ниво, родюща багатство милосердя;
Радуйся, трапезо, пребагата на дари помилування;
Радуйся, бо через Тебе рай наново зацвів розкішне;
Радуйся, бо Ти даєш душам пристановище;
Радуйся, приємне молитви кадило;
Радуйся, всього світу очищення;
Радуйся, благовоління боже для смертних людей;
Радуйся, довір'я смертних людей до Бога.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 4

Бурею глибоких сумнівів охоплений, збентежився праведний Йосиф і, знаючи Тебе дівою, подумав, що Ти, непорочна, була кимсь зведена; але, пізнавши, що Ти зачала від Духа Святого, промовив: Алилуя!

Ікос 4

Почули пастирі, як ангели величають Христа, що в людському тілі прийшов на світ, і поспішили до нього, як до пастиря, а побачивши Бога, як те ягня непорочне, вигодуване в лоні Марії, привітали її словами:

Радуйся, Мати ягнятка і пастиря;
Радуйся, кошаро овець духовних;
Радуйся, захисте від ворогів невидимих;
Радуйся, ключе, що райські двері відмикаєш;
Радуйся, бо небеса тішаться з землею;
Радуйся, бо земля веселиться з небесами;
Радуйся, апостолів славо безупинна;
Радуйся, подвижників сило непереможна;
Радуйся, осново віри непохитна;
Радуйся, світле пізнання благодаті;
Радуйся, бо через Тебе пекло опустіло;
Радуйся, бо через Тебе ми в славу зодягнулися.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 5

Богопровідну зірку побачивши, мудреці пішли за її світлом, немов за світильником, царя

могутнього шукаючи, а знайшовши, приступили до недоступного і закликали з радості: Алілуя!

Ікос 5

Коли сини халдейські побачили на руках Діви того, хто руками своїми людей сотворив, і Владику в ньому пізнавши, хоч і прийняв він вигляд людський, поспішили дарами його вшанувати, а благословенну між жінками привітали:

Радуйся, Мати зорі незаходимої;
Радуйся, світанку дня таїнственного;
Радуйся, бо Ти вгасила вогонь спокуси;
Радуйся, бо Ти просвіщаєш визнавців Святої Тройці;
Радуйся, бо Ти позбавила влади нелюдяного мучителя;
Радуйся, бо Ти явила Христа, Господа Чоловіколюбця;
Радуйся, бо Ти визволяєш людей від служби ідолахвальної;
Радуйся, захиснице від учинків зісуття;
Радуйся, бо Ти спинила вогнепоклонство;
Радуйся, бо Ти пригасила полум'я пристрастей;
Радуйся, вірних провіднице до мудрости;
Радуйся, веселосте всіх поколінь.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 6

Здійснивши пророцтво про Тебе, богоносними проповідниками вернулися мудреці до Вавилону і, всім про Тебе, Христе, проповідуючи, поминули вони шаленого Ірода, нездатного співати: Алілуя!

Ікос 6

Освітивши Єгипет світлом Твоєї правди, Ти розвіяв темряву облуди, бо ідоли його, Спасе, впали, не встоявши перед силою Твоєю, а ті, що їх позбулися, привітали Богородицю:

Радуйся, роду людського поправо;
Радуйся, нечистої сили погубо;
Радуйся, бо Ти лукавство обману стоптала;
Радуйся, бо Ти ідолів облуду викрила;
Радуйся, море, що фараона душевного потопило;
Радуйся, скеле, що спрагнених життям напоїла;
Радуйся, стовпе вогненний, що суцим у темряві дорогу показує;
Радуйся, покрове світу, ширший від облаків;
Радуйся, поживо, що манну заступила;
Радуйся, служебнице гостини святої;
Радуйся, земле обіцяна;
Радуйся, земле, молоком і медом текуча.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 7

Маючи покинути цей світ облудний, Симеон прийняв Тебе як немовля на руки свої, але, пізнавши в Тобі правдивого Бога і здивований Твоєю невимовною премудрістю, він закликав: Алілуя!

Ікос 7

Новий твір показав Творець, коли прийшов між нас – свої сотворіння: бо зачався божественно в непорочному лоні і вийшов з нього, зберігаючи його таким, як було перед тим, ненарушеним, щоб ми, подивляючи це чудо, співали Богоматері:

Радуйся, квітко нетлінности;
Радуйся, віночку чистоти;
Радуйся, воскресення прообразе ясний;
Радуйся, Ти, що життя ангелів показала;

Радуйся, дерево, що робиш овочі на поживу вірним;
Радуйся, деревино ряснолиста, що багатьом дає захисток;
Радуйся, бо Ти породила відкупителя для поневолених;
Радуйся, бо Ти породила провідника для заблуканих;
Радуйся, судді праведного ублагання;
Радуйся, багатьох гріхів прощення;
Радуйся, надіє безнадійних;
Радуйся, любове, вища понад усі бажання.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 8

Побачивши чудодивне народження, віддалилися від світу і думками перенесімся на небо, бо ж на те Всевишній Бог з'явився на землі як смиренний чоловік, щоб на небо піднести тих, що співають йому: Алилуя!

Ікос 8

Увесь був на землі, але й неба не покинув був незбагнений Бог Слово, бо це не зміною місцеперебування було, а божественним сходженням і народженням від Богом вибраної Діви, що чула такі привітання:

Радуйся, бо Ти вмістила Бога невмістимого;
Радуйся, величного таїнства брамо;
Радуйся, для невірних новино нечувана;
Радуйся, для вірних похвало найвища;
Радуйся, пресвята коліснице сушого на херувимах;
Радуйся, осідку преславний сушого на серафимах;
Радуйся, бо Ти супротивності погодила;
Радуйся, бо Ти дівство і материнство поєднала;
Радуйся, бо через Тебе провина прощена;
Радуйся, бо через Тебе рай знову відчинений;
Радуйся, ключе до царства Христового;
Радуйся, надіє добра вічного.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 9

Усі ангельські сили здивувались величності твого втілення, Христе, бо неприступного Бога побачили як приступного для всіх чоловіка, що з ними перебуває і чує від усіх: Алилуя!

Ікос 9

Бачимо, що промовці велемовні, наче риби німі перед тобою, Богородице, бо неспроможні пояснити, як то Ти, дівою перебуваючи, породити змогла. А ми, подивляючи це таїнство, з вірою взиваємо:

Радуйся, Премудрости Божої вмістилище;
Радуйся, провидіння божого скарбнице;
Радуйся, бо Ти мудреців немудрими являєш;
Радуйся, бо красномовці перед тобою німують;
Радуйся, бо завзяті дослідники перед тобою розум утратили;
Радуйся, бо перед тобою замовкли ті, що різні вигадки видумували;
Радуйся, бо Ти атенців лукаві хитрощі розвіяла;
Радуйся, бо Ти мережі риболовців наповнила;
Радуйся, бо Ти з безодні незнання виводиш;
Радуйся, бо Ти пізнання багатьох просвіщаєш;
Радуйся, кораблю тих, що хочуть спастися;
Радуйся, пристане плавби життєвої.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 10

Світ спасти бажаючи, прийшов Творець, як сам обіцяв, та був пастирем нашим як Бог, що з любови до нас став чоловіком, щоб як чоловік прикликати чоловіка, а як Бог, щоб почути від нас: Алилуя!

Ікос 10

Ти охорона дівам, Богородице Діво, та й для всіх, що до Тебе вдаються, дав за охорону Тебе, Пречиста, неба і землі Творець, що в Твоєму лоні поселився і всіх навчив взивати до Тебе:

Радуйся, дівчости підпоро;
Радуйся, брамо спасення;
Радуйся, основоположнице духовної обнови;
Радуйся, подателько божої ласки;
Радуйся, бо Ти відродила нас, у грісі зачатих;
Радуйся, бо Ти нерозумних спам'ятала;
Радуйся, бо Ти знищила того, що псує душі;
Радуйся, бо Ти породила сівача невинности;
Радуйся, світлице непорочного подружжя;
Радуйся, бо Ти вірних з Господом поєднала;
Радуйся, дівиць виховнице чудова;
Радуйся, душ святих дівственна окрасо.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 11

Пісня найкраща буде ніщо в порівнянні з багатством милосердя твого, і хоч принесемо Тобі, царю святий, стільки пісень, що зернин піску, то не зробимо нічого достойного супроти тих дарів, які дав Ти нам, що співаємо: Алилуя!

Ікос 11

Світлопромінним світильником стала Пресвята Діва для тих, що перебувають у темряві, бо запалила світло надприродне і провадить усіх до божественного пізнання, просвічуючи блиском людський розум; тож вітаємо Її за те привітами:

Радуйся, проміння сонця духовного;
Радуйся, сяйво світла негасаючого;
Радуйся, блискавко, що душі прояснює;
Радуйся, що страхом грому ворогів проймаєш;
Радуйся, бо Ти світлом променистим засіяла;
Радуйся, джерело ріки повноводної;
Радуйся, прообразе животворної купелі;
Радуйся, від скверни гріховної очищення;
Радуйся, купеле, що сумління обмиває;
Радуйся, чашо, що з неї радість черпаємо;
Радуйся, запаху пахощів Христових;
Радуйся, життя, повне таїнственої радості.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 12

Обдарувати ласкою бажаючи і простити людям давні гріхи, усіх довгів проститель сам прийшов до тих, що віддалилися від його ласки, і, роздерши їх довгові зобов'язання, від усіх чує: Алилуя!

Ікос 12

Оспівуючи Твоє дитя, величаємо й Тебе, Богородице, як живу святиню, бо Господь, що держить усе в своїй руці, поселився в Твоєму лоні, освятив, прославив, і навчив нас усіх співати Тобі:

Радуйся, мешкання Бога і Слова;

Радуйся, свята над святими;
Радуйся, кивоте, Святим Духом позолочений;
Радуйся, скарбе життя невичерпний;
Радуйся, вінче коштовний володарів побожних;
Радуйся, похвало чесна священників богомільних;
Радуйся, непорушна вежо церкви;
Радуйся, непохитна опоро держави;
Радуйся, бо в Тобі запевнення нашої перемоги;
Радуйся, бо через Тебе вороги згинуть;
Радуйся, тіла мого оздоровлення;
Радуйся, душі моєї спасення.
Радуйся, Невісто неневісна!

Кондак 13

О, всехвальна Мати, що породила понад всіх святих Святіше Слово, прийми нинішнє моління наше і рятуй нас від усякої напасти та охорони від мук вічних тих, що співають ради Тебе: Аلیلія!

Молитва до Пресвятої Богородиці

Прийми, о, всеблагопомічна, пречиста Госпоже, Владичице Богородителько, ці чесні дари, що Тобі єдиній належаться, від нас, недостойних рабів твоїх. Ти з усіх родів вибрана, Ти показалася вищою від усього небесного і земного творіння, тому що через Тебе Господь сил був з нами, і через Тебе ми Сина Божого пізнали, і сподобилися святого тіла його і пречистої крові його. Тому блаженна єси в родах родів, богоблаженная, будши від херувимів світліша і серафимів чесніша.

І нині, всепіта, Пресвятая Богородице, не переставай молитися за нас, недостойних рабів твоїх, щоб ми ізбавилися від усяких хитрощів лукавого і від усякого підступу, і щоб збереглися ми непошкодженими від усякого диявольського отруйного нападу. Але молитвами Твоїми аж до кінця збережи нас неосудженими, щоб ми, спасені твоїм заступництвом і поміччю, возсилали славу, хвалу, подяку й поклін за все у Тройці єдиному Богові і Сотворителеві всього, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

МОЛЕБЕНЬ ДО ХРИСТА СПАСИТЕЛЯ

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благослове» Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю. Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас;

Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші;

Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наці насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Свяц.: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Господи, помилуй (12).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.
Прийдіте, поклонімся цареві нашому – Богу.
Прийдіте, поклонімся Христові, цареві нашому – Богу.
Прийдіте, поклонімся і припадім до самого Господа Ісуса Христа – царя і Бога нашого.

Псалом 142

Господи, вислухай молитву мою, почуй моління моє в істині твоїй, * вислухай мене в правді твоїй.

І не ввійди в суд з рабом твоїм, * бо не оправдається перед тобою ніякий живий.

Бо погнався ворог за душею моєю, * смирив він аж до землі життя моє.

Посадив він мене в темряві, як мертвих віку. * І знідів у мені дух мій, в мені стривожилося серце моє.

Пом'янув я дні древні, повчився я з усіх діл твоїх, * на творах рук твоїх я навчався.

Підніс я до Тебе руки мої, * душа моя, як земля безводна, до Тебе.

Скоро вислухай мене. Господи, * іщез дух мій.

Не відверни лица твого від мене, * бо уподібнюся тим, що сходять до гробу.

Дай мені вранці почути милість твою, * бо я на Тебе уповав.

Вкажи мені. Господи, путь, що по ній піду, * бо до Тебе возніс я душу мою.

Визволь мене від ворогів моїх, Господи» до Тебе я прибіг; * навчи мене творити волю твою, бо Ти єси Бог мій.

Дух твій благий наставить мене на землю праву. * Імени твого ради, Господи, житимеш мене правдою Твоюю.

Виведеш із печалі душу мою, * і милістю Твоюю винищиш ворогів моїх.

І вигубиш усіх гнобителів душі моєї, * бо я раб твій є.

Слава Отцю, і Сину, * і Святому Духові.

І нині, і повсякчас, * і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже (3).

«Бог – Господь», глас 2

Бог – Господь, і явився нам; благословен, хто йде в ім'я Господнє.

Стих 1: Сповідуйтеся Господеві, бо він благ, бо повік милість його.

Стих 2: Обійшовши обступили мене, іменем Господнім протистояв я їм.

Стих 3: Не умру, а жити буду, і повім діла Господні.

Стих 4: Камінь, яким знехтували будівничі, цей став головою вугла; від Господа стався він, і дивний є в очах наших.

Тропар, глас 2

Пречистому образу Твоєму поклоняємося, благий, * просячи прощення прогрішень наших, Христе Боже, * бо волею благоволив єси плоттю зійти на хрест, * щоб ізбавити тих, що їх сотворив єси, від неволі ворожої. * Тому благодарственно кличемо Тобі: * Ти радістю сповнив усе, Спасе наш, прийшовши спасти світ.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Милосердя єси джерело, милости сподоби нас, Богородице, * зглянься на людей, що згрішили, * яви, як завжди, силу Твою; * бо на Тебе уповаючи. Радуйся! кличемо Тобі, * як колись Гавриїл, безплотних архистратиг.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Свящ.: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Прокімен, глас 4: Господи, у світлі лица твого підемо і в імені твоїм возрадуємося навіки (Пс. 88,16-17).

Стих: Виділи всі кінці землі спасення Бога нашого (Пс. 97,1):

Диякон: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Свящ.: Бо Ти святий еси, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Всяке дихання», глас 4

Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Стих 1: Хваліте Бога у святинях його

Стих 2: Хваліте його у тверді сили його.

Євангеліє

Диякон: Щоб сподобилися ми слухання святого євангелія, Господа Бога молім.

Люди: Господи, помилуй (3).

Свящ.: Премудрість, прості, вислухаймо святого євангелія. Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Від Івана святого євангелія читання.

Люди: Слава Тобі. Господи, слава Тобі.

Свящ.: Будьмо уважні.

Диякон читає Євангеліє Івана 10, 9-16:

Сказав Господь юдеям, які до нього прийшли: Я – ворота. Хто ввійде через мене, спасеться. Він увійде, вийде, і знайде пашу.

Злодій не приходить, хіба щоб красти, убивати, вигублювати. Я прийшов, щоб мали життя, і мали його вповні.

Я – добрий пастир. Добрий пастир життя своє дає за овець. Наймит, який не пастир і якому вівці не належать, бачить вовка, що надходить, і кидає вівці та біжить геть; і вовк хапає їх і розполохує. Наймит же втікає, бо він наймит і не дбає про вівці.

Я – добрий пастир, і знаю моїх, і мої мене знають. Отець мій знає мене, і я знаю Отця; я життя моє кладу за мої вівці. Ще й інші вівці маю, що не з цієї кошари; і їх мушу привести: вони почують мій голос, і буде одне стадо й один пастир.

Люди: Слава Тобі. Господи, слава Тобі.

Самогласний, глас 6

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Отче, Слове і Душе, * Тройце Свята, очисти * множество прогрішень наших.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитвами Богородиці, * Милостивий, очисти * множество прогрішень наших.

Стих: Помилуй мене, Боже, по великій милості Твоїй, і по множеству щедрот твоїх очисти беззаконня моє.

Не повір'яй мене людському заступництву. Пресвята Владичице, * але прийми моління раба твого. * Бо скорб огортає мене, терпіти я не в силі демонського стріляння. * Покрова не маю і нікуди прибігти, окаянний, * мене завжди перемагають, і розради не маю, * окрім Тебе. Владичице світу, * уповання і заступництво вірних: * не погорди молінням моїм, * корисним його вчини.

Єктенія

Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Л. Господи, помилуй (3).

Ще молимося Господеві Богу нашому, щоб вислухав голос моління нас, грішних, і помилював рабів своїх, і охоронив нас від усякої скорби, біди, гніву й нужди, і всякої болізни душевної і тілесної, і дарував нам здоров'я з довголіттям, промовмо всі: Скоро вислухай і милостиво помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3).

Ще молимося, щоб зберегтися городові цьому (селу цьому) і святому храму цьому, і всякому городові, селу і країні, від голоду, загибелі, землетрусу, потопу, граду, вогню, меча, нападу чужинців і міжусобної брані, і щоб він був милостивий, добропривітний і добропомічний, благий і чоловіколюбний Бог наш, і відвернув увесь гнів свій, що наступає на нас, і ізбавив нас від

належної праведної своєї погрози, і помилював нас.

Люди: Господи, помилуй (12).

Ще молимося, щоб Господь Бог вислухав голос моління нас, грішних, і помилював нас.

Люди: Господи, помилуй (3)

Вислухай нас, Боже, Спасителю наш, уповання всіх кінців землі і тих, що на морі далеко, і, Милостивий, будь милостивим, Владико, до гріхів наших і помилуй нас. Бо милостивий і чоловіколюбець Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: З умилінням усі голови (і коліна) приклонивши, Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Молитва

Тобі, Господи, єдиному благому, незлопам'ятному, ісповідую гріхи мої. До Тебе припадаю, недостойний, співаючи. Согрешив я, Господи, согрешив, і недостойний я споглянути на висоту небесну через множество неправд моїх.

Але, Господи, даруй мені сльози умилення, єдиний благий і милостивий, щоб ними я умолив Тебе і очистився перед кінцем від усякого гріха. Страшне бо і грізне місце маю пройти, коли розлучуся з тілом, і стріне мене множество мрячних і нелюдських демонів, і ніхто не поспішить на поміч і не збавить.

Тому припадаю до Твоєї благости – не передай мене кривдникам, щоб не похвалилися мною вороги мої, благий Господи, і щоб не сказали: Прийшов Ти до рук наших і нам Ти переданий. Ні, Господи, не забудь щедрот твоїх, і не воздай мені за беззаконнями моїми, і не відверни лица твого від мене. Але радше Ти, Господи, накажи мене милістю і щедротами, а ворог мій нехай не радіє мною, але погаси погрози його на мене і знищ усе його діяння, і покажи мені до Тебе путь бездоганну, благий Господи. Бо хоч я і згрішив, не прибіг я до іншого лікаря і не простягнув руки моєї до чужого бога.

Тож не відкинь моління мого, але вислухай мене Твоєю благістю, і утверди моє серце страхом твоїм, і нехай буде благодать твоя на мені, Господи, як вогонь, що палить у мені нечисті помисли. Ти бо єси, Господи, світло більше всякого світла; радість більша всякої радості; успокоєння більше всякого успокоєння, життя істинне і спасення, що триває на віки віків.

Люди: Амінь.

Відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Свящ.: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, 1 нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

МОЛЕБЕНЬ ДО ХРИСТА ЧОЛОВІКОЛЮБЦЯ

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава Тобі. Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю, Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Свящ.: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Тропар, глас 4

Нині вселенна радується, * бо ж на престолі Серце Спасителя в полум'ї вогнянім видніє, * усіх призиваючи до божественного пристановища, * де болі душ і тіл зцілюються; * ради цього прзови й мене. Спасе, * пробачивши мої прогрішення.

Величання

Величаємо Тебе, життєдавче Христе, * бо удостоїв Ти нас бути причасниками * щедрот пресвятого Серця твого.

Стих 1: Що віддам Господеві за все, що він воздав мені?

Стих 2: На нього уповає серце моє і він допоможе мені.

Стих 3: Серце чисте утвори в мені, Боже, і духа правого обнови в нутрі моєму.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Свящ.: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Прокімен, глас 4: Воскликніте Господеві, вся земля, * співайте ж. імені його, віддайте славу хвалі його (Пс. 65,2).

Стих: Уся земля нехай поклониться Тобі і співає Тобі, нехай же співав імені Твоєму, Всевишній (Пс. 65,4)

Диякон: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Свящ.: Бо Ти святий єси, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Всяке дихання», глас 4

Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Стих 1: Хваліте Бога у святинях його.

Стих 2: Хваліте його у тверді сили його.

Євангеліє

Диякон: Щоб сподобилися ми слухання святого євангелія, Господа Бога молім.

Люди: Господи, помилуй (3)

Свящ.: Премудрість, прості, вислухаймо святого євангелія. Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Від Матея святого євангелія читання.

Люди: Слава Тобі. Господи, слава Тобі.

Свящ.: Будьмо уважні.

Диякон читає Євангеліє Матея 11, 27-30:

Сказав Господь своїм ученикам: Усе передав мені мій Отець, і ніхто не знає Сина, крім Отця, і Отця ніхто не знає, крім Сина та кому Син схоче відкрити.

Прийдіть до мене, всі втомлені й обтяжені, і я облегшу вас. Візьміть моє ярмо на себе і навчіться від мене, бо я лагідний і сумирний серцем, і знайдете полегшу душам вашим. Ярмо бо моє любе і тягар мій легкий.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Благання

Ісусе, Сину Бога живого, що відкрив щедроти пресвятого Серця твого, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Люди: О, пресвяте Серце Ісуса, помилуй нас.

Серце Ісуса, красо пресвітла, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, сило непереможна, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, любове невимовна, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, веселосте серця мого, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, втомлених помоче, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, джерело дівства, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, очисти розум мій від пустих помислів, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, охорони серце моє від поривів лукавих, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, покрове життя мого, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, надіє у смерті моїй, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Серце Ісуса, потіхо моя на суді твоїм, помилуй і спаси тих, що Тебе величають.

Єктенія

Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3).

Ще молимося Господеві Богу нашому, щоб вислухав голос моління нас, грішних, і помилував рабів своїх, і охоронив нас від усякої скорби, біди, гніву й нужди, і всякої болізни душевної і тілесної, і дарував нам здоров'я з довголіттям, промовмо всі: Скоро вислухай і милостиво помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3).

Ще молимося, щоб зберегтися городові цьому (селу цьому) і святому храму цьому, і всякому городові, селу і країні, від голоду, загибелі, землетрусу, потопу, граду, вогню, меча, нападу чужинців і міжусобної брані, і щоб він був милостивий, добропривітний і добропомічний, благий і чоловіколюбний Бог наш, і відвернув увесь гнів свій, що наступає на нас, і ізбавив нас від належної праведної своєї погрози, і помилував нас.

Люди: Господи, помилуй (12).

Ще молимося, щоб Господь Бог вислухав голос моління нас, грішних, і помилував нас.

Люди: Господи, помилуй (3)

Вислухай нас, Боже, Спасителю наш, уповання всіх кінців землі і тих, що на морі далеко, і, Милостивий, будь милостивим, Владико, до гріхів наших і помилуй нас. Бо милостивий і чоловіколюбець Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: З умилінням усі голови (і коліна) приклонивши, Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Молитва

Тобі, Господи, єдиному благому, незлопам'ятному, ісповідую гріхи мої. До Тебе припадаю, недостойний, співаючи:

Согрішив я, Господи, согрішив, і недостойний я споглянути на висоту небесну через множество неправд моїх.

Але, Господи, даруй мені сльози умилання, єдиний благий і милостивий, щоб ними я умолив Тебе і очистився перед кінцем від усякого гріха. Страшне бо і грізне місце маю пройти, коли розлучуся з тілом, і стріне мене множество мрячних і нелюдських демонів, і ніхто не поспішить на поміч і не збавить.

Тому припадаю до Твоєї благодати – не передай мене кривдникам, щоб не похвалилися мною вороги мої, благий Господи, і щоб не сказали: Прийшов Ти до рук наших і нам Ти переданий. Ні, Господи, не забудь щедрот твоїх, і не воздай мені за беззаконнями моїми, і не відверни лица твого від мене. Але радше Ти, Господи, накажи мене милістю і щедротами, а ворог мій нехай не радіє мною, але погаси погрози його на мене і знищ усе його діяння, і покажи мені до Тебе путь бездоганну, благий Господи. Бо хоч я і згрішив, не прибіг я до іншого лікаря і не простягнув руки моєї до чужого бога.

Тож не відкинь моління мого, але вислухай мене Твоєю благістю, і утверди моє серце страхом твоїм, і нехай буде благодать твоя на мені, Господи, як вогонь, що палить у мені нечисті помисли. Ти бо єси, Господи, світло більше всякого світла; радість більша всякої радості; упокоєння більше всякого упокоєння, життя істинне і спасення, що триває на віки віків.

Люди: Амінь.

Відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Свящ.: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбчець.

Люди: Амінь.

МОЛЕБЕНЬ ДО БОГОМАТЕРІ

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава Тобі. Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю. Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші;

Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Свящ.: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Господи, помилуй (12).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Прийдіте, поклонімся цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся Христові, цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся і припадім до самого Господа Ісуса Христа – царя і Бога нашого.

Псалом 142

Господи, вислухай молитву мою, почуй моління моє в істині твоїй, вислухай мене в правді

твій.

І не ввійди в суд з рабом твоїм, бо не оправдається перед тобою ніякий живий.

Бо погнався ворог за душею моєю, смирив він аж до землі життя моє.

Посадив він мене в темряві, як мертвих віку. І знідів у мені дух мій, в мені стривожилося серце моє.

Пом'янув я дні древні, повчився я з усіх діл твоїх, на творах рук твоїх я навчався.

Підніс я до Тебе руки мої, душа моя, як земля безводна, до Тебе.

Скоро вислухай мене. Господи, іщез дух мій.

Не відверни лица твого від мене, бо уподібнюся тим, що сходять до гробу.

Дай мені вранці почути милість твою, бо я на Тебе уповав.

Вкажи мені. Господи, путь, що по ній піду, бо до Тебе возніс я душу мою.

Визволь мене від ворогів моїх, Господи, до Тебе я прибіг; навчи мене творити волю твою, бо Ти еси Бог мій.

Дух твій благий наставить мене на землю праву. Імени твого ради, Господи, живитимеш мене правдою Твоєю.

Виведеш із печалі душу мою, і милістю Твоєю винищиш ворогів моїх.

І вигубиш усіх гнобителів душі моєї, бо я раб твій є.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі. Боже (3).

«Бог – Господь», глас 4

Бог – Господь, і явився нам; благословен, хто йде в ім'я Господнє.

Стих 1: Сповідуйтеся Господеві, бо він благ, бо повік милість його.

Стих 2: Обійшовши обступили мене, іменем Господнім протистояв я їм.

Стих 3: Не умру, а жити буду, і повім діла Господні.

Стих 4: Камінь, яким знехтували будівничі, цей став головою вугла; від Господа стався він, і дивний є в очах наших.

Тропар, глас 4

До Богородиці з запалом нині прибіжим, грішні і смиренні, * і припадім у покайні, взиваючи з глибини душевної: * Владичице, поможи, змилосердившись над нами, * поспішися, бо загибаємо від множества гріхів, * не заверни рабів твоїх з нічим, * бо в Тобі єдину заступницю маємо.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Не замовкнемо ніколи, Богородице, * про силу твою говорити ми, недостойні; * бо коли б Ти не предстояла благаючи, * хто б нас вирятував від стільки бід? * Хто ж. би охоронив нас нині вільними? * Не відступимо від Тебе. Владичице: * твоїх бо рабів спасаєш завжди від усякої біди.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Свящ.: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Прокімен, глас 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякім роді і роді (Пс. 44,18).

Стих: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (Пс. 44,11).

Диякон: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Свящ.: Бо Ти святий еси, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Всяке дихання», глас 4

Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Стих 1: Хваліте Бога у святинях його.

Стих 2: Хваліте його у тверді сили його.

Євангеліє

Диякон: Щоб сподобилися ми слухання святого євангелія, Господа Бога молім.

Люди: Господи, помилуй (3)

Свящ.: Премудрість, прості, вислухаймо святого євангелія. Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Від Луки святого євангелія читання.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Свящ.: Будьмо уважні.

Диякон читає євангеліє Луки 1,39-49.56:

У ті дні, вставши, Марія пустилася швидко в дорогу в гірську околицю, в місто Юди. Увійшла вона в дім Захарії і привітала Єлисавету. Як почула Єлисавета привіт Марії, здригнулося дитя в її лоні, і Єлисавета сповнилася Святим Духом, і скликнула сильним голосом, і сказала: Благословенна Ти між жінками і благословен плід лона твого! Звідкіля мені це, що прийшла до мене мати Господа мого? Ось бо, як голос твого привітання залунав у моїх вухах, дитя з радости здригнулось у моїм лоні. Щаслива та, що повірила, бо здійсниться сказане їй від Господа.

І мовила Марія: Величає душа моя Господа, і дух мій радіє в Бозі, Спасі моїм, бо він зглянувся на покору раби своєї; ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди. Велике бо вчинив мені Всемогутній, і святе його ім'я.

Марія пробула в Єлисавети місяців зо три; потім вернулася до дому свого.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Самогласний, глас 6

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Отче, Слове і Душе, * Тройце Свята, очисти * множество прогрішень наших.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитвами Богородиці, * Милостивий, очисти * множество прогрішень наших.

Стих: Помилуй мене, Боже, по великій милості твоїй, і по множеству щедрот твоїх очисти беззаконня моє.

Не повір'яй мене людському заступництву, Пресвята Владичице, * але прийми моління раба твого. * Бо скорб огортає мене, терпіти я не в силі демонського стріляння. * Покрова не маю і нікуди прибїгти, окаяний, * мене завжди перемагають, і розради не маю, * окрім Тебе, Владичице світу, * уповання і заступництво вірних: не погорди молінням моїм, * корисним його вчини.

Молебні стихирі до Пресвятої Богородиці

Глас 2, подібний: Коли із древа

За всіх Ти молишся, благая.

За тих, що прибїгають з вірою

Під могутній твій покров,

Бо іншого тривалого порятунку ми, грішні, перед Богом,

В бідах і скорботах не маємо,

Обтяжені гріхами незліченними,

Мати Бога Вишнього,

Тому-то ми до Тебе припадаємо:

Ізбав від усяких негод рабів твоїх.

Стих: Пом'яну ім'я Твоє у всякім роді і роді.

Всіх скорбних радість

І пригнічених заступниця,

І голодуючих кормителька,

Скитальців потіха,

Бурями гнаних пристань,

Хворих посіщення,

Немічних покров і заступниця,
Жезл старости,
Мати Бога Вишнього
Ти єси, Пречистая:
Поспішися, молимся,
Щоб спастися рабам твоїм.

Стих: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє.

Радуйся, Пречистая Діво,
Радуйся, цінний скиптре Царя Христа,
Радуйся, зростивша гроно таїнственне,
Радуйся, дворе небесна
І неопалима купино,
Радуйся, всемірне світло,
Радуйся, всіх радосте,
Радуйся, вірних спасення,
Радуйся, заступнице всіх християн
І прибіжище, Владичице.

Глас 8: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Радуйся, вселенної похвало,
Радуйся, храме Господній
Радуйся, горо, тінню сповита,
Радуйся, всіх прибіжище,
Радуйся, світильниче золотий,
Радуйся, славо православних всечесна,
Радуйся, Маріє, Мати Христа Бога
Радуйся, раю,
Радуйся, божественна трапезо,
Радуйся, тіне,
Радуйся, ручко всезолота,
Радуйся, всіх уповання.

Єктенія

Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3)

Ще молимося Господеві Богу нашому, щоб вислухав голос моління нас, грішних, і помилував рабів своїх, і охоронив нас від усякої скорби, біди, гніву й нужди, і всякої болізни душевної і тілесної, і дарував нам здоров'я з довголіттям, промовмо всі: Скоро вислухай і милостиво помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3)

Ще молимося, щоб зберегтися городів цьому (селу цьому) і святому храму цьому, і всякому городів, селу і країні, від голоду, загибелі, землетрусу, потопу, граду, вогню, меча, нападу чужинців і міжусобної брані, і щоб він був милостивий, добропривітний і добропомічний, благий і чоловіколюбний Бог наш, і відвернув увесь гнів свій, що наступає на нас, і избавив нас від належної праведної своєї погрози, і помилував нас.

Люди: Господи, помилуй (12).

Ще молимося, щоб Господь Бог вислухав голос моління нас, грішних, і помилував нас.

Люди: Господи, помилуй (3)

Вислухай нас, Боже, Спасителю наш, уповання всіх кінців землі і тих, що на морі далеко, і, Милостивий, будь милостивим, Владико, до гріхів наших і помилуй нас. Бо милостивий і чоловіколюбець Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: З умилінням усі голови (і коліна) приклонивши, Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Молитва

Прийми, о, всеблагопомічна, пречиста Госпоже, Владичице Богородителько, ці чесні дари, що Тобі єдиній належаться, від нас, недостойних рабів твоїх. Ти з усіх родів вибрана, Ти показалася вищою від усього небесного і земного творіння, тому що через Тебе Господь сил був з нами, і через Тебе ми Сина Божого пізнали, і сподобилися святого тіла його і пречистої крові його. Тому блаженна еси в родах родів, богоблаженная, будши від херувимів світліша і серафимів чесніша.

І нині, всепіта, Пресвятая Богородице, не переставай молитися за нас, недостойних рабів твоїх, щоб ми ізважилися від усяких хитрощів лукавого і від усякого підступу, і щоб збереглися ми непошкодженими від усякого диявольського отруйного нападу. Але молитвами твоїми аж до кінця збережи нас неосудженими, щоб ми, спасені твоїм заступництвом і поміччю, возсилали славу, хвалу, подяку й поклін за все у Тройці єдиному Богові і Сотворителеві всього, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Свящц.: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбчець.

Люди: Амінь.

МОЛЕБЕНЬ ДО БОГОРОДИЦІ

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава Тобі. Боже наці, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю. Душе істини, що всюди еси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що еси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днес; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжиикам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Свящц.: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Тропар, глас 4

До Богородиці з запалом нині прибіжим, грішні і смиренні, * і припадім у покаянні, взиваючи з глибини душевної: * Владичице, поможи, змилосердившись над нами, * поспішися, бо загигаємо від множества гріхів, * не заверни рабів твоїх з нічим, * бо в Тобі єдину заступницю маємо.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, 1 нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Не замовкнемо ніколи, Богородице, * про силу твою говорити ми, недостойні; * бо коли б Ти не предстояла благаючи, * хто б нас вирятував від стільки бід? * Хто ж. би охоронив нас нині вільними? * Не відступимо від Тебе. Владичице: * твоїх бо рабів спасеш завжди від усякої біди.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Свящ.: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Прокімен, глас 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякім роді і роді (Пс. 44,18).

Стих: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (Пс. 44,11).

Диякон: Господу помолімся.

Люди: **Господи, помилуй.**

Свящ.: Бо Ти святий еси, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

«Всяке дихання», глас 4

Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Стих 1: Хваліте Бога у святинях його

Стих 2: Хваліте його у тверді сили його.

Євангеліє

Диякон.: Щоб сподобилися ми слухання святого євангелія, Господа Бога молім.

Люди: **Господи, помилуй (3).**

Свящ.: Премудрість, прості, вислухаймо святого євангелія. Мир всім.

Люди: **І духові Твоєму.**

Диякон: Від Луки святого євангелія читання.

Люди: **Слава Тобі. Господи, слава Тобі.**

Свящ.: Будьмо уважні.

Диякон читає Євангеліє Луки 1,39-49.56:

У ті дні, вставши, Марія пустилася швидко в дорогу в гірську околицю, в місто Юди. Увійшла вона в дім Захарії і привітала Єлисавету. Як почула Єлисавета привіт Марії, здригнулося дитя в її лоні, і Єлисавета сповнилася Святим Духом, і скликнула сильним голосом, і сказала: Благословенна Ти між жінками і благословен плід лона твого! Звідкіля мені це, що прийшла до мене мати Господа мого? Ось бо, як голос твого привітання залунав у моїх вухах, дитя з радости здригнулось у моїм лоні. Щаслива та, що повірила, бо здійсниться сказане їй від Господа.

І мовила Марія: Величає душа моя Господа, і дух мій радіє в Бозі, Спасі моїм, бо він зглянувся на покору раби своєї; ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди. Велике бо вчинив мені Всемогутній, і святе його ім'я.

Марія пробула в Єлисавети місяців зо три; потім вернулася до дому свого.

Люди: **Слава Тобі. Господи, слава Тобі.**

Благання

Пресвята Діво Маріє, Богородице пре-милосердна, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Люди: **Пресвятая Богородице, спаси нас.**

Мати Христа Бога нашого, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Мати предвічної любови, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Мати божої благодаті, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Діво непорочне зачата, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Діво, від херувимів світліша, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Діво, від серафимів славніша, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Маріє, голубко неосквернена, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Маріє, запашна квітко дівицтва, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Маріє, добра вихователько дів, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.
Маріє, покрове світу, ширший від оболоків, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.
Маріє, заступнице перед справедливим суддею, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.
Маріє, потіхо заплаканих, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.
Маріє, прибіжище грішників, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.
Маріє, посереднице, що не покинула нас після свого успення, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.
Маріє, єдина чиста і благословенна, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Молебні стихури до Пресвятої Богородиці

Глас 2, подібний: Коли із древа

**За всіх Ти молишся, благая.
За тих, що прибігають з вірою
Під могутній твій покров,
Бо іншого тривалого порятунку перед Богом
В бідах і скорботах ми, грішні, не маємо,
Обтяжені гріхами незліченними,
Мати Бога Вишнього,
Тому-то ми до Тебе припадаємо:
Ізбав від усяких негод рабів твоїх.**

Стих: Пом'яну ім'я Твоє у всякім роді і роді.

**Всіх скорбних радість
І пригнічених заступниця,
І голодуючих кормителька,
Скитальців потіха,
Бурями гнаних пристань,
Хворих посіщення,
Немічних покров і заступниця,
Жезл старости,
Мати Бога Вишнього,
Ти єси, Пречистая:
Поспішися, молимся,
Щоб спастися рабам твоїм.**

Стих: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє.

**Радуйся, Пречистая Діво,
Радуйся, цінний скиптре Царя Христа,
Радуйся, зростивша гроно таїнственне,
Радуйся, двере небесна
І неопалима купино,
Радуйся, всемірне світло,
Радуйся, всіх радосте,
Радуйся, вірних спасення,
Радуйся, заступнице всіх християн
І прибіжище, Владичице.**

Глас 8: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

**Радуйся, вселенної похвало,
Радуйся, храме Господній
Радуйся, горо, тінню сповита,
Радуйся, всіх прибіжище,
Радуйся, світильниче золотий,
Радуйся, славо православних всечесна,
Радуйся, Маріє, Мати Христа Бога,
Радуйся, раю,
Радуйся, божественна трапезо,
Радуйся, тіне,**

**Радуйся, ручко всезолота,
Радуйся, всіх уповання.**

Єктенія

Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3).

Ще молимося Господеві Богу нашому, щоб вислухав голос моління нас, грішних, і помилював рабів своїх, і охоронив нас від усякої скорби, біди, гніву й нужди, і всякої болізни душевної і тілесної, і дарував нам здоров'я з довголіттям, промовмо всі: Скоро вислухай і милостиво помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3).

Ще молимося, щоб зберегтися городові цьому (селу цьому) і святому храму цьому, і всякому городові, селу і країні, від голоду, загибелі, землетрусу, потопу, граду, вогню, меча, нападу чужинців і міжусобної брані, і щоб він був милостивий, добропривітний і добропомічний, благий і чоловіколюбний Бог наш, і відвернув увесь гнів свій, що наступає на нас, і избавив нас від належної праведної своєї погрози, і помилював нас.

Люди: Господи, помилуй (12).

Ще молимося, щоб Господь Бог вислухав голос моління нас, грішних, і помилював нас.

Люди: Господи, помилуй (3)

Вислухай нас, Боже, Спасителю наш, уповання всіх кінців землі і тих, що на морі далеко, і, Милостивий, будь милостивим, Владико, до гріхів наших і помилуй нас. Бо милостивий і чоловіколюбчець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: З умилінням усі голови (і коліна) приклонивши, Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Молитва

Царице моя преблага, надіє моя, Богородице, захисте сиріт, іноземців пристановище, засмучених радосте, скривджених покровителько! Глянь на мою нужду і на моє горе, поможи мені немічному, провадь мене недосвідченого. Ти ж бо моє горе знаєш, розвій його, якщо бажаєш, бо не маю іншої допомоги, ні захист-ниці, ні ласкавої розрадниці, крім Тебе, о, Божа Мати, бо Ти мене охорониш і захистиш по всі віки.

Люди: Амінь.

Відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь. Господи, помилуй (3).** Благослови.

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбчець.

Люди: Амінь.

ЧИН ВЕЧІРНІ

Із заходом сонця людина зустрічає темну, непевну і, можливо, страшну ніч. Однак, учні Ісуса Христа зустрічають цю темряву не в страхі чи неспокою (див. Лк. 24,29), але з переконанням, що існує вічне світло, яке ніколи не заїде і все нас оживляє. Це світло – це тихий і лагідний Спаситель святої слави, Ісус Христос.

Центр вечірні – це засвічення світла в храмі під звуки пісні «Світло тихе». Св. Василій Великий пише, що вже за його часів цей гимн був такий давній, що ніхто не знав про його походження.

На початку вечірні оспівуємо сотворення і віддаємо подяку за красу природи (Пс. 103), яка так часто на нас впливає при заході сонця. Згадуємо нашого Спасителя, який під вечір підніс свої руки на хресті, і приніс свою кроваву жертву (Пс. 140), та просимо, щоб Господь вислухав нашу молитву.

Літургійний день починається звечора, згідно з текстом Буття 1,5: «І був вечір, і був ранок – день перший». Тому в суботу ввечері чуємо воскресні стихирі та радісний оклик «Господь воцарився», які нам пригадують, що Христос воскрес із мертвих і володіє над всесвітом.

Опісля приходять молитви і співи, в яких просимо Господа про безгрішне закінчення дня та побожне проведення і кончину нашого життя.

У великі свята співаємо литію. В давнину був це молитовний похід по місті. Сьогодні йдемо процесійно у притвор храму. Після литії благословимо хліб, пшеницю, вино й оливу. Колись не тільки споживалось цю їжу під час цілонічного моління, але й роздавалося поблагословлену пшеницю бідним.

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава Тобі. Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю, Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Господи, помилуй (12).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Прийдіте, поклонімся цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся Христові, цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся і припадім до самого Господа Ісуса Христа – царя і Бога нашого.

Псалом 103

Благослови, душе моя. Господа, Господи Боже мій, Ти возвеличився єси вельми.

В ісповідання і велич-красу загорнувся Ти: одівася світлом, як ризою.

Ти простираєш небо, як кожу, покриваючи водами височини свої.

Ти кладеш облаки на сходження своє, ходячи на крилах вітряних.

Ти твориш вітри ангелами своїми і слугами своїми полумінь вогненний.

Ти основуєш землю на тверді її, не похилиться на віки віків.

Безодня, як риза, одіння її, на горах стануть води.

Від погрози Твоєї побігнуть, від голосу гromу твого злякаються.

Зводяться гори і сходять поля на місце, яке Ти оснував їм.

Границю Ти положив, якої не перейдуть, ні не повернуться, щоб покрити землю.

Посилаєш джерела в ярах, посеред гір перейдуть води.

Вони напоюють усіх звірів пільних, дожидають онагри в спразі своїй.

На них птиці небесні витають, з-посеред скель видадуть голос.

Ти напоюєш гори з височин своїх, плодом дід твоїх насититься земля.

Ти вирощуєш траву для скоту і зела на службу людям:
Щоб видавати хліб із землі, і вино веселить серце чоловіка.
Щоб намастити лице елеем, і хліб серце чоловіка укріпить.
Наситяться дерева пільні, кедрі ливанські, що їх Ти насадив, там птиці загніздяться.
Журавлине жилище перед веде між ними, гори високі оленям, скелі – прибіжите зайцям.
Ти сотворив місяць задля часу, сонце пізнало захід свій.
Ти положив темряву і настала ніч, що в ній проходить будуть усі звірі дібровні.
Левенята рикають, щоб схопити і знайти від Бога поживу для себе.
Засіяло сонце, і зібралися, і в леговищах своїх ляжуть.
Вийде чоловік на діло своє і на працю свою до вечора.
Які то величні діла твої, Господи, все в премудрості сотворив Ти, сповнилася земля тварі Твоєї.

Це море велике і просторе, там гади, яким нема числа:
Животини малі з великими, там кораблі перепливають.
Змій цей, що Ти його сотворив, щоб насміхатися з нього. Все на Тебе чекає, щоб дати їм поживу у свій час.
Коли Ти дав їм, зберуть, коли Ти відкрив руку твою, все наповниться благости.
Коли ж Ти відвернеш лице, вони затривожаться, забереш їхній дух, то шезнуть і повернуться у свій прах.
Пошлеш духа твого, і створені будуть, і Ти оновиш лице землі.
Нехай буде слава Господня на віки, возвеселиться Господь ділами своїми.
Він спогляне на землю і чинить, що вона трясеться, доторкається гір, і димляться.
Заспіваю Господові в житті моїм, Богові моему співаю, поки я є.
Нехай солодкою буде йому бесіда моя, я ж возвеселюся в Господі.
Нехай шезнуть грішники з землі, і беззаконники, щоб їх не було. Благослови, душе моя. Господа.

Повтори: Сонце пізнало захід свій, положив Ти темряву і настала ніч.
Які то величні діла твої, Господи, все в премудрості сотворив Ти.
Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.
Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже (3).

Мирна ектенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: **Господи, помилуй.**

За мир з висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан святих божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

За святішого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і за преосвященнішого архиєпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все військо Господу помолімся.

За город цей (За село це, За святу обитель цю), і за всякий город, країну, і за тих, що вірою живуть у них, Господу помолімся.

За добре поліття, за врожай плодів земних і часи мирні Господу помолімся.

За плаваючих, подорожуючих (на землі і в повітрі), недужих, страждаючих, полонених, і за спасення їх Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву, й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: **Тобі, Господи.**

Священик: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому

Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Блажен муж»

Блажен муж, – Аلیلія, — що не йде на раду нечестивих. Аلیلія, *тричі (Пс. 1,1).*

Бо знає Господь путь праведних, і путь нечестивих погине. Аلیلія, *тричі (Пс. 1,6).*

Служіте Господові зі страхом і радуйтеся йому з трепетом. Аلیلія, *тричі: (Пс. 2,11).*

Блаженні всі, що надіються на нього. Аلیلія, *тричі (Пс. 2,12).*

У суботу: Воскресни, Господи, спаси мене. Боже мій. Аلیلія, *тричі (Пс. 3,8).*

У свята: Господи, чому так намножилося тих, що напастують мене. Аلیلія, *тричі (Пс. 3,2).*

Господне є спасення і на людей твоїх благословення Твоє. Аلیلія, *тричі (Пс. 3,9).*

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові. Аلیلія, *тричі.*

І нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.** Аلیلія, *тричі.*

Аلیلія, аلیلія, аلیلія, слава Тобі, Боже (3).

Мала ектенія

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо твоя є влада і Твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Господи, візав я до Тебе»:

Псалом 140

Господи, візав я до Тебе, вислухай мене.

Приспів: Вислухай мене, Господи.

Господи, візав я до Тебе, вислухай мене. Почуй голос моління мого, коли я взиваю до Тебе.

Вислухай мене, Господи.

Нехай направиться молитва моя, як кадило, перед тобою, підношення рук моїх, жертва вечірня.

Вислухай мене. Господи.

Положи, Господи, охорону устам моїм і двері огороди губам моїм.

Не наклони серця до словес лукавства, щоб вигадувати приводи для гріхів.

З людьми, що чинять беззаконня, і не буду причисленим до вибраних їх.

Нехай покарає мене праведник милістю і обвинуватить мене, а слей грішного нехай не намастить голови моєї.

Бо ще й молитва моя в уподобаннях їх, пожертвовані були при камені судді їх.

Почують слова мої, бо були в силі. Як товща землі розірвалася на землі, розсіялися кості їх перед адом.

Бо до Тебе. Господи, Господи, очі мої, на Тебе уповав я, не відійми душі моєї.

Охорони мене від сіті, яку заставили на мене, і від соблазні тих, що чинять беззаконня.

Впадуть у сіть свою грішники, єдиний я, аж. доки пройду.

Псалом 141

Голосом моїм до Господа візав я, голосом моїм до Господа помолився.

Проллю перед ним моління моє, печаль мою перед ним сповіщу.

Коли іщевав від мене дух мій, то Ти пізнав стежки мої. На цій путі, по якій я ходив, скрили сіть на мене.

Дивився я на право і споглядав, і не було, хто знав би мене.

Пропала втеча для мене, і нема, хто б шукав душі моєї.
Візвав я до Тебе. Господи, я сказав: Ти єси уповання моє, Ти моя часть на землі живих.
Зваж на моління моє, бо я дуже упокорений.
Ізбав мене від гонителів моїх, бо вони скріпилися більше мене.
Тут переплітаються стихи псалма зі стихирами-служби.
Виведи із темниці душу мою, щоб сповідуватися імені Твоєму.
Мене ждуть праведники, доки нагородиш мене.

Псалом 129

Із глибини візвав я до Тебе. Господи; Господи, почуй голос мій.
Нехай будуть вуха твої уважливі до голосу моління мого.
Якщо на беззаконня зважатимеш, Господи, Господи, хто встоїть, бо у Тебе очищення є.
Імени твого ради чекав я на Тебе, Господи, чекала душа моя на слово Твоє; уповала душа моя на Господа.
Від ранньої сторожі до ночі, від ранньої сторожі нехай уповає Ізраїль на Господа.
Бо в Господа милість і багате в нього ізбавління. і той ізбавить Ізраїля від усіх беззаконь його.

Псалом 116

Хваліть Господа, всі народи, хваліть його, всі люди.
Бо утвердилася милість його на нас і істина Господня перебуває на віки.

Вхід

Диякон: Господу помолімся.

Священик: Благий чоловіколюбче царю, що все благословив, молимося Тобі усильно, серцем сокрушеним і духом смиренным, благослови входи наші і виходи, Христе, істинний Боже наш, бо пришестя Твоє, і возшестя, і проживання з людьми благословенне є, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**

Диякон: Премудрість, прости.

«Світло тихе»

Світло тихе святої слави безсмертного Отця небесного, святого, блаженного, Ісусе Христе, прийшовши на захід сонця, побачивши світло вечірнє, оспівуємо Отця, і Сина, і Святого Духа – Бога. Достойн єси у всі часи оспівуваням бути голосами преподобними. Сину Божий, що даєш життя всьому світу, ради чого весь світ славить Тебе.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Священик: Мир всім.

Диякон: Премудрість. Будьмо уважні.

У суботу прокімен: **Господь воцарився, в красу зодягнувся**

Стих 1: Зодягнувся Господь у силу і перепоясався (Пс. 92,1).

Стих 2: Він бо утвердив вселенну, вона не порушиться (Пс. 92,1).

Стих 3: Домові Твоєму, Господи, належить святість на довгі дні (Пс. 92, 5).

У неділю прокімен: **Це нині благословіте Господа, всі раби Господні (Пс. 133,1).**

Стих: Стоячі в храмі Господнім, у дворах Бога нашого (Пс. 133,1).

Єктенія усильного благання

Диякон: Промовмо всі з усій душі і з усій мислі нашої промовмо.

Люди: **Господи, помилуй.**

Господи вседержителю, Боже отців наших, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди: **Господи, помилуй.**

Помилуй нас, Боже по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: **Господи, помилуй (3)**

Ще молимося за святішого вселенського архиерея (ім'я), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (ім'я), і преосвященнішого архиєпископа й митрополита нашого Кир (ім'я),

боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), [у монастирях: і за всечесніших отців наших, архимандрита (*ім'я*), протоігумена (*ім'я*), ігумена (*ім'я*)], за тих, що служать і послужили у святім храмі цім [у монастирях: у святій обителі цій], і за отців наших духовних, і всю во Христі братію нашу.

Ще молимося за Богом бережений народ наш, за правління і за все військо.

Ще молимося за предстоячих людей, що очікують від Тебе великої і багатой милости, за тих, що творять нам милостиню, і за всіх православних християн.

Священик: Бо милостивий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

„Сподоби, Господи”

Сподоби, Господи, у вечір цей без гріха охоронитися нам.

Благословен еси. Господи, Боже отців наших, і хвальне і прославлене ім'я Твоє на віки.

Амінь.

Нехай буде, Господи, милість твоя на нас, бо ми уповали на Тебе.

Благословен еси. Господи, навчи нас правосудів твоїх.

Благословен еси. Владико, врозуми нам правосуди твої.

Благословен еси. Святий, просвіти нас правосудами твоїми.

Господи, милість твоя повік, ділами рук твоїх не погорди.

Тобі належить хвала, Тобі належить співання.

Тобі слава належить. Отцю, і Сину, і Святому Духові.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Прохальна єктенія

Диякон: Сповнім вечірню молитву нашу Господеві.

Люди: **Господи, помилуй.**

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: **Господи, помилуй.**

Вечора всього звершеного, святого, мирного й безгрішного у Господа просім.

Люди, на кожне прошення: **Подай, Господи.**

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тілес наших у Господа просім.

Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго й пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшнім судищі Христовім просім.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: **Тобі, Господи.**

Священик: Бо Ти благий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Священик: Мир всім.

Люди: **І духові Твоєму.**

Диякон: Голови ваші Господові приклоніть.

Люди: **Тобі, Господи.**

Священик: Господи Боже наш, що прихилив небеса і зійшов на спасення роду людського, споглянь на рабів твоїх і на насліддя Твоє. Бо перед тобою, страшним і чоловіколюбцем суддею, твої раби схилили голови і свої шії упокорили, не від людей очікуючи помочі, але Твоєї очікуючи милости і надіючися на Твоє спасення.

Охорони їх на всякий час, і після цього вечора, і в ніч, що надходить, від усякого ворога, від усякого противного диявольського діяння, і від помислів марних і спогадів лукавих.

Нехай буде влада царства твого благословенна і препрославлена, Отця, і Сина, і Святого

Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Тут співається стихирі на стиховнах.

Відтак:

«Нині відпускаєш»

Нині відпускаєш раба твого, Владико, по глаголу Твоєму з миром; бо виділи очі мої спасення Твоє, яке Ти уготовив перед лицем усіх людей: Світло на одкровення народам і на славу людей твоїх Ізраїля (Лк. 2,29-32).

Трисвяте, і по Отче наш: тропарі за уставом.

Великий відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Благослови.

Священик: Ти благословенний і препрославлений Христос Бог наш, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь. Утверди, Боже, святую православну (католицьку) віру на віки віків.

Диякон: Пресвятая Богородице, спаси нас.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, сущу Богородицю, Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос (*у суботу вечорі:* що воскрес із мертвих), істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святого (*якого є храм і якого є день*), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

ЧИН УТРЕНІ

Зразу по важких переслідуваннях Церкви за часів римських імператорів, християни збиралися в неділю перед світанком біля божого гробу в Єрусалимі, щоб прославляти Христове воскресення. Архиєрей обкаджував гробницю і храм на згадку про пахуче миро, що його принесли жінки-мироносиці. Він теж читав євангельську благовість про Господню перемогу над смертю.

Христове воскресення – це ядро недільної утрени. Як перші свідки воскресення і пізніші християни при гробі Господнім, так і ми, прийнявши благовість воскресного євангелія, ісповідуємо, що ми пережили Господнє воскресення («Воскресення Христове бачивши») і його славимо.

У цій ранній службі Церква нас немов розбуджує і готує до зустрічі з Христом – переможцем. Читання шістьох псалмів є молитовним зверненням до розбудженої людини, в якій душа змагає (Пс. 142,7), бо «беззаконня перевищили голову мою, неначе тягар важкий» (Пс. 37,5).

«Поліелей», враз із піснею «Ангельський собор» – це початок урочистої частини утрени. У великі свята «Величання» заступають «Ангельський собор». Велика поема з назвою «канон» помагає нам пережити цілу історію спасення – від визволення з рук єгиптян (Пісня 1), через пророків до Благовіщення (Пісня 9: «Величає душа моя Господа»).

Утрєня закінчується великою прославою Творця (Пс. 148-150) і виголосом «Слава Тобі, що показав нам світло» та піснею «Слава в вишніх Богу». У ній переходимо з прослави до подяки за спасення, що його приносить нам «Схід з висоти», Христос – світло істине.

Священик: Слава святих і єдиносущній, і животворящій, і нероздільній Тройці, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава в вишніх Богу і на землі мирі в людях благовоління (3)

Господи, губи мої відкрий і уста мої сповістять хвалу твою (2)

Псалом 3

Господи, чому так помножилося тих що нападують мене? Многі повстають на мене. Многі кажуть душі моїй: Нема спасення йому в Бозі його.

Ти ж, Господи, заступник мій єси, слава моя, і той, хто підносить голову мою.

Голосом моїм до Господа я візвав і він вислухав мене з гори святої своєї.

Я заснув і спав; встав, бо Господь заступить мене.

Не убоюся тьми-тьменною людей, що навкруги нападають на мене.

Воскресни, Господи, спаси мене, Боже мій.

Бо Ти погромив усіх, що ворогують на мене безвинно, зуби грішників сокрушив Ти.

Господне є спасення і на людях твоїх благословення Твоє.

Повтори: Я заснув і спав; встав, бо Господь заступить мене.

Псалом 37

Господи, не в ярості твоїй обвинувачуй мене, ані в гніві, твоїм не карай мене. .

Бо стріли твої застрягли в мені і утвердив Ти на мені руку твою.

Немає зціління у плоті моїй від лица гніву твого, немає миру в костях моїх від лица гріхів моїх.

Бо беззаконня мої перевищили голову мою; неначе тягар важкий, зтяжіли на мені.

Засмерділися і зігнили рани мої від лица безумства мого.

Пострадав я і зігнувся до краю; весь день, сумуючи, ходив я.

Бо стегна мої наповнилися наругами і немає зціління у плоті моїй.

Пригнобленим я став і смирився аж дуже, ревів я від стогону серця мого.

Господи, перед тобою все бажання моє і зітхання моє від Тебе не затаїлося.

Серце моє стривожилося, оставила мене сила моя і світло очей моїх •— І воно не є зо мною.

Друзі мої і прихильники мої напроти мене приблизилися і станули.

І ближні мої оподаль від мене станули, і силкувалися ті, що чигають на душу мою.

А ті, що шукають лиха мені, говорили пусте і обману весь день навчалися.

Та я, як глухий, не слухав і, як німий, що не відкриває уст своїх.

І був я, як чоловік, що не чує і не має в устах своїх дорікання»

Бо на Тебе, Господи, я уповав. Ти вислухаєш. Господи, Боже мій.

Бо я сказав: Щоб ніколи не порадувалися з мене вороги мої, коли захитаються ноги мої, не перехвалювалися надо мною.

Бо я на рани готовий і болізню моя передо мною є завжди.

Бо беззаконня мов я сповіщу і журитися буду задля гріху мого.

А вороги мої живуть і скріпилися більш мене, і помножилися ті, що ненавидять мене несправедливо.

Ті, що віддають мені злом за добро, оклеветали мене, тому що я гнався за добротою.

Не остави мене. Господи, Боже мій, не відступи від мене.

Зваж на поміч мені. Господи спасення мого.

Повтори: Не остави мене, Господи, Боже мій, не відступи від мене.

Зваж на поміч мені. Господи спасення мого.

Псалом 62

Боже, Боже мій, до Тебе від досвітку лину.

Запрагнула Тебе душа моя, як багато разів до Тебе тіло моє.

В землі пустій і непрохідній, і безводній, отак у святині явився я Тобі, щоб видіти силу твою і славу твою.

Бо лучша милість твоя, ніж життя; губи мої хвалитимуть Тебе.

Отак благословитиму Тебе в житті моїм і в імені твоїм піднесу руки мої.

Як туком і мастю, нехай наповниться душа моя і губами радості похвалять Тебе уста мої.

Коли я згадував Тебе на постелі моїй, на ранішніх молитвах вдумувався я в Тебе, бо Ти став помічником моїм.

І під покровом крил твоїх возрадуюся, прилипла душа моя до Тебе, мене ж. пригорнула

десниця твоя.

Вони ж надармо шукали душі моєї. Увійдуть у безодні землі» будуть віддані в руки меча, добиччю лисів будуть.

А цар возвеселиться в Бозі; похвалений буде кожний, „хто клянеться ним, бо загороджені уста тих, що говорять неправду.

Повтори: На ранішніх молитвах вдумувався я в Тебе, бо Ти став помічником моїм.

І під покровом крил твоїх возрадуюся, прилипла душа моя до Тебе, мене ж. пригорнула десниця твоя.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі. Боже (3).

Господи, помилуй (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Псалом 87

Господи, Боже спасення мого, вдень я закликав і вночі перед тобою.

Нехай увійде перед тобою молитва моя, приклони вухо Твоє до моління мого.

Бо наповнилася лихом душа моя і життя моє до аду наблизилося.

Причислено мене до тих, що сходять у яму, я був, як чоловік без помочі, між мертвими – вільний.

Як ранені, що сплять у гробі, про яких Ти більше вже не згадав, і ті від руки Твоєї відкинуті були.

Положили мене в ямі глибочезній, в темноті і тіні смертній.

На мені утвердилася ярість твоя і всі хвили твої навів Ти на мене.

Ти віддалив знайомих моїх від мене, вони вчинили мене огидою для себе.

Передано мене і я не виходив, очі мої знемоглися від нужди.

Взивав я до Тебе. Господи, весь день, до Тебе простягнув я руки мої.

Хіба над мертвими творитимеш чудеса? Або лікарі воскресять і вони прославлять Тебе?

Хіба повість хто в гробі милість твою і істину твою в погібелі?

Хіба пізнані будуть у темряві чудеса твої і правда твоя в землі забутій?

А я до Тебе. Господи, візвав і вранці випередить Тебе молитва моя.

Чому, Господи, відкидаєш душу мою, відвертаєш лице Твоє від мене?

Бідний я і в трудах від молодости моєї, піднявшись, я був упокорений і знемігся.

На мені перейшли гніви твої, страхання твої затривожили мене.

Оточили мене, як воді, весь день; обступили мене разом.

Ти віддалив від мене друга і ближнього, і знайомих моїх від страждань.

Повтори: Господи, Боже спасення мого, вдень я закликав і вночі перед тобою.

Нехай увійде перед тобою молитва моя, приклони вухо Твоє до моління мого.

Псалом 102

Благослови, душе моя. Господа і, все нутро моє, – ім'я святеє його.

Благослови, душе моя. Господа і не забувай усіх воздавань його.

Він очищає всі беззаконня твої і зціляє всі недуги твої.

Він визволяє від тління життя Твоє, вінчає Тебе милістю і щедротами.

Він виповнює в доброму бажання Твоє; відновиться, як орлина, юність твоя.

Творить милостині Господь і суд усім покривдженням.

Показав дороги свої Мойсеєві, синам ізраїлевим – хотіння свої.

Щедрий і милостивий Господь, довготерпеливий і многомилостивий.

Не до краю гніватиметься, ні на віки ворогувати.

Не по беззаконням нашим учинив він нас, ані по гріхам нашим відплатив він нам.

Бо по висоті небесній від землі, укріпив Господь милість свою над тими, що бояться його.

Як далекі сходи від заходів, так віддалив він від нас беззаконня наші.

І як щедрить отець синів, так ущедрив Господь тих, що бояться його; бо він пізнав істоту нашу.

Згадав, що прах ми. Чоловік, як трава, дні його, як цвіт пільний, так відцвіте.

Бо дух пройде в ньому і не буде його, і не пізнає більше місця свого.

Та милість Господня від віку і до віку на тих, що бояться його.
І правда його на синах синів – тих, що бережуть завіт його.
І пам'ятають на заповіді його, щоб виконувати їх.
Господь на небесах приготував престіл свій і царство його всіма володіє.
Благословіть Господа, всі ангели його, сильні кріпостью, що виконуйте слово його, щоб слухати голосу слів його.

Благословіть Господа, всі сили його, слуги його, що чините волю його.

Благословіть Господа, всі діла його на всякому місці владництва його. Благослови, душе моя. Господа.

Повтори: На всякому місці владництва його. Благослови, душе моя. Господа.

Псалом 142

Господи, вислухай молитву мою, почуй моління моє в істині твоїй, вислухай мене в правді твоїй.

І не ввійди в суд з рабом твоїм, бо не оправдається перед тобою ніякий живий.

Бо погнався ворог за душею моєю, смирив він аж до землі життя моє.

Посадив він мене в темряві, як мертвих віку. І знидів у мені дух мій, в мені стривожилося серце моє.

Пом'янув я дні древні, повчився я з усіх діл твоїх, на творах рук твоїх я навчався.

Підніс я до Тебе руки мої, душа моя, як земля безводна, до Тебе.

Скоро вислухай мене. Господи, іщез дух мій.

Не відверни лица твого від мене, бо уподібнюся тим, що сходять до гробу.

Дай мені вранці почути милість твою, бо я на Тебе уповав.

Вкажи мені. Господи, путь, що по ній піду, бо до Тебе возніс я душу мою.

Визволь мене від ворогів моїх, Господи, до Тебе я прибіг; навчи мене творити волю твою, бо Ти еси Бог мій.

Дух твій благий наставить мене на землю праву. Імени твого ради, Господи, живитимеш мене правдою Твоєю.

Виведеш із печалі душу мою, і милістю Твоєю винищиш ворогів моїх.

І вигубиш усіх гнобителів душі моєї, бо я раб твій є.

Повтори: Вислухай мене. Господи, в правді твоїй і не ввійди в суд з рабом твоїм.

Вислухай мене. Господи, в правді твоїй і не ввійди в суд з рабом твоїм.

Дух твій благий наставить мене на землю праву.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже(3).

Мирна сктенія

Диякон: В мирі Господу, помолімся. :

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За мир з висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан святих божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

За святішого вселенського архиєрея (ім'я), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (ім'я), і за преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (ім'я), боголюбивого єпископа нашого Кир (ім'я), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все військо Господу помолімся.

За город цей (За село це, За святу обитель цю), і за всякий город, крашу, і за тих, що вірою живуть у них, Господу помолімся.

За добре поліття, за врожай плодів земних і часи мирні Господу помолімся.

За плаваючих, подорожуючих (на землі і в повітрі), недужих, страждаючих, полонених, і за спасення їх Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву, й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Бог – Господь», на глас тропаря

Бог – Господь, і явився нам; благословен, хто йде в ім'я Господнє.

Стих 1: Сповідуйтеся Господеві, бо він благ, бо повік милість його.

Стих 2: Обійшовши обступили мене, іменем Господнім протистояв я їм.

Стих 3: Не умру, а жити буду, і повім діла Господні.

Стих 4: Камінь, яким знехтували будівничі, цей став головою вугла; від Господа стався він, і дивний є в очах наших.

Відтак співається тропарі. Далше слідує катизми [читання псалмів] та сідальні.

Опісля в празники господські, богородичні і деяких святих співається поліелей.

Поліелей

Хваліть ім'я Господнє, хваліть, раби. Господа. Алилуя, *тричі (Пс. 134,1).*

Стоячий храмі Господнім, у дворах дому Бога нашого. Алилуя, *тричі (Пс. 134,2).*

Господи, ім'я Твоє вовік і пам'ять твоя з роду в рід. Алилуя, *тричі (Пс.134,13).*

Благословен Господь од Сіону, що живе в Єрусалимі. Алилуя, *тричі (Пс. 134,1).*

Сповідуйтеся Господеві, бо він благий, – Алилуя, – бо на віки милість його. Алилуя, *тричі (Пс. 135,1).*

Утвердив землю на водах, бо він благий, – Алилуя, – бо на віки милість його. Алилуя, *тричі (Пс. 135,6).*

І ізбавив нас від ворогів наших, бо він благий, – Алилуя, – бо на віки милість його. Алилуя, *тричі (Пс. 135,24).*

Сповідуйтеся Богу небесному, бо він благий, – Алилуя, – бо на віки милість його. Алилуя, *тричі (Пс. 135,26).*

«Ангельський собор»

Приспів: Благословен еси, Господи, навчи мене оправдань твоїх.

.Ангельський собор здивувався, * як побачив, що Тебе до мертвих залічено * і що Ти. Спасе, смертну силу розорив, * і з собою Адама воздвиг * і з аду * всіх визволив.

Приспів.

Нащо миро * ви, учениці, з жалібними сльозами змішуєте; * сіяючий у гробі ангел * мироносицям сповіщав: * видите ви гріб і зрозумійте, * Спас бо воскрес із гробу:

Приспів.

Дуже рано * мироносиці поспішали до гробу твого, ридаючи, * але став перед ними ангел і прорік: * Час ридання минувся, не плачте, * а воскресення * апостолам сповістіть.

Приспів.

Мироносиці жінки, * з миром прийшовши до гробу твого, Спасе, ридали, * ангел же до них промовив, кажучи: * Чому живого між мертвими собі уявляєте? * Бо як Бог * воскрес із гробу.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Поклонімся Отцю, * і його Синові, і Святому Духові, * Святій Тройці, * в єдиній суцності, * зі серафимами взиваючи: * Свят, свят, свят еси, Господи.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Жизнодавця родивши, * Ти, Діво, із гріха Адама ізбавила, * а радість Єві, * замість печалі, подала еси, * а тих, що відпали від життя, * направив до нього * той, хто з Тебе воплотився * – Бог і чоловік.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі. Боже (3).

Мала єктенія

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо благословилося і прославилося пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Читається сідальні і співається степенну.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Священик: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Люди співають прокімен зі стихом..

Диякон: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Бо Ти святий еси, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

„Всяке дихання”

Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Стих 1: Хваліте Бога у святинях його

Стих 2: Хваліте його у тверді сили його.

Євангеліє

Диякон: Щоб сподобилися ми слухання святого євангелія, Господа Бога молім.

Люди: Господи, помилуй (3).

Священик: Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Премудрість, прості, вислухаймо святого Євангелія.

Священик: Від (ім'я) святого Євангелія читання.

Люди: Слава Тобі. Господи, слава Тобі.

Священик: . Будьмо уважні.

Диякон читає Євангеліє.

По Євангелію: Слава Тобі. Господи, слава Тобі.

«Воскресення Христове бачивши»

Воскресення Христове бачивши, * поклонімся святому Господу, Ісусу, * єдиному безгрішному. *, Хресту Твоєму поклоняємося, Христе, * і святєє Воскресення Твоє оспівуємо і славимо. * Ти бо еси Бог наш, * крім Тебе іншого не знаємо, * ім'я Твоє іменуємо. * Прийдіть, усі вірні, * поклонімся святому Христовому воскресенню, * ось бо прийшла через хрест радість усьому світові. * Повсякчас благословляючи Господа, * оспівуємо воскресення його, * бо, перетерпівши розп'яття, * він смертю смерть розрушив.

Псалом 50

Помилуй мене, Боже, по великій милості твоїй, і по множеству щедрот твоїх очисти беззаконня моє.

Найпаче обмий мене з беззаконня мого і від гріха мого очисти мене.

Бо беззаконня моє я знаю і гріх мій є завжди передо мною.

Проти Тебе єдиного я згрішив і перед тобою зло вчинив, то і правий Ти в словах твоїх і переможеш, коли будеш судити.

Це бо в беззаконнях я зачатий і в гріхах родила мене мати моя.

Це бо істину полюбив еси, невідоме й таємне мудрости своєї явив Ти мені.

Окропи мене іссопом, і очищуся, обмий мене, і стану біліший від снігу.

Дай мені почути радість і веселість, зрадіють кості сокрушені.

Відверни лице Твоє від гріхів моїх і всі беззаконня мої очисти.

Серце чисте утвори в мені. Боже, і духа правого обнови в нутрі моєму.

Не відкинь мене від лица твого і Духа твого Святого не відійми від мене.

Верни мені радість спасення твого і духом владичнім утверди мене.

Вкажу беззаконним дороги твої, і нечестиві до Тебе навернуться.

Ізбав мене від вини крові, Боже, Боже спасення мого, і язик мій радісно прославить справедливість твою.

Господи, губи мої відкрий, і уста мої сповістять хвалу твою.

Бо, якби Ти жертви захотів, дав би я, та всепалення не миле Тобі.

Жертва Богові – дух сокрушений, серцем сокрушеним і смиренним Бог не погордить.

Ущаслив, Господи, благоволінням твоїм Сіон і нехай здвигнуться стіни єрусалимські.

Тоді уподобаєш собі жертву правди, приношення і всепалення, тоді положать на вівтар твій тельців.

Самогласний, глас 6

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Молитвами святих апостолів, * Милостивий, очисти * множество прогрішень наших.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитов ради Пречистої Богородиці, * Милостивий, очисти * множество прогрішень наших.

Стих: Помилуй мене, Боже, по великій милості твоїй, і по множеству щедрот твоїх очисти беззаконня моє.

Воскрес Ісус із гробу, як і провістив, подав нам життя вічне і велику милість.

Єктенія

Диякон: Спаси, Боже, людей твоїх і благослови насліддя Твоє, навісти світ твій милістю і щедротами, піднеси ріг християнський і зішли на нас милості твої багаті, молитвами пречистої Владичиці нашої Богородиці і приснодіви Марії, силою чесного й животворящего Хреста, заступництвом чесних небесних сил безплотних, чесного і славного пророка, предтечі і хрестителя Івана, святих славних і всехвальних апостолів, і во святих отців наших, вселенських учителів і святителів, Василія Великого, Григорія Богослова і Івана Золотоустого, Атанасія й Кирила, і во святих отця нашого Миколая, Мир ликійських чудотворця, святих рівноапостольних Кирила й Методія, учителів слов'янських; святого благовірного й рівноапостольного великого князя Володимира, і святого священномученика Йосафата, святих славних і добродіючих мучеників, преподобних і богоносних отців наших Антонія й Теодосія, і інших чудотворців Печорських, і інших преподобних і богоносних отців наших, святих і праведних богоотців Йоакима й Анни, святого (ім'я, якого є храм і день), і всіх святих, молимо Тебе, многомилостивий Господи, вислухай нас, грішних, що молимося до Тебе, і помилуй нас.

Люди: Господи, помилуй (12)

Священик: Милістю, і щедротами, і чоловіколюб'єм єдинородного Сина твого, з яким Ти благословенний еси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків,

Люди: Амінь.

Слідує канон (9 пісень з тропарями і приспіваними).

По 3-ій пісні диякон мовить малу єктенію, і священик – виголос:

Бо Ти еси Бог наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

По 6-ій пісні диякон мовить малу єктенію, і священик виголос:

Бо Ти еси цар миру і Спас душ наших, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому

Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Величає душа моя Господа»

По 8-ій пісні диякон виголошує:

Богородицю і Матір світу в піснях звеличаймо.

Люди: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм.

Приспів: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суццю Богородицю Тебе величаємо.

Бо зглянувся на смирення раби своєї, ось бо віднині ублажать мене всі роди.

Приспів.

Бо величчя створив мені Сильний, і святе ім'я його, і милість його від роду в рід на тих, які бояться його.

Приспів.

Створив владу рукою своєю, розточив гордих мислею серця їх.

Приспів.

Скинув сильних з престолів, і возніс смиренних, жадних наповнив благами, і багатіючих відпустив з нічим.

Приспів.

Прийняв Ізраїля, отрока свого, пом'янути милості, як мовив до отців наших, Авраама і сімени його до віку.

По 9-ій пісні диякон мовить малу ектенію, і священник – виголос:

Бо Тебе хвалять усі сили небесні, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Свят Господь Бог наш (3)

Хвалитні Псалом 148

Приспів: Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх.

Приспів: Тобі належиться пісня, Боже.

Хваліте його, всі ангели його, хваліте його, всі сили його.

Приспів: Тобі належиться пісня, Боже.

Хваліте його, сонце й місяцю, хваліте його, всі звізди і світло.

Хваліте його, небеса небес, і вода, що вища небес; нехай возхвалять ім'я Господнє.

Бо він сказав, і сталося, він повелів, і утворилося.

Поставив їх повік і повік віку, повеління поклав, і не минеться.

Хваліте Господа з землі, змії і всі безодні.

Вогонь, град, сніг, лід, буряний вітер, що виконують слово його.

Гори і всі холми, дерева плодоносні і всі кедри.

Звірі і всяка скотина, гади і птиці пернаті.

Царі земні і всі люди, князі і всі судді землі.

Юнаки і дівиці, старші з молоддю, нехай возхвалять ім'я Господнє: бо вознеслося ім'я його єдиного.

Ісповідання його на землі і на небі, і підійме ріг людей своїх.

Пісня всім преподобним його, синам ізраїлевим, людям, що наближаються до нього.

Псалом 149

Заспівайте Господові пісню нову, хваління його в церкві преподобних.

Нехай возвеселиться Ізраїль тим, хто його створив, а сини сіонські нехай возрадуються царем своїм.

Нехай хором прославлять його, при тимпані і псалтирі нехай співають йому.

Бо .благоволить Господь людям своїм і піднесе покірних на спасення.

Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх.

Прослава Божа в, гортані їх, і мечі, з обох сторін гострі, в руках їх.
Учинити відплату між народами і покарання між людьми.
Зв'язати царів їх путами, а славних їхніх оковами залізними.

Тут переплітаються стихи псалма зі стихами служби.

Учинити над ними суд написаний. Слава ця буде всім преподобним його.

Псалом 150

Хваліте Бога у святинях його, хваліте його у тверді сили його.
Хваліте його за сили його, хваліте його по множеству величі його.
Хваліте його голосом трубним, хваліте його в псалтирі і гусях.
Хваліте його тимпаном і хором, хваліте його на струнах і сопілці.
Хваліте його на кимвалах дзвінких, хваліте його на кимвалах гучних. Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Велике славослов'я

Священик: Слава Тобі, що показав нам світло.

Люди: Слава в вишніх Богу, і на землі мир, в людях благовоління.

Хвалимо Тебе, благословимо Тебе, кланяємося Тобі, славословимо Тебе.

Благодаримо Тебе ради великої слави Твоєї. Господи, царю небесний.

Боже, Отче вседержителю. Господи, Сину єдинородний, Ісусе Христе, і Святий Душе, Господи Боже.

Агнче Божий, Сину Отчий, що береш гріхи світу, помилуй нас.

Ти, що береш гріхи світу, прийми молитви наші; Ти, що сидиш праворуч Отця, помилуй нас.

Бо Ти єдин святий, Ти – єдин Господь, Ісус Христос, на славу Бога Отця. Амінь.

На всякий день благословимо Тебе і возхваляємо ім'я Твоє повік, і повік віку.

Сподоби, Господи, в день цей без гріха охоронитися нам.

Благословен еси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє на віки. Амінь.

Нехай буде, Господи, милість твоя на нас, бо ж ми уповали на Тебе.

Благословен еси. Господи, навчи нас правосудом твоїм.

Благословен еси, Владико, врозуми нам правосуди твої.

Благословен еси. Святий, просвіти нас правосудами твоїми.

Господи, прибіжищем був Ти нам з роду в рід.

Я рік: Господи, помилуй мене і зціли душу мою, бо я згрішив Тобі.

Господи, до Тебе я прибіг, навчи мене творити волю твою, бо Ти єси Бог мій.

Бо в Тебе є джерело життя, у світлі твоїм уздримо світло.

Продовжи милість твою тим, що знають Тебе.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Святий безсмертний, помилуй нас.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас.

Відтак співається тропар неділі або празника.

Єктенія усильного благання

Диякон: Помилуй нас, Боже по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3).

Ще молимося за святішого вселенського архиєрея (ім'я), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (ім'я), і преосвященнішого архиєпископа й митрополита нашого Кир (ім'я), боголюбивого єпископа нашого Кир (ім'я), [у монастирях: і за всечесніших отців наших, архимандрита (ім'я), протоігумена (ім'я), ігумена (ім'я), за тих, що служать і послужили у святім храмі цім [у монастирях: у святій обителі цій], і за отців наших духовних, і всю во Христі братію нашу.

Ще молимося за Богом бережений народ наш, за правління і за все військо.

Ще молимося за предстоячих людей, що очікують від Тебе великої і багатой милости, за тих, що творять нам милостиню, і за всіх православних християн.

Священик: Бо милостивий і чоловіколюбець Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Прохальна, екстенія

Диякон: Сповнім ранішню молитву нашу Господові.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Ранку всього звершеного, святого, мирного й безгрішного у Господа просім.

Люди, на кожне прошення: Подай, Господи.

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тілес наших у Господа просім.

Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго й пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшнім судищі Христовім просім.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Ти благий і чоловіколюбець Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Священик: Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Голови ваші Господеві приклоніть.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Господи святий, Ти, що в вишніх живеш і на смиренних споглядаєш, і всевидючим оком твоїм на все творіння глядиш, Тобі приклонили ми шию душі і тіла, і Тобі молимося: Святий святих, простягни руку твою невидиму зі святого місця прожиття твого і благослови всіх нас; і якщо ми чимсь згрішили, волею або неволею, як благий і чоловіколюбець Бог прости, даруючи нам земні і надземні твої блага.

Бо Твоє єсть милувати і спасати нас, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Великий відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Благослови.

Священик: Ти благословенний і препрославлений Христос Бог наш, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь. Утверди, Боже, святую православну (католицьку) віру на віки віків.

Диякон: Пресвята Богородице, спаси нас.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суццю Богородицю, Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос (у неділю: що воскрес із мертвих), істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святого (якого є храм і якого є день), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

Літургія Івана Золотоустого

Божественна Літургія (Служба Божжа або Свята Євхаристія), це бенкет божого царства, як нам вказують Христові притчі (див. Мт. 22,114, Лк. 14,1524) На ньому предвічний цар, Ісус Христос, кличе і перетворює людей різних віків, середовищ і національностей в нове людство.

Христос цар приводить нас до двох трапез, щоб дати себе на поживу. Перша трапеза, це амвон – місце, з якого лунає його життєдайне слово. Та це поки слухаємо слова Євангелія, ми визнаємо присутність божого слова і його владу над нами, коли на малому вході кланяємось і співаємо: «Прийдіте, поклонімся і припадім до Христа...» Це нас настроює, щоб належно слухати, коли сам Господь заговорить до нас через слова апостольських читань і Євангелія. Проповідь-гомелія, це причастя цього ж божого слова, бо через неї ми присвоюємо євангельську благовість і згідно з нею конкретно укладаємо наше особисте і спільнотне християнське життя.

Друга трапеза – це вечеря, на якій приймаємо Христа під видами хліба й вина, які таїнственно стали його тілом і кров'ю. У святій причасті Христос у найбільш інтимний спосіб єднає нас зі собою. Симеон Новий Богослов пише: «Твоя, Христе, кров стає моєю кров'ю; Твоє, Христе, тіло стає моїм тілом». Та ця злука не є тільки особистою. У святій причасті єднаємося і з нашими братами і сестрами в одну євхаристійну спільноту. Іван Золотоустий каже: «Що таке цей хліб? Тіло Христове. Чим стають ті, що причащаються? Тілом Христовим – не багатьма тілами, але одним тілом. Як хліб постає з багатьох зерен і стає одним, так і ми єднаємося одні з одними, і з Христом». Це таїнство єдності здійснюється через жертву любови Ісуса Христа. Він сказав: «Коли буду піднесений з землі [на хресті], притягну всіх до себе» (Ів. 12,32). На Службі Божій ця єдина жертва на Голготі стає для нас сучасною безнастанно, тому що божество не можна обмежити до якогось часу чи місця. А ми, вглиблюючись у цю жертву, повинні, у вдячності до Христа за його до нас любов, віддати самих себе «як жертву живу, святу, приємну Богові» (Рм. 12,1), або, як поручає нам Літургія, «самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо». З таким поставленням вертаємося з церкви у світ, щоб продовжувати «службу по Службі».

Літургія Василя Великого

Літургія Василя Великого служиться у візантійському обряді десять разів у році: в усі неділі Великого посту, у Великий четвер і суботу, в навечір'я Різдва й Богоявлення та в день св. Василя. До XI сторіччя її служилося щонеділі.

Відрізняється вона від Літургії Івана Золотоустого своєю довгою анафорою (частиною між «Вірую» і возгласом «І нехай будуть милості...»). Це пам'ять про останню вечерю і Христову жертву на Голготі. Суть Літургії – це благодарення, подяка. Погрецькому «євхаристія» означає «благодарення». Пом'янувши все, що Бог учинив для нас, ми оспівуємо, благословимо і благодаримо Господа.

Бог створив Адама на свій образ і Адам упав та заслужив на вигнання, хоч мав жити з Богом. Та милосердям своїм приносить Христос знову буття людині своєю приснопам'ятною і животворящою смертю, отримуючи первісне блаженство.

Ми беремо участь у первісному блаженстві, коли через Христа у Святому Дусі воздаємо хвалу Отцеві за всі його ласки, почавши від нашого існування. На Літургії св. Василя співаємо чудовий гімн до Богородиці: «Тобою радується, Благодатная». У цій пісні вселенна святкує Маріїну згоду стати Божою Матір'ю і таїнственну божу дію в неї.

Літургією Василя Великого починаємо всі найбільші свята літургічного року (Великдень, Різдво, Богоявлення). Не є вона, отже, покайною молитвою, а радше врочистим вглибленням у таїнство божої присутності на землі.

Літургія передшеосвячених дарів

Час Великого посту – це пора завзятої духовної боротьби при допомозі молитви, посту і добрих діл. Людина ніяк не може вдержатися в цьому змаганні без небесної поживи – тіла і крові нашого Спасителя Ісуса Христа. Тому Церква велить служити Літургію передшеосвячених дарів під час Великого посту. (Сьогодні її служиться в середи і п'ятниці, але до XIII сторіччя у Візантії

служилося їй в усі будні дні чотиридесятниці).

Тому що Літургія Івана Золотоустого, це радісна зустріч з воскреслим Спасителем на його таїнственній вечері, на християнському сході не служиться їй в покаянні, посні дні чотиридесятниці (від понеділка до п'ятниці). Зате Церква створила ще одну Літургію, на якій нема жертвоприношення (поминання спасених діл божих, освячення та зшестя Святого Духа). Це все відбувається на Літургії в попередню неділю, яка є днем радості, навіть під час посту. З цієї Літургії зберігаються святі дари, щоб ними причащати вірних у будні дні Великого посту. Звідси назва – «передшеосвячених дарів».

Літургія передшеосвячених дарів складається з вечірні, до якої долучується обряд перенесення освячених дарів і святе причастя. На вечірній частині слухаємо читання із старозавітніх книг Буття і Приповідок. Перша нам описує райський стан, що його людина втратила своїм свавільним гріхом. Церква нас напоролює вернутися до цього первісного блаженства. Друга книга. Приповідок, учиць про божу мудрість, яка озброює нас до духовних подвигів під час великої чотиридесятниці.

Придбавши мудрість божого слова та корм тіла і крові Христа Бога нашого, ми вертаємось у світ «наче леви, що дишуть вогнем, страшні для диявола, думаючи про нашу Главу та про ту любов, що їй він нам показав» (Іван Золотоустий).

ЧИН СВЯЩЕННОЇ І БОЖЕСТВЕННОЇ ЛІТУРГІЇ

Молитви перед Літургією

Перед іконостасом

Священик і диякон творять три поклони перед святими дверми іконостасу.

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Диякон: Амінь.

Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю, Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші, імени твого ради.

Господи, помилуй (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днес; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас і на віки віків. Амінь.

Тропар: Помилуй нас, Господи, помилуй нас; бо, ніякого одвіту не знаючи, оцю Тобі молитву як Владиці ми, грішні, приносимо: Помилуй нас.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Кондак: Господи, помилуй нас, бо на Тебе ми уповали, не прогнівайся дуже на нас, ні не пом'яни беззаконь наших, але зглянься й нині як милосердний і ізбав нас від ворогів наших, бо Ти єси Бог наш, а ми – люди твої, всі – діла рук твоїх, і ім'я Твоє призиваємо.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Милосердя двері відкрий нам, благословенна Богородице, щоб, надіючися на Тебе, ми не погинули, але щоб ізбавились тобою від бід. Ти бо єси спасення роду християнського.

Підходять до ікони Христової і цілують її, мовлячи:

Пречистому образу Твоєму поклоняємося, благий, просячи прощення прогрішень наших, Христе Боже, бо волею благоволив єси плоттю зійти на хрест, щоб ізбавити тих, що їх створив

еси, від неволі ворожої. Тому благодарственно кличемо Тобі: Ти радістю сповнив усе, Спасе наш, прийшовши спасти світ.

Тоді цілують і ікону Богородиці, мовлячи тропар:

Милосердя еси джерело, милости сподоби нас, Богородице, зглянься на людей, що згрішили, яви, як завжди, силу твою; бо, на Тебе уповаючи, Радуйся, кличемо Тобі, як колись Гавриїл, безплотних архистратиг.

Приклонивши голову перед святими дверми, священник мовить оцю молитву:

Господи, пошли руку твою з висоти святого жилища твого і укріпи мене на предлежачу службу твою, щоб я неосудно став перед страшним престолом твоїм і безкровне священнодійство совершив. Бо твоя єсть сила на віки віків. Амінь.

Роблять поклін до вірних і відходять у святилище, мовлячи:

Увійду в дім твій, поклонюся до храму святого твого в стрісі твоїм. Господи, настав мене правдою Твоєю, ворогів моїх ради ісправ перед тобою путь мою. Бо немає в устах їх істини, серце їх суєтне, гріб відкритий – гортань їх, язиками своїми лукавили. Суди їм, Боже, щоб відпали від замислів своїх; по множеству нечестя їх відкинь їх бо преогірчили Тебе, Господи. І нехай возвеселяться всі, що уповають на Тебе, вовік возрадуються, і вселишся в них; і похваляться тобою ті, що люблять ім'я Твоє. Бо Ти благословиш праведника, Господи; як оружжям благовоління вінчав Ти нас.

Увійшовши у святилище, творять три поклони перед престолом і цілують Євангеліє, престол і напрестольний хрест.

Одягання священнослужителів

Священик і диякон беруть у свої руки стихар, роблять три поклони, говорячи при кожному:

Боже, милостивий будь мені, грішному.

Диякон приходить до священника і каже:

Благослови, владико, стихар з орарем.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Диякон одягається у стихар, мовлячи:

Взрадується душа моя в Господі, бо облачив мене в ризу спасення і одежою радості зодягнув мене; як на жениха, положив на мене вінець і, як невісту, украсив мене красою.

Відтак накладає орар на ліве рам'я.

А коли накладає нарукавники, на праву руку мовить:

Десниця твоя, Господи, прославилася в силі; права твоя рука, Господи, сокрушила ворогів, і множеством слави Твоєї стер еси супротивників.

Накладаючи на ліву, мовить:

Руки твої створили мене і збудували мене; врозуми мене, і навчуся заповідям твоїм.

Тоді відходить до трапези предложення і приготвляє священні речі: дискос ставить по лівій стороні, а чашу по правій, і все інше з ними.

Священик благословить стихар і каже:

Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Надягає стихар, кажучи:

Взрадується душа моя в Господі, бо облачив мене в ризу спасення і одежою радості зодягнув мене; як на жениха, положив на мене вінець і, як невісту, украсив мене красою.

Тоді бере епітрахиль і, поблагословивши його, накладає на себе, і мовить:

Благословен Бог, що зливає благодать свою на священників своїх, як миро на голові, що спливає на бороду, бороду Аронову, що спливає на омети одязі його.

Підперізуючися, говорить:

Благословен Бог, що перепоясує мене силою і положив непорочною путь мою, що чинить ноги мої, як оленеві, і на висотах ставить мене.

Коли накладає нарукавницю на праву руку, мовить:

Десниця твоя, Господи, прославилася в силі; права твоя рука, Господи, сокрушила ворогів, і множеством слави Твоєї стер еси супротивників.

Накладаючи на ліву, мовить:

Руки твої створили мене і збудували мене; врозуми мене, і навчуся заповідям твоїм.

Якщо має набедренник, благословить його, цілує і мовить:

Перепояши меч твій по бедрі твоїм, сильний, красою Твоєю і добротою Твоєю; і натягни лук і успівай, і царюй, істини ради, і лагідности, і справедливости, і дивно наставить Тебе десниця твоя завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Узявши фелон, благословить, цілує і так мовить:

Священики твої, Господи, зодягнуться в праведність і преподобні твої радістю возрадуються завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

При вмиванні рук священик і диякон мовлять:

Умию в невинності руки мої і обійду жертвник твій, Господи, щоб почути мені голос хвали Твоїї і повідати всі чудеса твої. Господи, возлюбив я красу дому твого і місце перебування слави Твоїї. Не погуби з нечестивими душі моєї і з мужами кровожадними життя мого, що в їх руках беззаконня, а десниця їх повна підкупу. А я в незлобності моїй ходив, ізбав мене, Господи, і помилуй мене. Нога моя стала на правоті, в церквах благословлю Тебе, Господи.

Проскомидія

Перед трапезою предлошення (проскомидійником) творять три поклони і мовлять:

Боже, милостивий будь мені, грішному.

Відкупив Ти нас від прокляття закону чесною Твоєю кров'ю; давши себе на хресті прибити і копієм проколоти, безсмертя вилляв Ти людям. Спасе наш, слава Тобі.

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Диякон: Амінь.

Вирізування агня та частиць

Священик робить поверх печаті просфори знак хреста копієм тричі:

На спомин Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа (3)

Пробиває копіє у правий бік печаті та, викраюючи агнець, мовить: Як овеча на заколення ведено його. *Проколюючи з лівої сторони, каже:* І як агнець непорочний перед тим, що стриже його, безголосий, так і він не відкриває уст своїх. *У горішній бік печаті:* смиренні його суд над ним відоуся. *А в долішній бік:* А рід його хто оповість.

Диякон говорить при кожнім різанні: Господу помолімся.

Потім говорить: Візьми, владико.

Священик, викравши агня, підносить його і мовить:

Бо візьметься від землі життя його.

При словах диякона: Жертвуй, владико, *священик ріже агнець навхрест і мовить:* Жертвується Агнець Божий, що бере гріх світу, за життя світу і спасення.

Коли диякон мовить: Проколи, владико, *священик, проколюючи агнець у правий бік, каже:* Один із воїнів копієм ребра його проколов, і зараз вийшла кров і вода. і той, хто видів, засвідчив, і правдиве є свідчення його.

Диякон, узявши вино й воду, говорить до священика: Благослови, владико, святе з'єднання. *І, прийнявши благословення над ними, вливає їх до чаші.*

Священик бере другу просфору і мовить:

На честь і пам'ять преблагословенної Владичиці нашої Богородиці і приснодіви Марії; її молитвами прийми, Господи, жертву цю в пренебесний твій жертвник.

Викравши частицю, кладе її праворуч агня і мовить:

Предстала цариця праворуч Тебе, в ризи позолочені одягнена, преокрашена.

Узявши третю просфору, викрає частині і укладаю їх у три ряди, згори вниз, кажучи:

Чесних небесних сил безплотних.

Чесного, славного пророка, предтечі і хрестителя Івана, і всіх святих пророків.

Святих славних і всехвальних апостолів Петра й Павла, і всіх інших святих апостолів.

Святих отців наших, святителів:

Василія Великого, Григорія Богослова і Івана Золотоустого, Атанасія й Кирила, Миколая, що в Мирах, Кирила й Методія, учителів слов'янських, святого священномученика Йосафата, і всіх святих святителів.

Святого апостола, первомученика й архидиякона Стефана, святих великих мучеників: Димитрія, Юрія, Тебдора Тирона, і всіх святих мучеників і мучениць.

Преподобних і богоносних отців наших: Антонія, Євтимія, Сави, Онуфрія, і всіх преподобних отців і матерів.

Святих і чудотворців, безсребреників:

Косми й Дам'яна, Кира й Івана, Пантелеїмона і Єрмолая, і всіх святих безсребреників.

Святих і праведних богоотців Йоакима й Анни.

Святого (*ім'я, якого храм і якого день*), і всіх святих; їх молитвами посіти нас, Боже.

Бере четверту просфору і мовить:

Пом'яни, Владико чоловіколюбче, святішого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і преосвященішого архієпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), і все єпископство православних, чесне пресвітерство, у Христі дияконство, і весь священничий чин, (*якщо в монастирі*: всечеснішого отця нашого, архимандрита (*ім'я*), протоігумена (*ім'я*), і ігумена (*ім'я*)), братію і співслужителів наших, священників і дияконів, і всю братію нашу, що їх Ти з великої Твоєї милости призвав до спільноти Твоєї, всеблагий Владико.

Згадуючи живих, священник кладе частицю за кожного, і на кожне ім'я мовить: Пом'яни, Господи, (*ім'я*).

Бере п'яту, просфору і поминає померлих:

За блаженну пам'ять і відпущення гріхів блаженним ктиторами, святого храму цього (*якщо в обителі*: святої обителі цієї).

Також поминає інших померлих поіменно: Пом'яни, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї) (*ім'я*).

І всіх у надії воскресення, життя вічного і Твоєї спільноти у сонших православних отців і братів наших, чоловіколюбче Господи.

Священник кладе частицю і за себе:

Пом'яни, Господи, по багатьом щедротам твоїм і мою недостойність, і прости мені всяку провину, вольну і невольну.

Покривання чесних дарів

Диякон, вклавши ладану до кадильниці: Благослови, владико, кадило. Господу помолімся.

Священник: Кадило Тобі приносимо, Христе Боже наш, як приємний запах духовний; Ти ж прийми його в пренебесний твій жертвник і зішли нам благодать Пресвятого твого Духа.

Диякон: Господу помолімся.

Священник, покадивши звізду, кладе її зверху святого хліба і мовить:

І прийшла звізда, і стала зверху, де було дитя.

Диякон: Господу помолімся.

Священник, покадивши перший покровець, покриває святий хліб на дискосі і мовить:

Господь воцарився, в красу зодягнувся, зодягнувся Господь у силу і перепоясався. Він бо утвердив вселенну, вона не порушиться, Відтоді готовий престол твій, від віку Ти єси. Піднесли ріки, Господи, піднесли ріки голос свій. Піднімуть ріки рокіт свій від шуму вод многих. Дивні хвилі морські, дивний на висотах Господь. Свідощтва твої вельми вірні. Домові Твоєму, Господи, належить святість на довгі дні.

Диякон: Господу помолімся. Покрий, владико.

Священник, покадивши другий покровець, покриває чашу і мовить:

Покрила небеса доброта твоя. Христе, і хвали Твоєї – повна земля.

Диякон: Господу помолімся. Покрий, владико.

Священник кадить воздух (великий покровець) і, покриваючи обоє, мовить:

Покрий нас покровом крил твоїх, віджени від нас усякого ворога й супостата. Умири наше життя, Господи, помилуй нас і світ твій, і спаси душі наші, як благий і чоловіколюбчець.

Священник кадить предложені дари.

Благословен Бог наш, що так ізволив.

Диякон: Завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь. За предложені чесні дари Господу помолімся.

Молитва предложення

Свящ.: Боже, Боже наш, Ти, що послав небесний хліб, поживу всьому світові, Господа

нашого і Бога, Ісуса Христа, Спаси, і Избавителя, і благодворця, що благословляє й освячує нас, сам благослови предложення оце і прийми його в пренебесний твій жертвник.

Пом'яни, як благий і чоловіколюбець, тих, що принесли, і тих, за кого принесли; і нас неосудними збережи в священнодійстві божественних твоїх таїн.

Бо святе і прославлене, пречесно й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас і на віки віків. **Амінь.**

Відпуст

Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Диякон: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**
Господи, помилуй (3) Благослови.

Христос (у *неділю*: що воскрес із мертвих), істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святого отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Д.: Амінь.

Диякон кадить проскомидійник, а відтак престол, молячи:

У гробі плоттю, а в аді з душею як Бог, у раю ж із розбійником, і на престолі був еси, Христе, з Отцем і Духом, все наповняючи, неописаний.

Також Псалом 50.

Покадивши святилище, намісні ікони і вірних, диякон входить знов у святилище і, вдруге покадивши престол, приходить до священника.

Ставши разом перед святою трапезою, тричі поклоняються, молячися:

Царю небесний, утішителю, Душе істини, що всюди еси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі наші.

Слава в вишніх Богу, і на землі мир, в людях благовоління (2).

Господи, губи мої відкрий, і уста мої сповістять хвалу твою.

Священик цілує Євангеліє, а диякон престол.

Диякон: Час правити Господеві, владико, благослови.

Священик, благословляючи його:

Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Д.: Помолися за мене, владико.

Нехай направить Господь стопи твої.

Диякон: Пом'яни мене, владико святий.

Нехай пом'яне Тебе Господь Бог у царстві своїм завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Д.: Амінь.

Диякон виходить перед іконостас і, ставши напроти святих дверей, вклоняється тричі, молячися:

Господи, губи мої відкрий, і уста мої сповістять хвалу твою.

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО І ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

Літургія слова

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословенне царство Отця, і Сина, і Святого Духа нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Мирна єктенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За мир з висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всьбго світу, добрий стан святих божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

За святишого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за ввесь причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все військо Господу помолімся.

За город цей (За село це, За святу обитель цю), і за всякий город, країну, і за тих, що вірою живуть у них, Господу помолімся.

За добре поліття, за врожай плодів земних і часи мирні Господу помолімся.

За плаваючих, подорожуючих (на землі і в повітрі), недужих, страждаючих, полонених, і за спасення їх Господу помолімся.

Вселенське поминання померлих:

За душі всіх від віку в правовір'ї, надії воскресення і життя вічного усопших отців і братів наших, ктиторів і благодітелів святого храму цього, родителів і рідних наших по плоті, що тут лежать, тут уписані, і повсюду православних християн, і за блаженний супокій їх Господу помолімся.

Щоб неосудно стати їм на страшному судищі Христовім, і вчинити душі їх у країні живих, у місці світлому, де всі святі праведні спочивають, Господу помолімся.

Якщо особіне:

За раба божого (рабу божу, рабів божих) (*ім'я*), і блаженну пам'ять його (її, їх), і щоб проститися всякому прогрішенню його (її, їх), вольному і невольному, Господу помолімся.

Щоб неосудно стати йому (їй, їм) на страшному судищі Христовім, і вчинити душу його (її; душі їх) у кращі живих, у місці світлому, де всі святі праведні спочивають, Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славному Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Молитва першого антифону

Свяц.: Господи Боже наш, твоя влада несказанна і слава неосяжна, твоя милість безмірна і чоловіколюбіє невимовне. Сам, Владико, по добросердечності твоєї споглянь на нас і на святий храм цей, і створи з нами і тими, що моляться з нами, багаті милості твої.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Перший антифон повсякденний

Благо є сповідуватися Господові і співати імені Твоєму, Всевишній.

Приспів: Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

Сповідати зарання милість твою і істину твою на всяку ніч.

Молитвами Богородиці:

Бо правий Господь Бог наці і немає неправди в нім.

Молитвами Богородиці:

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Єдинородний Сину).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитвами Богородиці:

Перший антифон воскресний

Воскликніте Господові, вся земля, співайте ж імені його, віддайте славу хвалі його.

Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

Скажіте Богові: Як страшні діла твої, у множестві сили Твоєї леститимуть Тобі вороги твої.

Молитвами Богородиці:

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Єдинородний Сину)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитвами Богородиці:

Перший псалом зображальний

Благослови, душе моя, Господа і, все нутро моє, ім'я святе його.

Благослови, душе моя, Господа і не забувай усіх дарувань його.

Він очищає всі беззаконня твої і зціляє всі недуги твої.

Він визволяє від тління життя Твоє, вінчає Тебе милістю і щедротами.

Щедрий і милостивий Господь, довготерпеливий і многомилостивий.

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Єдинородний Сину)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Благослови, душе моя, Господа і, все нутро моє, ім'я святе його.

Благословенний Ти. Господи.

Мала екстенія

Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Молитва другого антифону

Свяцї: Господи Боже наш, спаси людей твоїх і благослови насліддя Твоє, повноту церкви Твоєї охорони, освяти тих, що люблять красу дому твого; Ти їх прослав божественною Твоєю силою і не остав нас, що уповаємо на Тебе.

Бо твоя є влада і Твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Другий антифон повсякденний

Господь воцарився, в красу зодягнувся, зодягнувся Господь у силу і перепоясався.

Молитвами святих твоїх. Спасе, спаси нас.

Він бо утвердив вселенну, вона не порушиться.

Молитвами святих твоїх:

Свідощтва твої вельми вірні; домові Твоєму. Господи, належить святість на довгі дні.

Молитвами святих твоїх:

«Єдинородний Сину»

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Єдинородний Сину і Слове Божий, безсмертний Ти і зволив Ти спасення нашого ради воплотитися від святої Богородиці і приснодіви Марії, незмінно ставши чоловіком. І розп'ятий був Ти, Христе Боже, смертю смерть подолав. Ти один у Святій Тройці, рівнославимий з Отцем і Святим Духом, спаси нас.

Другий антифон воскресний

Боже, ущедри нас і благослови нас, просвіти лице Твоє на нас і помилуй нас.

Спаси нас. Сину Божий, що воскрес із мертвих, співаємо Тобі: Алілуя.

Щоб пізнали ми на землі путь твою, у всіх народах спасення Твоє.

Спаси нас. Сину Божий:

Нехай ісповідують Тебе люди, Боже, нехай ісповідують Тебе люди всі.

Спаси нас. Сину Божий:

Слава: І нині: Єдинородний Сину:

Другий псалом зображальний

Хвали, душе моя. Господа. Возхваляю Господа в житті моїм, співатиму Богові моєму, доки живу.

Не надійтеся на князів, на синів чоловічеських, в них нема спасення.

Воцариться Господь повік. Бог твій, Сіоне, з роду в рід.

Слава: І нині: Єдинородний Сину:

Мала сктенія

Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Молитва третього антифону

Священик: Господи Боже наш, Ти, що дарував нам ці спільні й суголосні молитви, Ти, що обіцяв вволити прохання двох або трьох, що згодяться в ім'я Твоє, сам і нині прохання рабів твоїх на пожиток сповни, подаючи нам і в теперішнім віці пізнання Твоєї істини, і в будучому даруй життя вічне.

Бо Ти благий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину^ і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Третій антифон

Прийдіте, возрадуємося Господеві, воскликніть Богу, Спасителеві нашому.

Якщо будень: Спаси нас. Сину Божий, у святих дивний Ти, співаємо Тобі: Алилуя.

Якщо неділя: Спаси нас. Сину Божий, що воскрес із мертвих, співаємо Тобі: Алилуя.

Ідім перед лицем його з ісповіданням і псалмами воскликнім йому.

Спаси нас. Сину Божий:

Бо Бог – великий Господь і цар великий по всій землі*

Спаси нас. Сину Божий:

Блаженні

У царстві твоїм пом'яни нас. Господи.

Блаженні вбогі духом, бо їх є царство небесне.

Блаженні плачучі, бо вони утішаться.

Блаженні лагідні, бо вони наслідять землю.

Блаженні голодні і спрагнені правди, бо вони наситяться.

Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть.

Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Блаженні миротворні, бо вони синами божими назвуться.

Блаженні вигнані за правду, бо їх є царство небесне.

Блаженні ви, коли зневажатимуть вас, і виженуть, і говоритимуть усяке лихе слово на вас неправдиво, мене ради.

Радуйтеся і веселіться, бо нагорода ваша велика на небесах.

Коли вірні співають третій антифон (або блаженні, якщо неділя), священник і диякон роблять малий вхід з Євангелієм і, прийшовши до царських дверей, диякон каже: Господу помолімся, а священник молиться.

Молитва входу

Владико Господи Боже наш, що установив на небі чини і воїнства ангелів і архангелів на служіння Твоїї слави, вчини зі входом нашим, щоб був входом святих ангелів, які сослужать нам і разом славословлять твою благість.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**

Диякон: Благослови, владико, святий вхід.

Священик, благословляючи: Благословен вхід святих твоїх завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Диякон: Премудрість, прости.

Люди: Прийдіте, поклонімся і припадім до Христа.

Якщо будень: Спаси нас. Сину Божий, у святих дивний Ти, співаємо Тобі: Алилуя.

Якщо неділя: Спаси нас. Сину Божий, що воскрес із мертвих, співаємо Тобі: Алилуя.

Тоді співаємо тропарі й кондаки.

Молитва Трисвятої пісні

Свящ. Боже святий, що в святих перебуваєш, Тебе трисвятим голосом серафими оспівують, і херувими славословлять, і всі небесні сили Тобі поклоняються. Ти з небуття до буття привів усе, створив чоловіка на образ твій і на подобу і всякими дарами його прикрасив. Ти даєш тому, хто просить, премудрість і розум і не погорджуєш грішником, а встановляєш покаєння на спасення. Ти сподобив нас, смиренних і недостойних рабів твоїх, і в цю хвилину стати перед славою святого твого жертovníка і належне Тобі поклонення і славослов'я приносити.

Сам, Владико, прийми і з уст нас, грішних, трисвяту пісню і посіти нас благодією Твоюю. Прости нам усяке прогрішення, вольне і невольне, освяти наші душі і тіла і дай нам побожно служити Тобі всі дні життя нашого, молитвами святої Богородиці і всіх святих, що від віку Тобі угодні були.

Диякон: Благослови, владико, час трисвятого.

Священик: Бо Ти святий еси, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас.

Диякон: І на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Трисвяте

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**

Святий безсмертний, помилуй нас.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас.

Замість Трисвятого

на Різдво Христове, на Богоявлення Господнє, у Лазареву і Страсну суботи, на Пасху, у всі дні Світлого тижня, у неділю П'ятдесятниці:

Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

У Христа зодягнулися. Алилуя.

Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя.

Замість Трисвятого

на Воздвиження чесного Хреста, і в третю неділю великого посту:

Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресення Твоє славимо (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

І святеє воскресення Твоє славимо.

Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресення Твоє славимо.

Диякон до священника: Повели, владико.

Священик, відходячи до горного місця: Благословен, хто йде в ім'я Господнє.

Диякон: Благослови, владико, горне сідалище.

Священик: Благословен еси на престолі слави царства твого, що сидиш на херувимах, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Священик: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Співці співають прокімен зі стихом.

Апостол

Диякон: Премудрість.

Читець читає заголовок, Апостола:

Діянь святих апостолів читання.

Або: Соборного послання – Якового, Петрового, Іванового, Юдового – читання.

Або: До Римлян, до Корінтян, до Галатів чи інших – послання святого апостола Павла читання.

Диякон: Будьмо уважні.

Читець читає Апостола.

Коли ж скінчиться апостол, говорить священник: Мир Тобі.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Люди: Алілуя, зі стихами.

Диякон кадить.

Молитва перед Євангелієм

Священик: Засвіти в серцях наших, чоловіколюбче Владико, нетлінне світло твого богопізнання і відкрий мисленні очі наші, щоб ми розуміли твої євангельські проповідування.

Вложй в нас і страх блаженних твоїх заповідей, щоб ми, перемігши всі тілесні похоті, провадили духовне життя, думаючи і діючи все, що угодне Тобі.

Бо Ти еси просвічення душ і тілес наших, Христе Боже, і Тобі славу возсилаємо з безначальним твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Диякон: Благослови, владико, благовістителя святого апостола і євангелиста (ім'я).

Священик, благословляючи його:

Бог, молитвами святого славного, всехвального апостола і євангелиста (ім'я), нехай дасть Тобі слово благовістити силою великою для сповнення Євангелія возлюбленого Сина свого, Господа нашого Ісуса Христа.

Євангеліє

Священик: Премудрість, прості, вислухаймо святого Євангелія. Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Від (ім'я) святого Євангелія читання.

Люди: Слава Тобі. Господи, слава Тобі.

Священик: Будьмо уважні.

Диякон читає Євангеліє.

Люди: Слава Тобі. Господи, слава Тобі.

Священик каже дияконіві: Мир Тобі благовістуючому.

Єктенія усильного благання

Диякон: Промовмо всі з усієї душі із усієї мислі нашої промовмо.

Люди: Господи, помилуй.

Господи вседержителю, Боже отців наших, мблیمось Тобі, вислухай і помилуй.

Люди: Господи, помилуй.

Помилуй нас, Боже по великій милості твоїй, мблیمось Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3).

Молитва усильного благання

Священик: Господи Боже наш, усильне це моління приймай від рабів твоїх, і помилуй нас по множеству милости Твоєї, і щедроти твої зійшли на нас і на всіх людей твоїх, що очікують від Тебе багатой милости.

Диякон: Ще молимося за святішого вселенського архиєрея (ім'я), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (ім'я), і преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (ім'я), боголюбивого єпископа нашого Кир (ім'я), [у монастирях: і за всесеніших отців наших, архимандрита (ім'я), протоігумена (ім'я), ігумена (ім'я)], за тих, що служать і послужили у святім храмі цім [у монастирях: у святій обителі цій], і за отців наших духовних, і всю во Христі братію нашу.

Ще молимося за Богом бережений народ наш, за правління і за все військо.

Тут можна додати інші прошення.

Ще молимося за предстоячих людей, що очікують від Тебе великої і багатой милости, за тих, що творять нам милостину, і за всіх православних християн.

Священик: Бо милостивий і чоловіколюбєць Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Вірні, ще і ще...).

Єктенія за померлих

Диякон: Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3)

Ще молимося за упокій душі усопшого раба божого (усопшої раби божой; душ усопших рабів божих) (ім'я), і щоб проститися йому (їй, їм) всякому прогрішенню, вольному і невольному.

Щоб Господь Бог оселив душу його (її; душі їх), де праведні спочивають.

Милости божой, царства небесного і відпущення гріхів його (її, їх) у Христа, безсмертного царя і Бога нашого, просім.

Люди: Подай, Господи.

Господу, помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Молитва за померлих

Священик: Боже духів і всякої плоті, Ти смерть подолав, і диявола знищив, і життя світові Твоєму дарував. Сам, Господи, упокої душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душі усопших рабів твоїх) (ім'я) у місці світлому, у місці квітучому, у місці спокійному, звідки втекла болізь, печаль і зітхання. Всяке прогрішення, вчинене ним (ною, ними) словом, або ділом, або помислом, як благий і чоловіколюбєць Бог прости, бо немає чоловіка, що жив би, а не згрішив; Ти бо один без гріха, правда твоя – правда во віки, і слово Твоє – істина.

Бо Ти єси воскресення, і життя, і упокій усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, усопших рабів твоїх) (ім'я), Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Єктенія за оглашених

Диякон: Помоліться, оглашенні, Господеві.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

Вірні, за оглашених помолімся, щоб Господь помилував їх.

Огласив їх словом істини.

Відкрив їм євангеліє правди.

Приєднав їх до святої своєї соборної й апостольської Церкви.

Спаси, помилуй, заступи й охорони їх, Боже, Твоєю благодаттю.

Оглашенні, голови ваші Господеві приклоніть.

Люди: Тобі, Господи.

Молитва за оглашених

Свящ.: Господи Боже наш, що на висотах живеш і на смиренних споглядаєш, що спасення родові людському зіслав, єдинородного Сина твого і Бога, Господа нашого Ісуса Христа, споглянь на рабів твоєх оглашених, що схилили свої шиї перед тобою, і сподоби їх у влучний час купелі відродження, відпущення гріхів і одежі нетління, приєднай їх до святої Твоєї соборної й апостольської церкви і прилічи їх до вибраного твого стада.

На Літургії Василя Великого:

Господи Боже наш, що на небесах живеш і споглядаєш на всі діла твої, споглянь на рабів твоїх оглашених, що склонили свої шиї перед тобою, і дай їм легке ярмо, створи їх чесними членами святої Твоєї Церкви, і сподоби їх купелі зновобуття, відпущення гріхів і одежі нетління, на пізнання Тебе, істинного Бога нашого.

Щоб і вони з нами славили пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Єктенія за вірних

Диякон: Всі оглашенні, вийдіть, оглашенні, вийдіть; усі оглашенні, вийдіть, щоб ніхто з оглашених не залишився, тільки Вірні, ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Премудрості. Щоб під владою...)

Перша молитва за вірних

Священик: Благодаримо Тебе, Господи Боже сил, що сподобив нас і нині стати перед святим твоїм жертвником і припасти до щедрот твоїх за наші гріхи і людські невідання.

Прийми, Боже, моління наше, учини нас достойними бути – приносити Тобі моління, і мольби, і жертви безкровні за всіх людей твоїх. І нас, що їх Ти поставив на службу цю твою, спосібними зроби, силою Духа Святого твого, неосудно й безпорочно, в чистім свідоцтві совісти нашої призивати Тебе на всякий час і на всякому місці, щоб, вислухавши нас, Ти був милостивий нам у множестві Твоєї благости.

На Літургії Василя Великого:

Ти, Господи, показав нам це велике таїнство спасення; Ти сподобив нас, смиренних і недостойних рабів твоїх, бути служителями святого твого жертвника.

Ти силою Святого твого Духа вчини нас здатними до служби цієї, щоб ми, неосудно станувши перед святою славою Твою, принесли Тобі жертву хвали. Ти бо дієш усе в усіх. Дай, Господи, щоб і за гріхи наші, і за людські невідання, була прийнятна і приємна жертва наша перед тобою.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоюю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Диякон: Премудрість.

Священик: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Друга молитва за вірних

Знову і багатораз припадаємо до Тебе і Тобі молимося, благий і чоловіколюбче, щоб Ти, зглянувшись на моління наші, очистив наші душі і тіlesa від усякої скверни плоті і духа, і дав нам неповинно й неосудно стояти перед святим твоїм жертвником.

Даруй же, Боже, і тим, що моляться з нами, успіх у житті, і вірі, і в духовному розумінні. Дай їм, що завжди зо страхом і любов'ю служать Тобі, неповинно й неосудно причаститися святих твоїх таїн і небесного твого царства сподобитися.

На Літургії Василя Великого:

Боже, Ти, що в милості і щедротах посітив смирення наше, поставив нас, смиренних, і грішних, і недостойних рабів твоїх, перед святою славою Твоюю служити святому Твоєму жертвовникові. Ти укріпи нас силою Святого твого Духа на службу цю і дай нам слово на відкривання уст наших, щоб призивати благодать Святого твого Духа на дари, що мають бути предложені.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоюю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Диякон: Премудрість.

Священик: Щоб, під владою Твоюю завжди бережені, Тобі славу возсилали, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Літургія жертви

Херувимська пісня

Ми, херувимів тайно являючи і животворящій Тройці трисвяту пісню співаючи, всяку нині житейську відложім печаль.

Молитва Херувимської пісні

Священик: Ніхто не достойний із зв'язаних тілесними похотями і пристрастями приходити, або приближатися, або служити Тобі, царю слави, бо служити Тобі – велике і страшне й самим небесним силам.

Та, одначе, ради неказанного й безмірного твого чоловіколюб'я, безперемінно й незмінне став Ти чоловіком, і архиерей нам був еси, і богослужбової ціє і безкровної жертви священнодійство передав Ти нам, як Владика всіх. Ти бо єдиний, Господи Боже наш, володієш небесними і земними, Тебе на престолі херувимському носять, Ти серафимів Господь і цар Ізраїлів, Ти єдиний святий і в святих спочиваєш. Тебе, отже, молю, єдиного благого і благоуважного:

Споглянь на мене, грішного й непотрібного раба твого, і очисти мою душу й серце від совісти лукавої. І зроби мене спосібним, силою Святого твого Духа, одягненого благодаттю священства, стати перед цією Твоюю святою трапезою і священнодіяти святе і пречисте Твоє тіло і чесну кров.

Бо до Тебе приходжу, приклонивши мою шию, і молюся Тобі, щоб Ти не відвернув лица твого від мене, ні не відкинув мене з отроків твоїх, а сподоби мене, щоб я, грішний і недостойний раб твій, приніс Тобі ці дари; Ти бо еси той, хто приносить, і кого приносять, і хто приймає, і кого роздають, Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо з безначальним твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

По молитві і кадженні священик і диякон мовлять разом Херувимську пісню тричі і щоразу поклоняються один раз:

Ми, херувимів тайно являючи і животворящій Тройці трисвяту пісню співаючи, всяку нині житейську відложім печаль, щоб і царя всіх ми прийняли, що його в славі невидимо супроводять ангельські чини. Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя.

На Літургії Василя Великого співається у Великий четвер:

Вечері Твої тайної днесь, Сину Божий, мене причасника прийма, бо ворогам твоїм тайни не повім і поцілунку не дам Тобі, як Юда, але, як розбійник ісповідаю Тебе:

Пом'яни мене. Господи, у царстві твоїм. Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя.

У Велику суботу співається:

Нехай мовчить всяка плоть людська і нехай стоїть із страхом і трепетом, і ні про що земне в собі нехай не помишляє. Цар бо царюючих і Господь володіючих приходить у жертву себе принести і дати себе на поживу вірним. Перед ним ідуть чини ангельські, з усяким

началом і властю, многоокі херувими і шестикрилі серафими, лиця закриваючи 1 співаючи пісню: Аलिлуя, алилуя, алилуя.

Тоді відходять до проскомидійника і священник кадить чесні дари, молячись:

Боже, милостивий будь мені, грішному.

Диякон: Візьми, владико.

Священик: Піднесіть руки ваші до святині і благословіть Господа.

Великий вхід із чесними дарами

Диякон: Всіх вас, православних християн, нехай пом'яне Господь Бог у царстві своїм завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Священик: Святішого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і преосвященнішого архиєпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), [*у монастирі:* всечеснішого отця нашого, архимандрита (*ім'я*), протоігумена (*ім'я*), ігумена (*ім'я*)], і весь священничий, дияконський і монаший чин, Богом бережений народ наш, правління і все військо, благородних і приснопам'ятних ктиторів і добротинців святого храму цього (святої обителі цієї), і всіх вас, православних християн, нехай пом'яне Господь Бог у царстві своїм завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Щоб і царя всіх ми прийняли, що його в славі невидиме супроводять ангельські чини. Аलिлуя, алилуя, алилуя.

Священик: Благообразний Йосиф, з дерева знявши пречистеє тіло Твоє, плащаницею чистою обвив і ароматами, в гробі новім, покривши, положив.

Ущаслив, Господи, благоволінням твоїм Сіон і нехай здвигнуться стіни ерусалимські. Тоді уподобаєш собі жертву правди, приношення і всепалення, тоді положать на вівтар твій тельців.

Священик до диякона: Пом'яни мене, брате й сослужителю.

Диякон до нього: Нехай пом'яне Господь священство Твоє в царстві своїм.

Помолися за мене, сослужителю мій.

Диякон: Дух Святий найде на Тебе і сила Вишнього осинить Тебе.

Той же Дух нехай співдіє з нами всі дні життя нашого.

Диякон: Пом'яни мене, владико святий.

Нехай пом'яне Тебе Господь Бог у царстві своїм завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Диякон: Амінь.

Прохальна, сктенія

Диякон: Сповнім молитву нашу Господеві.

Люди, на кожне прошення: **Господи, помилуй.**

За предложені чесні дари Господу помолімся.

За святий храм цей, і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Щедротами...).

Молитва приношення

Священик: Господи Боже вседержителю, єдиний святий, Ти приймаєш жертви хвали від тих, що призивають Тебе всім серцем, приймаєш моління і нас, грішних, і принеси до святого твого жертovníка, і зроби нас спосібними приносити Тобі дари й жертви духбвні за наші гріхи і людські невідання, і сподоби нас знайти благодать перед тоббою, щоб була Тобі благоприйнятна жертва наша, і щоб вселився Дух благодаті Твоєї благий у нас і на цих дарах, що предлежать, і на всіх людях твоїх.

На Літургії Василя Великого:

Господи Боже наш, що створив нас і увів в оце життя, показав нам путі до спасення, дарував

нам відкриття небесних таїнств, – Ти бо єси той, хто поставив нас на службу оці силою Духа твого Святого. Благоволь ото, Господи, стати нам служителами нового твого заповіту, слугами святих твоїх таїнств; прийми нас, що приближаємося до святого твого жертовника, по множеству милости Твоєї, щоб ми стали достойними приносити Тобі цю словесну і безкровну жертву за наші гріхи і людські невідання; прийнявши її у святий, і пренебесний, і мисленний твій жертовник, як приємний запах, зішли нам благодать Святого твого Духа.

Споглянь на нас, Боже, і подивись на цю нашу службу, і прийми її, як прийняв єси Авелеві дари, Ноеві жертви, Авраамові всепалення, Мойсееві і Аронові священства, Самуїлові мирні жертви. Як Ти прийняв від святих твоїх апостолів істинну цю службу, так і з рук нас, грішних, прийми ці дари в благості твоїй, Господи, щоб ми, сподобившись служити без пороку святому Твоєму жертовникові, знайшли нагороду вірних і мудрих управителів у страшний день Твоєї праведної відплати.

Заступи, спаси і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Дня всього звершеного, святого, мирного й безгрішного у Господа просім.

Люди, на кожне прошення: *Подай, Господи.*

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тілес наших у Господа просім.

Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго й пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшнім судищі Христовім просім.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Щедротами єдиного Сина твого, що з ним благословен єси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Священик: Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Возлюбім друг друга, щоб єдинодумно визнавати.

Люди: Отця, і Сина, і Святого Духа, Тройцю єдиносущну і нероздільну.

Священик поклоняється тричі, мовлячи:

Возлюблю Тебе, Господи, кріпосте моя, Господь – твердиня моя і прибіжище моє (3).

Диякон: Двері, двері в премудрості будьмо уважні.

Символ віри

Вірую в єдиного Бога Отця, вседержителя, творця неба і землі, і всього видимого і невидимого.

І в єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, єдиного, від Отця родженого перед усіма віка

ми, – світло від світла. Бога істинного від Бога істинного, родженого, несотвореного, єдиносущного з Отцем, що через нього все сталося.

Він задля нас, людей, і нашого ради спасення зійшов із небес, і воплотився з Духа Святого і Марії Діви, і стався чоловіком.

І був розп'ятий за нас за Понтія Пилата, і страждав, і був похований, і воскрес у третій день, згідно з писанням. І вознісся на небо, і сидить праворуч Отця. І вдруге прийде зо славою судити живих і мертвих, а його царству не буде кінця.

І в Духа Святого, Господа животворящего, що від Отця [і Сина] ізхдить, що з Отцем і Сином рівнопокляємий і рівнославимий, що говорив через пророків.

В єдину, святу, соборну й апостольську церкву.

Ісповідую одне хрещення на відпущення гріхів.

Очікую воскресення мертвих і життя будучого віку. Амінь.

Анафора

(На Літургії Василя Великого перейди до ст. 450).

Диякон: Станьмо гідно, станьмо зі страхом, будьмо уважні, щоб святе приношення в мирі приносити.

Люди: Милість миру, жертву хвалення.

Священик: Благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога й Отця, і причастя Святого Духа, нехай буде з усіма вами.

Люди: І з духом твоїм.

Вгору піднесім серця.

Люди: Піднесли до Господа.

Благодарім Господа.

Люди: Достойно і праведно єсть поклонятися Отцю, і Сину, і Святому Духові, Трійці єдиносущній і нероздільній.

Священик: Достойно і праведно Тебе оспівувати, Тебе благословити, Тебе хвалити, Тебе благодарити, Тобі поклонятися на всякому місці владництва твого. Ти бо єси Бог несказаний, незбагнений, невидимий, неосяжний, завжди суцїй, і так само суцїй, Ти, і єдинородний твій Син, і Дух твій Святий.

Ти від небуття до буття нас привів, і, коли ми відпали, Ти знову нас підняв, і не перестав творити все, поки нас на небо привів і будуче царство Твоє дарував.

За все це благодаримо Тебе, і єдинородного твого Сина, і Духа твого Святого, за всі твої добродійства, вчинені нам, які ми знаємо і яких не знаємо – явні і неявні. Благодаримо Тебе і за цю службу, яку Ти з рук наших зволив прийняти, хоч і стоять перед тобою тисячі архангелів і десятки тисяч ангелів, херувими і серафими, шостокрилі, багатоокі, що високо ширяють, пернаті, побідну пісню співаючи, викликаючи, взиваючи і промовляючи.

Люди: Свят, свят, свят Господь савабт, повне небо і земля слави Твоєї, осанна в вишніх. Благословен, хто йде в ім'я Господнє, осанна в вишніх.

Свящ: З цими блаженними силами, Владико чоловіколюбче, і ми кличемо і мовимо: Святий єси і пресвятий, Ти, і єдинородний твій Син, і Дух твій Святий; святий єси і пресвятий, і велична слава твоя. Ти світ твій так возлюбив єси, що й Сина свого єдинородного дав, щоб усякий, хто вірує в нього не погіб, але мав життя вічне.

Він, прийшовши і сповнивши весь промисел щодо нас, в ночі, в яку його видано, а радше він сам себе видав за життя світу, прийняв хліб у святі свої", і пречисті, і непорочні руки, благодарив і благословив (*і благословляє*), освятив, переломив, дав святим своїм ученикам і апостолам, кажучи:

Прийміть, їжте, це єсть тіло моє, що за вас ламається на відпущення гріхів.

Люди: Амінь.

Священик: Так само й чашу (*і знову благословляє*) по вечері, мовлячи:

Пийте з неї всі, це єсть кров моя нового завіту, що за вас і за многих проливається на відпущення гріхів.

Люди: Амінь.

Священик: Тому-то, споминаючи цю спасенну заповідь і все; що ради нас сталося: хрест, гріб, тридневне воскресення, на небеса восходження, праворуч сидіння, друге і славне зновупришестя –

Твоє від твоїх Тобі приносимо, за всіх і за все.

Люди: Тебе оспівуємо, Тебе благословимо, Тебе благодаримо, Господи, і молимося Тобі. Боже наш.

Священик: Ще приносимо Тобі цю словесну й безкровну службу, і просимо, і молимо, і благаємо: Зішли Духа твого Святого на нас і на ці предлежачі дари.

Диякон: Благослови, владико, святий хліб.

І сотвори ото хліб цей чесним тілом Христа твого.

Д.: Амінь. Благослови, владико, святу чашу.

А те, що в чаші цій, чесною кров'ю Христа твого.

Д.: Амінь. Благослови, владико, обоє.

Перетворивши Духом твоїм Святим.

Д.: Амінь, Амінь, Амінь.

Щоб були причасникам на тверезість душі, на відпущення гріхів, на спільноту зі Святим Духом, на повноту царства небесного, на сміливість перед тобою, не на суд і не в осудження.

Ще приносимо Тобі цю словесну службу за почивших у вірі: праотців, отців, патріархів, пророків, апостолів, проповідників, євангелистів, мучеників, ісповідників, воздержників, і за всякого духа праведного, що у вірі скончався.

Особливо за пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію.

Люди: Достойно є воістину величати блаженною Тебе, Богородицю, присноблаженну, і лренепорочну, і Матір Бога нашого. Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Або, замість Достойно, співається ірмос з припівом празника.

Священик: За святого Івана пророка, предтечу і хрестителя, за святих славних і всехвальних апостолів, за святого (*ім'я*), що його пам'ять творимо, і за всіх святих твоїх, молитвами їх посіти нас, Боже.

І пом'яни всіх усопших у надії воскресення життя вічного. (*І поминає померлих за іменем*). І упокой їх, де світить світло лица твого.

Ще молимо Тебе, пом'яни, Господи, всяке єпископство православних, що право правлять слово Твоєї істини, всяке пресвітерство, у Христі дяконство, і всякий священничий чин.

Ще приносимо Тобі цю словесну службу за вселенну, за святу католицьку й апостольську церкву, за тих, що в чистоті і чеснім житті перебувають, за Богом бережений народ наш, правління і все військо. Дай їм, Господи, мирне

царство, щоб і ми в тишині їх тихе й сумирне життя пожили в усякому благочесті й чистоті.

Найперше пом'яни, Господи, святішого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, блаженнішого патріарха нашого (*ім'я*), преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), і даруй їх святим твоїм церквам, щоб у мирі, цілі, чесні, здорові, довголітні право правили слово Твоєї істини.

Люди: І всіх, і все.

Священик: Пом'яни, Господи, город цей, в якому живемо (село це, в якому живемо; обитель цю, в якій живемо), і всякий город, і крашу, і тих, що вірою живуть у них, Пом'яни, Господи, плаваючих, подорожуючих, недужих, страждаючих, полонених, і спасення їх. Пом'яни, Господи, тих, що дари носять і добро творять у святих твоїх церквах, і тих, що пам'ятають про вбогих, і на всіх нас милості твої зішли.

І поминає за іменем живих.

І дай нам єдиними устами і єдиним серцем славити й оспівувати пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

І нехай будуть милості великого Бога і Спаси нашого Ісуса Христа з усіма вами.

Люди: І з духом твоїм.

Прохальна сктенія

Диякон: Всіх святих пом'янувши, ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За принесені й освячені чесні дари Господу помолімся.

Щоб чоловіколюбчець Бог наш, прийнявши їх у святий, і пренебесний, і мисленний свій жертovníк, як приємний запах духовний, зіслав нам божественну благодать і дар Святого Духа, помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Молитва

Священик: Тобі вручаємо все життя наше і надію, Владико чоловіколюбче, і просимо, і молимо, і благаємо: Сподоби нас причаститися небесних твоїх і страшних таїн, цієї священної і духовної трапези, з чистою совістю, на відпущення гріхів, на прощення прогріщень, на спільність зі Святим Духом, на насліддя царства небесного, на сміливість перед тобою, не на суд і не в осудження.

На Літургії Василя Великого:

Боже наш, Боже спасення, Ти нас навчи достойно благодарити Тебе за благодіяння твої, що їх Ти творив і твориш нам. Ти, Боже наш, прийнявши ці дари, очисти нас від усякої скверни тіла і духа, і навчи звершувати святощі у страхі твоїм, щоб ми з чистим свідченням сумління нашого приймаючи часть святощів твоїх, з'єдналися зі святим тілом і кров'ю Христа твого і, достойно прийнявши їх, мали Христа, що живе в серцях наших, і стали храмом Святого твого Духа.

Так, Боже наш, і щоб ні одного з нас не вчинив Ти повинним у цих твоїх страшних і небесних тайнах, ані немічним душею і тілом, щоб недостойно їх причащатися, але дай нам до останнього нашого зітхання достойно приймати надію святощів твоїх як напуття життя вічного, на добрий одвіт на страшному суді Христа твого, щоб і ми з усіма святими, які од віку благоугодили Тобі, стали причасниками вічних твоїх благ, що їх приготував Ти для тих, що люблять Тебе, Господи.

Диякон: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: **Господи, помилуй.**

Дня всього звершеного, святого, мирного й безгрішного у Господа просім.

Люди, на кожне прошення: **Подай, Господи.**

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тілес наших у Господа просім.

Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго й пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшнім судищі Христовім просім.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: **Тобі, Господи.**

«Отче наш»

Священик: І сподоби нас, Владико, зі сміливістю, неосудно сміти призивати Тебе, небесного Бога Отця, і мовити.

Люди: **Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; І не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.**

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Мир всім.

Люди: **І духові Твоєму.**

Диякон: Голови ваші Господові приклоніть.

Люди: **Тобі, Господи.**

Священик: Благодаримо Тебе, царю невидимий, що незмірною Твоєю силою все утворив єси і множеством милости Твоєї від небутті до буття все привів єси. Сам, Владико, споглянь з неба на тих, що склонили свої" голови перед тобою, бо не склонили перед плоттю і кров'ю, але перед тобою, страшним Богом. Ти, отже, Владико, предлежачі дари всім нам на добро рівно подай, кожному по його потребі: з плаваючими плавай, з подорожуючими подорожуй, недужих зціли, лікарю душ і тілес.

На Літургії Василя Великого:

Владико Господи, Отче щедрот і Боже всякої утіхи, тих, що приклонили перед тобою свої голови, благослови, освяти, збережи, укріпи, утверди, від усякого лукавого діла відведи, до всякого ж доброго діла приєднай, і сподоби неосудно причащитися цих пречистих і животворящих твоїх таїн на відпущення гріхів, на причастя Духа Святого.

Благодаттю, і щедротами, і чоловіколюб'єм єдинородного Сина твого, що з ним благословен

еси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Священик: Зглянься, Господи, Ісусе Христе, Боже наш, від святого жилища твого і від престолу слави царства твого, і прийди, щоб освятити нас, Ти, що вгорі з Отцем сидиш і тут з нами невидимо перебуваєш, і сподоби нас могутньою Твоєю рукою подати нам пречисте Твоє тіло і чесну кров, а через нас усім людям.

Священик і диякон поклоняються, мовлячи тричі:

Боже, милостивий будь мені, грішному.

Причастя

Диякон: Будьмо уважні.

Священик: Святее святим.

Люди: Єдин свят, єдин Господь, Ісус Христос, на славу Бога Отця. Амінь.

І співають причасний.

Молитва приготування до святого причастя

Вірую, Господи, і ісповідаю, що Ти всі воістину Христос, Син Бога живого, що прийшов у світ грішників спасти, з яких перший (перша) я.

Вечері Твої тайної днесь. Сину Божий, мене причасника (причасницю) прийми, бо ворогам твоїм тайни не повім і поцілунку не дам Тобі, як Юда, але, як розбійник, сповідаюся Тобі:

Пом'яни мене, Господи, коли прийдеш, у царстві твоїм.

Пом'яни мене, Владико, коли прийдеш, у царстві твоїм.

Пом'яни мене. Святий, коли прийдеш, у царстві твоїм.

Нехай не на суді не в осудження буде мені причастя святих твоїх таїн. Господи, а на зцілення душі і тіла.

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній).

Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене.

Без числа нагрішив (нагрішила) я, Господи, прости мені.

Диякон: Роздроби, владико, святий хліб.

Священик: Роздроблюється і розділюється агнець божий, роздроблюваний і нероздільний, що його завжди їдять і ніколи не з'їдають, але причасників він освячує.

Диякон: Сповни, владико, святу чашу.

Повнота Святого Духа.

Диякон: Амінь.

Узявши теплоту, диякон мовить: Благослови, владико, теплоту.

Священик благословляє і мовить: Благословенна теплота святих твоїх завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Диякон хрестовидно вливає децю до святої чаші, мовлячи: Теплота віри повна Духа Святого. Амінь.

Священик: Дияконе, приступи.

Д.: Подай мені, владико, чесне і святе тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа.

(Ім'я), священнодияконові, подається чесне, і святе, і пречисте тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення його гріхів і на життя вічне.

Диякон: Вірую, Господи...

Священик: Чесне і пресвяте тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа подається мені, **(ім'я),** священникові, на відпущення гріхів моїх і на життя вічне. Амінь.

Вірую, Господи...

Священик причащається з чаші, кажучи:

Чесної і святої крові Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа причащаюся я, раб божий, священник **(ім'я),** на відпущення гріхів моїх і на життя вічне. Амінь.

Оце діткнулося уст моїх, і відійме беззаконня мої, і гріхи мої очистить.

Тоді призиває диякона: Дияконе, приступи.

Диякон: Ото приходжу до безсмертного царя і Бога нашого. Подай мені, владико, чесну і святу кров Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа.

Священик: Причащається раб божий, диякон **(ім'я),** чесної і святої крові Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів своїх і на життя вічне.

Оце діткнулося уст твоїх, і відійме беззаконня твої, і гріхи твої очистить.

Диякон: Зі страхом божим і вірою приступіть.

Люди: **Благословен, хто йде в ім'я Господнє, Бог – Господь і явився нам.**

Священик, причащаючи кожного, мовить:

Чесного, і пресвятого, і пречистого тіла і крові Господа, і Бога, і Спаси нашого Ісуса Христа причащається раб божий (раба божа) (*ім'я*), на відпущення гріхів своїх і на життя вічне. Амінь.

Священик: Спаси, Боже, людей твоїх і благослови насліддя Твоє.

Люди: **Ми виділи світло істинне, ми прийняли Духа небесного, ми знайшли віру істинну, нероздільній Тройці поклоняємося, вона бо спасла нас.**

Священик кадить чесні дари тричі, кажучи: Вознесися на небеса, Боже, і по всій землі слава твоя.

Свящ.: Благословен Бог наш. Завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь. Нехай сповняться уста наші хвалення твого. Господи, щоб ми співали славу твою, бо Ти сподобив нас причаститися святих твоїх божественних, безсмертних і животворящих та'ін. Збережи нас у твоїй святині – ввесь день поучатися правді твоїй. Алілуя, алілуя, алілуя.**

Благодарна ектенія

Диякон: Прості, прийнявши божественних, святих, пречистих, безсмертних, небесних і животворящих, страшних Христових таїн, достойно благодарім Господа.

Люди: **Господи, помилуй.**

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже Твоєю благодаттю.

Люди: **Господи, помилуй.**

День весь звершений, святий, мирний і безгрішний випросивши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: **Тобі Господи.**

Молитва благодарення

Священик: Благодаримо Тебе, Владико чоловіколюбче, доброчинцю душ наших, що Ти і в цей день сподобив нас твоїх небесних і безсмертних таїнств. Справ нашу путь, утверди нас усіх у страсі твоїм, збережи наше життя, утверди наші стопи, молитвами і моліннями славної Богородиці і приснодіви Марії і всіх святих твоїх.

На Літургії Василя Великого:

Благодаримо Тебе Господи Боже наш, за причастя святих, пречистих, безсмертних і небесних твоїх таїнств, що їх Ти дав нам на благодіяння, і освячення, і зцілення душ і тіл наших. Сам, Владико всіх, дай, щоб причастя святого тіла і крові Христа твого було нам на віру незастидну, любов нелицемірну, на умноження премудрости, на зцілення душі і тіла, на прогнання всього супротивного, на збереження заповідей твоїх, на сприятливий одвіт, що на страшному судищі Христа твого.

Бо Ти еси освячення наше і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Священик: В мирі вийдім.

Люди: **В імені Господнім.**

Диякон: Господу помолімся.

Люди: **Господи, помилуй.**

Заамвонна молитва

Священик: Господи, Ти благословляєш тих, що Тебе благословляють, і освячуєш тих, що на Тебе уповають, спаси людей твоїх і благослови насліддя Твоє, повноту церкви Твоєї охорони, освяти тих, що люблять красу дому твого. Ти їх прослав божественною Твоєю силою і не остав нас, що уповаємо на Тебе.

Мир світові Твоєму даруй, церквам твоїм, єреям, Богом береженому народові нашому, правлінню і всім людям твоїм.

Бо всяке добре давання і всякий звершений дар з висоти є, сходячи від Тебе, Отця світла, і Тобі славу, і благодарення, і поклонення возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь. Будь ім'я Господнє благословенне від нині і до віку (3)

Священик роздає людям антидор.

Псалом 33

Благословлю Господа на всякий час, завжди хвала його в устах моїх.
У Господі похвалиться душа моя, нехай почують лагідні і возвеселяться.
Возвеличте Господа зо мною, і вознесімо ім'я його вкупі.
Я шукав Господа, і він вислухав мене, і від усіх скорбот моїх ізбавив мене.
Приступіть до нього і просвітяться, і лиця ваші не постилаються.
Оцей убогий візвав, і Господь вислухав його, і від усіх скорбот його спас його.
Ополчиться ангел Господень навкруг тих, що бояться його, і ізбавить їх.
Вкусіте і вйдіте, що благий Господь; блажен муж, що уповає на нього.
Бійтеся Господа, всі святії його, бо нема недостатку в тих, що бояться його.
Багаті збідніли і зголодніли, а тим, що шукають Господа, не забракне ніякого добра.
Прийдіте, чада, послухайте мене, страху Господнього навчу вас.
Хто є той чоловік, що, люблячи життя, бажає вйдіти дні благі?
Стримай язик твій від зла і губи твої, щоб не говорити лести.
Відхилися від зла і твори добро, шукай миру і біжи за ним.
Очі Господні на праведних, а уші його на молитву їх.
Лице ж. Господнє проти тих, що творять зло, щоб викоренити з землі пам'ять їх.
Візвали праведні, і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх ізбавив їх.
Близький Господь до сокрушених серцеїч, і смиренних духом спасе.
Багато скорбот у праведних, і від усіх них ізбавить їх Господь.
Охороняв Господь усі кості їх, ні одна з них не сокрушиться.
Смерть грішників люта, і ті, що ненавидять праведного, згрішать.
Ізбавить Господь душі рабів своїх, і не згрішать усі, що уповають на нього.

Молитва на споживання святих дарів

Сповнення закону і пророків сам еси, Христе Боже наш, Ти, що сповнив увесь отчий промисел, сповни радости й веселости серця наші завжди, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

На Літургії Василя Великого:

Сповнилося і звершилося, скільки в нашій силі, Христе Боже наш, твого промислу таїнство: бо маємо смерті Твоєї пам'ять, ми виділи воскресення твого образ, ми сповнилися безконечної Твоєї життя, ми насолодилися невичерпною Твоєю поживою.

Благоїзволь, щоб і в будучому віці всі ми сподобилися її, благодаттю безначального твого Отця, і святого, і благого, і животворящего твого Духа, нині і повсякчас і на віки віків. Амінь.

Відпуст

Священик: Благословення Господнє на вас, того благодаттю і чоловіколюбієм, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері (*і інше за днем*), во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда (*на Літургії Василя Великого*: во святих отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської), святого (*якого є храм і якого є день*), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

Многоліття

Святішому вселенському архиєреєві (*ім'я*), папі Римському, сотвори, Господи, многії і благії літа.

Люди: Многая літа (3).

Блаженнішому патріярхові нашому (*ім'я*), сотвори, Господи, многії і благії літа.

Преосвященнішому архієпископові й митрополитові нашому Кир (*ім'я*) і боголюбивому єпископові нашому Кир (*ім'я*) сотвори, Господи, многії і благії літа.

Всьому священничому і монашому чинові, усім отцям, братам і сестрам нашим, і всім православним християнам сотвори, Господи, многії і благії літа.

Священик роздягається з священних одеж, мовлячи:

Нині відпускаєш раба твого, Владико, по глаголу Твоєму з миром; бо виділи очі мої спасення Твоє, яке Ти уготовив перед лицем усіх людей: Світло на одкровення народам і на славу людей твоїх Ізраїля.

Трисвяте. І по Отче наш:

Тропар, глас 8: Уст твоїх благодать засяявши, як світлість вогню, вселенную просвітила, не срібролюбія скарби світові придоала, висоту смиренномудрія нам показала, але, твоїми словами навчаючи, отче Іване Золотоустий, моли Слово, Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: **Кондак, глас 6:** З небес прийняв Ти божественну благодать і твоїми устами навчаєш усіх поклонятися в Тройці єдиному Богу, Іване Золотоустий, всеблаженний, преподобний, достойно хвалимо Тебе, бо Ти є наставник, тому що божественне являєш.

І нині: **Богородичний:** Заступнице християн непостидна, молитвенице до Творця незамінна, не погорди голосами молінь грішників, але випереди як благая з помічю нам, що вірно співаємо Тобі: поспішиє на молитву і скоро прийди на моління, заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

На Літургії Василя Великого:

Тропар, глас 1: На всю землю вийшло вістування Твоє, прийняла бо вона слово Твоє, що ним боголіпно навчив Ти; природу того, що існує, пояснив Ти, звичаї людські прикрасив Ти – царське священство, отче преподобний Василіє. Моли Христа Бога за спасення душ наших.

Слава: **Кондак, глас 4:** Явився еси основою непохитною Церкви, подаючи всім людям владицтво неукрадне, запечатавши твоїми веліннями, небоявленний Василіє преподобний.

І нині: **Богородичний:** Ти, що від ангела слово прийняла в утробі твоїй і родила воплочене Слово Емануїла: його, Богородице, моли за душі наші.

А якщо хоче, скаже і тропар дня.

Господи, помилуй (12).

Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Христос (*у неділю:* що воскрес із мертвих), істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святого отці нашою Івія Золотоустого, архієпископа Константинограда, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбєць. **Амінь.**

АНАФОРА ЛІТУРГІЇ ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

Диякон: Станьмо гідно, станьмо зі страхом, будьмо уважні, щоб святе приношення в мирі приносити.

Люди: Милість миру, жертву хвалення.

Священик: Благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога й Отця, і причастя Святого Духа, нехай буде з усіма вами.

Люди: І з духом твоїм.

Вгору піднесім серця.

Люди: Піднесли до Господа.

Благодарім Господа.

Люди: Достойно і праведно єсть поклонятися Отцю, і Сину, і Святому Духові, Тройці єдиносущній і нероздільній.

Священик: Суций Владико, Господи Боже, отче Вседержителю, поклоняємий, достойно воістину, праведно і благо, як годиться величності святости Твоєї Тебе хвалити, Тебе оспівувати, Тебе благословити, Тобі поклонятися, Тебе благодарити, Тебе славити – єдиного істинно сущого Бога, – і Тобі приносити з серцем сокр[^]шеним і духом смиренным шо словесну службу нашу. Ти єси той, хто дарувів нам пізнання Твоєї істини. І хто спромбжний висловити сили твої, голосними вчинити всі хвали твої, або повісти всі чудеса твої кожного часу?

Владико всіх, Господи неба і землі, і всієї тварі, видимої і невидимої: Ти, що сидиш на престоли слави і споглядаєш на безодні, безначальний, невидимий, незбагаенний, неописаний, незмінний, Отче Господа нашого Ісуса Христа, великого Бога і Спасителя – уповання нашого. Вінє ббраз Твоєї благости, печать рівноббразна, іцо всобі являє Тебе, Отця, Слово живе; Бог істинний, предвічна премудрість; життя, освячення, сила, світло істинне.

Через нього Дух Святий явився, Дух істини, дар усиновлення, запорука будучого насліддя, початок вічних благ, животворяща сила, джерело освячення. Вся твар словесна і розумна, ним укріплюючись, Тобі служить і Тобі возсилає повсякчасне славословіє, бо все служить Тобі.

Бо Тебе хвалять ангели, архангели, престоли, господьства, начала, власті, сили і многобкі херувими; перед тобою стоять навколо серафими; шість крил в одного і шість крил у другого, і двома ото покривають вони лица свої, а двома ноги, і двома, літаючи, взивають один до бдного безперестанно устами в невмовкаючих славословленнях,

побідну пісню співаючи, викликуючи, взиваючи і промовляючи.

Люди: Свят, свят, свят Господь саваот, повне небо і земля слави Твоєї, осанна в вишніх. Благословен, хто йде в ім'я Господнє, осанна в вишніх.

Священик: З цими блаженними силами, Владико чоловіколюбче, і ми, грішні, кличемо і мовимо: Святий єси воістину і пресвятий, і немає міри величчю святости Твоєї, і праведний єси в усіх ділах твоїх, бо по правді й істинному суді Ти все здійснив на нас.

Ти створив чоловіка, взявши прах із землі, і, вдостоївши образом твоїм. Боже, поставив Ти його у рясному раю, і обітував йому безсмертне життя і насолоду вічних благ за збереження заповідей твоїх. Коли ж він не послухав Тебе, істинного Бога, створителя свого, і дав себе звести приманою змієвою та вмертвив себе своїми прогрішеннями, Ти вигнав його праведним твоїм судом, Боже, з раю у світ цей і повернув до землі, з якої він був узятий, справляючи йому спасеная через зновубуття в самому Христі Твоєму.

Бо не одвернувся Ти до краю від створіння твого, яке Ти створив, благий; і не забув Ти діла рук твоїх, але посітив Ти многоббразно, ради милосердя милости Твоєї; пророків послав Ти, творив Ти чудеса через святих твоїх, що в кожному роді добровгодили Тобі; говорив Ти до нас устами рабів твоїх, пророків, провіщаючи нам прийдешнє спасення; закон дав Ти на поміч; ангелів поставив Ти хоронителями.

Коли ж прийшла повнота часу, Ти говорив до нас через самого Сина твого, що ним і віки створив Ти. Він, будши сйвом слави Твоєї і начертанням іпостасі Твоєї, що, носячи все глаголом сили своєї, не вважав за посягнення бути рівним Тобі, Богу й Отцю, але як Бог суций, предвічний, на землі явився і з людьми співжив; і воплотившись із Діви святої, сам умалив себе, вид раба прийнявши, ставши співббразним до тіла смирення нашого, щоб нас співобразними створити до образу слави своєї. Бо, тому що через чоловіка гріх увійшов у світ, а через гріх – смерть, благозволив єдинородний твій Син, суций у лоні в Тебе, Бога й Отця, що народився від жени, святої Богородиці і приснодіви Марії, і, будши під законом, осудив Ти гріх плоттю своєю, щоб, в Адамі вмираючи, оживотворилися в самім Христі твоїм.

І, поживши у світі цьому, він дав спасительні повеління, і, відвернувши нас від ідолської примани, привів до пізнання Тебе, істинного Бога й Отця, придбав собі нас у народ вибраний, царське священство, рід святий і, очистивши водою і освятивши Духом Святим, віддав себе як заміну смерті, що в собі держала нас за проданих гріхові. І, зійшовши через хрест до аду, щоб наповнити собою все, він розрішив болізни смертні, і воскрес у третій день, і путь простелив усякій плоті воскресенаям з мертвих, бо неможливо було, щоб тління держало начільника жїзни. Він став початком померлих, первородженим із мертвих, щоб бути самому усім, серед усіх першим. І, зійшовши на небеса, сів праворуч величчя твого на висотах, він і прийде віддати

кожному за ділами його.

Нам же оставив на спомин спасенного свого страждання те, що ми предложили за його заповідями; бо він, маючи вийти на вольну, і приснопам'ятну, і животворящу свою смерть, в ночі, в яку віддав себе за життя світу, взяв хліб на святі свої і пречисті руки, показав Тобі, Богові й Отцеві, благодарив, благословив (*і благословляє*), освятив, переломив, дав святым своїм ученикам і апостолам, кажучи:

Прийміть, їжте, це єсть тіло моє, що за вас ламається на відпущення гріхів.

Люди: Амінь.

Священик: Так само взяв і чашу з плодом виноградним, розвів, благодарив, благословив (*і знову благословляє*), освятив, дав святым своїм ученикам і апостолам, кажучи:

Пийте з неї всі, це єсть кров моя нового завіту, що за вас і за многих проливається на відпущення гріхів.

Люди: Амінь.

Священик: Це чинить на мій спомин; бо кожного разу, як їсте хліб цей і п'єте цю чашу, мою смерть звіщаєте, моє воскресення сповідуєте. Отож і ми, Владико, споминаючи спасительні його страждання, животворящий хрест, триденне погребення, з мертвих воскресення, на небеса возшестя, праворуч Тебе, Бога й Отця, сидіння, і славне, і страшне його друге пришествя,

Твоє від твоїх Тобі приносимо за всіх і за все.

Люди: Тебе оспівуємо, Тебе благословимо, Тебе благодаримо, Господи, і молимося Тобі. Боже наш.

Свящ. Ради цього, Владико пресвятий, і ми, грішні і недостойні раби твої, сподобившись служити святому Твоєму жертovníку, не за праведні діла наші, бо не вчинили ми нічого доброго на землі, але ради милости Твоєї і щедрот твоїх, що Ти їх щедро зілляв на нас, зі сміливістю приближаємося до святого твого жертovníка і, поклавши містоббразне святого тіла і крові Христа твого, Тобі молимося і Тебе призиваємо, Святий над святими, щоб благоволінням Твоєї благодати прийшов Дух твій Святий на нас і на предлежачі дари оці, і благословив їх, і освятив, і показав:

Диякон: Благослови, владико, святий хліб.

Свящ: Хліб ото цей самим чесним тілом Господа, і Бога, і Спаси нашого Ісуса Христа.

Диякон: Амінь. Благослови, владико, святу чашу.

Священик: А чашу оцю самою чесною кров'ю Господа, і Бога, і Спаси нашого Ісуса Христа.

Диякон: Амінь.

Священик: Пролитою за життя світу.

Диякон: Амінь, Амінь, Амінь.

Священик: А нас усіх, що від одного хліба і чаші причащаємося, з'єднай одного з одним на причастя єдиного Духа Святого, і вчини, щоб ні один з нас не причастився святого тіла і крові Христа твого на суд або на осудження, але, щоб знайшли ми милість і благодать з усіма святими, що від віку Тобі благоугодили: праотцями, отцями, патріярхами, пророками, апостолами, проповідниками, благовісниками, мучениками, ісповідниками, вчителями, і з усяким духом праведним, що у вірі скончався.

Особливо з пресвятою, пречистою, преблагословенною, славною Владичицею нашою Богородицею і приснодівою Марією.

Люди: Тобою радується. Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освящений храме і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками суций Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

У Великий четвер й у Велику суботу співається ірмос 9-ої пісні того дня.

Священик: Із святым Іваном пророком, предтечею і хрестителем, зо саними славними і всехвальними апостолами, святым (*ім'я*), що його пам'ять творимо, і зо всіма святими твоїми, їх молитвами посіти нас, Боже.

І пом'яни всіх передше померлих у надії воскресення життя вічного. (*І поминає померлих за іменем*). За упокій і відпущення гріхів душі раба твого (раби Твоєї; душ рабів твоїх) (*ім'я*), на місці світлім, звідки втекла печаль і зітхання, упокій, Боже наш. І упокій їх, де сяє світло лица твого.

Ще молимося Тобі, пом'яни, Господи, святу твою соборну й апостольську Церкву, що від кінців і аж до кінців вселенної, і умиротвори Я, яку Ти набув чесною кров'ю Христа твого, і

святий храм цей утверди аж до кончини віку. Пом'яни, Господи, тих, що ці дари Тобі принесли, і тих, за кого, ким і ради кого їх принесли. Пом'яни, Господи, тих, що плоди приносять і добро творять у святих таооі: Церквах і пам'ятають про вбогих; воздай їм твоїми багатими і небесними даруваннями; даруй, їм замість земного – небесне, замість дочасного – вічне, замість тлінного – нетлінне.

Пом'яни, Господи, тих, що в пустинях, і гб• рах, і вертепах, і пропастях земних. Пом'яни, Господи, тих, що в дівстві, і благоговінні, і подвижництві, і чистому житті перебувають.

Пом'яни, Господи, Богом бережений народ наш, правління і все воїнство. Даруй їм глибокий і невід'ємний мир; натхни серця їх прихильністю до Церкви Твоєї і до всього народу твого, щоб за Їхнього спокою ми провадили тихе й мирне життя в усякому благочесті й чистоті. Пом'яни, Господи, всяке начальство і владу, братів наших у палаті і все воїнство; добрих у благості збережи, лукавих добрими вчини з благістю Твоєю. Пом'яни, Господи, тут присутніх людей і з оправданих причин відсутніх, і помилуй їх та нас по .множеству милости Твоєї; скарбниці їх сповни всяким добром; подружжя їх у мирі й одномислії збережи, младенців вигодує, молодь навчи, старців піддерж, малодушних потіш, розсіяних собери, заблуканих поверни і приєднай до Твоєї соборної й апостольської Церкви; навіжених від духів нечистих звільни, з плаваючими пливи, з подорожніми подорожуй, вдовицям стань на поміч, сиріт захисти, полонених визволи, недужих зціли; тих, що на судищах, і в рудниках, і на засланнях, і на гірких рабських роботах, і в усякій скорбі, і нужді, і утисках, – пом'яни, Боже.

І всіх, що потребують великого твого милосердя, і тих, що люблять нас, і тих, що ненавидять, і тих, що доручили нам, недостойним, молитися за них, і всіх людей твоїх пом'яни, Господи Боже наш, і на всіх вилий багату твою милість, даючи всім те, чого просять на спасення. А кого ми не пом'янули, через невідання, або забуття, або через множество імен, Ти сам пом'яни, Ббже, що знаєш вік і ім'Я кожного, знаєш кожного від лона матері його.

Бо Ти єси. Господи, поміч безпомічним, надія безнадійним, бурями гнаним спаейтель, плаваючим пристановище, недужим лікар. Сам для всіх будь усім, відаючи кожного і прохання його, дім і потребу його. Избав, Господи, город цей (село це, обитель цю), і всякий город, і крашу від голоду, пошести, землетрусу, потопу, вогню, меча, нашестя чужинців та міжусобної брані.

Найперше пом'яни, Господи, святішого вселенського архиерея (*ім'я*), папу Римського, блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), преосвященнішого архієпйскопа й митрополита нашого *каір* (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), і даруй їх святим твоїм Церквам, щоб у мирі, цілі, чесні, здорові, довголітні право правили слово Твоєї істини.

Люди: І всіх, і все.

Священик: Пом'яни, Господи, раба божого (рабу божу, рабів божих) [*ім 'я*], за спасення, посіщення і відпущення гріхів його (її, їх).

Пом'яни, Господи, всяке єпископство православних, що право правлять слово Твоєї істини.

Пом'яни, Господи, по множеству щедрот твоїх і моє недостойнство, прости мені всяке прогрішення, вольне і невольне, і, щоб, ради гріхів моїх, Ти не заборонив благодаті Святого твого Духа від предлежачих дарів.

Пом'яни, Господи, пресвітерство, у Христі дияконство і весь священничий чин, і не посороми ні одного з нас, що стоїмо навколо святого твого жертвника. Посіти нас благістю Твоєю, Господи, явися нам багатими твоїми щедротами, даруй нам добре й корисне поліття, дощі мирні даруй землі на врожай, благослови вінець літа благости Твоєї, угамуй роздори Церков, угаси гордовитість народів, виникнення ересей скоро розори силою Святого твого Духа; усіх нас прийми в царство Твоє, показавши нас синами світла і синами дня, твій мир і твою любов даруй нам, Господи Боже наш, бо воздав усе Ти нам.

І дай нам єдиними устами і єдиним серцем славити й оспівувати пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

І нехай будуть милості великого Бога і Спаси нашого Ісуса Христа з усіма вами.

Люди: І з духом твоїм.

(Служба, продовжується на ст. 424)

ВІДПУСТИ НА ЛІТУРГІЇ

Празничні відпусти

На Воздвиження чесного Хреста

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, силою чесного й животворящего Хреста, якого днесь всемірне воздвиження світло празнуємо, [заступництвом] во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

На Різдво Христове і в його навечір'я

Христос, істинний Бог наш, що народився в вертепі у Вифлеємі Юдейським і в яслах возліг, спасення нашого ради, молитвами пречистої своєї Матері, во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда (*на Літургії Василя*: во святих отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

На Обрізання

Христос, істинний Бог наш, що прийняв по закону восьмиденне обрізання, спасення нашого ради, молитвами пречистої своєї Матері, во святих отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

На Богоявлення і в його навечір'я

Христос, істинний Бог наш, що в Йордані хреститися зволив від Івана, спасення нашого ради, молитвами пречистої своєї Матері, во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда, (*на Літургії Василя*: во святих отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

На Стрітення

Христос, істинний Бог наш, що в обняттях праведного Симеона носитися зволив, спасення нашого ради...

На Переображення

Христос, істинний Бог наш, що на горі Таворській у славі переобразився перед святими своїми учениками і апостолами...

У неділі Великого посту

Христос, що воскрес із мертвих, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, во святих отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

У суботу праведного Лазаря

Христос, істинний Бог наш, що прийшов у Витанію воздвигнути праведного Лазаря, спасення нашого ради...

У Квітну неділю

Христос, істинний Бог наш, що на ося сісти і в Єрусалим прийти зволив і від дітей єврейських хвалу прийняв, спасення нашого ради...

У Великий четвер

Христос, істинний Бог наш, що ради премногої благодати лучшу путь показав смиренням на умиванні ніг учеників і зійшов аж до хреста і гробу, молитвами пречистої своєї Матері, во святих отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

У Велику суботу

Христос, істинний Бог наш, що задля нас людей і нашого ради спасення волею плоттю положився у гробі і зійшов на ад, молитвами пречистої своєї Матері, во святих отця нашого

Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

У неділю Пасхи і весь Світлий тиждень

Христос, що воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував, істинний Бог наш...

У неділю святого апостола Томи

Христос, істинний Бог наш, що прийшов до учеників замкненими дверми і Тому увірив, спасення нашого ради...

На Вознесення

Христос, істинний Бог наш, що у славі вознісся від нас на небо і праворуч сів Бога й Отця, спасення нашого ради...

У неділю П'ятдесятниці

Христос, істинний Бог наш, що в огненних язиках з неба зіслав пресвятого Духа на святих своїх учеників і апостолів спасення нашого ради...

У торжественне поклонення пречистим тайнам Тіла і Крови Господа нашого Ісуса Христа

Христос, істинний Бог наш, що ради пребагатої благодати плоть свою їсти і кров свою істинну пити на спасення наше дав нам...

У празник пресолодкого Господа Бога і Спаси нашого Ісуса Христа – Чоловіколюбця

Христос, істинний Бог наш, що коп'єм ребро своє на хресті проколоти і любов свою до нас до кінця показати зволив...

У празники Богородиці

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, якої Різдва (Покрова, Входа в храм, Непорочного зачаття, Благовіщення, Успення) днесь торжественний празник світло совершаємо, во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

У поспраденстві не говориться: торжественний і світло.

На переставлення святого апостола Івана Богослова

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святого славного і всехвального апостола і євангелиста, дівственника, наперсника і возлюбленого ученика Христового, Івана Богослова, якого днесь чесного переставлення пам'ять торжественно празнуємо, во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

На собор святого архистратига Михаїла і інших безплотних сил

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, заступництвом святого архистратига Михаїла і інших чесних небесних сил безплотних, яких днесь собор торжественно празнуємо...

На різдво святого Івана Хрестителя

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, чесного і славного пророка, предтечі і хрестителя Івана, якого днесь різдво світло празнуємо...

На празник святих верховних апостолів Петра і Павла

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних верховних апостолів Петра й Павла, яких днесь торжественний празник світло совершаємо...

У день святого пророка Іллі

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері,, святого славного пророка Іллі Тесвигіянина, якого днесь вогненного сходження на небо пам'ять світло совершаємо.

У день інших святих, бдінних і полиелейних без всеночного, мовиться: якого (яких) днесь пам'ять торжественно совершаємо.

Відпусти на кожний день

У неділю

Христос, що воскрес із мертвих, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда, і святого (*якого є храм*), і святого (*якого є день*), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбєць.

У понеділок

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, заступництвом чесних небесних сил безплотних, святих славних і всехвальних апостолів...

У вівторок

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, чесного і славного пророка, предтечі і хрестителя Івана, святих славних і всехвальних апостолів...

У середу і п'ятницю

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, силою чесного й животворящого Хреста, [заступництвом] святих славних і всехвальних апостолів...

У четвер

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, во святих отця нашого Миколая, архієпископа, Мирликійського чудотворця...

У суботу

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, силою чесного і животворящого Хреста, заступництвом чесних небесних сил безплотних, чесного і славного пророка, предтечі і хрестителя Івана, святих славних і всехвальних апостолів, во святих отця нашого Миколая, архієпископа, Мирликійського чудотворця, святих славних і добропоборних мучеників, преподобних і богоносних отців наших, во святих отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Константинограда, святих і праведних богоотців Йоакима й Анни, і святого (*якого є храм*), і святого (*якого є день*), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбєць.

За померлих

Христос, істинний Бог наш, що живими і мертвими володіє, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, преподобних і богоносних отців наших, і всіх святих, душу раба свого, (*ім'я*), що переставився від нас (раби своєї, (*ім'я*), що переставилася від нас; душі рабів своїх, (*ім'я*), що переставилися від нас), в оселях праведних оселить, на лоні Авраама упокоїть і до праведних причислить, і нас помилує і спасе, як благий і чоловіколюбєць.

Також: У блаженнім успенні вічний упокій подай, Господи, приснопам'ятному рабові Твоєму (приснопам'ятній рабі твоїй, приснопам'ятним рабам твоїм) (*ім'я*), і сотвори йому (їй, їм) вічну пам'ять.

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ ПЕРЕДШЕОСВЯЧЕНИХ ДАРІВ ГРИГОРІЯ ДВОЄСЛОВА

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословенне царство Отця, і Сина, і Святого Духа нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Прийдіте, поклонімся цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся Христові, цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся і припадім до самого Господа Ісуса Христа – царя і Бога нашого.

Псалом 103

Благослови, душе моя. Господа, Господи Боже мій, Ти возвеличився єси вельми.

В ісповідання і велич-красу загорнувся Ти: одіваєшся світлом, як ризою.

Ти простираєш небо, як кожу, покриваючи водами височини свої.

Ти кладеш облаки на сходження своє, ходячи на крилах вітряних.

Ти твориш вітри ангелами своїми і слугами своїми полумінь вогненний.

Ти основуєш землю на тверді її, не похилиться на віки віків.

Бездня, як риза, одіння її, на горах стануть води.

Від погрози Твоїї побігнуть, від голосу гromу твого злякаються.

Зводяться гори і сходять поля на місце, яке Ти оснував їм.

Границю Ти положив, якої не перейдуть, ні не повернуться, щоб покрити землю.

Посилаєш джерела в ярах, посеред гір перейдуть води.

Вони напоюють усіх звірів пільних, дожидають онагри в спразі своїй.

На них птиці небесні витають, з посеред скель видадуть голос.

Ти напоюєш гори з височин своїх, плодом діл твоїх насититься земля.

Ти вирощуєш траву для скоту і зела на службу людям:

Щоб видавати хліб із землі, і вино веселить серце чоловіка.

Щоб намастити лице єлеєм, і хліб серце чоловіка укріпить.

Наситяться дерева пільні, кедри ливанські, що їх Ти насадив, там птиці загніздяться.

Журавлине жилище перед веде між ними, гори високі оленям, скелі – прибіжище зайцям.

Ти сотворив місяць задля часу, сонце пізнало захід свій.

Ти положив темряву і настала ніч, що в ній проходити будуть усі звірі дібровні.

Левенята рикають, щоб схопити і знайти від Бога поживу для себе.

Засіяло сонце, і зібралися, і в леговищах своїх ляжуть.

Вийде чоловік на діло своє і на працю свою до вечора.

Які то величні діла твої, Господи, все в премудрості сотворив Ти, сповнилася земля тварі Твоїї.

Це море велике і просторе, там гади, яким нема числа:

Животини малі з великими, там кораблі перепливають.

Змій цей, що Ти його сотворив, щоб насміхатися з нього. Все на Тебе чекає, щоб дати їм поживу у свій час.

Коли Ти дав їм, зберуть, коли Ти відкрив руку твою, все наповниться благодати.

Коли ж Ти відвернеш лице, вони затривожаться, забереш їхній дух, то щезнуть і повернуться у свій іграх.

Пошлеш духа твого, і створені будуть, і Ти обновиш лице землі.

Нехай буде слава Господня на віки, возвеселиться Господь ділами своїми.

Він спогляне на землю і чинить, що вона трясеться, доторкається гір, і димляться.

Заспіваю Господеві в житті моїм, Богові моему співаю, поки я є.

Нехай солодкою буде йому бесіда моя, я ж возвеселюся в Господі.

Нехай щезнуть грішники з землі, і беззаконники, щоб їх не було. Благослови, душе моя. Господа.

Сонце пізнало захід свій, положив Ти темряву і настала ніч.

Які то величні діла твої, Господи, все в премудрості сотворив Ти.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже (3).

Священик мовить вечірні молитви:

Четверта молитва

Невмовкаючими піснями і безперестанними славословленнями святими силами оспівуваний, наповни уста наші хвалінням твоїм, щоб воздати величчя імені Твоєму святому, і дай нам участь і насліддя з усіма, що воістину бояться Тебе і зберігають заповіді твої, молитвами святої Богородиці і всіх святих твоїх.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

П'ята молитва

Благословен еси, Господи Боже, вседержителю, що відаєш ум людський, що знаєш, чого потребуємо, багато більше, ніж просимо або розуміємо. Сам, чоловіколюбче царю, в усьому благий, удовольни нас množеством щедрот твоїх, щоб бездоганною совістю призивати святе ім'я Твоє; і не введи нас у .спокусу, але ізбав нас від лукавого, і промислом твоїм усе на користь нашу учини.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і полонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Шоста молитва

Господи, Господи, що держиш усе пречистою Твоєю долонею, що довготерпиш із-за всіх нас і жалієш за злоби наші, пом'яни щедроти і милість твою, навідай нас Твоєю благістю і дай нам уникнути і в останок теперішнього дня різних підступів лукавого, і життя наше збережи безпечним благодаттю всесвятого твого Духа.

Милістю і чоловіколюб'єм єдинородного твого Сина, що з ним благословен еси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Сьома молитва

Боже великий і дивний, що несказанною благістю і багатим промислом управляєш усім і добра світу нам дарував, і дав нам запоруку обіцяного царства дарованими нам благами. Ти вчинив, щоб і минулу частину дня ми ухилилися від усякого зла; даруй нам і останок непорочно довершити перед святою славою Твоєю, оспівувати Тебе, єдиного благого й чоловіколюбного Бога нашого.

Бо Ти еси Бог наш і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Восьма молитва

Боже великий і всевишній, що єдиний маєш безсмертя, що в світлі живеш неприступним, що всю твар сотворив у премудрості, що розділив між світлом і темрявою, і поставив сонце володіти днем, а місяць та зорі володіти ніччю, що сподобив нас, грішних, і в теперішній час стати перед лицем твоїм в ісповідуванні, і принести Тобі вечірне славослов'я. Сам, чоловіколюбче, справ молитву нашу, як кадило перед тобою, і прийми Й, як приємний запах. Подай же нам цей вечір і надходячу ніч мирну, одягни нас у броню світла, ізбав нас від страху нічного і всякої речі, що в темряві проходить. І дай сон, що його Ти дарував на спочинок нашої немочі, вільний від усяких диявольських примар. Так, Владико, благих подателю, нехай і ми в ночі на наших ложах каючись споминаємо ім'я Твоє і, просвічувані поученням твоїх заповідей, встанемо в душевній радості на славослов'я Твоєї благодати, приносячи молитви й моління Твоєму милосердю за прогрішення наші і всіх людей твоїх, яких, молитвами святої Богородиці, в милості навісти.

Бо Ти благий і чоловіколюбець Бог еси і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Мирна сктенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За мир з висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан святих божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

За святішого вселенського архиєрея (ім'я), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (ім'я), і за преосвященнішого архиєпископа й митрополита нашого Кир (ім'я), боголюбивого єпископа нашого Кир (ім'я), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь

причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все військо Господу помолімся.

За город цей (За село це, За святу обитель цю), і за всякий город, країну, і за тих, що вірою живуть у них, Господу помолімся.

За добре поліття, за врожай плодів земних і часи мирні Господу помолімся.

За плаваючих, подорожуючих (на землі і в повітрі), недужих, страждаючих, полонених, і за спасення їх Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву, й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

18-та катизма, перший антифон

Псалом 119

До Господа в скорботі моїй взивав я, і він вислухав мене.

Господи, визволь душу мою від уст неправедних і від язика зрадливого!

Що дасться Тобі або що приложиться Тобі до язика зрадливого?

Гострі стріли сильного з вугіллям, що нищить.

Лихо мені, що подорож моя продовжилася; оселився я між оселями кидарськими.

Довго подорожувала душа моя: з тими, що ненавидять мир, був я сумирний.

Коли промовляв до них, вони без вини ворогували проти мене!

Псалом 120

Я. звів очі мої в гори; звідки прийде поміч моя?

Поміч моя від Господа, що сотворив небо та землю.

Не дай нозі твоїй захитатися, і не задрімав той, що охороняв Тебе!

От, не задрімав і не засне той, що оберігав Ізраїля.

Господь охоронить Тебе. Господь – оборона твоя праворуч Тебе.

Удень сонце не припече Тебе, ані місяць уночі.

Господь збереже Тебе від усякого зла, збереже душу твою Господь.

Господь збереже вхід твій і вихід твій віднині і до віку.

Псалом 121

Зрадів я, коли сказали мені: Підемо до дому Господнього.

Стояли ноги наші у дворах твоїх, Єрусалиме.

Єрусалим, що будується, як місто, якого будівлі стоять разом.

Бо туди приходили покоління, покоління Господні, за заповітом ізраїлевим, прославити ім'я Господнє.

Бо там поставлено престоли для суду, престоли в домі Давида.

Просіте як миру для Єрусалиму і достатку для тих, що люблять Тебе!

Тож. нехай буде мир у силі твоїй і достаток у палатах твоїх!

Задля братів моїх і ближніх моїх говорив я: Мир Тобі!

Задля дому Господа, Бога нашого, шукав я добра Тобі.

Псалом 122

До Тебе, що перебуваєш на небі, звів я очі мої.

Так як очі слуг звертаються до рук господарів своїх, як очі служниці – до рук господині її.

Так очі наші – до Господа, Бога нашого, поки помилує нас»

Помилуй нас. Господи, помилуй нас, бо надто сповнені ми погорди.

Надміру сповнена душа наша ганьби від багатих та зневаги від гордих.

Псалом 123

Коли б не Господь був з нами, – нехай скаже Ізраїль, – коли б не Господь був з нами, як люди проти нас повстали, то, певне, живих пожерли б нас.

Коли б розгорілась ярість їх на нас, то, певне, вода потопила б нас.

Справді через потік перейшла душа наша; справді перейшла душа наша воду прудку.

Благословен Господь, що не віддав нас на здобич зубам їх!

Душа наша, як птиця, визволилась із сіті ловців.

Сіть розірвалася, і ми визволились; поміч наша в імені Господа, що сотворив небо та землю.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя. Слава Тобі. Боже (3).

Мала єктенія

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Перша молитва

Священик: Господи, щедрий і милостивий, довготерпеливий і многомилостивий, почуй молитви ніші і зваж на голос моління нашого, вчини з нами знамення на благо, настав нас на путь твою, щоб ходили ми в істині твоїй. Возвесели серця наші, щоб боятися імени твого святого, бо великий єси Ти і твориш чудеса. Ти єси Бог єдиний, і немає подібного Тобі між богами, Господи: сильний у милості і благий у могутності, щоб помагати, і утїшати, і спасати всіх, що уповають на ім'я святеє Твоє.

Бо твоя є влада і Твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

18-та катизма, другий антифон

Псалом 124

Ті, що надіються на Господа, – як гора Сіон; не захитається повік, хто живе в Єрусалимі.

Гори навколо нього, і Господь – навколо народу свого віднині і повік.

Бо не залишить Господь жезла грішників над долею праведних, щоб не простягли праведні рук своїх до беззаконня.

Ущаслив, Господи, добрих і правих серцем.

А тих, що схиляються до хитрощів, відведе Господь разом з тими, що чинять беззаконня.

Мир на Ізраїля!

Псалом 125

Як утішені були ми, коли повертав Господь полон Сіону; тоді уста наші наповнились радістю і язик наш веселістю.

Тоді говорили між народами: Велике Господь учинив з ними!

Велике Господь сотворив з нами: ми звеселились.

Поверни, Господи, полон наш, наче потоки за вітру південного!

Ті, що сіють у сльозах, пожнуть у радості.

Відходячи, вони відходили та плакали, покидаючи насіння своє.

А вертаючи, прийдуть у радості, збираючи снопи свої.

Псалом 126

Коли не Господь збудує дім, даремне будівничі трудились.

Коли не Господь охоронятиме місто, даремне пильнував сторож.

Даремне встане зрання; ви, що їсте хліб журби, вставайте після спочинку, коли Бог дасть сон улюбленим своїм.

Оце насліддя від Господа – сини; нагорода від нього – плід утроби.

Як стріли у руці сильного, так сини-вигнанці.

Блажен, хто сповнить ними жадання своє; не осоромляться вони, коли будуть говорити з ворогами своїми у воротах.

Псалом 127

Блаженні всі, що бояться Господа, ходять путями його!

Трудом рук твоїх жититися будеш; щасливий Ти, і добре Тобі буде!

Дружина твоя, як лоза плодовита біля дому твого.

Сини твої, немов паростки олив-ні круг стола твого.

Ось так благословен буде чоловік, що боїться Господа.

Нехай благословить Тебе Господь із Сіону!

І щоб Ти побачив добро Єрусалиму по всі дні життя твого, і щоб Ти побачив дітей синів твоїх!

Мир на Ізраїля!

Псалом 128

Часто боролися зо мною від молодих літ моїх, – нехай же скаже Ізраїль.

Часто боролися зо мною від молодих літ моїх, та не перемогли мене.

На хребті моїм будували грішники, чинили далі беззаконня своє.

Праведний Господь постинав шії грішників.

Нехай осоромляться і вернуться назад усі, що ненавидять Сіон.

Нехай будуть, як трава на покрівлі, що, перше ніж її вирвали, засохла.

Якою не наповнив руки своєї жнець і пазухи своєї той, що снопи збирає.

І не сказали перехожі: Благословення Господнє на вас!

Ми благословили вас в ім'я Господнє.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя. Слава Тобі. Боже (3).

Мала ектенія

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Друга молитва

Священик: Господи, не осуджуй нас у твоїй ярості, ані в гніві твоїм не карай нас, але вчини з нами по милості твоїй, лікарю і зцілителю душ наших. Настав нас до пристановища волі Твоєї; просвіти очі сердець наших на пізнанні Твоєї істини і даруй нам, останок теперішнього дня мирний і безгрішний, і весь час життя нашого, молитвами Богородиці і всіх святих.

Бо Ти благий і чоловіколюбчець Бог еси, і Тобі славу Возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

18-та катизма, третій антифон

Псалом 129

Із глибини взивав я до Тебе. Господи: Вислухай, Господи, голосу мого.

Нехай будуть уші твої уважні на голос моління мого!

Коли на беззаконня зважатимеш, Господи, Господи, хто устоїть? Бо в Тебе очищення єсть.

Задля, імени твого я дожидав Тебе, Господи; дожидала душа моя слова твого.

Надіялась душа моя на Господа від сторожі ранньої до .ночі.

Від сторожі ранньої нехай надіється Ізраїль на Господа.

Бо в Господа милість і велике у нього визволення; і він визволить Ізраїля від усякого беззаконня його.

Псалом 130

Господи, не питалося серце моє, і не питалися очі мої, і не входив я у велике, ні в дивне, що вище за мене.

Коли не був я покірний і пишався в душі своїй, то як відлучена дитина матері своїй, так Ти відплатиш душі моїй.

Нехай надіється Ізраїль на Господа віднині аж довіку.

Псалом 131

Пом'яни, Господи, Давида і всю лагідність його, як він клявся Господеві, присягався Богу Якова:

Не ввійду до намету дому мого, не ляжу на постелі ложа мого.

Не дам сну очам моїм, і дрімоти повікам моїм, і відпочинку скроням моїм:

Поки не знайду місця Господові, намету Богові Якова!

Оце чули ми про нього в Євфраті, знайшли його на полях лісових.

Увійдімо до наметів його, поклонімося на місці, де стояли ноги його.

Встань, Господи, на місце відпочинку твого, Ти і кивот святині Твоєї.

Священики твої зодягнуться в правду і преподобні твої возрадуються.

Задля Давида, слуги Твого, не відверни лица від помазаника твого.

Клявся Господь Давидові істиною і не відмовиться від неї.

З плоду утроби Твоєї посаджу на престолі Твоєму.

Коли сини твої додержать заповіту мого і заповідей моїх, яких я навчу їх, то й сини їх повік засядуть на престолі твоїм.

Бо вибрав Господь Сіон, побажав його на оселю собі.

Оце відпочинок мій повік-віки, тут оселюся, бо я побажав його.

Здобич його щедро благословлю, убогих його нагодую хлібом.

Священиків його зодягну в спасення і преподобні його радістю радуватись будуть.

Там виплекаю силу Давидову, приготував я світильник помазаникові моєму.

Ворогів його зодягну в сором, і на ньому процвіте святиня моя.

Псалом 132

От що добре, от що гарне, це – коли браття живуть разом!

Це, як миро на голові, що на бороду спливає, на бороду Арона, що спливає на край одежі його.

Це, як роса єрмонська, що сходить на гори Сіонські.
Бо там заповів Господь благословення і життя повік.

Псалом 133

Благословіте нині Господа, всі слуги Господні, що стоїте в домі Господньому, у дворах
Бога нашого.

Ночами здіймайте руки ваші до святині і благословіте Господа.

Нехай благословить Тебе Господь із Сіону, що сотворив небо та землю!

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя. Слава Тобі. Боже (3).

Мала єктенія

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву
Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові
віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Третя молитва

Священик: Господи Боже наш, пом'яни нас, грішних і непотрібних рабів твоїх, коли
призиваємо святе й поклоняємо ім'я Твоє, і не осором нас вичікуванням милости Твоєї, але даруй
нам, Господи, все, чого просимо для спасення, і сподоби нас любити й боятися Тебе з усього серця
нашого і чинити в усьому волю твою.

Бо Ти єси Бог наш, Бог, щоб милувати і спасати, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і
Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

«Господи, візвав я до Тебе»

Псалом 140

Господи, візвав я до Тебе, вислухай мене.

Приспів: Вислухай мене, Господи.

Господи, візвав я до Тебе, вислухай мене. Почуй голос моління мого, коли я взиваю до
Тебе.

Вислухай мене, Господи.

Нехай направиться молитва моя, як кадило, перед тобою, підношення рук моїх, жертва
вечірня.

Вислухай мене, Господи.

Положи, Господи, охорону устам моїм і двері огороди губам моїм.

Не наклони серця до слівес лукавства, щоб вигадувати приводи для гріхів.

З людьми, що чинять беззаконня, і не буду причисленим до вибраних їх.

Нехай покарав мене праведник милістю і обвинуватить мене, а єлей грішного нехай не
намастить голови моєї.

Бо ще й молитва моя в уподобаннях їх, пожертвовані були при камені судді їх.

Почують слова мої, бо були в силі. Як товща землі розірвалася на землі, розсіялися
кості їх перед адом.

Бо до Тебе. Господи, Господи, очі мої, на Тебе уповав я, не відійми дуті моєї.

Охорони мене від сіті» яку заставили на мене, і від соблазні тих, що чинять беззаконня.

Впадуть у сіть свою грішники, єдиний я, аж доки пройду»

Псалом 141

Голосом моїм до Господа візвав я, голосом моїм до Господа помолився.

Пролю перед ним моління моє, печаль мою перед ним сповіщу.

Коли іщезав від мене дух мій, то Ти пізнав стежки мої.
На цій путі, по якій я ходив, скрили сіть на мене.
Дивився я на право і споглядав, і не було, хто знав би мене.
Пропала втеча для мене, і нема, хто б шукав душі моєї.
Візвав я до Тебе. Господи, я сказав: Ти єси уповання моє, Ти моя часть на землі живих.
Зваж на моління моє,, бо я дуже упокорений.
Ізбав мене від гонителів моїх, бо вони скріпилися більше мене.
Тут переплітаються стихи псалма зі стихирами. служби.
Виведи із темниці душу мою, щоб сповідуватися імені Твоєму.
Мене ждуть праведники, доки нагородиш мене.

Псалом 129

Із глибини візвав я до Тебе. Господи; Господи, почуй голос мій.
Нехай будуть вуха твої уважливі до голосу моління мого.
Якщо на беззаконня зважатимеш, Господи, Господи, хто встоїться, бо у Тебе очищення є.
Імени твого ради чекав я на Тебе, Господи, чекала душа моя на слово Твоє; уповала душа моя на Господа.
Від ранньої сторожі до ночі, від ранньої сторожі нехай уповає Ізраїль на Господа.
Бо в Господа милість і багате в нього ізбавління. І той ізбавить Ізраїля від усіх беззаконь його.

Псалом 116

Хвалить Господа, всі народи, хвалить його, всі люди.
Бо утвердилася милість його на нас і істина Господня перебуває на віки.

Вхід

Молитва входу

Диякон: Господу помолімся.

Священик: Увечорі, і вранці, і опівдні благословимо, благодаримо і молимося до Тебе, Владико всіх, чоловіколюбче Господи. Направ молитву нашу, як кадило, перед тобою, (не дай нахилити сердець наших до слів або помислів лукавих, але ізбав нас від усього, що ловить душі наші, бо до Тебе, Господи, Господи, очі наші, і на Тебе ми уповали, не посором нас, Боже наш.

Бо Тобі належить усяка слава, честь, і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Диякон: Премудрість, прості.

«Світло тихе»

Люди: Світло тихе святої слави безсмертного Отця небесного, святого, блаженного, Ісусе Христе, прийшовши на захід сонця, побачивши світло вечірнє, оспівуємо Отця, і Сина, і Святого Духа – Бога. Достойн єси у всі часи оспівуваним бути голосами преподобними, Сину Божий, що даєш життя всьому світу, ради чого весь світ славить Тебе.

Диякон: Будьмо уважні.

Священик: Мир всім.

Диякон: Премудрість. Будьмо уважні.

Люди співають прокімен.

Читання книг Старого завіту

Диякон: Премудрість.

Читець: З книги Буття читання.

Диякон: Будьмо уважні.

Читець читає паремію (читання уступка зі святого Письма). Тоді співається другий прокімен.

Диякон: Повеліте.

Священик, держачи свічник і кадильницю і дивлячись на престол, чинить знак хреста і

співає:

Премудрість, прости.

Обернувшись до народу, знову чинить знак хреста і співає:

Світло Христове просвіщає всіх.

Ми робимо три доземні поклони.

Читець: З книги Притчєй читання.

Диякон: Будьмо уважні.

Читець читає паремію. Якщо на другий день є свято або полиелей, читається паремія празника або святого.

Священик: Мир Тобі.

Диякон: Премудрість.

«Нехай направиться»

Священик від передньої сторони престолу співає:

Нехай направиться молитва моя, як кадило, перед тобою, підношення рук моїх, жертва вечірня.

Люди: Нехай направиться молитва моя, як кадило, перед тобою, підношення рук моїх, жертва вечірня.

Священик, стоячи з правої сторони, співає перший вірш:

Господи, візвав я до Тебе, вислухай мене. Почуй голос моління мого, коли я взиваю до Тебе.

Люди: Нехай направиться...

Священик, стоячи ззаду престолу, співає другий вірш:

Положи, Господи, охорону устам моїм і двері огороди губам моїм.

Люди: Нехай направиться...

Священик, з лівої сторони, співає третій вірш:

Не наклони серця мого до слівес лукавства, щоб вигадувати приводи для гріхів.

Люди: Нехай направиться...

Священик, з передньої сторони престолу:

Нехай направиться молитва моя, як кадило, перед тобою.

Люди: Підношення рук моїх, жертва вечірня.

Священик кадить престол на початку і при кінці кожного вірша, який співає.

Коли священик співає: Нехай направиться..., люди моляться навколішках; коли ж співають люди, священик зі служачими у святині стають на коліна, молячись.

По закінченні робимо три доземні поклони.

Якщо є празник святого, або храмове свято припадає в посні дні, тоді диякон або священик мовить: Будьмо уважні, а читець – прокімен апостола. Тоді читається Апостол, співається Алілуя читається Євангеліє.

Єктенія усильного благання

Диякон: Промовмо всі з усієї душі і з усієї мислі нашої промовмо.

Люди: Господи, помилуй.

Господи вседержителю, Боже отців наших, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди: Господи, помилуй.

Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3).

Молитви усильного благання

Господи Боже наш, усильне це моління прийми від рабів твоїх і помилуй нас по множеству милости Твоєї, і щедроти твої зішли на нас і на всіх людей твоїх, що очікують від Тебе багатой милости.

Ще молимося за святішого вселенського архиєрея (ім'я), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (ім'я), і за преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (ім'я), боголюбивого єпископа нашого Кир (ім'я), [у монастирях: за всесесніших отців наших, архимандрита (ім'я), протоігумена (ім'я), ігумена (ім'я)], за тих, що служать і послужили у святім храмі цім (у святій обителі цій), і за отців наших духовних, і всю во Христі братію нашу.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3).

Ще молимося за Богом бережений народ наш, за правління і за все військо.

Ще молимося за предстоячих людей, що очікують від Тебе великої й багатой милости, за тих, що творять нам милостину, і за всіх православних християн.

Священик: Бо милостивий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Вірні, ще і ще...).

Єктенія за оглашених

Помоліться, оглашенні, Господеві.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

Вірні, за оглашених помолімся, щоб Господь помилував їх.

Огласив їх словом істини. Відкрив їм євангеліє правди.

Приєднав їх до святої своєї соборної й апостольської Церкви.

Спаси, помилуй, заступи й охорони їх, Боже, Твоєю благодаттю.

Оглашенні, голови ваші Господеві приклоніть.

Люди: Тобі, Господи.

Молитва за оглашених

Священик: Боже, Боже наш, создателю і створителю всього; що хочеш, щоб усі спаслися і прийшли до розуміння істини. Споглянь на твоїх рабів оглашених і ізбав їх від давньої омани і підступу супротивного; і призови їх до вічного життя, просвіщаючи їх душі і тіла, і приєднуючи їх до словесного твого стада, яке ім'ям твоїм святим називається.

Щоб і вони з нами славили пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: Всі оглашенні, вийдіть; оглашенні, вийдіть; всі оглашенні, вийдіть, щоб ніхто з оглашених не залишився, тільки вірні, ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Це кажеться тільки до середи четвертого тижня посту; від того дня, коли священик виголосить: Щоб і вони з нами славили..., диякон мовить і ці прошення:

Єктенія за тих, що готуються до хрещення

Всі оглашенні, вийдіть; оглашенні, вийдіть; всі, що до просвіщення, приступіть: помоліться ви, що до просвіщення,.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

Вірні, за братів, що до святого просвіщення готуються, і спасення їх, Господу помолімся.

Щоб Господь Бог наш утвердив їх і укріпив.

Просвітив їх просвіщенням розуму і благочестя.

Сподобив їх у належну пору купелі зновубуття, відпущення гріхів і одежі нетління.

Новородив їх водою і духом.

Дарував їм звершення віри.

Приєднав їх до святого свого і вибраного стада.

Спаси, помилуй, заступи і охорони їх, Боже, Твоєю благодаттю.

Ви, що до просвіщення, голови ваші Господеві приклоніть.

Люди: Тобі, Господи.

Молитва за тих, що готуються до святого просвіщення

Священик: Яви, Владико, лице Твоє на тих, що готуються до святого просвіщення і прагнуть стрясти гріховну скверну, озори їх помисел, упевни їх у вірі, утверди в надії, соверши в любові, вчини чесними членами Христа твого, що дав себе як ізбавління за душі наші.

Бо Ти еси просвіщення наше, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: Всі, що до просвіщення, вийдіть; ви, що до просвіщення, вийдіть; всі оглашенні, вийдіть, щоб ніхто з оглашених не залишився, тільки вірні, ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: **Господи, помилуй.**

(Якщо скорочується Літургію, перейди до Премудрість. За даром...).

Перша молитва за вірних

Боже великий і хвальний, що животворящою смертю Христа твого переставив нас від тління в нетління, Ти визволь усі наші почуття від пристрасного умиртвіння, поставивши їм за доброго провідника внутрішню розсудливість; і око, отже, нехай не пристане ні на який погляд лукавий, а слух нехай буде замкнений для пустих слів, язик же нехай очиститься від слів непристойних; очисти же наші губи, що хвалять Тебе, Господи; учини, щоб руки наші здержувалися від злих учинків, а діяли тільки те, що добровгодне Тобі, утверджуючи всі наші члени і мислі благодаттю Твоєю.

Диякон: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: **Господи, помилуй.**

Диякон: Премудрість.

Священик: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: **Господи, помилуй.**

Друга молитва за вірних

Владико святий, преблагий, молимо Тебе, багатого в милості, милостивий будь нам, грішним; і сотвори нас достойними прийняти єдинородного твого Сина і Бога нашого, царя слави. Ось бо пречисте його тіло і животворяща кров, що в цей час входять у невидимому супроводі множества воїнства небесного, мають предложитися на цій тайній трапезі, а їх причастя неосудно нам даруй, щоб ми, осяяні ними мисленним оком, стали синами світла і дня.

Диякон: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: **Господи, помилуй.**

Диякон: Премудрість.

Священик: За даром Христа твого, що з ним благословен еси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

«Нині сили»

Нині сили небесні з нами невидимо служать: ось бо входить цар слави, ось жертва тайна совершена супроводиться у славі. З вірою і любов'ю приступім, щоб нам причасниками життя вічного бути. Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя.

Диякон кадить, а відтак разом зі священиком мовлять: Нині сили небесні... *тричі.*

Тоді творять вхід із передшеосвяченими дарами, не мовлячи нічого.

По вході робимо три доземні поклони.

Прохальна єктенія

Диякон: Сповнім вечірню молитву нашу Господеві.

Люди, на кожне прошення: **Господи, помилуй.**

За предложені і передшеосвячені чесні дари Господу помолімся.

Щоб чоловіколюбець Бог наш, прийнявши їх у святий, і пренебесний, і мисленний свій жертвник, як приємний запах духовний, зіслав нам божественну благодать і дар Святого Духа, помолімся. Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Молитва по поставленні святих таїн

Священик: Боже невимовних і невидимих таїн, у Тебе є сховані скарби премудрости й розуму; Ти відкрив нам служіння цій служби і з-за багатого твого чоловіколюбія поставив нас, грішних, приносити Тобі дари й жертви за наші гріхи і людські невідання. Ти сам, невидимий

царю, що твориш діла великі й недослідні, славні й надзвичайні, яким немає числа, споглянь на нас, недостойних рабів твоїх, що стоять перед цим святим жертovníком, як перед херувимським твоїм престолом, на якому єдинородний твій Син і Бог наш спочиває під страшними таїнствами, що лежать перед нами.

Визволивши і нас, і вірних людей твоїх від усякої нечистоти, освяти душі і тіла всіх нас освяченням невід'ємним, щоб ми з чистим сумлінням, з незасоромленим лицем, з просвіченим серцем причащаючися цих божественних святощів і оживотворювані ними, з'єдналися з самим Христом твоїм, істинним Богом нашим, що сказав: Хто їсть моє тіло і хто п'є мою кров, у мені перебуває і я в ньому; щоб ми, як поселиться і житиме в нас Слово Твоє, Господи, стали храмом пресвятого й поклоняємого твого Духа, визволені від усякого диявольського підступу, що докопується ділом, або словом, або помислом, і одержали обіцяні нам блага, з усіма святими твоїми, що від віку Тобі благо-угодні були.

Диякон: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: **Господи, помилуй.**

Вечора всього звершеного, святого, мирного й безгрішного у Господа просім.

Люди, на кожне прошеннє: **Подай, Господи.**

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тілес наших у Господа просім.

Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго й пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшнім судищі Христовім просім.

Єдність віри і причастя Святого Духа випросивши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: **Тобі, Господи.**

«Отче наш»

Священик: І сподоби нас, Владико, зі сміливістю, неосудно сміти призивати Тебе, небесного Бога Отця, і мовити.

Люди: **Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.**

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Священик: Мир всім.

Люди: **І духові Твоєму.**

Диякон: Голови ваші Господові приклоніть.

Люди: **Тобі, Господи.**

Священик: Боже, єдиний благий і милосердний, що живеш на висотах і споглядаєш на смиренних, споглянь милосердним оком на всіх людей твоїх, і захорони їх, і сподоби всіх нас неосудно причаститися цих твоїх животворящих таїн, бо перед тобою ми схилили свої голови, очікуючи від Тебе багатой милости.

Благодаттю, і щедротами, і чоловіколюбієм єдинородного Сина твого, що з ним благословен єси, з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Священик: Зглянься, Господи Ісусе Христе, Бб-же наш, від святого жилища твого і від престолу слави царства твого і прийди, щоб освятити нас, Ти, що вгорі з Отцем сидиш і тут з нами невидимо перебуваєш, і сподоби нас могутньою Твоєю рукою подіти нам пречисте Твоє тіло і чесну кров, а через нас усім людям.

Священик і диякон поклоняються тричі, мовлячи:

Боже, милостивий будь мені, грішному.

Причастя

Диякон: Будьмо уважні,

Священик: Передшеосвячене святеє святим.

Люди: Єдин свят, єдин Господь, Ісус Христос, на славу Бога Отця. Амінь.

Причасний: Споживіте і збагніте, що благий Господь. Алилуя, алилуя, алилуя.
(Якщо читалося Апостол і Євангеліє празника або святого, співається і його причасний).

Молитва приготування до святого причастя

Вірую, Господи, і ісповідую, що Ти єси воістину Христос, Син Бога живого, що прийшов у світ грішників спасти, з яких перший (перша) я.

Вечері Твоїї тайної днесь. Сину Божий, мене причасника (причасницю) прийми, бо ворогам твоїм тайни не повім і поцілунку не дам Тобі, як Юда, але, як розбійник, сповідаюся Тобі:

Пом'яни мене, Господи, коли прийдеш, у царстві твоїм.

Пом'яни мене. Владико, коли прийдеш, у царстві твоїм.

Пом'яни мене. Святий, коли прийдеш, у царстві твоїм.

Нехай не на суд і не в осудження буде мені причастя святих твоїх таїн, Господи, а на зцілення душі і тіла.

Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній).

Боже, очисти мої гріхи і помилуй мене.

Без числа нагрішив (нагрішила) я, Господи, прости мені.

Диякон: Роздоби, владико, святий хліб.

Священик роздроблює його на чотири часті, мовлячи: Роздроблюється і розділюється агнець Божий, роздроблюваний і нероздільний, що його завжди їдять і ніколи не з'їдають, але причасників він освячує. / *вкладає частицю в чашу, нічого не кажучи; диякон вливає теплоту до чаші, не мовлячи нічого.*

Священик: Дияконе, приступи.

Диякон: Ото приходжу до безсмертного царя і Бога нашого. Подай мені, владико, чесне і святе тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа.

Священик, давши йому частицю святих таїн, мовить: (Ім'я), священнодияконові, подається чесне, і святе, і пречисте тіло Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів його і на життя вічне.

Диякон: Вірую, Господи...

Священик: Чесне і пресвяте тіло Господа, і Боги, і Спаса нашого Ісуса Христа подається мені, (ім'я), священникові, на відпущення гріхів моїх і на життя вічне. Амінь.

Вірую, Господи...

Диякон, узявши чашу і обернувшись до людей, мовить: Приступіте.

Люди: Благословлю Господа на всякий час. Алилуя.

Причастя вірних відбувається, як на Літургії Івана Золотоустого.

Священик, причащаючи, мовить: Чесного, і пресвятого, і пречистого тіла Господа, і Бога, і Спаса нашого Ісуса Христа причащається раб Божий (раба Божа) (ім'я), на відпущення гріхів своїх і на життя вічне. Амінь.

Після обкадження дарів священик, узявши чашу і обернувшись до людей, мовить:

Благословен Бог, що просвічує й освячує нас.

Завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

І відносить святе до проскомидійника.

Люди: Амінь. Благодаримо Тебе, Христе Боже наш, що сподобив єси нас бути причасниками твого пречистого тіла і Твоїї чесної крові, пролитої за весь світ, на відпущення гріхів – таїнства твого промислу. Алилуя, алилуя, алилуя.

Благодарна ектенія

Диякон: Прості, прийнявши божественних, святих, пречистих, безсмертних, небесних і животворящих, страшних Христових таїн, достойно благодарім Господа.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Вечір весь звершений, святий, мирний і безгрішний випросивши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі Господи.

Молитва благодарення

Священик: Благодаримо Тебе, Спасе всіх Бога, за всі блага, які Ти подав нам, і за причастя святого тіла і крові Христа твого, і молимося до Тебе, Владико чоловіколюбче: Захорони нас під покровом крил твоїх, і дай нам аж до останнього нашого віддиху достойно причащатися твоїх святощів, на просвічення душі і тіла, у насліддя небесного царства.

Бо Ти еси освячення наше і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Священик: В мирі вийдім.

Люди: В імені Господнім.

Диякон: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заамвонна молитва

Священик: Владико вседержителю, Ти всю твар премудрістю створив і невимовним твоїм промислом і великою благістю ввів нас у ці священні дні на очищення душ і тілес, на здержання пристрастей, для надії воскресення.

Ти в сорока днів вручив скрижалі, богом писані письмена, угодникові Твоєму Мойсеєві.

Подай і нам, благий, добрим подвигом подвизатися, час посту завершити, віру неподільну зберегти, голови невидимих зміїв сокрушити, і переможцями гріха явитись, і неосудне досягнути поклонитися святому воскресенню.

Бо благословилося і прославилося пречесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь. Будь ім'я Господнє благословенне від нині і до віку (3)

Священик роздає людям антидор.

Псалом 33

Благословлю Господа на всякий час, завжди хвала його в устах моїх.

У Господі похвалиться душа моя, нехай почують лагідні і возвеселяться.

Возвеличте Господа зо мною, і вознесімо ім'я його вкупі.

Я шукав Господа, і він вислухав мене, і від усіх скорбот моїх ізбавив мене.

Приступіть до нього і просвітяться, і лица ваші не постигаються.

Оцей убогий візвав, і Господь вислухав його, і від усіх скорбот його спас його.

Ополчиться ангел Господень навкруг тих, що бояться його, і ізбавить їх.

Вкусіте і видіте, що благий Господь; блажен муж, що уповає на нього.

Бійтеся Господа, всі святії його, бо нема недостатку в тих, що бояться його.

Багаті збідніли і зголодніли, а тим, що шукають Господа, не забракне ніякого добра.

Прийдіте, чада, послухайте мене, страху Господнього навчу вас.

Хто є той чоловік, що, люблячи життя, бажає видіти дні благі?

Стримай язик твій від зла і губи твої, щоб не говорити лести.

Відхилися від зла і твори добро, шукай миру і біжи за ним.

Очі Господні на праведних, а уши його на молитву їх.

Лице ж. Господнє проти тих, що творять зло, щоб викоренити з землі пам'ять їх.

Візвали праведні і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх ізбавив їх.

Близький Господь до сокрушених серцем, і смиренних духом спасе.

Багато скорбот у праведних, і від усіх них ізбавить їх Господь.

Охороняє Господь усі кості їх, ні одна з них не сокрушиться.

Смерть грішників люта, і ті, що ненавидять праведного, згрішать.

Ізбавить Господь душі рабів своїх, і не згрішать усі, що уповають на нього.

Молитва на споживання святих дарів

Господи Боже наш, що ввів нас у ці священні дні і зробив нас причасниками страшних твоїх таїн, приєднай нас до твого словесного стада і вчини нас наслідниками твого царства, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Відпуст

Благословення Господнє на вас, того благодаттю і чоловіколюб'єм, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Диякон: Премудрість.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.
Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері (*і інше за днем*), во святих отця нашого Григорія Двоєслова, папи Римського, (*і інше за святими, якого є храм і якого є день*), і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

Відпуст у страсний тиждень:

Господь, що гряде на вольную страсть спасення нашого ради, Христос істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, во святих отця нашого Григорія Двоєслова, папи Римського, святих праведних богоотців Йоакима й Анни, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

ЧИН ПАНАХИДИ

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Тропарі

З духами праведних померлих * душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх), Спасе, упокой, і збережи їй (їх) у блаженній житні * у Тебе, Чоловіколюбче.

У твоїм місці спочинку, Господи, * де всі святі твої спочивають, * упокой і душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх), * бо Ти єдиний Чоловіколюбець.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Ти єси Бог, що до аду зійшов * і з уз розрішив закованих, * сам і душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх) упокой.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Єдина чиста і непорочна Діво, * що Бога без сімени породила, * моли, щоб спаслася душа його (її; спаслися душі їх).

Єктенія за померлих

Диякон: Помилуй нас, Боже, по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3)

Ще молимося за упокій душі усопшого раба Божого (душі усопшої раби Божої; душ усопших рабів Божих) *ім'я*, і щоб проститися йому (їй, їм) всякому прогрішенню, вольному і невольному.

Щоб Господь Бог оселив душу його (її; душі їх), де праведні спочивають.

Милости божої, царства небесного і відпущення гріхів його (її, їх) у Христа, безсмертного царя і Бога нашого, просім.

Люди: Подай, Господи.

Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже духів і всякої плоті, Ти смерть подолав, і диявола знищив, і життя світові Твоєму дарував. Сам, Господи, упокой душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душ усопших рабів твоїх) *ім'я* у місці світлому, у місці квітучому, у місці спокійному, звідки втекла болізь, печаль і зітхання. Всяке прогрішення, вчинене ним (нию, ними) словом, або ділом, або помислом, як благий і чоловіколюбець Бог прости, бо немає чоловіка, що жив би, а не згрішив; Ти бо один без гріха, правда твоя – правда вовіки, і слово Твоє – істина.

Бо Ти еси воскресення, і життя, і упокій усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, усопших рабів твоїх) *ім'я*, Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо з безначальним твоїм Отцем і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суцю Богородицю, Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, що живими і мертвими володіє, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, душу раба свого *ім'я*, що переставився від нас (раби своєї *ім'я*, що переставилася від нас; душі рабів своїх *ім'я*, що переставилися від нас), в оселях праведних оселить, на лоні Авраама упокоїть, і до праведних причислить, і нас помилує і спасе, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

У блаженнім успенні вічний упокій подай, Господи, приснопам'ятному рабові Твоєму (приснопам'ятній рабі твоїй, приснопам'ятним рабам твоїм) *ім'я*, і сотвори йому (їй, їм) вічну пам'ять.

Люди: Вічна пам'ять (3)

ЧИН ПОХОРОНУ

Св. Амвросій Медіолянський сказав про померлого друга: «Я його люблю, і тому супроводжаю його сльозами та молитвами в землю живих (див. Пс. 124,9}. І не покину його аж поки не запроваджу його туди, куди його заслуги взивають його – до святої гори божої (див. Пс. 2,6), де є вічне життя».

Громада збирається біля домовини покійника, щоб дати йому найважливіше — молитви на дорогу до «святої гори божої». Це «свята і благочестива думка»: приносити «жертву переблагання за мертвих, щоб вони звільнилися від гріха», як читаємо у Старому завіті (2 Мак. 12,45-46).

Наші похоронні служби нагадують думки молитов з триденного чужання при плащаниці перед Великоднем. Парастас, зокрема священничий, децю подібний до Єрусалимської утрени у Велику суботу. А похоронна Служба Божа дає вірним нагоду з'єднатися з воскреслим Господом, прощаючи свого брата/сестру на вічність.

Наша традиція старається в такий спосіб ототожнювати наш перехід від смерти в життя із переходом («пасхою») Христа. Коли ми в Христі, кожна хвилина нашого життя, а зокрема найважливіший момент – хвилина смерти, – відбуваються з постійною пам'яттю про життя і смерть «досконалого взірця» людського життя, Ісуса Христа. Його бажання віддатися вповні волі Отця є спасеним прикладом, що пригадує нам про щоденну потребу жити і вмирати для Господа, бо «чи ми живемо, чи вмираємо, ми – Господні» (Рм.14, 8)

Наш чин похорону включає різні форми духовної потіхи, наприклад, Псалом 90, різні вірші Псалма 118, уривки з листів св. Павла. Він рівночасно має за ціль збудити свідомість «у тих, що не мають надії» про справжню мету людського життя.

Похоронні стихирі і пісні виявляють глибоке розуміння людської психіки, Кожна опечалена людина потребує висловити свій біль, жаль і любов. Інакше, ці придушені почування довго залишаються в душі і пригноблюють її. Тому Церква каже нам співати «Плачу і ридаю, коли роздумую про смерть...», або: «Яка розлука, о, браття, яке ридання в теперішню хвилину!» Однак, людина в Христі остаточно пізнає потіху живого Христа, і тому «з нагробним риданням співає пісню: Аلیلія, аلیلія, аلیلія».

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Прийдіте, поклонімся цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся Христові, цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся і припадім до самого Господа Ісуса Христа – царя і Бога нашого.

Псалом 90

Хто живе в помочі Всевишнього, під крівлею Бога небесного поселиться.

Скаже Господові: Заступник мій еси і прибіжище моє – Бог мій. І надіюся на нього.

Бо він вирятуює Тебе від сіті ловця і від слова тривожного.

Плечима своїми Тебе закрисє і під крилами його будеш надіятися.

Як зброя, оточить Тебе істина його, не злякаєшся страху нічного.

Ні стріли, що літає удень, ні мари, що в п'ятмі блукає, ані напасті і біса полуденного.

Впаде побіч Тебе тисяча, і десять тисяч – праворуч Тебе; до Тебе ж не приблизиться.

Однак, Ти очима споглянеш і відплату грішників побачиш.

Бо Ти, Господи, уповання моє. Всевишнього поклав Ти, як прибіжище Твоє.

Не прийде до Тебе зло і рана не доторкнеться тіла твого.

Бо ангелам своїм заповідь про Тебе, щоб хоронили Тебе на всіх путях твоїх.

На руках візьмуть Тебе, щоб Ти часом не спіткнув об камінь ногу твою.

На гаспида і василіска наступиш, і потопчеш льва і змія. . Бо на мене він уповав, і вирятую його; покрию його, бо пізнав ім'я моє.

Візве до мене, і почую його; з ним я у скорої, і визволю його, і прославлю його.

Довгим віком обдарую його і явлю йому спасення мов.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Аلیلія, аلیلія, аلیلія, слава Тобі. Боже (3).

Мирна екстенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

За раба Божого (рабу Божу, рабів Божих) (*ім'я*) і за блаженний упокій його (її, їх) Господу помолімся.

Щоб простилося йому (їй, їм) всяке прогрішення, вольне і невольне, Господу помолімся.

Щоб він був прилічений (вона була прилічена, вони були прилічені) до Авраама, Ісаака і Якова, Господу помолімся.

Щоб оселити душу його (її; душі їх) у країні живих, у місці світлому, де всі святі і праведні спочивають, Господу помолімся.

Щоб неосудно стати йому (їй, їм) на страшному судищі Христовому, Господу помолімся.

Щоб він унаслідував (вона унаслідувала, вони унаслідували) безсмертне на небесах царство, Господу помолімся.

Щоб він став спільником (вона стала спільницею, вони стали спільниками) безперестанної радості від віку святих, Господу помолімся. Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Ти єси воскресення, і життя, і у упокій усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, усопших рабів твоїх) (*ім'я*), Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним твоїм Отцем і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Алилуя, глас 8

Стих 1: Блаженні, що їх вибрав і прийняв Ти, Господи.

Стих 2: І пам'ять їх з роду в рід.

Тропар, глас 8

Глибиною мудрости чоловіколюбно все управляєш, * і корисне всім подаєш, єдиний Творче; * упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, усопших рабів твоїх), * бо на Тебе уповання поклав (поклала, поклали), * Творця, і будівника, і Бога нашого.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Тебе і стіну, і пристанище маємо, * і молитвеницю благосприятливу до Бога, * якого Ти родила єси, Богородице безневісна, * вірних спасення.

Непорочні, статія 1

Блаженні непорочні в путі, що ходять у законі Господнім.

Приспів: Благословен єси, Господи, навчи мене уставів твоїх.

Або: Пом'яни, Господи, душу раба твого (душу раби Твоєї, душі рабів твоїх).

Блаженні, що зберігають свідчення його, всім серцем шукають його. **Приспів.**

Добрий для: мене закон уст твоїх, більш, як тисячі золота і срібла. **Приспів.**

Руки твої створили мене і збудували мене. **Приспів.**

Бо якщо б закон твій не був моїм поученням, тоді загинув би я у смиренні моїм. Повік не забуду уставів твоїх, бо в них оживив Ти мене (3)

Єктенія за померлих

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй.

Ще молимося за упокій душі усопшого раба божого (усопшої раби Божої; душ усопших рабів Божих) (*ім'я*), і щоб проститися йому (їй, їм) всякому прогрішенню, вольному і невольному.

Щоб Господь Бог оселив душу його (її; душі їх) де праведні спочивають.

Милости Божої, царства небесного і відпущення гріхів його (її, їх) у Христа, безсмертного царя і Бога нашого, просім.

Люди: Подай, Господи.

Диякон: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже духів і всякої плоті, Ти смерть подолів, і диявола знищив, і життя світові Твоєму дарував. Сам, Господи, упокой душу усопшого раба твого (усопшої раби твоєї; душ усопших рабів твоїх) (*ім'я*) у місці світлому, у місці квітучому, у місці спокійному, звідки втекла болізь, печаль і зітхання; всяке прогрішення, вчинене ним (нею, ними) словом, або ділом, або

помислом, як благий і чоловіколюбець Бог прости, бо немає чоловіка, що жив би, а не згрішив; Ти бо один без гріха, правда твоя – правда во віки, і слово Твоє – істина.

Бо Ти єси воскресення, і життя, і упокій усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, усопших рабів твоїх) *[ім'я]*, Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Непорочні, статія 2

Твій я – спаси мене.

Приспів: Спасе, спаси душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх).

Світильник для ніг моїх закон твій і світло для стежок моїх.

Приспів: Упокой, Господи, душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх),

Я відкрив уста мої і дихнув, бо заповідей твоїх прагнув. *Приспів.*

Споглянь на мене і помилуй мене, за правом тих, що люблять ім'я Твоє. *Приспів.*

Нехай наблизиться моління моє перед Тебе, Господи, за словом твоїм врозуми мене.

Приспів.

Жива буде душа моя і возхвалить Тебе, і присуди твої допоможуть мені. Я заблудив, як овеча погине, шукай раба твого, бо я заповідей твоїх не забув (3)

Тропарі за упокій, глас 5

Приспів: Благословен єси, Господи, навчи мене уставів твоїх.

Святих лик знайшов джерело життя і райські двері; * нехай знайду і ,я путь покаянням, * я – погине овеча, * поклич мене, Спасе, і спаси мене.

Приспів.

Давно вже з небуття створив Ти мене * і образом твоїм божественним вшанував, * за порушення заповіді * знову мене повернув у землю, з якої я був узятий, * та до подоби Твоєї возведи, * щоб я прийняв образ давньої краси.

Приспів.

Я образ несказанної Твоєї слави, * хоч і ношу язви гріховні. * Ущедри Твоє створіння, Владико, * і очисти твоїм милосердям, * і бажану батьківщину подай мені, * і вчини мене знову жителем раю.

Приспів.

Всі ви, що ходили шляхом вузьким і скорботним, * і, хрест як ярмо в житті взявши, за мною послідували у вірі, * прийдіть, насолодіться почестями й вінцями небесними, * що їх я вам приготував.

Приспів.

Агнця божого ви проповідували * і були заколені, немов агнці, * і до життя, що не старіє, а вічно існує, * переставилися ви, святі; * його усильно моліть, мученики, * щоб відпущення довгів дарував.

Приспів.

Упокой, Боже, раба твого (рабу твою, рабів твоїх) * і вчини його (її, їх) у раю, * де лики святих, Господи, * і праведники сяють, як світила; * усопшого раба твого (усопшу рабу твою, усопших рабів твоїх) упокой, * не зважаючи на всі його (її, їх) прогрішення.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Трисяйність єдиного божества благо-чесно оспівуємо, кличучи: * Свят єси, Отче безначальний, собезначальний Сину і божественний Духу, * просвіти нас, що вірою Тобі служимо, * і з вічного вогню визволи.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Радуйся, Чистая, * що Бога плоттю породила на спасення всіх; * через Тебе людський рід знайшов спасення; * щоб і ми через Тебе знайшли рай, * Богородице чистая, * благословенная.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже (3)

Єктенія за померлих.

Тропарі, глас 5

Упокой, Спасе наш, із праведними раба твого (рабу твою, рабів твоїх) * і осели його (її, їх) у

дворах твоїх, як написано. * Не зважай, як благий, на прогрішення його (її, їх), вольні і невольні, * і всі свідомі і несвідомі, Чоловіколюбче.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Від Діви засяяв Ти світові, Христе Боже, * і синів світла нею показав, помилуй нас.

Псалом 50

Помилуй мене. Боже, по великій милості твоїй, і по множеству щедрот твоїх очисти беззаконня моє.

Найпаче обмий мене з беззаконня мого і від гріха мого очисти мене.

Бо беззаконня моє я знаю і гріх мій є завжди передо мною.

Проти тебе: єдиного я згрішив і перед тобою зло вчинив, то і правий Ти в словах твоїх і переможеш, коли будеш судити.

Це бо в беззаконнях я зачатий і в гріхах родила мене мати моя.

Це бо істину полюбив єси, невідоме й таємне мудрости своєї явив Ти мені.

Окропи мене іссопом, і очищуся, обмий мене, і стану біліший від снігу.

Дай мені почути радість і веселість, зрадіють кості сокрушені.

Відверни лице Твоє від гріхів моїх і всі беззаконня мої очисти.

Серце чисте утвори в мені. Боже, і духа правого обнови в нутрі моєму.

Не відкинь мене від лица твого і Духа твого Святого не відійми від мене.

Верни мені радість спасення твого і духом владичнім утверди мене.

Вкажу беззаконним дороги твої і нечестиві до Тебе навернуться.

Ізбав мене від вини крові, Боже, Боже спасення мого, і язик мій радісно прославить справедливість твою.

Господи, губи мої відкрий, і уста мої сповістять хвалу твою.

Бо, якби Ти жертви захотів, дав би я, та всепалення не миле Тобі.

Жертва Богові – дух сокрушений, серцем сокрушеним і смиренним Бог не погордить.

Ущаслив, Господи, благоволінням твоїм Сіон і нехай здвигнуться стіни єрусалимські.

Тоді уподобаєш собі жертву правди, приношення і всепалення, тоді положать на вівтар твій тельців.

Канон

Глас 6, пісня 1

Ірмос: Як по суші пройшов Ізраїль, по безодні стопами, бачачи, як гонитель фараон потопляється, взивав: Пісню перемоги Богом співаймо.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів.

В небесних палатах непохитні мученики завжди молять Тебе, Христе: * того вірного (ту вірну, тих вірних), що його (її, їх) Ти переставив від землі, * вічних благ отримати сподоби.

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душі усопших рабів твоїх).

Упорядкувавши все живе разом, між ним і мене, чоловіка смирення, * і водночас і величі, сотворив єси; * тому й душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх) Спасе, упокой.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Раю жителем і господарем на початку Ти мене вчинив, * а коли я твою заповідь переступив, Ти вигнав мене. * Тому й душу раби твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх), Спасе, упокой.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Той, що з ребра колись сотворив був, нашу праматір, * з утроби Твоєї пречистої плоттю зодягається, * якою силою смерти, Чистая, розрушив.

Пісня 3

Ірмос: Нема святого, як Ти, Господи Боже мій, що возніс ріг вірних твоїх, благий, і утвердив нас на камені ісповідання твого.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів.

Законно пострадали твої мученики, життєдавче, * і, вінцем перемоги прикрашені, ревно подають вічне ізбавління * вірному, що переставився (вірній, що переставилася; вірним, що переставилися).

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душі усопших рабів твоїх).

Повчивши спершу многими чудами і знаками мене, заблудного (заблудну; нас, заблудних), * наслідку самого себе умалив еси, як співстрадник, * і, пошукавши, знайшов і спас еси.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Того (ту, тих), що від нестійкої тліні минулого прийшов (прийшла, прийшли) до Тебе, * сподоби, благий, жити радісно в оселях вічних, * оправдавши його (її, їх) вірою і благодаттю.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Нема непорочної, як Ти, пречиста Богомати, * бо Ти єдина від віку зачала в утробі Бога істинного, * що розрушив смерті силу.

Єктенія за померлих.

Сідальний, глас 6

Воістину все суєта, * а життя тінь і сон, * бо даремне турбується всякий, земнородний, * як каже писання: * Коли і світ здобудемо, тоді й у гріб вселимося, * де вкупі царі і нищі. * Тому, Христе Боже, спочилого раба твого (спочилу рабу твою, спочилих рабів твоїх) упокой, * як чоловіколюбець.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Всесвята Богородице, * в часі життя мого не остав мене, * людському заступництву не довір мене, * але сама заступи і помилуй мене.

Пісня 4

Ірмос: Христос моя сила – Бог і Господь; чесна церква богопристойно співає, взиваючи; від помислу чистого у Господі празнуючи.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів.

Виявляючи, Владико, найвище пізнання премудрости * і в дарах найдосконалішу доброту, * Ти лики мучеників до ангелів приєднав.

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душі усопших рабів твоїх).

Несказанної слави Твоєї * сподоби, Христе, того (ту, тих), що до Тебе переставився (переставилася, переставилися), * де є житло тих, які веселяться, і Голос чистої радости.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Прийми, Многомилостивий, того (ту, тих), що божественну владу твою славить (славлять), * якого (яку, яких) Ти від землі прийняв і дитиною (дітьми) світла вчинив, * очищуючи імлу гріховну.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Вмістилищем пречистим, храмом пренепорочним, * ковчегом всесвятим, дівственним місцем святости * Тебе красу Якова, вибрав Владика.

Пісня 5

Ірмос: Божим світлом твоїм, благий, озори, молюся, душі тих, що зарання в любові звертаються до Тебе, щоб пізнати Тебе, Слове Божий, істинного Бога, що викликає з темряви гріховної.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів.

Як усіх плодів жертва священна і як початок людського ества, мученики, * принісши себе прославленому Богові, * завжди вимолюють нам спасення.

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душі усопших рабів твоїх).

Небесного перебування, роздавання дарувань сподоби, Господи, * недавно спочилого

вірного раба твого (спочилу вірну рабу твою, спочилих вірних рабів твоїх), * подаючи ізбавління від гріхів.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Ти єдиний єством животворець, * Ти благи ти воістину недослідна безодня доброти, * спочилого (спочилу, спочилих;) царства Твого сподоби, щедрий, єдиний безсмертний.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: З Тебе, Владичице, для світу народжений, * кріпостю, і піснею, і спасенням став для погіблених, * визволяючи від адових врат тих, що з вірою Тебе ублажають.

Пісня 6

Ірмос: Житейське море, схвильоване бурею напастей, бачачи, і до тихого пристановища Твого прибігши, кличу до Тебе: Возведи від тління життя моє, Многомиловитий.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів.

На хресті пригвожденний, зібрав Ти до себе лики мучеників, * що наслідують страсті твої, благий. * Тому молимося Тобі: До Тебе переставленого (переставлену, переставлених) нині упокой.

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душі усопших рабів твоїх).

Коли в несказанній славі твоїй прийдеш на облаках страшно судити весь світ, * благоїзволь, Ізбавителю, вірному рабові Твоєму (вірній рабі твоїй, вірним рабам твоїм), що його (її, їх) від землі прийняв еси, * світло зустрінути Тебе.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Ти джерело життя, Владико, божественною мужністю виводиш * закованого раба твого (заковану рабу твою, закованих рабів твоїх), що до Тебе з вірою відійшов (відійшла, відійшли), * і в райських радіощах всели.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: У землю ми повернулися, заповідь божу переступивши божественну, * а через Тебе, Діво, на небо із землі ми вознеслися * і тлінь смертну отрясли.

Єктенія за померлих.

Кондак, глас 8

Зі святими упокой, Христе, * душу раба твого (душу раби Твоєї, душі рабів твоїх), * де немає болізни, ні печалі, * ні зітхання, * але життя безконечне.

Ікос

Сам один еси безсмертний, що сотворив і збудував чоловіка, а ми, земні, з землі утворені і в ту ж землю підемо, бо так звелів Ти, що утворив мене і сказав мені, що – земля еси, і в землю відійдеш, куди всі ми люди підемо, з надгробним риданням співаючи пісню: Аلیلуя.

Пісня 7

Ірмос: Росодайною ото вчинив ангел піч для преподобних отроків, а веління боже, що халдеїв опалало, приневолити мучителя кликати: Благословен еси, Боже отців наших.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів.

Ізбавлені Твоєю кров'ю від першого переступу мученики * і, своєю кров'ю окропившись, прообразують явно Твоє заковання: * Благословен еси, Боже отців наших.

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, душі усопших рабів твоїх).

Прелюту смерть умертвив еси, Слове живоначальний, * то прийми нині у вірі спочилого (спочилу, спочилих), що славить (славлять), виголошуючи, Христе: * Благословен еси, Боже отців наших.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Вдунувши душу в мене, чоловіка, пб-дихом божественним, богоначальний Владико, * спочилого (спочилу, спочилих) царства твого сподоби, щоб співав (співала, співали) Тобі, Спасе: * Благословен еси, Боже отців наших.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Вище всякого творіння, Пренепорочна, стала еси, зачавши Бога, * що врата смерті сокрушив і засуви їх розбив. * Тому Тебе, Чиста, ми, вірні, в піснях славимо як Богоматір.

Пісня 8

Ірмос: Із полум'я преподобним Ти росу виточив і жертву праведного водою спалив, бо все твориш, Христе, як тільки захочеш. Тебе превозносимо на всі віки.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх. Бог Ізраїлів.

Кріпко подвиги показавши, мученики Христові, страсотерпці, * ви прикрасилися вінцем перемоги, взиваючи: * Тебе превозносимо, Христе, на віки.

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, душі усопших рабів твоїх).

Вірних, що священно життя оставили і до Тебе, Владики, прийшли, * прийми і лагідно упокой як милосердний * – тих, що Тебе превозносять на всі віки.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Благоїзволь, Спасе, нині в землі лагідних оселитися всім, що передше спочили, * оправдавши вірою в Тебе і благодаттю * тих, що Тебе превозносять на всі віки.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Всі Тебе ублажаємо, Всеблаженна, що родила Слово воістину суще блаженне, * що ради нас плоттю стало. * Його превозносимо на всі віки.

Пісня 9

Ірмос: Бога людям неможливо видіти, на нього й чини ангельські не, сміють дивитись, а через Тебе, Всечиста, з'явилося людям Слово воплочене. Його величаючи з небесним воїнством, Тебе ублажаємо.

Приспів: Дивний Бог у святих своїх. Бог Ізраїлів.

Надія скріпила лики мучеників і окрипила полум'яну любов до Тебе, * і цим воістину назнаменувала непорушний упокій будучого, * якого, Блаже, переставленого вірного (переставлену вірну, переставлених вірних) отримати сподоби.

Приспів: Упокой, Господи, душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, душі усопших рабів твоїх).

Світлого й божественного сяяння твого, Христе, благоїзволь зазнати з вірою переставленому (переставлений; переставленим), * даруючи йому (їй, їм), як єдиний милостивий, упокій на лоні Авраамовім, * і вічного блаженства сподоби.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Ти єством благий і милосердний, і датель милости, і милосердя безодня: * того (ту, тих), що з цього місця злоби і тіні смертної Ти переставив, * всели там, де Твоє. Спасе, світло сяє.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: За покров святий, Чистая, визнаємо Тебе, і за ковчег, і скрижалі закону і благодаті; * бо через Тебе Прощення даровано * оправданим кров'ю воплоченого з Твоєї утроби, Всенепорочна.

Достойно є воістину величати блаженною Тебе, Богородицю, присноблаженну, і пренепорочну, і Матір Бога нашого. Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, сушу Богородицю, Тебе величаємо.

Сктянія за померлих.

Самогласні Івана монаха

Глас 1: Яка житейська насолода буває вільна від печалі? * Яка слава стоїть на землі незмінна? * Усе від тіні слабше, усе від снів облудніше; * одна мить, і все це смерть забирає. * Але в світлі, Христе, лиця Твого і в насолоді Твоєї краси, *,когб Ти вибрав еси, упокой, * як чоловіколюбець. .

Глас 2: О, Горе мені; який подвиг довершує душа, * коли розлучається з тілом. * О, Горе, як тоді плаче вона, * і немає нікого, хто помилював би її. * До ангелів очі підносить, даремне молиться; * до людей руки простягає, * немає, хто поміг би. * Тому, возлюблені браття мої, помисливши про коротке наше життя * просім у Христа упокоєння для переставленого (переставленої, переставлених), * а душам нашим великої милости.

Глас 3: Все суєта людська, * що не залишається по смерті. * Не залишається багатство, ні супроводить слава, * бо, коли прийшла смерть, усе це пропало. * Тому до Христа безсмертного взиваймо: * Переставленого (переставлену, переставлених) від нас упокой * там, де всіх, що веселяться, оселя.

Глас 4: Де є мирська пристрасть? * Де мрія про дочасне? * Де золото і срібло? * Де множество рабів і гамір? * Усе – порошок, усе – попіл, усе – тінь. * Але прийдіть, закличмо до безсмертного царя: * Господи, сподоби вічних благ твоїх переставленого (переставлену, переставлених) від нас, * упокоючи його (її, їх) у нестаріючій блаженстві твоїм.

Глас 5: Згадав я пророка, що кликав: * Я є земля і попіл. * І ще розглянув у гробах і побачив кості обнажені, і сказав: * Хто ж тут цар, або воїн, * або багатий, або вбогий, * або праведник, або грішник? * Але упокой, Господи, з праведними раба твого (рабу твою, рабів твоїх).

Глас 6: Початком мені і устроєм стало творче Твоє веління, * бо Ти схотів з невидимого і видимого ества живим мене устроїти. * Із землі тіло моє утворив еси, * а душу дав мені твоїм божественним * і животворчим диханням. * Тому, Христе, раба Твого (рабу твою, рабів твоїх) * у країні живих їв оселях праведних упокой.

Глас 7: На образ твій і на подобу утворив Ти на початку чоловіка; * в раю поставив Ти володіти твоїм творінням; * та, завистю диявола спокушений, він Їжу спожив, * заповідей твоїх переступником став. * Тому Ти, Господи, присудив йому знову повернутися в землю, * з якої він був узятий, * і випросити упокоєння.

Глас 8: Плачу і ридаю, коли роздумую про смерть, * і бачу у гробі лежачу, на образ Божий утворену, нашу красу, * неподібну, безславну, без вигляду. * О, чудо, що це за тайна сталася з нами? * Як ми передані тлінню? * Як злучилися зі смертю? * Воістину, як написано, * велінням Бога, що подає упокоєння спочилому (спочилій, спочилим).

Блаженні, глас 6

У царстві твоїм, коли прийдеш, пом'яни нас, Господи.

Блаженні вбогі духом, бо їх є царство небесне.

Блаженні плачучі, бо вони утішаються.

Блаженні лагідні, бо вони наслідять землю.

Блаженні голодні і спрагнені правди, бо вони наситяться.

Блаженні милостиві, бо вони помилені будуть.

Розбійника, що на хресті закликав до Тебе, Христе: Пом'яни мене, * за його покаєння наперед учинив Ти жителем раю; * і мене сподоби, недостойного.

Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Ти, що життям володієш і смертю, * у дворах святих упокой того (ту, тих), кого прийняв еси з дочасного; * пом'яни й мене, коли прийдеш, у царстві твоїм.

Блаженні миротворці, бо вони синами божими назвуться.

Душами володієш і тілами, * у твоїх руках наше дихання, потіхо оскорблених, * упокой у країні праведних раба (рабу, рабів), * що його (її, їх) Ти переставив.

Блаженні вигнані за правду, бо їх є царство небесне.

Христос Тебе упокоїть у країні живих, * і двері раю нехай відчинить Тобі, * і жителем царства покаже Тебе, * і відпущення дасть Тобі, * в чому згрішив еси в житті, христолюбче (згрішила еси в житті, христолюбце; згрішили ви в житті, христолюбці).

Блаженні ви, коли зневажатимуть вас, і виженуть, і говоритимуть усяке лихе слово на вас неправдиво, мене ради.

Вийдім і побачимо в гробах, * що нагі кості – людина, * пожива черви і сморід, * і пізнаймо, що таке багатство, * добро, сила і краса.

Радуйтеся і веселіться, бо нагорода ваша велика на небесах.

Послухаймо, що кличе Вседержитель: * Горе тим, що хочуть побачити страшний день Господній. * Він бо є темрява, * бо вогнем випробовується все.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Безначальним і родженням, і походженням поклоняються: * Отцеві, що родив; * Сина славлю родженого; * оспівую з Отцем і Сином * рівносяйного Духа Святого.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**

Як Ти, Діво, даєш молоко із грудей твоїх? * Як годуєш Ти того, хто годує творіння? * Бо знає

той, що виточив воду з каменя, * жили водяні для спраглих людей, як написано.

Прокімен

Диякон: Будьмо уважні.

Священик: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Прокімен, глас 6: Блаженна путь, на яку йдеш нині, душе, бо Тобі приготовлене місце упокоєння.

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (*Пс.27,1*).

Апостол

Диякон: Премудрість.

Читець: До Солунян першого послання святого апостола Павла читання.

Диякон: Будьмо уважні.

Читець читає апостол: 1 до Солунян 4,13-17.

Браття, не хочемо, щоб ви не знали щодо померлих, щоб ви не сумували, як інші, що не мають надії. Бо ми віруємо, що, як Ісус помер і воскрес, так і тих, що уснули в Ісусі, Бог приведе з ним. Це бо ми вам кажемо словом Господнім: Ми, що живемо, що залишимося до приходу Господа, не випередимо покійних. Бо сам Господь на даний знак, на голос архангела та при сурмі божій, зійде з неба, і найперше воскреснуть ті, що вмерли у Христі. Потім же ми, що залишимося при житті, будемо разом з ними взяті на хмарах у повітря назустріч Господові, і так завжди будемо з Господом.

Священик: Мир Тобі.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Люди: Аلیلуя, глас 6.

Блажен, якого вибрав і прийняв Ти, Господи.

Євангеліє

Диякон: Премудрість, прості, вислухаймо святого євангелія.

Священик: Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Священик: Від Івана святого євангелія читання.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Диякон: Будьмо уважні.

І читає євангеліє Івана 5,24-30.

Сказав Господь юдеям, які до нього прийшли: Істинно, істинно кажу вам: Хто слухає моє слово і вірує в того, хто послав мене, має життя вічне, і на суд не приходять, бо від смерті перейшов у життя.

Істинно, істинно кажу вам: Надходить час, ба вже й тепер він, коли померлі почують голос Сина Божого і, почувши, оживуть. Бо, як Отець має життя у собі, так і Синкові дав, щоб мав життя у собі, і дав йому владу суд чинити, бо він – Син чоловічий.

Не дивуйтеся цьому, бо надходить час, коли всі, що в гробах, почують його голос, і вийдуть ті, що чинили добро, на воскресення життя, а ті, що чинили зло, на воскресення суду.

Не можу я нічого діяти від себе самого. Я суджу, так як чую, і суд мій справедливий, бо я шукаю не моєї волі, але волі того, хто послав мене.;

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Єктенія за померлих

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3)

Ще молимося за упокій душі усопшого раба Божого (усопшої раби Божої; душ усопших рабів Божих) (*ім'я*), і щоб проститися йому (їй, їм) всякому прогрішенню, вольному і невольному.

Щоб Господь Бог оселив душу його (її; душі їх), де праведні спочивають.

Милости божої, царства небесного і відпущення гріхів його (її, їх) у Христа, безсмертного царя і Бога нашого, просім.

Люди: Подай, Господи.

Диякон: Господу, помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже духів і всякої плоті, Ти смерть подолав, і диявола знищив, і життя світові Твоєму дарував. Сам, Господи, упокой душу усопшого раба Твого (усопшої раби Твоєї; душі усопших рабів твоїх) [ім'я] у місці світлому, у місці квітучому, у місці спокійному, звідки втекла болізь, печаль і зітхання; всяке прогрішення, вчинене ним (нею, ними) словом, або ділом, або помислом, як благий і чоловіколюбець Бог прости, бо немає чоловіка, що жив би, а не згрішив; Ти бо один без гріха, правда твоя – правда во віки, і слово Твоє – істина.

Бо Ти єси воскресення, і життя, і упокій усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, усопших рабів твоїх) [ім'я], Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Останнє цілування

Стихири подібні: Коли із дерева, *глас 2*

Прийдіть, браття, останнє цілування даймо померлому (померлій, померлим), * дякуючи Богові, * він бо відійшов (вона бо відійшла, вони бо відійшли) від рідні своєї * і до гробу спішить (спішить). * Уже не журиться (журяться) про суєту світу і про многострасне тіло. * Де дині рідня і друзі? * Ось ми розлучаємося. * Щоб його (її, їх) упокоїти, Господу помолімся.

Скажи нам нині, брате (сестро), * куди йдеш від нас мовчки, без слова? * Вернися, плач батька й матері потіш * і друзів заспокой. * Глянь на їх плач і сльози, що течуть за тобою. * Де ж нині рідня і друзі? * Ось бо розлучаємося. * Воістину, суєта – все людське.

Я до Господа Бога, судді мого, іду, * щоб стати на судищі і дати одвіт за діла мої. * Отож вас благаю: Моліться за мене, * щоб Спас милостивий був для мене в день судний. * Ось бо розлучаємося. * Воістину, суєта – все людське.

Коли душу від тіла мають схопити страшні ангели, * вона забуває всіх рідних і знайомих * і журиться, як стати на майбутніх судищах, * про розрішення Й від суєти і многострадалного тіла; * тоді, благаючи суддю, всі молимося, * щоб Господь прости, що вона вчинила.

Яке життя наше? * Воістину, цвіт, і дим, і роса ранішня. * Тож прийдіть і побачимо на гробах ясно, * де тілесна краса, де молодість, де очі і вид тілесний.

* Усе зів'яло, як трава, все минулося. * Прийдіть, до Христа припадимо зі сльозами;

Яка розлука, о, браття, який плач, * яке ридання в теперішню хвилину! * Тож прийдіть і цілуйте того (ту, тих), що малоощо був (була, були) з нами. * Бо передається (передаються) гробові, каменем накривається (накриваються), * у тьму вселяється (вселяються), з мертвими погребается (погребаяться), * і від усіх рідних і друзів нині розлучається (розлучаються); * щоб його (її, їх) упокоїти, Господу помолімся.

Глас 6: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Якщо за одного (одну):

Бачачи мене, як лежу безгласний і без дихання, * заплачте по мені, браття і друзі, рідні і знайомі. * Бо вчорашнього дня розмовляв (розмовляла) я з вами, * та несподівано найшла на мене страшна година смертна. * Прийдіть же всі, що любите мене, і цілуйте мене останнім цілуванням. * Бо вже більше з вами не буду ходити, ані розмовляти, * бо до Судді відходжу, де немає сприяння, * бо раб і владика разом предстоять, * цар і воїн, багатий і вбогий у рівнім достоїнстві. * Бо кожен за свої вчинки прославиться або постилається. * Прошу ж усіх і благаю: * моліться безперестанно за мене Христу Богові, * щоб за гріхи мої я не був зведений (не була зведена) на місце муки, * але щоб оселив мене там, де є світло життя.

Якщо за багатьох:

Бачачи нас, як лежимо безгласні і без дихання, * заплачте по нас, браття і друзі, рідні і знайомі. * Бо вчорашнього дня розмовляли ми з вами, * та несподівано найшла на нас страшна година смертна. * Прийдіть же всі, що любите нас, і цілуйте нас останнім цілуванням. * Бо вже більше з вами не будемо ходити, ані розмовляти, * бо до Судді відходимо, де немає сприяння, * бо раб і владика разом предстоять, * цар і воїн, багатий і вбогий у рівнім достоїнстві. * Бо кожен за свої вчинки прославиться або постилається. * Просимо ж усіх і благаємо: * моліться безперестанно за нас Христу Богові, * щоб за гріхи наші ми не були зведені на місце муки, * але

щоб оселив нас там, де є світло життя.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Спаси тих, що надіються на Тебе, * Мати незаходячого Сонця, Богородителько, благаємо, * умоли твоїми молитвами преблагого Бога, * щоб упокоїв переставленого раба (переставлену рабу, переставлених рабів), * де спочивають праведних духи, * яви його (її, їх) наслідником (наслідницею, наслідниками) божественних благ в оселях праведних, * на пам'ять вічну.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але ізбав нас від лукавого.

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Тропарі, глас 4

З духами праведних померлих * душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх). Спасе, упокой * і збережи її (їх) у блаженній житні * у Тебе, Чоловіколюбче.

У твоїм місці спочинку. Господи, * де всі святі твої спочивають, * упокой і душу раба твого (раби Твоєї; душі рабів твоїх), * бо Ти єдиний Чоловіколюбчець.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Ти єси Бог, що до аду зійшов * і з уз розрішив закованих, * сам і душу раба твого (раби Твоєї, душі рабів твоїх) упокой.

І нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Богородичний: Єдина чиста і непорочна Діво, * що Бога без сімени породила, * моли, щоб спаслася душа його (її, спаслися душі їх).

Єктенія за померлих

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: Господи, помилуй (3)

Ще молимося за упокій душі усопшого раба божого (усопшої раби Божої; душ усопших рабів Божих) (ім'я), і щоб проститися йому (її, їм) всякому прогрішенню, вольному і невольному.

Щоб Господь Бог оселив душу його (її; душі їх), де праведні спочивають.

Милости божої, царства небесного і відпущення гріхів його (її, їх) у Христа, безсмертного царя і Бога нашого, просім.

Люди: Подай, Господи.

Диякон: Господу, помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже духів і всякої плоті, Ти смерть подолав, і диявола знищив, і життя світові Твоєму дарував. Сам, Господи, упокой душу усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї; душ усопших рабів твоїх) (ім'я) у місці світлому, у місці квітучому, у місці спокійному, звідки втекла болізь, печаль і зітхання. Всяке прогрішення, вчинене ним (нею, ними) словом, або ділом, або помислом, як благий і чоловіколюбчець Бог прости, бо немає чоловіка, що жив би, а не згрішив; Ти бо один без гріха, правда твоя – правда вовіки, і слово Твоє – істина.

Бо Ти єси воскресення, і життя, і упокій усопшого раба твого (усопшої раби Твоєї, усопших рабів твоїх) (ім'я), Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, суццю Богородицю, Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, що воскрес із мертвих, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, душу раба свого (ім'я), що переставився від нас (душу раби своєї (ім'я), що переставилася від нас; душі рабів своїх., (ім'я), що переставилися від нас), в оселях праведних оселить, на лоні Авраама упокоїть, і до праведних причислить, і нас помилує і спасе, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

Вічний упокій подай, Господи, приснопам'ятному рабу Твоєму (приснопам'ятній рабі твоїй, приснопам'ятним рабам твоїм) (ім'я), і сотвори йому (їй, їм) вічну пам'ять.

Люди: Вічна пам'ять (3).

Прощальна молитва

Господь Ісус Христос, Бог наш, що святим своїм ученикам і апостолам дав божественні заповіді в'язати і розрішати гріхи падших, а від них також і ми прийняли повинність те саме творити, нехай простить Тобі, духовне чадо (нехай простить вам, духовні чада), якщо Ти щось учинив (учинила; якщо ви щось учинили) в нинішньому віці, вольне чи невольне, нині і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Відходячи до гробу співаємо:

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас.

Коли вкладено тіло до гробу, священик, узявши лопатою землю, кидає її хрестовидно над тілом і каже:

Господня земля і повнота її, вселенна, і всі, що живуть на ній.

Священик запечатує гріб, кажучи:

Запечатується гріб цей до другого приходу Христового: В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

ЧИН МАЛОГО ОСВЯЧЕННЯ ВОДИ У СКОРОЧЕННІ

Диякон: Благослови, владико.

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Слава Тобі. Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, утішителю. Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверни, і спаси, благий, душі нації.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй (3).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Отче наш, Ти, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай приїде царство Твоє, нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь; і прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, але избав нас від лукавого.

Священик: Бо Твоє єсть царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Тропар, глас 6

З неба пошли благодать, .Життєдавче, * і воду цю освяти, * і покажи, щоб вона була * від усіх скверней очищенням.

Диякон: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже великоіменитий. Отче Господа нашого Ісуса Христа, що єдиний твориш чудеса, яким немає числа; його голос на багатьох водах, а води, побачивши, налякалися, і затривожилися безодні та множество шуму вод; його шляхів у морю і стежок на численних водах, і стіп твоїх не пізнають.

Ти хрещенням єдиnorodного Сина Твого воплощеного, і зшестьям на нього Пресвятого Духа в голубиному виді, і твоїм отцівським словом йорданські струї освятив еси.

Тебе нині ми, недостойні раби твої, смиренно молимо і благаємо: Пошли благодать Пресвятого Духа на воду оцю і небесним твоїм благословенням благослови, очисти й освяти її, і даруй їй благодать, і благословення Йорданове, і силу, що очищує всі скверни і зціляє всяку недугу, і проганяє бісів, і всі підступи й хитрощі їх.

І покажи силою, діянням і благодаттю Пресвятого Духа, щоб вона була всім рабам твоїм, що Й з вірою п'ють, приймають і нею окроплюються, відпущенням гріхів, звільненням від терпінь, проганням усякого зла, помноженням чеснот, зціленням болістей, а домам і всякій місцевим освяченням і благословенням, відігнанням погубного і всякого злотворного повітря, і придбанням благодаті Твоєї.

Бо Ти благословляєш і освячуєш все, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, з єдиnorodним твоїм Сином, і з пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Голови ваші Господеві приклоніть.

Люди: Тобі, Господи.

Приклони, Господи, вухо Твоє і вислухай нас, Ти, що води йорданські явленням Христа твого освятив, і благослови всіх нас, що приклоненням своєї шиї знаменують повинування Тобі, і сподоби нас сповнитися твого освячення прийняттям цієї води, і нехай буде вона нам на здоров'я – і душам, і тілам.

Бо Ти еси освячення наше, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Священик занурює хрест у воді хрестовидно.

Тропар, глас 1

Спаси, Господи, людей твоїх і благослови насліддя Твоє, перемоги благовірному народові на супротивників даруй і хрестом твоїм охорони люд твій (3).

Відпуст

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, І нині, і повсякчас» і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй (3). Благослови.

Христос, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших, і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

УТРЕНЯ У СВЯТУ І ВЕЛИКУ НЕДІЛЮ ПАСХИ

Глас 6, самогласний: Воскресення Твоє, Христе Спасе, ангели оспівують на небесах, і нас на землі сподоби чистим серцем Тебе оспівувати і славити.

Священик: Слава святій, і єдиносущній, і животворящій, і нероздільній Тройці, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Тропар, глас 5: **Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував (3).**

Стих 1: Нехай воскресне Бог і розбіжаться вороги його, і нехай тікають від лица його ті, що ненавидять його (Пс. 67,2).

Стих 2: Як іще зає дим, нехай іщезнуть, як тане віск від лица вогню (Пс. 673).

Стих 3: Так нехай погібнуть грішники від лица божого, а праведники нехай возвеселяться (Пс. 67,3-4).

Стих 4: Це день, що його створив Господь, возрадуємося і возвеселімся в нім (Пс. 117,24).

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**

Священик: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав.

Люди: **І тим, що в гробах, життя дарував.**

Мирна ектенія

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Люди, на кожне прошення: **Господи, помилуй.**

За мир з висот і спасення душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан святих божих церков і з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом божим входять до нього, Господу помолімся.

За святишого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і за преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все військо Господу помолімся.

За город цей (За село це, За святу обитель цю), і за всякий город, крашу, і за тих, що вірою живуть у них, Господу помолімся.

За добре поліття, за врожай плодів земних і часи мирні Господу помолімся.

За плаваючих, подорожуючих (на землі і в повітрі), недужих, страждаючих, полонених, і за спасення їх Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: **Тобі, Господи.**

Священик: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклонення, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Канон Пасхи

Глас 1, пісня 1

Ірмос: Воскресення день, просвітімся люди: Пасха, Господня Пасха, від смерті бо до життя і від землі до небес Христос Бог нас перевів, переможну пісню співаючи.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Тропарець: Очистьмо почуття, * і побачимо Христа, неприступним світлом воскресення сяючого, * і щоб ясно почули, як каже: Радуйтеся, * переможну пісню співаємо.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Небеса ото достойно нехай веселяться, * земля ж нехай радується, * нехай празнує і світ, видимий увесь і невидимий, * бо Христос востав – радість вічна.

Катавасія: Воскресення день:

Мала екте́нія

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо твоя є влада і Твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Пісня 3

Ірмос: Прийдіть, пиймо пиття нове, що не з каменя неплодного чудом явлене, але нетління джерело, що з гробу, наче дощ, видало Христа, в ньому ми утверджуємося.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Нині все наповнилося світлом, * і небо, і земля, і глибини підземні, * нехай же празнує вся твар востання Христове, * в якому утверджується.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Вчора я був погребаний з тобою, Христе, * встаю днесь з тобою воскреслим; * вчора розп'ятий був я з тобою, * сам мене спрослав, Спасе, у царстві твоїм.

Катавасія: Прийдіть, пиймо:

Мала екте́нія і виголос:

Бо Ти еси Бог наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Інако́й, глас 4

Попередивши ранок, ті, що були з Марією, * і знайшовши камінь, відвалений від гробу, * почули від ангела: Чому шукаєте як людину того, хто є в світлі присносущному? * Видите гробні пелени, біжіть і світові проповідуйте, * що востав Господь, який умертвив смерть, * він бо є Син Бога, що спасає рід людський.

Пісня 4

Ірмос: На божественній стражі богогласний Авакум нехай стане з нами і покаже світлоносного ангела, що ясно говорить: Днесь спасення світові, бо воскрес Христос як всесильний.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Як мужеський пол, що створив дівичу утробу, * явився Христос, і як чоловік агнцем назвався, * і непорочним, бо не зазнав скверни, наша Пасха, * і як Бог істинний –звершеним зветься.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Як однорічний агнець, * благословенний нам вінець – Христос, * добровільно за всіх заколений був – Пасха очищення, * і знову із гробу нам засяв – чудове сонце правди.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Богоотець же Давид перед отіненим ковчегом танцював іграючи, * люди ж божі святії, здійснення прообразів бачивши, * веселімся побожно, * бо воскрес Христос як всесильний.

Катавасія: На божественній стражі:

Мала екте́нія і виголос:

Бо Ти благий і чоловіколюбчець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Пісня 5

Ірмос: Раннім ранком линьмо і, замість мира, пісню принесім Владиці, і побачим Христа –

сонце правди, що всім життя засвічує.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Безмірне Твоє милосердя бачивши, * адовими узами зв'язані, * до світла йшли, Христе, веселими ногами, * Пасху хвалячи вічную.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Приступім свіченості * до Христа, що як жених ізходить із гробу, * і разом святкуймо світлопразничними відправами * Пасху божу спасительну.

Катавасія: Раннім ранком льнємо:

Мала ектенія і виголос:

Бо освятилося і прославилося пре-чесне й величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Пісня 6

Ірмос: Зійшов Ти з глибини землі і сокрушив Ти верей вічні, що держали зв'язаних, Христе, і тридневний, як із кита Йона, воскрес еси із гробу.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Зберіг Ти цілими печаті, Христе, * воскрес еси із гробу, * ключі Діви не порушивши в різдві твоїм, * і створив Ти нам райські двері.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Спасе мій, живе і нежертвенне заколення, * як Бог Сам себе волею своєю привів до Отця, * разом воскресив еси всеродного Адама, * воскресши із гробу.

Катавасія: Зійшов Ти з глибини землі:

Мала ектенія і виголос:

Бо Ти еси цар миру і Спас душ наших, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Кондак, глас 8

Хоч і у гріб зійшов Ти, Безсмертний, * та адову зруйнував Ти силу, * і воскрес еси як переможець, Христе Боже, * жінкам мироносицям звістивши: Радуйтеся, * і твоїм апостолам * мир даруєш, * падшим подаєш воскресення.

Ікос

Те перед сонцем Сонце, що зайшло колись-то до гробу, поспішаючи вранці, шукали, як дня, мироносиці-діви, і одна до однієї кликали: О, другині, прийдіть, і пахощами помажемо тіло живоносне, плоть, що воскресила падшого Адама і лежить у гробі. Ідім, поспішаймо, як волхви, і поклонимся, і принесім миро, як дари, не в пеленах, але в плащаниці обвитому, і заплачмо, і закличмо:

О, Владико, встань, падшим подаєш воскресення.

«Воскресення Христове бачивши»

Воскресення Христове бачивши, * поклонімся святому Господу Ісусу, * єдиному безгрішному. * Хресту Твоєму поклоняємося, Христе, * і святеє воскресення Твоє оспівуємо і славимо. * Ти бо еси Бог наш, * крім Тебе, іншого не знаємо, * ім'я Твоє іменуємо. * Прийдіть, усі вірні, * поклонімся святому Христовому воскресенню, * ось бо прийшла через хрест радість усьому світові. * Повсякчас благословляючи Господа, * оспівуємо воскресення його, * бо, перетерпівши розп'яття, * він смертю смерть розрушив (3).

Стихира, глас 6

Воскрес Ісус із гробу, * як і провістив, * подав нам життя вічне * і велику милість (3).

Пісня 7

Ірмос: Той, що отроків із печі ізбавив, ставши чоловіком, страждає, як смертний, і стражданням зодягає смертне в красу нетління, єдин благословенний Бог отців і препрославлений.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Жінки богомудрі з миром слідом за тобою поспішали * і Тебе як мертвого зі сльозами

шукали, * радіючи, поклонилися живому Богові * і Пасху таїнственну ученикам твоїм благовістили.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Смерти празнуємо умертвіння, * аду зруйнування, іншого життя вічного начало * і, радіючи, оспівуємо виновного * – єдиного благословенного отців Бога і препрославленого.

Приспів: Христос воскрес із мертвих. Як воістину священна і преурочиста оця спасительна ніч * і світлорозяна, як світлосяйного дня, * воскресення провісниця, * в ній бо нетлінне світло із гробу плоттю всім засіяло.

Катавасія: Той, що отроків із печі ізбавив:

Мала ектянія і виголос:

Будь влада царства твого благословенна і препрославлена, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Пісня 8

Ірмос: Цей знаменний і святий день, перший в тижні, цар і Господь, над празниками празник і над торжествами торжество; в ньому благословім Христа на віки.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Прийдіте, нового виноградного овочу, * божественної радості, царства Христового, * в урочистий день воскресення причастімся, * оспівуючи його як Бога на віки.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

Возведи навкруг очі твої, Сіоне, і глянь: * Ось бо прийшли до Тебе, як богосвітлі світила, * від заходу, і півночі, і моря, і сходу, діти твої, * в Тобі благословляючи Христа на віки.

Приспів: Благословім Отця, і Сина, і Святого Духа – Господа, і нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

Троїчний: Отче Вседержителю, і Слове, і Душе, * в трьох особах з'єднане єство, * пресущественне і пребожественне, * в Тебе ми хрестилися і Тебе благословимо на всі віки.

Приспів: Хвалимо, благословимо, поклоняємося Господові, оспівуючи і прославляючи його по всі віки.

Катавасія: Цей знаменний і святий день:

Мала ектянія і виголос:

Бо благословилося ім'я Твоє і прославилося царство Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Диякон: Богородицю і Матір світу в піснях звеличаймо.

Пісня 9

Приспів: Ангел сповіщав Благодатній: Чистая Діво, радуйся, і знову кажу: Радуйся, твій Син воскрес тридневний із гробу, і мертвих воздвигнув він; люди, веселіться.

Ірмос: Світіся, світіся, новий Єрусалиме, слава бо Господня на Тобі возсіяла. Радій нині і веселися, Сіоне, а Ти, Чистая, красуйся, Богородице, востанням рождення Твого.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

О, божественний, о, любий, * о, пресолодкий твій голос, * з нами бо необманно обіцяв Ти бути до скінчення віку, Христе; * Його ми, вірні, за утвердження надії маючи, радуємося.

Приспів: Христос воскрес із мертвих.

О, Пасхо велика і найсвятіша, Христе, * о, мудросте, і Слово Боже, і сило, * подавай нам тісніше з'єднатися з тобою * в невечерній день царства твого.

Приспів: Ангел сповіщав:

Катавасія: Світіся, світіся:

Мала ектянія і виголос:

Бо Тебе хвалять усі сили небесні, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Світільний

Плоттю заснувши, як мертвий, царю і Господи, тридневний воскрес еси, Адама воздвиг із тлі і знищив смерть: Пасха нетління, світу спасення.

Хвалитні

«Всяке дихання», глас 1

Псалом 148

Приспів: Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх.

Приспів: Тобі належиться пісня, Боже.

Хваліте його, всі ангели його, хваліте його, всі сили його.

Приспів: Тобі належиться пісня, Боже.

Хваліте його, сонце й місяцю, хваліте його, всі звізди і світло.

Хваліте його, небеса небес, і вода, що вища небес; нехай возхвалять ім'я Господнє.

Бо він сказав, і сталося, він повелів, і утворилося.

Поставив їх повік і повік віку, повеління поклав, і не минеться.

Хваліте Господа з землі, змії і всі безодні.

Вогонь, град, сніг, лід, буряний вітер, що виконують слово його.

Гори і всі холми, дерева плодоносні і всі кедри.

Звірі і всяка скотина, гади і птиці пернаті.

Царі земні і всі люди, князі і всі судді землі.

Юнаки і дівиці, старші з молоддю, нехай возхвалять ім'я Господнє: бо вознеслося ім'я його єдиного.

Ісповідання його на землі і на небі, і підійме ріг людей своїх.

Пісня всім преподобним його, синам ізраїлевим, людям, що наближаються до нього.

Псалом 149

Заспівайте Господеві пісню нову, хваління його в церкві преподобних.

Нехай возвеселиться Ізраїль тим, хто його створив, а сини сіонські нехай возрадуються царем своїм.

Нехай хором прославлять його, при тимпані і псалтирі нехай співають йому.

Бо благоволить Господь людям своїм і піднесе покірних на спасення.

Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх.

Прослава Божа в гортані їх, і мечі, з обох сторін гострі, в руках їх.

Учинити відплату між народами і покарання між людьми.

Зв'язати царів їх путами, а славних їхніх оковами залізними.

Учинити над ними суд написаний. Слава ця буде всім преподобним його.

Псалом 150

Хваліте Бога у святинях його, хваліте його у тверді сили його.

Воскресні стихири, глас 1

Хваліте його за сили його, хваліте його по множеству величі його.

Оспівуємо твою, Христе, спасительну страсть * і славимо Твоє воскресення.

Хваліте його голосом трубним, хваліте його в псалтирі і гусях.

Хрест перетерпівши, і смерть знищивши, * і воскресши із мертвих, * умиротвори наше життя, Господи, * бо Ти єдин всесильний.

Хваліте його тимпаном і хором, хваліте його на струнах і сопілці.

Ада полонив Ти і чоловіка воскресив Ти * воскресенням твоїм, Христе, * сподоби нас чистим серцем * Тебе оспівувати і славити.

Хваліте його на кимвалах дзвінких, хваліте його на кимвалах гучних. Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Богодостойне Твоє сходження славлячи, * оспівуємо Тебе, Христе, * родився Ти з Діви, * і нерозлучений був Ти від Отця, * постраждав Ти, як чоловік, * і волею своєю перетерпів Ти хрест. * Воскрес еси з гробу, вийшовши, наче з світлиці, * щоб спасти світ.

Стихири Пасхи, глас 5

Нехай воскресне Бог і розбіжаться вороги його (Пс. 67,2).

Пасха священна нам днесь з'явилася, Пасха нова, святая, Пасха таїнственна, Пасха всечесна, Пасха - Христос Ізбавитель, Пасха непорочна, Пасха велика, Пасха вірних, Пасха, що двері райські нам відкриває, Пасха, що освячує всіх вірних.

Як іще зає дим, нехай ішезнуть (Пс. 67,3).

Прийдіте від видіння, жінки, благовісниці, і Сіонові скажіте: Прийми від нас радісні благовіщення воскресення Христового. Красуйся, ликуй і радуйся, Єрусалиме, царя Христа уздрівши, що як жених із гробу виходить.

Так нехай погібнуть грішники від лица божого, а праведники нехай возвеселяться (Пс. 67,3-4).

Мироносиці жінки раннім ранком станули перед гробом життєдавця і зустріли ангела, що сидів на камені, а він провістив їм і так мовив: Чому шукаєте живого між мертвими? Чому оплакуєте нетлінного у тлі? Ідіть і проповідуйте ученикам його.

Це день, що його створив Господь, возрадуємося і возвеселімся в нім (Пс. 117,24).

Пасха красна, Пасха Господня, Пасха, Пасха всечесная нам засіяла; Пасха, радісно друг друга обіймім! О, Пасха, ізбавління від скорби: бо із гробу днесь, наче із світлиці, засіяв Христос і жінок радістю наповнив, мовлячи: Проповідуйте апостолам.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків, **Амінь**.

Воскресення день, і просвітімся торжеством, і друг друга обіймім! Промовмо:

Браття – і тим, що ненавидять нас; простім усе з воскресенням і так заспіваймо:

Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував (3).

Відтак читається «Огласительне слово Івана Золотоустого в день святої Пасхи», а опісля співається:

Тропар, глас 8: Уст твоїх благодать, засяявши, як світлість вогню, вселенную просвітила, * не срібллюбія скарби світові придбала, * висоту смиренномудрія нам показала, * але, твоїми словами навчаючи, отче Іване Золотоустий, * моли Слово, Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Ектенія усильного благання

Диякон: Помилуй нас, Боже по великій милості твоїй, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Люди, на кожне прошення: **Господи, помилуй (3)**

Ще молимося за святішого вселенського архиєрея (*ім'я*), папу Римського, і за блаженнішого патріярха нашого (*ім'я*), і за преосвященнішого архієпископа й митрополита нашого Кир (*ім'я*), боголюбивого єпископа нашого Кир (*ім'я*), за тих, що служать і послужили у святім храмі цім, і за отців наших духовних, і всю во Христі братію нашу.

Ще молимося за Богом бережений народ наш, за правління і все військо.

Ще молимося за предстоячих людей, що очікують від Тебе великої і багатой милости, за тих, що творять нам милостиню, і за всіх православних християн.

Священик: Бо милостивий і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: **Амінь.**

Прохальна ектенія

Диякон: Сповнім ранішню молитву нашу Господеві.

Люди: **Господи, помилуй.**

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Люди: **Господи, помилуй.**

Ранку всього звершеного, святого, мирного й безгрішного у Господа просім.

Люди, на кожне прошення: **Подай, Господи.**

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тілес наших у Господа просім.

Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго й позиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшнім судищі Христовім просім.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові

віддаймо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Ти еси Бог милости, і щедрот, і чоловіколюбця, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Священик: Мир всім.

Люди: І духові Твоєму.

Диякон: Голови ваші Господеві приклоніть.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Господи святий, Ти, що в вишніх живеш і на смиренних споглядаєш, і всевидячим оком твоїм на все творіння глядиш, Тобі приклонили ми шию душі і тіла, і Тобі молимося: Святий святих, простягни руку твою невидиму зі святого місця прожиття твого і благослови всіх нас; і якщо ми чимсь згрішили, волею або неволею, як благий і чоловіколюбець Бог прости, даруючи нам земні і надземні твої блага.

Бо Твоє єсть милувати і спасати нас, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Великий відпуст

Диякон: Премудрість.

Люди: Благослови.

Священик: Ти благословенний і препрославлений Христос Бог наш, завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь. Утверди, Боже, святую православну (католицьку) віру на віки віків.

Диякон: Пресвятая Богородице, спаси нас.

Люди: Світися, світися, новий Єрусалиме, слава бо Господня на Тобі возсіяла. Радій нині і веселися, Сіоне, а Ти. Чистая, красуйся, Богородице, востанням народження твого.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.

Люди: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував. Господи, помилуй (3). Благослови.

Священик: Христос, що воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував, істинний Бог наш, молитвами пречистої своєї Матері і всіх святих, помилує і спасе нас, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував (3)

І нам дарував життя вічне, поклоняємося його триденвному воскресенню.

Служби

*«Принесіте Господові славу й честь,
принесіте Господеві славу імені його».*

(Пс. 28,1-2)

СЛУЖБИ НА РІЗНІ ПОТРЕБИ

Служба за померлих

Тропар, глас 2: Пом'яни, Господи, як благий рабів твоїх * і, що в житті нагрішили, прости, * бо ніхто не є безгрішний, тільки Ти, що можеш і померлим дати упокій.

Інший, глас 8: Глибиною мудрости чоловіколюбно все управляєш * і корисне всім подаєш, єдиний Творче. * Упокой, Господи, душі рабів твоїх, * бо на Тебе уповання поклали, * Творця, і будівника, і Бога нашого.

Слава: **Кондак, глас 8:** Зо святими упокой, Христе, * душі рабів твоїх, * де немає болізни, ні печалі, * ні зітхання, * але життя безконечне.

І нині: **Богородичний, глас 8:** Тебе і стіну, і пристанище маємо, * і молитвеницю

благоприятливу до Бога, * якого Ти родила еси, * Богородице безневісна, * вірних спасення.

Прокімен, глас 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (Пс. 24,13)

Стих: До Тебе, Господи, підніс я душу мою (Пс. 24,1).

Апостол: у понеділок до Римлян 14,6-9; у вівторок 1 до Коринтян 15,39-45; у середу 2 до Коринтян 5,1-10; у четвер 1 до Коринтян 15,20-28; у п'ятницю 1 до Коринтян 15,47-57; у суботу 1 до Солунян 4,13-17.

Алилуя, глас 6: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи (Пс. 64,5).

Стих: І пам'ять їх з роду в рід.

Євангеліє: у понеділок Івана 5,17-24; у вівторок 5,24-30; у середу 6,35-39; у четвер 6,40-44; у п'ятницю 6,48-54; у суботу 5,24-30.

Причасний: Блаженні, яких вибрав і прийняв та, Господи, і пам'ять їх з роду в рід (Пс. 64,5).

Алилуя, трічі.

Служба на всяке прошення

Тропар, глас 6: Помилуй нас, Господи, помилуй нас, * бо, ніякого одвіту не знаючи, * оцю Тобі молитву як Владиці ми, грішні, приносимо: * Помилуй нас.

Слава: Кондак, глас 6: Господи, помилуй нас, * бо на Тебе ми уповали. * Не прогнівайся дуже на нас, * ні не пом'яни беззаконь наших, * але зглянься й нині як милосердний * і ізбав нас від ворогів наших, * бо Ти еси Бог наш, * а ми – люди твої", всі – діла рук твоїх, * і ім'я Твоє призиваємо.

І нині: *Богородичний, глас 6:* Милосердя двері відкрий нам, * благословенна Богородице, * щоб, надіючися на Тебе, ми не погинули, * але щоб ізбавились тобою від бід. * Ти бо еси спасення роду християнського.

Прокімен, глас 4: Господи, вислухай молитву мою, почуй моління моє в істині твоїй (Пс. 142,1).

Стих: Хваліте Господа, бо добрий Господь (Пс. 134,3).

Апостол: до Филип'ян 4,4-9.

Алилуя, глас 1: Ізбав, Боже, Ізраїля від усіх скорбот його (Пс. 24,22).

Стих: За то помолиться до Тебе всяк преподобний у час сприятливий (Пс. 31,6).

Євангеліє: Матея 7,7-11; або Марка 11,22-26; або Луки 18,2-8.

Причасний: Вислухай, Господи, голос мій, яким закликав я, і помилуй мене (Пс. 26,7).

Алилуя, трічі.

Служба подяки

Тропар, глас 4: Благодарні ми, недостойні раби твої, Господи, * за твої благодіяння супроти нас. * Славлячи Тебе, хвалимо, * благословимо, благодаримо, * оспівуємо й величаємо Твоє благоутробіє, * і як раби любов'ю кличемо до Тебе: * Благодітелю, Спасе наш, слава Тобі.

Слава: Кондак, глас 3: Сподобившись твоїх благодіянь і дарів, даром даних, * як раби непотрібні до Тебе, Владико, усердно припадаємо, * благодарення усильно приносимо * і, Тебе як Благодітеля і Творця славлячи, кличемо: * Слава Тобі, Боже всещедрий.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиєреями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 4: Заспіваю Господеві, що блага мені вчинив (Пс. 12,7).

Стих: Радітиме серце моє спасенням твоїм (Пс. 12,7).

Апостол: до Ефесян 5,9-21.

Алилуя, глас 4: Возхвалю ім'я Бога мого з піснею, возвеличу його хвалінням (Пс. 69,31).

Стих: Бо вислухає Господь убогих і в'язнями своїми не погордує (Пс. 69,34).

Євангеліє: Луки 1,46-55; або 17,12-19.

Причасний: Благословен Бог, що не відкинув молитви моєї, ні милости своєї від мене (Пс. 66,20). *Алилуя, трічі.*

Служба про поміч Святого Духа

Тропар, глас 2: Боже, Творче й Создателю всього, * спрямуй спішно твоїм благословенням діло рук наших, * яке ми для слави Твоєї починаємо, * і нас ізбав від усякого зла, * бо Ти єдиний

всесильний і Чоловіколюбчеь.

Слава: *Кондак, глас 6*: Скорий у заступництві і кріпкий у помочі, * прийди нині благодаттю сили Твоєї * і благословляючи укріпи * і у звершення намірення доброго діла рабів твоїх учини. * Усе бо, що тільки хочеш як сильний Бог, творити можеш.

І нині: *Богородичний, глас 6*: Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереди як блага з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * поспішись на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен, глас 4: І нехай буде світлість Господа Бога нашого на нас і діло рук наших направ (*Пс. 89,17*).

Стих: І споглянь на рабів твоїх і на діла твої і настав синів їх (*Пс. 89,16*).

Апостол: до Филип'ян 2,12-16.

Алилуя, глас 4: Пошле Тобі поміч зо святині і з Сіону заступить Тебе (*Пс. 19,3*).

Стих: Дасть Тобі Господь по серцю Твоєму (*Пс. 19,5*).

Євангеліє: Матей 7,7-11; або Івана 14,10-20.

Причасний: Насолоджуйся Господом і дасть Тобі на просьби серця твого (*Пс. 26,4*). Алилуя, *тричі*.

Служба, за недужих

Тропар, глас 4: Скорий у заступництві єдиний Ти, Христе, * скоро з висот навідайся до недужих рабів твоїх (недужого раби Твого, недужої раби Твоєї) * і избав від недуг і гірких болізей, * і піднеси їх (його, Й), * щоб оспівували і славили (оспівував і славив, оспівувала і славила) Тебе неперестанно, * молитвами Богородиці, єдиний Чоловіколюбче.

Слава: *Кондак, глас 5*: Тих, що лежать на ложі болізни і смертельною раною покалічених, * – як іноді підніс Ти, Спасе, Петрову тешу * і розслабленого, якого несли на ношах, * –так і нині, Милосердний, їх (його, її), що страждають (страждає), посіти і зціли, * Ти бо єдин єси, що взяв на себе недуги і болізни роду нашого, * і все можеш як многомилостивий.

І нині: *Богородичний, глас 5*: Радуйся, двері Господні непроходимі, * радуйся, стіно і покрове тих, що прибігають до Тебе, * радуйся, пристане, бурями не навішувана * і подружжям незаймана, що родила плоттю Творця твого і Бога. * Молитись не переставай за тих, що оспівують * і поклоняються різдву Твоєму.

Прокімен, глас 7: Помилуй мене, Господи, бо немічний я; зціли мене, Господи, бо стряслися кості мої (*Пс. 6,3*).

Стих: Бо немає такого, щоб у смерті пам'ятав про Тебе, а в аді хто визнаватиме Тебе? (*Пс. 6,6*)

Апостол: соборного послання Якова 5,10-16.

Алилуя, глас 7: Господи, в ярості твоїй не обвинувачуй мене, ані в гніві твоїм не карай мене (*Пс. 6,2*).

Стих: Спаси мене ради милости Твоєї, Господи (*Пс. 6,5*).

Євангеліє: Матей 8,14-23; або Марка 5,24-34; або Івана 4,46-54.

Причасний: Помилуй мене, Господи, бо немічний я, і зціли мене, Господи, бо стряслися кості мої, і душа моя дуже затривожилася (*Пс. 6,3-4*). Алилуя, *тричі*.

Служба за подорожніх

Тропар, глас 2: Путь і істина Ти єси, Христе, * пошли нині ангела твого рабам твоїм (рабові Твоєму, рабі твоїй), * щоб супроводив їх (його, її), як іноді Товію, * охороняючи від усякого нещастя для слави Твоєї, * від усякого зла для всякого благополуччя зберігаючи, * молитвами Богородиці, єдиний Чоловіколюбче.

Слава: *Кондак, глас 2*: Луці і Клеопі в Емаус Ти товаришив, Спасе; * подорожуй і нині з рабами твоїми (рабом твоїм, рабою Твоєю), що в дорогу хотять (хоче) вибиратися, * избавляючи їх (його, її) від усякого лихого припадку, * усе бо Ти як Чоловіколюбче можеш, що лиш захочеш.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодієвственну.

Прокімен, глас 4: Вкажи мені, Господи, путь, що по ній піду, бо до Тебе возніс я душу мою

(Пс. 142,8).

Стих: Визволь мене від ворогів моїх, Господи, до Тебе я прибіг (Пс. 142,9).

Апостол: Діяння 8,26-39.

Алилуя, глас 1: Господь направляє стопи чоловіка і путі його йому до вподоби (Пс. 36,23).

Стих: Відкрий Господеві путь твою і уповай на нього, і він сповнить (Пс. 36,5).

Євангеліє: Матей 10,1.5-8.

Причасний: Настав мене, Господи, на путь твою і піду в істині твоїй (Пс. 85,11). Алилуя, тричі.

ВОСКРЕСНА СЛУЖБА ВОСЬМИ ГЛАСІВ

Глас 1

Тропар: Хоч камінь запечатали юдеї * і воїни стерегли пречисте тіло Твоє, * воскрес Ти, тридневний Спасе, * даруючи світові життя. * Ради цього сили небесні взивали до Тебе, Життедавче: * Слава воскресенню Твоєму, Христе, * слава царству Твоєму, * слава промислові Твоєму, * єдиний Чоловіколюбець.

Кондак: Воскрес Ти як Бог із гробу у славі * і світ із собою воскресив, * і людське єство як Бога оспівує Тебе, * і смерть щезла. * Адам же ликує, Владико, * і Єва нині, від узів ізбавляючись, радується, взиваючи: * Ти, Христе, той, хто всім подає воскресення.

Богородичний: Коли Гавриїл звіщав Тобі, Діво: Радуйся, * – з голосом воплочувався Владика всіх * у Тобі, святім кивоті, * як рік праведний Давид: * Явилася Ти ширша небес, * що поносила Створителя твого. * Слава тому, що вселився в Тебе, * слава тому, що пройшов із Тебе, * слава тому, що висвободив нас різдвом твоїм.

Прокімен: Будь, Господи, милість твоя на нас, бо уповали ми на Тебе (Пс. 32,22).

Стих: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1).

Алилуя: Бог, що дає відплату мені і покорив народи мені (Пс. 17,48).

Стих: Ти, що величаєш спасення царя і твориш милість помазаникові своєму Давидові і сімені його до віку (Пс. 17,51).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, тричі.

Глас 2

Тропар: Коли зійшов Ти до смерті, Життя безсмертне, * тоді ад умертвив Ти блистінням божества. * Коли ж і умерлих із глибин підземних воскресив Ти, * всі сили небесні взивали: * Життедавче, Христе Боже наш, слава Тобі.

Кондак: Воскрес еси з гробу, всесильний Спасе, * і ад, увидівши чудо, зжахнувся, і мертві востали, * а творіння, бачачи, радується разом з тобою, * і Адам веселиться, і світ, Спасе мій, оспівує Тебе повсякчасно.

Богородичний: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодієвственну.

Прокімен: Кріпость моя і пісня моя – Господь, і став мені спасенням (Пс. 117,14).

Стих: Караючи покарав мене Господь, та смерті не передав мене (Пс. 117,18).

Алилуя: Вислухає Тебе Господь у день печалі, захистить Тебе ім'я Бога Якова (Пс. 19,2).

Стих: Господи, спаси царя і вислухай нас, в який тільки день призовемо (Пс. 19,10).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, тричі.

Глас 3

Тропар: Нехай веселиться небесні, нехай радуються земнії, * бо сотворив владу рукою своєю Господь, * подолав смертю смерть, первенцем мертвих став, * з безодні аду ізбавив нас і подав світові велику милість.

Кондак: Воскрес Ти днесь із гробу, Щедрий, * і нас возвів Ти із врат смертних, * днесь Адам ликує і радується Єва, * а разом пророки з патріархами неперестанно оспівують * божественну могутність влади Твоєї.

Богородичний: Діва днесь предстать у церкві * із ликами святих невидимо за нас молитися

Богу. * Ангели з архиєреями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молити Богородиця превічного Бога.

Прокімен: Співайте Богові нашому, співайте; співайте цареві нашому, співайте (Пс. 46,7).

Стих: Всі народи, заплещіте руками, воскликніть Богові голосом радості (Пс. 46,2)

Алилуя: На Тебе, Господи, я уповав, щоб не посоромився навіки (Пс. 30,2).

Стих: Будь мені Богом захисником і домом прибіжища, щоб спасти мене (Пс. 30,3).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі.*

Глас 4

Тропар: Світлую воскресення проповідь * від ангела взнавши, Господні учениці, * і прадідне осудження відкинувши, * апостолам, хвалячися, мовили: * Повалилася смерть, воскрес Христос Бог, * даруючи світові велику милість.

Кондак: Спас і Избавитель мій * із гробу як Бог * воскресив від узів земнороджених * і врата адові .сокрушив, * і як Владика * воскрес тридневний.

Богородичний: Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерти визволилися, Пречиста, * у святім рїзді твоїм. * Його празнують люди твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен: Як величні діла твої, Господи, все премудрістю сотворив Ти (Пс. 103,24).

Стих: Благослови, душе моя, Господа; Господи, Боже мій, Ти дуже величній (Пс. 103,1).

Алилуя: Натягни лук і успівай, і царюй, істини ради і лагідности, і справедливости (Пс.44,5).

Стих: Возлюбив Ти справедливість і возненавидів Ти беззаконня (Пс. 44,8).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі.*

Глас 5

Тропар: Собезначальне Слово Отцю і Духові, * від Діви роджене на спасення наше, * оспіваймо, вірні, і поклонімся, * бо благоволив плоттю зійти на хрест * і смерть перетерпіти, і воскресити умерлих * славним воскресенням своїм.

Кондак: До аду, Спасе мій, зійшов Ти * і врата сокрушив Ти як всесильний, * умерлих як Творець воскресив з собою * і смерті жало сокрушив Ти, * і Адам від клятви ізбавився, Чоловіколюбче. * Тому і всі зовемо: Спаси нас, Господи.

Богородичний: Радуйся, двері Господні непроходимі, * радуйся, стіно і покрове тих, що прибігають до Тебе, * радуйся, пристане, бурями не навіщувана * і подружжям незаймана, що родила плоттю Творця твого і Бога. * Молитись не переставай за тих, що оспівують * і поклоняються рїзду Твоєму.

Прокімен: Ти, Господи, захорониш нас і збережеш нас від роду цього і повік (Пс. 11,8).

Стих: Спаси мене, Господи, бо не стало праведного (Пс. 11,2).

Алилуя: Милості твої, Господи, повік оспівуватиму, сповіщу з роду в рід істину твою устами моїми (Пс. 88,2).

Стих: Бо сказав Ти: Повік милість збудується, на небесах приготується істина твоя (Пс. 88,3).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі.*

Глас 6

Тропар: Ангельські сили на гробі твоїм * і ті, що стерегли, змертвіли * і стояла Марія у гробі, * шукаючи пречистого тіла твого. * Полонив Ти ада, та не спокусився ним, * зустрів еси Діву, даруючи життя. * Воскреслий з мертвих Господи, слава Тобі.

Кондак: Життєначальною долонею * умерлих із мрячних долин * Життєдавець воскресив усіх – Христос Бог, * воскресення подав людському родові. * Він бо всіх Спаситель, воскресення і життя, і Бог усіх.

Богородичний: Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереди як благая з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * поспішишь на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен: Спаси, Господи людей твоїх і благослови насліддя Твоє (Пс. 27,9).

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, Боже мій, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (Пс. 27,1).

Алилуя: Хто живе в помочі Всевишнього, під покровом Бога небесного оселиться (Пс. 90,1).

Стих: Скаже Господові, заступник мій еси і прибіжище моє, Бог мій, і надіюся на нього (Пс. 90,2).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі*.

Глас 7

Тропар: Розрушив Ти хрестом твоїм смерть, * створив Ти розбійникові рай, * мироносицям плач перемінив еси, * і апостолам проповідати повелів еси, * що воскрес Ти, Христе Боже, * даючи світові велику милість.

Кондак: Вже більше влада смертна не зможе людей держати, * Христос бо зійшов, сокрушаючи й розоряючи сили її. * Зв'язується ад, * пророки согласно радуються, * представ Спас, мовлячи тим, що в вірі: * Вийдіть, вірні, у воскресення.

Богородичний: Як скарбниця нашого воскресення * тих, що на Тебе надіються, Всеїта, * виведи з рова і глибин прогрішень, * бо Ти спасла еси винних у грісі, * родивши спасення наше. * Ти перед різдвом – Діва * і в різдві – Діва, * і по різдві дальше пробуваєш Діва.

Прокімен: Господь кріпость людям своїм дасть, Господь благословить людей своїх миром (Пс. 28,11).

Стих: Принесіть Господеві, сини божі, принесіть Господеві молодих баранців (Пс. 28,11).

Алилуя: Благо є сповідуватися Господеві і співати імені Твоєму, Всевишній (Пс. 91,2).

Стих: Сповідати зарання милість твою і істину твою на всяку ніч (Пс. 91,3).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі*.

Глас 8

Тропар: З висоти зійшов Ти, Милосердний, * погребення прийняв Ти тридневне, * щоб нас визволити від страстей. * Життя і воскресення наше, * Господи, слава Тобі.

Кондак: Воскресиш з гробу, * умерлих воздвигнув Ти * і Адама воскресив Ти, * і Єва ликує в твоїм воскресенні, * і світу кінці торжествують * востання Твоє, * Многомилостивий.

Богородичний: Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневістная.

Прокімен: Помоліться і воздайте Господеві, Богу нашому (Пс. 75,12).

Стих: Відомий у Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я його (Пс. 75,2).

Алилуя: Прийдіте, возрадуємося Господеві, воскликнім Богу, Спасителеві нашому (Пс. 94,1).

Стих: Ідім перед лицем його з ісповіданням і псалмами воскликнім йому (Пс. 94,2).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі*.

ПОВСЯКДЕННА СЛУЖБА

Понеділок

Ангелам

Тропар, глас 4: Небесних воїнств архистратиги, * молимо вас завжди ми, недостойні, * щоб ви вашими молитвами огородили нас * покровом крил духовної вашої слави, * охороняючи нас, що усильно припадаємо і кличемо: * Від бід ізбавте нас * як чиновачальники вишніх сил.

Слава: *Кондак, глас 2:* Архистратиги божі, служителі божественної слави, * ангелів начальники і людей наставники, * корисного нам просіть і великої милости * як безплотних архистратиги.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: - Ти твориш ангелами своїми духи і слугами своїми палаючий вогонь (Пс. 103,4).

Стих: Благослови, душе моя, Господа;

Господи, Боже мій, Ти дуже величній (Пс. 103,1).

Апостол: до Євреїв 2,2-10.

Алилуя, глас 5: Хваліте Господа, всі ангели його, хваліте його, всі сили його (Пс. 148,2).

Стих: Бо він сказав і сталося, він повелів і створилося (Пс. 148,5).

Євангеліє: Матея 13,24-3036-43.

*Причасний: Ти твориш ангелами своїми духи і слугами своїми палаючий вогонь (Пс. 103,4).
Алилуя, тричі.*

Вівторок

Предтечі

*Тропар, глас 2: Пам'ять праведного з похвалами * і Тобі вистачає свідчення Господнє, предтече, * бо Ти показався воістину і від пророків чесніший, * бо у струях сподобився хрестити Проповіданого. * Тому за істину пострадав Ти, радуючися, * благовістив Ти і тим, що в аді, Бога, явленого в тілі, * що взяв гріх світу і подає нам велику милість.*

*Кондак, глас 3: Перше неплідна днесь Христового предтечу родить * і він є сповненням усякого пророцтва, * бо кого пророки проповідували, * на того він у Йордані руку поклав. * Явився Божого Слова пророк, проповідник, разом і предтеча.*

*Богородичний, глас 3: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиєреями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.*

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у. Господі і уповає на нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: Діяння 13,25-33.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (Пс. 91,13).

Стих: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвітуть (Пс. 91,14).

Євангеліє: Івана 1,29-34.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Середа

Хресту і Пресвятій Богородиці

*Тропар, глас 1: Спаси, Господи, людей твоїх * і благослови насліддя Твоє, * перемоги благовірному народові на супротивників даруй * і хрестом твоїм * охорони люд твій.*

*Слава, і нині! Кондак, глас 4: Вознісся Ти на хрест волею своєю. * Новому людові Твоєму, що Твоє ім'я носить, * даруй щедроти твої, Христе Боже. * Возвесели силою Твоєю, благовірний народ, * перемоги на супротивників дай йому, * що за посібник має Твоє оружжя миру, непоборну перемогу.*

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці:

Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47),

Стих: Бо зглянувся на смирення раби своєї, ось бо віднині ублажать мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Филип'ян 2,5-11.

Алилуя, глас 8: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вуха Твоє (Пс. 44,11)

Стих: Лицю Твоєму помоляться багаті народи (Пс. 44,13)

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4). Алилуя, *тричі.*

Четвер

Апостолам і святому Миколаєві

Тропар апостолам, глас 3: Апостоли святі, моліть милостивого Бога, * щоб відпущення прогрішень подав душам нашим.

Інший, святому Миколаєві, глас 4: Правилем віри і образом лагідности, * учителем повздержности * явила Тебе Твоєму стаду всіх речей істина. * Ради цього придбав Ти смиренням високе, * убогістю – багате, * отче, священноначальнику Миколаю. * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Кондак апостолам, глас 2: Сильних і боговісних проповідників, * найвищих апостолів твоїх, Господи, * прийняв Ти в насолоду дібр твоїх і упокій, * бо болісті їх і смерть прийняв Ти вище всяких плодів, * єдиний Серцевідче.

Слава: *Інший, святому Миколаєві, глас 3:* В Мирах, святий, священнослужителем показався Ти, * бо. Христове євангеліє, преподобний, сповнивши, * положив, Ти душу твою за людей твоїх * і спас неповинних від смерті. * Ради цього освятив Ти себе як великий таїнник божої благодаті.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидиме за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу божу, творіння ж рук його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: 1 до Корінтян 4,9-16

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда твої, Господи, і істину твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Євангеліє: Матея 10,1.5-8.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5). Алилуя, *тричі.*

П'ятниця

Хресту

Тропар, глас 1: Спаси, Господи, людей твоїх * і благослови насліддя Твоє, * перемоги благовірному народові на супротивників даруй * І хрестом твоїм * охорони люд твій.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Вознісся Ти на хрест волею своєю. * Новому людові Твоєму, що Твоє ім'я носить, * даруй щедроти твої, Христе Боже. * Возвесели силою Твоєю благовірний народ, * перемоги на супротивників дай йому, * що за посібник має Твоє оружжя миру, непоборну перемогу.

Прокімен, глас 7: Вознесіть Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг його, бо святе воно (Пс. 98,5).

Стих: Господь воцарився, нехай гніваються люди (Пс. 98,1).

Апостол: 1 до Корінтян 1,18-24

Алилуя, глас 1: Пом'яни сонм твій, що його придбав Ти із давна (Пс. 73,2).

Стих: Бог же – цар наш перше віку, вчинив спасення посеред землі (Пс. 73,12).

Євангеліє: Івана 3,13-17.

Причасний: Знаменувалося на нас світло лица твого, Господи (Пс. 4,7). Алилуя, *тричі.*

Субота

Всім святым і за померлих

Тропар, глас 2: Апостоли, мученики і пророки, * святителі, преподобні і праведні, * що добре подвиг звершили і віру зберегли, * маючи сміливість до Спаси, * за нас його як благого моліть, молимося, щоб спаслися душі наші.

Другий, за померлих, глас 2: Пом'яни, Господи, як благий рабів твоїх * і, що в житті

нагрішили, прости, * бо ніхто не є безгрішний, тільки Ти, що можеш і померлим дати упокій.

Слава: *Кондак, глас 8*: Зо святими упокой, Христе, * душі рабів твоїх, * де немає болізни, ні печалі, * ні зітхання, * але життя безконечне.

І нині: *Мученикам, глас 8*: Як початки ества насадителеві творіння * вселенна приносить Тобі, Господи, * богоносних мучеників. * їх молитвами в мирі глибокому * церкву твою, громаду твою, * Богородиці ради збережи, * Многомилостивий.

Прокімен, глас 8: Веселіться в Господі і радуйтеся, праведні (*Пс. 31,11*).

Стих: Блаженні, яким прощено беззаконня і яких гріхи закрито (*Пс. 31,1*).

І за померлих, глас 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (*Пс. 24,13*).

Апостол: 1 до Солунян 4,13-17.

Алилуя, глас 4: Візвали праведні, і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх ізбавив їх (*Пс. 33,18*).

Стих: Багато скорбот у праведних і від усіх них ізбавить їх Господь (*Пс. 33,20*).

Стих: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи і пам'ять їх з роду в рід (*Пс. 64,5*).

Євангеліє: Івана 5,24-30.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*).

Другий: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи, і пам'ять їх з роду в рід (*Пс. 64,5*).

Алилуя, тричі.

ЗАГАЛЬНІ СЛУЖБИ СВЯТИМ

Служба Пресвятій Богородиці

Тропар, глас 4: До Богородиці з запалом нині прибіжим, грішні і смиренні, * і припадім у покаянні, взиваючи із глибини душевної: * Владичице, поможи, змилосердившись над нами, * поспішися, бо загибаємо від множества гріхів, * не заверни рабів Твоїх з нічим, * бо в Тобі єдину заступницю маємо.

Кондак, глас 6: Не маємо іншої помочі, не маємо іншої надії, * окрім Тебе, Пречиста Діво. * Ти нам поможи, * на Тебе надіємося і Тобою хвалимося, * Твої бо ми раби, щоб не постидалися.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (*Лк. 1,46-47*).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (*Лк. 1,48*).

Апостол: до Филип'ян 2,5-11. Або: до Євреїв 9,1-7.

Алилуя, глас 8: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (*Пс. 44,11*).

Стих: Лицю Твоєму помоляться багаті народи (*Пс. 44,13*).

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (*Пс. 115,4*). *Алилуя, тричі*.

Служба ангелам

Тропар, глас 4: Небесних воїнств архистратиги, * молимо вас завжди ми, недостойні, * щоб ви вашими молитвами огородили нас * покровом крил духовної вашої слави, * охороняючи нас, що усильно припадаємо і кличемо: * Від бід ізбавте нас * як чиноначальники вишніх сил.

Слава: *Кондак, глас 2*: Архистратиги Божі, служителі божественної слави, * ангелів начальники і людей наставники, * корисного нам просить і великої милости * як безплотних архистратиги.

Богородичний, глас 2: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Ти твориш ангелами Своїми духи і слугами Своїми палаючий вогонь (*Пс. 103,4*).

Стих: Благослови, душе моя, Господа; Господи, Боже мій, Ти дуже величний (*Пс. 103,1*).

Апостол: до Євреїв 2,2-10.

Алилуя, глас 5: Хваліте Господа, всі ангели Його, хваліте Його, всі сили Його (*Пс. 148,2*).

Стих: Бо Він сказав і сталося, Він повелів і створилося (*Пс. 148,5*).

Євангеліє: Луки 10,16-21. Або: Матея 13,24-30.36-43

Причасний: Чи твориш ангелами Своїми духи і слугами Своїми палаючий вогонь (Пс. 103,4).
Алилуя, *тричі*.

Служба пророкам

Тропар, глас 2: Пророка Твого (ім'я) пам'ять, Господи, празнуємо. * Тому молимо Тебе: Спаси душі наші.

Слава: *Кондак, глас 4:* Просвічене духом чисте серце Твоє * стало приютом світлішого пророцтва, * бо бачиш далеке, як теперішнє. * Ради цього почитаємо Тебе, пророче блаженний, славний.

І нині: *Богородичний, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 4: Ти єрей повік за чином Мелхіседека (Пс. 109,4).

Стих: Сказав Господь Господеві моєму: Сиди праворуч Мене, поки не покладу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх (Пс. 109,1).

Апостол: 1 до Корінтян 14,20-25.

Алилуя, глас 5: Мойсей і Арон між єреями Його і Самуїл між тими, що призивають ім'я Його (Пс. 98,6).

Стих: Світло засіяло праведникові і для правих серцем – веселість (Пс. 96,11).

Євангеліє: Матея 23,29-39- Або: Луки 11,47-12,1.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, *тричі*.

Служба апостолам

Тропар апостолові, глас 3: Апостоле святий (ім'я), * моли милостивого Бога, * щоб відпущення прогрішень подав душам нашим.

Слава: *Кондак, глас 4:* Як звізду пресвітлу церква завжди хоронила Тебе, * апостоле (ім'я), * просвічувана багатих чудес твоїх подаванням. * Тому зовемо до Христа: * Спаси тих, що вірою почитають пам'ять Твого апостола, * Многомилостивий.

І нині: *Богородичний, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Тропар апостолам, глас 3: Апостоли святі, моліть милостивого Бога, * щоб відпущення прогрішень подав душам нашим.

Слава: *Кондак, глас 4:* Як лози Христового винограду * явилися ви, мудрі, * приносячи грозди в чеснотах, * виточуючи нам вино спасення. * Його приймаємо, радістю наповнюючися, * празнуємо чесну вашу пам'ять, * в якій моліть, щоб даровано нам велику милість * і відпущення гріхів, Господні апостоли.

І нині: *Богородичний, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс.18,5).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: 1 до Корінтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Апостолові Євангеліє: Матея 9,36-10,8. Апостолам Євангеліє: Луки 10,1-15; або: 10,16-21.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18).
Алилуя, *тричі*.

Служба святителів

Тропар, глас 4: Правилем віри і образом лагідности, * учителем повздержности * явила Тебе Твоєму стаду всіх речей істина. * Ради цього придбав Ти смиренням високе, * убогістю – багате, * отче, священноначальнику (ім'я), * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: **Кондак, глас 2:** Божественний гrome, трубо духовна, * віри насадителю, відсіч ересям, * Тройці угоднику, великий святителю (ім'я) * Ти з ангелами повсякчас предстоїш, молися неустанно за всіх нас.

І нині: **Богородичний, глас 2:** В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 1: Уста мої промовлять премудрість і роздуми серця мого – розуміння (Пс. 48,4).

Стих: Послушайте це, всі народи, почувте, всі, хто живе по вселенній (Пс. 48,2).

Апостол: до Євреїв 7,26-8,2.

Алилуя, глас 2: Уста праведного повчатся премудрости і язык його промовить суд (Пс. 36,30).

Стих: Закон Бога його в серці його і не зупиняться стопи його (Пс. 36,31).

Євангеліє: Йоана 10,9-16.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Служба святителям

Тропар, глас 4: Боже отців наших, * що чиниш завжди з нами по Твоїй кротості, * не віддали милости Твоєї від нас, * але молитвами їх у мирі направ життя наше.

Слава: **Кондак, глас 8:** Як чеснот учителів і ієрархів прикрасу * церква, співаю чи, вас славить. * Молитвами вашими подайте тим, що вас у любові почитають, * справність у чеснотах, вибавлення від соблазней, * як непереможні.

І нині: **Богородичний, глас 8:** Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 13,17-21.

Алилуя, глас 2: Священики Твої зодягнуться в праведність і преподобні Твої возрадуються (Пс. 131,9).

Стих: Вибрав Господь Сіона, захотів його на житло для себе (Пс. 131,13).

Євангеліє: Матея 5,14-19; або Йоана 10,1-9.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Служба преподобним і Христа ради юродивим

Тропар преподобному, глас 8: В Тобі, отче, дбайливо зберігся образ, * бо, прийнявши хрест, Ти пішов слідом за Христом * і ділом навчав Ти погорджувати тілом, бо воно проминає, * а дбати про душу – єство безсмертне. * Тим-то з ангелами разом радується, * преподобний (ім'я), дух твій.

Слава: **Кондак, глас 2:** Чистотою душевною божественно озброївшись * і, неустанні молитви, як копії, кріпко взявши в руки * проколов Ти бісівські полки, (ім'я), отче наш, * молися неустанно за всіх нас.

І нині: **Богородичний, глас 2:** В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Тропар преподобним, глас 4: Боже отців наших, * що чиниш завжди з нами по Твоїй кротості, * не віддали милости Твоєї від нас, * але молитвами їх у мирі направ життя наше.

Слава: **Кондак, глас 2:** Безліч хвилювань по сухому проходячи, * безплотних ворогів струями сліз ваших міцно погрузили ви, богомудрі і преподобні, * і, чудес дар прийнявши, моліться неустанно за всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Галатів 5,22-6,2.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Матея 11,27-30; або Луки 6,17-23.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Служба мученикові

Тропар, глас 4: Мученик Твій, Господи, (ім'я), * у страданнях своїх прийняв вінець нетлінний від Тебе, Бога нашого, * мавши бо кріпость Твою, він мучителів подолав, * сокрушив і демонів зухвальства безсильні. * Його молитвами спаси душі наші.

Слава: *Кондак, глас 2*: Як зірка світла, неоманна з'явився Ти світові, * Сонце Христи сповіщаючи зорями твоїми, страсотерпче (ім'я), * і лєсть погасив Ти всю; * а нам подаєш світло, молячись неустанно за всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на Нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: 2 до Тимотея 2,1-10.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (Пс. 91,13).

Стих: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвітуть (Пс.91,14).

Євангеліє: Луки 12,2-12; або Йоана 15,17-16,2.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Служба мученикам

Тропар, глас 1: Болістями святих, * які за Тебе перетерпіли, * дайся ублагати, Господи, * і всі наші болісті зціли, * Чоловіколюбче, молимося.

Слава: *Кондак, глас 2*: Як світільники світлі явилися ви, божественні мученики, створіння усе світлістю чудес озоряєте, * від недуг звільняючи і глибоку темряву завжди відганяючи, * Христу Богові молячися неустанно за всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Святим, що на землі Його, проявив Господь усі бажання Свої в них (Пс. 15,3).

Стих: Я бачив Господа повсякчас передо мною, бо Він праворуч мене, щоб я не похитнувся (Пс. 15,8).

Апостол: до Ефесян 6,10-17.

Алилуя, глас 4: Візвали праведні, і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх избавив їх (Пс. 33,18).

Стих: Багато скорбот у праведних і від усіх них избавить їх Господь (Пс. 33,20).

Євангеліє: Матея 10,16-22; або Луки 21,12-19.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Служба священномученикові

Тропар, глас 4: І обичаїв апостолів причасником і їх намісником стався Ти, * знайшов Ти шлях, богонатхненний, як дійти до видіння. * Задля того слово істини справляючи, * і задля віри пострадав Ти аж до крові, священномученику (ім'я), моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 4*: Між святителями благочесно прожив * і мучеництва шлях пройшов, * ідолюські жертви погасив Ти * і оборонцем був Ти для твого стада, богомудрий. * Тому, Тебе почитаючи, тайно кличемо до Тебе: * Від бід ізбав нас повсякчасно твоїми молитвами, отче наш (ім'я).

І нині: *Богородичний, глас 4*: Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерти визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 7: Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх (Пс. 149,5).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, похвала Його в церкві преподобних (Пс. 149,1).

Апостол: до Євреїв 13,7-16.

Алилуя, глас 2: Священики Твої зодягнуться в праведність і преподобні Твої возрадуються (Пс. 131,9).

Стих: Вибрав Господь Сіона, захотів його на житло для себе (Пс. 131,13).

Євангеліє: Луки 12,32-40.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Служба священномученикам

Тропар, глас 4: Боже отців наших, * що чиниш завжди з нами по Твоїй кротості, * не віддали милости Твоїї від нас, * але молитвами їх у мирі направ життя наше.

Слава: *Кондак, глас 3*: Як світильників негасаючих мисленого сонця, * зійшовши днесь, похвалимо піснями, * засіяли бо ви тим, що в темряві нерозуміння, * всіх призиваючи до висот благочестя, священномученики. * Тому кличемо до вас: Радуйтеся, всіх посників осново.

І нині: *Богородичний, глас 3*: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиєреями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молять Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 5,4-10.

Алилуя, глас 2: Священики Твої зодягнуться в праведність і преподобні Твої возрадуються (Пс. 131,9).

Стих: Вибрав Господь Сіона, захотів його на житло для себе (Пс. 131,13).

Євангеліє: Луки 6,17-23; або 10,22-24; або 14,25-35.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Служба преподобномученикові

Тропар, глас 8: В Тобі, отче, дбайливо зберігся образ, * бо, прийнявши хрест, Ти пішов слідом за Христом * і ділом навчав Ти погорджувати тілом, бо воно проминає, * а дбати про душу – єство безсмертне. * Тим-то з ангелами разом радується, * преподобний (ім'я), дух твій.

Слава: *Кондак, глас 2*: Як посника благочестивого й досвідченого * і чесного, добровільного страдальця, * і жителя пустині зразкового, * в піснях достойно похвалім (ім'я) всехвального, * він бо змія подолав.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх (Пс. 149,5).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, похвала Його в церкві преподобних (Пс. 149,1).

Апостол: 2 до Тимотея 1,8-18.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Марка 8,34-9,1.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Служба преподобномученикам

Тропар, глас 4: Боже отців наших, * щочиниш завжди з нами по Твоїй кротості, * не віддали милости Твоїї від нас, * але молитвами їх у мирі направ життя наше.

Слава: **Кондак, глас 2:** Безліч хвилювань по сухому проходячи, * безплотних ворогів струями сліз ваших міцно погрузили ви, богомудрі і преподобні, * і, чудес дар прийнявши, молитесь неустанно за всіх нас.

І нині: **Богородичний, глас 2:** В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Возхваляться преподобні у славі і возрадується на ложах своїх (Пс. 149,5).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, похвала Його в церкві преподобних (Пс. 149,1).

Апостол: до Римлян 8,28-39

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Матея 10,32-33-37-38; 19, 27-30; або Луки 12,8-12.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Служба святым мученицям

Тропар мучениці, глас 4: Агниця Твоя, Ісусе, (ім'я), * кличе великим голосом: * Тебе, жениху мій, люблю і, Тебе шукаючи, страдаю, * і разом з Тобою розпинаюся, і погребуюся хрещенням Твоїм, * і терплю ради Тебе, щоб і царствувати в Тобі, * і вмираю за Тебе, щоб і жити з Тобою, * та як жертву непорочну прийми мене, що з любов'ю пожертвувалася Тобі. * Її молитвами як милостивий спаси душі наші.

Слава: **Кондак мучениці, глас 2:** Храм твій всечесний, як лік душевний, знайшовши, * всі вірні голосно кличемо до Тебе, дівомученице (ім'я) великоіменита, * Христа Бога моли неустанно за всіх нас.

І нині: **Богородичний, глас 2:** В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Тропар преподобномучениці, глас 4: Агниця Твоя, Ісусе, (ім'я), * кличе великим голосом: * Тебе, жениху мій, люблю і, Тебе шукаючи, страдаю, * і разом з Тобою розпинаюся, і погребуюся хрещенням Твоїм, * і терплю ради Тебе, щоб і царствувати в Тобі, * і вмираю за Тебе, щоб і жити з Тобою, * але як жертву непорочну прийми мене, що з любов'ю пожертвувалася Тобі. * Її молитвами як милостивий спаси душі наші.

Слава: **Кондак преподобномучениці, глас 4:** Божественна пам'ять твоя, (ім'я), * днесь возсіяла і явилася світові, як сонце, * оповідаючи про життя Твоє; * Ти бо повздержністю тілесні ворушення поборолася * і кров'ю страдань сталася Ти невістою Христа. * Тому вирятуй від усякого зла тих, що хвалять Тебе, * щоб ми кликали до Тебе: * Радуйся, мати преподобна.

І нині: **Богородичний, глас 4:** Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоїм. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Тропар мученицям, глас 1: Агниці словесні, Агнцеві й Пастиреві – Христові * вас привели муками, * ви біг вашого життя скінчили * і віру зберегли. * Тому днесь радісною душею * творимо святу вашу пам'ять, подивугідні, * Христа величаючи.

Слава: **Кондак, глас 4:** Страдниці Христових пам'ять празнуємо * і з вірою просимо помочі, * щоб вирятуватися всім від усякої скорби, кличучи: * Бог наш з нами, що їх прославив, як зволив.

І нині: **Богородичний, глас 4:** Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоїм. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 4: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів (Пс. 67,36).

Стих: В церквах благословіть Бога, Господа, ви – з джерел ізраїлевих (Пс. 67,27).

Апостол: 2 до Коринтян 6,1-10; або до Галатів 3,23-29.

Алилуя, глас 1: Терпеливо очікував я Господа, і Він почув мене, і вислухав молитву мою (Пс. 39,2).

Стих: І вивів мене з безодні пристрастей і з багнистого болота (Пс. 39,3).

Євангеліє: Матея 15,21 -28; або Марка 5,24-34.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Служба преподобним жінкам

Тропар преподобній, глас 8: В Тобі, мати, дбайливо зберігся образ, * бо, прийнявши хрест, Ти пішла слідом за Христом * і ділом навчала Ти погорджувати тілом, бо воно проминає, * а дбати про душу – єство безсмертне. * Тим-то з ангелами разом радується, * преподобна (ім'я), дух твій.

Слава: *Кондак, глас 2:* За любов Господню, преподобна, бажання спокою зненавиділа Ти, * постом просвітила Ти духа твого, * бо міцно звирів поконала Ти. * Але молитвами твоїми метушню супротивників знівеч.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Тропар преподобним жінкам, глас 2: Правдивим бажанням ви дали обіт дівицтва, христославні, * і відреклися злуки з дочасним обручником, * і в подвигах чеснот ви зросли і на висоту нетління піднялися, * краснодушні і пребагаті, стовпи монахинь і правило. * Тому неустанно моліться за нас, що в любові вашу пам'ять празнуємо.

Слава: *Кондак, глас 2:* Ви тіла ваші постом зморили * і неусипаючими молитвами Створителя ви молили за гріхи свої, * щоб прийняти повне прощення, * і ви отримали божественне відпущення і царство небесне. * Моліть Христа Бога за всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (Пс. 67,36).

Стих: В церквах благословіть Бога, Господа, ви – з джерел ізраїлевих (Пс. 67,27).

Апостол: до Галатів 3,23-29.

Алилуя, глас 1: Терпеливо очікував я Господа, і Він почув мене, і вислухав молитву мою (Пс. 39,2).

Стих: І вивів мене з безодні пристрастей і з багнистого болота (Пс. 39,3).

Євангеліє: Матея 25,1-13; або Луки 7, 36-50.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Служба ісповідникам

Тропар, глас 8: Православія наставнику, благочестя учителю і чистоти вселенної світильнику, * архиереїв (монахів) богонатхненна прикрасо, (ім'я) премудрий, * ученням твоїм Ти все просвітив, сопілко духовна. * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 2:* Насолодився Ти здержливістю, богомудрий, * і бажання тілесні Ти усмирив, * з'явився Ти, у вірі виростаючи, * як райське дерево життя, зацвів Ти, (ім'я), отче священний.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх (Пс. 149,5).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, похвала Його в церкві преподобних (Пс. 149,1).

Апостол: до Ефесян 6,10-17.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Луки 12,8-12.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Служба безсребреникам і чудотворцям

Тропар, глас 8: Святі безсребреники і чудотворці, * посітіть немочі наші. * Даром прийняли ви, даром дайте нам.

Слава: Кондак, глас 2: Благодать зцілень прийнявши, * простираєте здоров'я тим, що в нуждах, лікарі, чудотворці преславні; * але вашим посіщенням ворогів зухвальство поконайте, * світ чудами оздоровляючи.

І нині: Богородичний, глас 2: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Святим, що на землі Його, проявив Господь усі бажання Свої в них (Пс. 15,3).

Стих: Я бачив Господа повсякчас передо мною, бо Він праворуч мене, щоб я не похитнувся (Пс. 15,8).

Апостол: 1 до Корінтян 12,27-13,8.

Алилуя, глас 2: Ось, як добре і як гарно, коли брати живуть укупі (Пс. 132,1).

Стих: Бо там заповів Господь благословення і життя вічне (Пс. 132,3).

Євангеліє: Матея 10,1.5-8.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

СЛУЖБИ НА РУХОМІ СВЯТА

Свята і велика неділя Пасхи

По Благословенне царство:

Люди: Амінь.

Священик: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував. **Тричі, на переміну з людьми.**

Антифон 1

Стих 1: Воскликніть Господеві, вся земля, * співайте ж імені Його, віддайте славу хвалі Його (Пс. 65,2).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Скажіть Богові: Як страшні діла Твої, * у множестві сили Твоєї леститимуть Тобі вороги Твої (Пс. 65,3).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: Вся земля нехай поклониться Тобі і співає Тобі, * нехай же співає імені Твоєму, Всевишній (Пс. 65,4).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**
Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Боже, ущедри нас і благослови нас, * просвіти лице Твоє на нас і помилуй нас (Пс. 66,2).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що воскрес із мертвих, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Щоб пізнали ми на землі путь Твою, * у всіх народах спасення Твоє (Пс. 66,3).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Нехай ісповідують Тебе люди, Боже, * нехай ісповідують Тебе люди всі (Пс. 66,4).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Нехай воскресне Бог і розбіжаться вороги Його, * і нехай тікають від лица Його ті, що ненавидять Його (Пс. 67,2).

Тропар: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, * і тим, що в гробах, життя дарував.

Стих 2: Як іще зає дим, нехай іще знуть, * як тале віск від лица вогню (*Пс. 67,3*).

Тропар: Христос воскрес:

Стих 3: Так нехай погинуть грішники від лица Божого, * а праведники нехай возвеселяться (*Пс. 67,3-4*).

Тропар: Христос воскрес:

Вхідне: В церквах благословіть Бога, Господа, * ви – з джерел ізраїлевих (*Пс. 67,27*).

Тропар: Христос воскрес:

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Хоч і у гріб зійшов Ти, Безсмертний, * та адову зруйнував Ти силу, * і воскрес еси як переможець, Христе Боже, * жінкам-мироносицям звістивши: Радуйтеся, * і Твоїм апостолам * мир даруєш, * падшим подаєш воскресення.

Замість Трисвятого: Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алілуя.

Прокімен, глас 8: Це день, що його створив Господь, возрадуємося і возвеселімся в нім (*Пс. 117,24*).

Стих: Сповідуйтеся Господеві, бо Він благий, бо навіки милість Його (*Пс. 117,1*).

Апостол: Діяння 1,1-8.

Алілуя, глас 4: Ти, воскресши, помилуєш Сіона (*Пс. 101,14*).

Стих: Господь з неба на землю споглянув (*Пс. 101,20*).

Євангеліє: Йоана 1,1-17.

Замість Достойно, приспів: Ангел сповіщав Благодатній: Чистая Діво, радуйся. І знову кажу: Радуйся. Твій Син воскрес тридневний із гробу, і мертвих воздвигнув Він. Люди, веселіться.

Ірмос, глас 1: Світіся, світіся, новий Єрусалиме, слава бо Господня на Тобі возсіяла. Радій нині й веселися, Сіоне. А Ти, Чистая, красуйся, Богородице, востанням рождення Твого.

Так співаємо аж до віддання Пасхи.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть. Алілуя, *тричі*.

Коли ж священик мовить: Зі страхом Божим і вірою приступіть, *ми, замість* Благословен, хто йде в ім'я Господнє, *співаємо:* Христос воскрес, *один раз, цілий тропар*.

Священик: Спаси, Боже, людей Твоїх:

Ми: Христос воскрес:

Священик: Завжди, нині і повсякчас:

Ми: Христос воскрес (*3*). *Потім єктенія.*

А замість Будь ім'я Господнє, *співаємо:* Христос воскрес (*3*).

Священик: Благословення Господнє на вас:

Хор: Амінь.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже:

Хор: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував. Господи, помилуй (*3*). Благослови.

Священик мовить відпуст з хрестом.

Тоді співаємо кінцеве: Христос воскрес: *тричі, цілий тропар. А потім закінчуємо:*

І нам дарував життя вічне, поклоняємось Його тридневному воскресенню.

У всі дні Світлого тижня все, яку день Пасхи, а прокімен, Апостол, алілуя і Євангеліє за чином.

Молитва на благословення артоса

По заамвонній молитві: Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже всесильний і Господи Вседержителю, Ти через Твого раба Мойсея, під час виходу Ізраїля з Єгипту і звільнення Твоїх людей з гіркої неволі фараона, наказав заколотися агнця, прообразуючи добровільно за нас заколеного на хресті Агнця, що бере гріхи всього світу, – Твого улюбленого Сина, Господа нашого Ісуса Христа.

Ти й сьогодні, смиренно благаємо Тебе, споглянь на цей хліб, і благослови, і освяти його, бо й ми, Твої раби, у честь, і славу, і на спомин славного воскресення Того ж Твого Сина, а Господа нашого Ісуса Христа, через якого ми одержали звільнення від вічного ворожого рабства і нерозв'язних пут ада, свободу й переведення, перед Твоєю величчю нині в цім всевітлім, преславнім і спасеннім дні Пасхи, його приносимо.

А нас, які його приносимо, його цілуємо і з нього їмо, сподоби, щоб ми стали причасниками Твого небесного благословення, і всякий біль і недугу Твоею силою віджени від нас, подаючи всім здоров'я.

Бо Ти є джерело благословення і податель зцілення, і Тобі славу возсилаємо, безначальному Отцеві, з єдинородним Твоїм Сином, і з пресвятим, і благим, і животворящим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Благословляється і освячується цей артос покропленням цієї священної води, в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Священик кладе артос на аналой, а люди, приймаючи антидор, цілують його.

Молитва на благословення м'яса

Священик: Благословен Бог наш завжди, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Христос воскрес: (3).

Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Споглянь, Господи Ісусе Христе, Боже наш, на поживу м'яса, і освяти її, як освятив еси агнця, що його привів Тобі вірний Авраам, і агнця, що його Тобі Авель приніс із плодів, також і теля годоване, яке-то звелів еси заколоти для сина Твого блудного, що знову повернувся до Тебе. І як він сподобився Твоєї ласкавості, так і ми освяченими і благословенними Тобою на поживу для всіх нас дарами насолодимось.

Ти бо еси істинна пожива і податель дібр, і Тобі славу возсилаємо, з безначальним Твоїм Отцем, і з пресвятим, і благим, і животворящим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Молитва на благословення сира і яєць

Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Владико Господи, Боже наш, Творче і Створителю всіх, благослови сир, а з ним і яйця, і нас збережи в благості Твоїй, щоб, причащаючися цих Твоїх без зависти поданих дарів, сповнилися і невимовної Твоєї благости.

Бо Твоя є влада, і Твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Люди: Амінь.

Понеділок Світлого тижня

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: Діяння 1,12-17.21-26.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Йоана 1,18-28.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть. Алилуя, *тричі*.

Вівторок Світлого тижня

Прокімен, глас 3: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (*Лк. 1,46-47*).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (*Лк. 1,48*).

Апостол: Діяння 2,14-21.

Алилуя, глас 8: Воскресни, Господи, в упокій Твій, Ти і кивот святині Твоєї (*Пс. 131,8*).

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не відречеться її (*Пс. 131,11*).

Євангеліє: Луки 24,12-35.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть. Алилуя, *тричі*.

Середа Світлого тижня

Прокімен, глас 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякім роді і роді (Пс. 44,18).

Стих: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (Пс. 44,11).

Апостол: Діяння 2,22-36.

Алилуя, глас 2: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (Лк. 1,48).

Євангеліє: Йоана 1,35-51.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть. Алилуя, *трічі*.

Четвер Світлого тижня

Прокімен, глас 3: Співайте Богові нашому, співайте; співайте цареві нашому, співайте (Пс.46,7).

Стих: Всі народи, заплещіте руками, воскликніть Богові голосом радості (Пс. 46,2).

Апостол: Діяння 2,38-43

Алилуя, глас 4: Натягни лук і успівай, і царюй, істини ради і лагідности, і справедливости (Пс. 44,5).

Стих: Возлюбив Ти правду і возненавидів Ти беззаконня (Пс. 44,8).

Євангеліє: Йоана 3,1-15

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть. Алилуя, *трічі*.

П'ятниця Світлого тижня

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістунання їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: Діяння 3,1-8.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Євангеліє: Йоана 2,12-22.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть. Алилуя, *трічі*.

Субота Світлого тижня

Прокімен, глас 3: Господь просвіщення моє і спаситель мій, кого убоюся? (Пс. 26,1).

Стих: Господь захисник життя мого, кого устрашуся? (Пс. 26,1).

Апостол: Діяння 3, 11-16.

Алилуя, глас 8: Господь воцарився, в красу зодягнувся, зодягнувся Господь в силу і перепоясався (Пс. 92,1).

Стих: Він бо утвердив вселенну, вона не порушиться (Пс. 91,1).

Євангеліє: Йоана 3,22-33

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть. Алилуя, *трічі*.

Молитва на роздроблення артоса

Після Божественної Літургії, коли принесено артос, співаємо за звичаєм:

Христос воскрес: (3).

Господу помолімся.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Господи Ісусе Христе, Боже наш, ангельський хлібе, хлібе вічного життя, що зійшов з неба, нагодувавши нас у цих всевітличих днях духовною поживою Твоїх божественних добродійств, ради триденного і спасенного воскресення. Смиренно благаємо Тебе: Зглянься й нині на наші молитви й подяки, і так як Ти поблагословив п'ять хлібів у пустині, і нині благослови цей хліб, щоб усі, що їдять із нього, удостоїлися тілесного і духовного благословення і здоров'я, благодаттю і щедротами Твого чоловіколюб'я.

Бо Ти є освячення наше і Тобі славу возсилаємо, з безначальним Твоїм Отцем і з всесвятим, і благим, і животворящим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків

Неділя 2, про Тому

Починаємо зображальні.

Тропар, глас 7: Хоч запечатаний був гріб, * як життя із гробу возсіяв Ти, Христе Боже, * і, хоч замкнені були двері, * ученикам представ еси, як воскресення всіх, * дух правий через них обновлюючи нам, * по великій Твоїй милості.

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Допитливою десницею * життєдайні Твої ребра Тома провірив, Христе Боже, * бо, хоч замкнені були двері, як Ти увійшов, * він із іншими апостолами кликав до Тебе: * Господь еси і Бог мій.

Прокімен, глас 3: Великий Господь наш і велика сила Його, і розумові Його немає міри (*Пс. 146,5*).

Стих: Хваліте Господа, бо благий псалом, Богові нашому нехай солодке буде хваління (*Пс. 146,1*).

Апостол: Діяння 5,12-20.

Алилуя, глас 8: Прийдіте, возрадуємося Господеві, воскликнім Богу, Спасителеві нашому (*Пс. 94,1*).

Стих: Бо Бог – великий Господь і цар великий по всій землі (*Пс. 94,3*)

Євангеліє: Йоана 20,19-31

Замість Достойно: Ангел сповіщав Благодатній: Чистая Діво, радуйся. І знову кажу: Радуйся. Твій Син воскрес тридневний із гробу, і мертвих воздвигнув Він. Люди, веселіться.

Ірмос, глас 1: Світися, світися, новий Єрусалиме, слава бо Господня на Тобі возсіяла. Радій нині й веселися, Сіоне. А Ти, Чистая, красуйся, Богородице, востанням рождення Твого.

Причасний: Похвали, Єрусалиме, Господа, хвали Бога Твого, Сіоне (*Пс. 147,1*). Алилуя, трічі.

Неділя 3, про мироносиць

Тропар, глас 2: Коли зійшов Ти до смерті, Життя безсмертне, * тоді ад умертвив Ти блистінням божества. * Коли ж і умерлих із глибин підземних воскресив Ти, * всі сили небесні звивали: * Життєдавче, Христе Боже наш, слава Тобі.

Благообразний Йосиф, з древа знявши пречистее тіло Твоє, * плащаницею чистою обвив, * і ароматами в гробі новім, покривши, положив; * та по трьох днях воскрес еси, Господи, * даруючи світові велику милість.

Слава: *Кондак, глас 2:* Радуватися мироносицям повелів Ти, * плач праматері Єви втихомирив Ти воскресенням Твоїм, Христе Боже, * апостолам же Твоїм проповідувати повелів Ти: * Спас воскрес із гробу.

І нині: *Кондак Пасхи, глас 8:* Хоч і у гріб зійшов Ти, Безсмертний, * та адову зруйнував Ти силу, * і воскрес еси як переможець, Христе Боже, * жінкам-мироносицям звістивши: Радуйтеся, * і Твоїм апостолам * мир даруєш, * падшим подаєш воскресення.

Прокімен, глас 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (*Пс. 27,9*).

Стих: До Тебе, Господи, звиватиму, Боже мій, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (*Пс. 27,1*).

Апостол: Діяння 6,1-7.

Алилуя, глас 8: Благоволив Ти, Господи, землю Твою, Ти повернув полон Яковів (*Пс. 84,2*).

Стих: Милість і істина зустрілися, правда і мир обцілувалися (*Пс. 84,11*).

Євангеліє: Марка 15,43-16,8.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть.

Другий: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*). Алилуя, трічі.

Неділя 4, про розслабленого

Тропар воскресний, глас 3: Нехай веселяться небесні, нехай радуються земні, * бо сотворив владу рукою Своєю Господь, * подолав смертю смерть, первенцем мертвих став, * з безодні ада избавив нас і подав світові велику милість.

Слава: *Кондак, глас 3:* Душу мою, Господи, у гріхах всіляких і безглуздими діяннями тяжко розслаблену, * воздвигни божественним Твоїм заступництвом, * як і розслабленого воздвигнув Ти древньо, * щоб я кликав до Тебе, спасаючись: * Слава, Христе, владі Твоїй.

І нині: *Кондак Пасхи, глас 8*: Хоч і у гріб зійшов Ти, Безсмертний, * та адову зруйнував Ти силу, * і воскрес еси як переможець, Христе Боже, * жінкам-мироносицям звістивши: Радуйтеся, * і Твоїм апостолам * мир даруєш, * падшим подаєш воскресення.

Прокімен, глас 1: Будь, Господи, милість Твоя на нас, бо уповали ми на Тебе (*Пс. 32,22*).

Стих: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*).

Апостол: Діяння 9,32-42.

Алилуя, глас 5: Милості Твої, Господи, повік оспівуватиму, з роду в рід (*Пс. 88,2*).

Стих: Бо сказав Ти: Повік милість збудується (*Пс. 88,3*).

Євангеліє: Йоана 5,1-15.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть.

Другий: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*). Алилуя, *тричі*.

Середа переполювання

Тропар, глас 8: В переполювання празника спраглу душу мою благочестя напій водами, * до всіх бо, Спасе, закликав Ти: * Спраглий нехай гряде до мене і нехай п'є. * Джерело життя нашого, Христе Боже, слава Тобі.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4*: В переполювання законного празника, всіх Творче і Владико, * до предстоящих глаголив Ти, Христе Боже: * Прийдіть і зачерпніть воду безсмертя. * Тому до Тебе припадаємо і вірно кличемо: * Щедроти Твої даруй нам, * бо Ти є джерело життя нашого.

Прокімен, глас 3: Великий Господь наш і велика сила Його, і розумові Його немає міри (*Пс. 146,5*).

Стих: Хваліте Господа, бо благий псалом, Богові нашому нехай солодке буде хваління (*Пс. 146,1*).

Апостол: Діяння 14, 6-18.

Алилуя, глас 1: Пом'яни соньм Твій, що його придбав Ти із давна (*Пс. 73,2*).

Стих: Бог же – цар наш перше віку, вчинив спасення посеред землі (*Пс. 73,12*).

Євангеліє: Йоана 7,14-30.

Замість Достойно, ірмос, глас 8: Чуже матерям дівство і чудне дівам дітородження. На Тобі, Богородице, обоє довершилося. Тому Тебе ми, всі племена землі, безустанно величаємо.

Причасний: Хто їсть Мою плоть і п'є Мою кров, у Мені перебуває і Я – в ньому, сказав Господь (*Йо. 6,56*). Алилуя, *тричі*.

Неділя 5, про самарянку

Тропар воскресний, глас 4: Світлуу воскресення проповідь * від ангела взнавши, Господні учениці, * і прадідне осудження відкинувши, * апостолам, хвалячися, мовили: * Повалилася смерть, воскрес Христос Бог, * даруючи світові велику милість.

І тропар переполювання, глас 8: В переполювання празника спраглу душу мою благочестя напій водами, * до всіх бо, Спасе, закликав Ти: * Спраглий нехай гряде до Мене і нехай п'є. * Джерело життя нашого, Христе Боже, слава Тобі.

Слава: *Кондак, глас 8*: З вірою прийшовши на кладязь, * самарянка виділа Тебе, премудрости воду, * якої напившись обильно, * царство вишне унаслідувала повік * приснославна.

І нині: *Кондак переполювання, глас 4*: В переполювання законного празника, всіх Творче і Владико, * до предстоящих глаголив Ти, Христе Боже: * Прийдіть і зачерпніть воду безсмертя. * Тому до Тебе припадаємо і вірно кличемо: * Щедроти Твої даруй нам, * бо Ти є джерело життя нашого.

Прокімен, глас 3: Співайте Богові нашому, співайте; співайте цареві нашому, співайте (*Пс. 46,7*).

Стих: Всі народи, заплещіть руками, воскликніть Богові голосом радости (*Пс. 46,2*).

Апостол: Діяння 11,19-26.29-30.

Алилуя, глас 4: Натягни лук, і успівай, і царюй, істини ради, і лагідности, і справедливості (*Пс. 44,5*).

Стих: Возлюбив Ти правду і возненавидів Ти беззаконня (*Пс. 44,8*).

Євангеліє: Йоана 4,5-42.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть.

Другий: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*). Алилуя, *тричі*.

У четвер, п'ятницю і суботу після неділі про самарянку співаємо тропар воскресний, глас 4; Слава: кондак неділі, глас 8; І нині: кондак Пасхи, глас 8. Усе інше, як у неділю.

Неділя 6, про сліпородженого

Тропар воскресний, глас 5: Собезначальне Слово Отцю і Духові, * від Діви роджене на спасення наше, * оспіваймо, вірні, і поклонімся, * бо благоволив плоттю зійти на хрест * і смерть перетерпіти, і воскресити умерлих * славним воскресенням Своім.

Слава: Кондак, глас 4: На душевних очах осліплений, * до Тебе, Христе, приходжу, як сліпий від народження; * в покаянні кличу до Тебе: * Ти в темряві світло пресвітле.

І нині: Кондак Пасхи, глас 8: Хоч і у гріб зійшов Ти, Безсмертний, * та адову зруйнував Ти силу, * і воскрес еси як переможець, Христе Боже, * жінкам-мироносицям звістивши: Радуйтеся, * і Твоїм апостолам * мир даруєш, * падшим подаєш воскресення.

Прокімен, глас 8: Помоліться і воздайте Господеві, Богу нашому (Пс. 75,12).

Стих: Відомий у Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я Його (Пс. 75,2).

Апостол: Діяння 16,16-34

Алилуя, глас 8: Споглянь на мене і помилуй мене (Пс. 118,132).

Стих: Стопи мої направ по слову Твоєму (Пс. 118,133).

Євангеліє: Йоана 9,1-38.

Причасний: Тіло Христове прийміть, джерела безсмертного споживіть.

Другий: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі.*

Четвер Вознесіння

Антифон 1

Стих 1: Всі народи, заплещіте руками, * воскликніть Богові голосом радості (Пс 46.2).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Бо Господь Всевишній – страшний, * цар великий по всій землі (Пс 46.3).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: Він покорив людей нам * і народи під ноги наші (Пс. 46,4).

Молитвами Богородиці:

Стих 4: Зійшов Бог під оклики веселі, * Господь – під голос сурми (Пс. 46,6).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Великий Господь і хвальний вельми * у граді Бога нашого, в горі святій Його (Пс. 47,2).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що вознісся у славі, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Гори сіонські, ребра північні, * город царя великого (Пс. 47,3).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Бог у хоромах його відомим стає, * коли заступає його (Пс. 47,4).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 4: Ось бо царі земні зібрались, * зійшлися разом (Пс. 47,2).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Послухайте це, всі народи, * почувте, всі, хто живе по вселенній (Пс. 48,2).

Тропар, глас 4: Вознісся Ти у славі, Христе Боже наш, * радість сотворивши ученикам обітуванням Святого Духа, * утвердивши їх благословенням, * бо Ти еси Син Божий, ізбавитель світу.

Стих 2: Земнородні і сини чоловічі, * разом багатий і убогий (Пс. 48,3).

Тропар: Вознісся Ти у славі:

Стих 3: Уста мої промовлять премудрість * і роздуми серця мого – розуміння (Пс. 48,4).

Тропар: Вознісся Ти у славі:

Вхідне: Зійшов Бог під оклики веселі, * Господь – під голос сурми (Пс. 46,6).

Тропар: Вознісся Ти у славі:

Слава, і нині: Кондак, глас 6: Сповнивши промисел щодо нас * і те, що на землі, з'єднавши з небесним, * вознісся Ти у славі, Христе Боже наш, * ніяк не відлучаючись, але невідступно перебуваючи, * Ти кличеш до тих, що люблять Тебе: * Я з вами і ніхто проти вас.

Трисвяте.

Прокімен, глас 7: Вознесися на небеса, Боже, і по всій землі слава Твоя (Пс. 56,6).

Стих: Готове серце моє, Боже, готове серце моє, оспівуватиму і співатиму у славі моїй (Пс. 56,8).

Апостол: Діяння 1,1-12.

Алилуя, глас 2: Зійшов Бог під оклики веселі, Господь – під голос сурми (Пс. 46,6).

Стих: Всі народи, заплещіте руками, воскликніть Богові голосом радості (Пс. 46,2).

Євангеліє: Луки 24,36-53

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, Господа, що з плоттю у славі вознісся на небеса.

Ірмос, глас 5: Тебе, вище ума і слова Матір Божу, що в часі безлітнього несказанно родила, вірні однодумно величаємо.

Причасний: Зійшов Бог під оклики веселі, Господь – під голос сурми (Пс. 46,6). Алилуя, тричі.

Замість Ми виділи світло істинне, *співаємо до віддання:* Вознесися на небеса, Боже, і по всій землі слава Твоя (Пс. 56,6). *І замість* Нехай сповняться, *те саме.*

Неділя 7, святих Отців 1-го вселенського собору в Нікеї

Антифони з Вознесення.

Тропар воскресний, глас 6: Ангельські сили на гробі Твоім, * і ті, що стерегли, змертвіли, * і стояла Марія у гробі, * шукаю чи пречистого тіла Твого. * Полонив Ти ада, та не спокусився ним, * зустрів еси Діву, даруючи життя. * Воскреслий з мертвих Господи, слава Тобі.

Також Вознесення, глас 4: Вознісся Ти у славі, Христе Боже наш, * радість сотворивши ученикам обітуванням Святого Духа, * утвердивши їх благословенням, * бо Ти еси Син Божий, ізбавитель світу.

І Отців, глас 8: Препрославлений Ти, Христе Боже наш, * світила на землі – отців наших оснував Ти * і ними до істинної віри всіх нас направив Ти. * Багатомилосердний, слава Тобі.

Слава: *Кондак Отців, глас 8:* Апостолів проповідування і отців догмати * єдину віру утвердили Церкві, * яка і, ризу істини з богословія вишнього носячи, * право править, і славить * благочестя велике таїнство.

І нині: *Кондак Вознесення, глас 6:* Сповнивши промисел щодо нас * і те, що на землі, з'єднавши з небесним, * вознісся Ти у славі, Христе Боже наш, * ніяк не відлучаючись, але невідступно перебуваючи, * Ти кличеш до тих, що люблять Тебе: * Я з вами і ніхто проти вас.

Прокімен, глас 4: пісня Отців: Благословен еси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє на віки (Дан. 3,26).

Стих: Бо праведний еси в усьому, що створив Ти нам (Дан. 3,27).

Апостол: Діяння 20,16-18.28-36.

Алилуя, глас 1: Бог богів, Господь мовив, і призвав землю від сходу сонця до заходу (Пс. 49,1).

Стих: Зберіть Йому преподобних Його, що заповідують завіт Його в жертвах (Пс. 495).

Євангеліє: Йоана 17,1-13

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Субота 7, перед П'ятдесятницею

Тропар, глас 8: Глибиною мудрости чоловіколюбно все управляєш * і корисне всім подаєш, єдиний Творче. * Упокой, Господи, душі рабів Твоїх, * бо на Тебе уповання покладали * – Творця, і будівника, і Бога нашого.

Слава: *Кондак, глас 8:* Зо святими упокой, Христе, * душі рабів Твоїх, * де немає болізни, ні печалі, * ні зітхання, * але життя безконечне.

І нині: *Богородичний, глас 8:* Тебе і стіну, і пристанище маємо, * і молитвеницю благосприятливу до Бога, * якого Ти родила еси, * Богородице безневисна, * вірних спасення.

Прокімен, глас 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (Пс. 24,13).

Стих: До Тебе, Господи, підніс я душу мою (Пс. 24,1).

Апостол: Діяння 28,1-31. І за померлих: І до Солунян 4,13-17.

Алилуя, глас 6: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи (Пс. 64,5).

Стих: І пам'ять їх з роду в рід.

Євангеліє: Йоана 21,15-25- І за померлих: Йоана 5,24-30.

Причасний: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи, і пам'ять їх з роду в рід (Пс. 64,5).

Алилуя, *тричі.*

Неділя П'ятдесятниці

Антифон 1

Стих 1: Небеса повідають славу Божу, * творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: День дневі передає слово * і ніч ночі об'являє розуміння (Пс. 18,3).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: На всю землю вийшло вістунання їх * і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Вислухає Тебе Господь у день печалі, * захистить Тебе ім'я Бога Якова (Пс. 19,2).

Приспів: Спаси нас, Утішителю благий, * співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Пошле Тобі поміч зо святині * і з Сіону заступить Тебе (Пс. 19,3).

Спаси нас, Утішителю благий:

Стих 3: Дасть Тобі Господь по серцю Твоєму * і весь задум твій сповнить (Пс. 19,2).

Спаси нас, Утішителю благий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Господи, силою Твоєю возвеселиться цар * і спасенням Твоїм возрадується вельми (Пс. 20,2).

Тропар, глас 8: Благословен еси, Христе Боже наш, * що премудрими рибаків явив, * зіславши їм Духа Святого, * і ними уловив вселенну. * Чоловіколюбче, слава Тобі.

Стих 2: Бажання серця його дав Ти йому * і хотіння уст його Ти не відмовив йому (Пс. 20,3).

Тропар: Благословен еси, Христе Боже наш:

Стих 3: Бо попередив Ти його благословенням благодієним, * поклав Ти на голові його вінець із каменя цінного (Пс. 20,4).

Тропар: Благословен еси, Христе Боже наш:

Вхідне: Вознесися, Господи, силою Твоєю, * оспівуватимемо і співатимемо сили Твої (Пс. 20,14).

Тропар: Благословен еси, Христе Боже наш:

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Коли Ти, зійшовши, язики змішав, * розділив Ти народи, Всевишній. * Коли ж вогненні язики Ти роздавав, * у з'єднання всіх Ти призвав. * І одногосно славимо Пресвятого Духа.

Замість Трисвятого: Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістунання їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: Діяння 2,1-11.

Алилуя, глас 1: Словом Господнім небеса утвердилися і духом уст Його вся сила їх (Пс. 32,6).

Стих: З неба споглянув Господь, видів усіх синів людських (Пс. 32,13).

Євангеліє: Йоана 7,37-52; 8,12.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, в трьох особах суще єдине божество.

Ірмос, глас 4: Радуйся, царице, матеро-дівственна славо, всякі бо легкомовні благоговірливі уста промовити не можуть, щоб Тебе оспівувати достойно, і безсильний ум усякий, щоб Твоє рожество розуміти. Тому Тебе одногосно славимо.

Причасний: Дух Твій благий наставить мене на землю праву (Пс. 142,10). Алилуя, *тричі*.

Понеділок Святого Духа

Вхідне: Вознесися, Господи, силою Твоєю, * оспівуватимемо і співатимемо сили Твої (Пс. 20,14).

Тропар, глас 8: Благословен еси, Христе Боже наш, * що премудрими рибаків явив, * зіславши їм Духа Святого, * і ними уловив вселенну. * Чоловіколюбче, слава Тобі.

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Коли Ти, зійшовши, язика змішав, * розділив Ти народи, Всевишній. * Коли ж вогненні язика Ти роздавав, у з'єднання всіх Ти призвав. * І одногосно славимо Пресвятого Духа.

Прокімен, глас 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (Пс. 27,9).

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, Боже мій, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (Пс. 27,1).

Апостол: до Ефесян 5,9-19

Алилуя, глас 2: Помилуй мене, Боже, по великій милості Твоїй (Пс. 50,3).

Стих: Не відкинь мене від лиця Твого і Духа Твого Святого не відійми від мене (Пс. 50,13).

Євангеліє: Матея 18,10-20.

Причасний: Дух Твій благий наставить мене на землю праву (Пс. 142,10). Алилуя, *тричі*.

Неділя 1, всіх святих

Тропар воскресний, глас 8: З висоти зійшов Ти, Милосердний, * погребення прийняв Ти тридневне, * щоб нас визволити від страстей. * Життя і воскресення наше, * Господи, слава Тобі.

І тропар святим, глас 4: У всьому світі мучеників Твоїх кров'ю, * як багрянницею і виссоном, церква Твоя прикрасилася * і через них воскликне Тобі, Христе Боже: * Людям Твоїм щедроту Твої зішли, * мир громаді твоїй даруй * і душам нашим велику милість.

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Як початки ества насадителеві творіння * вселенна приносить Тобі, Господи, * богоносних мучеників. * їх молитвами в мирі глибокому * Церкву Твою, громаду Твою, * Богородиці ради, збережи, * Многомилостивий.

Прокімен, глас 8: Помоліться і воздайте Господеві, Богу нашому (Пс. 75,12).

Стих: Відомий у Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я Його (Пс. 75,2).

І святим, глас 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (Пс. 67,36).

Апостол: до Євреїв 11,33-12,2.

Алилуя, глас 4: Візвали праведні, і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх ізбавив їх (Пс. 33,18).

Стих: Багато скорбот у праведних і від усіх них ізбавить їх Господь (Пс. 33,20).

Євангеліє: Матея 10,32-33-37-38; 19, 27-30.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, *тричі*.

Четвер по Неділі всіх святих

Торжественне поклонення пречистим тайнам тіла і крові Господа нашого Ісуса Христа

Антифон 1

Стих 1: Господь пасе мене і нічого не бракуватиме мені; * на місці квітучім, там Він оселив мене (Пс. 22,1-2).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Бо, якщо й піду посеред тіні смертної, * не побоюся зла, бо Ти зо мною еси (Пс. 22,4).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: Приготовив Ти передо мною трапезу * проти супротивників моїх (Пс. 22,5).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Вірував я, тому й заговорив, * і я смирився вельми (Пс. 115,1).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що живиш нас плоттю і кров'ю Своєю, співаємо Тобі:
Алилуя.

Стих 2: Що віддам Господеві * за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Чашу спасення прийму * і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Коли призвав я, * вислухав мене Бог правди моєї (Пс. 4,2).

Тропар, глас 4: Воспоминання Твоє, Христе Боже наш, * засвітило світові день празничний, * від Тебе бо рибалки училися безкровну жертву хліба й вина Тобі приносити * і так творити Твоє божественне воспоминання, * яке й ми празнуємо і кличемо: * Господи, слава Тобі.

Стих 2: Жертуйте жертву правди * і уповайте на Господа (Пс. 4,6).

Тропар: Воспоминання Твоє, Христе Боже наш:

Стих 3: Дав Ти веселість у серці моїм, * від плоду пшениці, вина і елею свого збагатили (Пс. 4,2).

Тропар: Воспоминання Твоє, Христе Боже наш:

Вхідне: Тобі пожертвую жертву хвали * і в ім'я Господнє закличу (Пс. 115,8).

Тропар: Воспоминання Твоє, Христе Боже наш:

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Ось предлежить Христос на поживу всім, * прийдіте і, припадаючи, поклонімся Христу Богові, * у цих тайнах утаєному, * з умилінням кличучи: * Владико, не опали нас, недостойних, причастям, * але попали гріхи і очисти душі наші.

Прокімен, глас 4: Нагодував їх тістом пшеничним і медом з каменя наситив їх (Пс. 80,17).

Стих: Радуйтеся Богові, помічникові нашому (Пс.80,2).

Апостол: 1 до Коринтян 11,23-32.

Алилуя, глас 4: Очі всіх на Тебе уповають і Ти своєчасно даєш їм поживу (Пс. 144,15).

Стих: Ти відкриваєш руку Твою і сповняє усе живе благоволінням (Пс. 144,16).

Євангеліє: Йоана 6,48-54

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, Господа, що плоть і кров Своєю дав у поживу таїнственну.

І ірмос, глас 2: Увесь Ти є прагнення, увесь насолода, Слово Боже, Діви Сину, Боже богів, Господи, святих пресвятих, тому Тебе всі з Тією, що Тебе породила, величаємо.

Причасний: Хто їсть Мою плоть і п'є Мою кров, у Мені перебуває і Я – в ньому, сказав Господь (Йо. 6,56). Алилуя, *тричі.*

П'ятниця 3-го тижня

Празник найсолодшого Господа, Бога і Спася нашого Ісуса Христа, Чоловіколюбця

Антифон 1

Стих 1: Як возлюблені оселі Твої, Господи сил. * Прагне, ба й пропадає душа моя до дворів Господніх (Пс. 83,2-3).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Серце моє і тіло моє * возрадувалися Богом живим (Пс. 83,3).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: Бо птиця знайшла собі храмину * і горлиця собі гніздо, де покладе пташат своїх (Пс. 83,4).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Ісповімся Тобі, Господи, всім серцем моїм * розповім про всі чуда Твої (Пс.9,2).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що возлюбив нас безконечно, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: І нехай уповають на Тебе * ті, що знають ім'я Твоє (*Пс. 9,11*).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Бажання убогих почув Ти, Господи, * готовости серця їх послухало вухо Твоє (*Пс. 9,38*).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Видало серце моє слово добре, * говорю я про діла мої цареві (*Пс. 44,2*).

Тропар, глас 6: Помилуй нас, Господи, помилуй нас, * бо, ніякого одвіту не знаю чи, * оцю Тобі молитву як Владиці ми, грішні, приносимо: * Помилуй нас.

Стих 2: Гарний красою понад синів людських, * вилилася врода на губах Твоїх (*Пс. 44,3*).

Тропар: Помилуй нас, Господи:

Стих 3: Красною Твоєю і добротою Твоєю: * і натягни лук, і успівай, і царюй, істини ради, і лагідности, і справедливости (*Пс. 44,5*).

Тропар: Помилуй нас, Господи:

Вхідне: Сповідуйтеся Господеві, бо він благий, * бо на віки милість Його (*Пс. 117,1*).

Тропар: Помилуй нас, Господи:

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Непереможний Владарю і Господи, * ада переможцю, * я, врятований від вічної смерти, * похвалу виписую Тобі, творіння і раб Твій, * але Ти, що маєш милосердя неказанне, * від усяких бід визволи мене, що звиваю: * Ісусе, Сину Божий, помилуй мене.

Прокімен, глас 4: Повім ім'я Твоє братії, посеред церкви оспівуватиму Тебе (*Пс. 21,23*).

Стих: Молитви мої воздам перед тими, що бояться Його (*Пс. 21,26*).

Апостол: до Євреїв 2,11-18.

Алилуя, глас 6: Схаменуться і навернуться до Господа всі кінці землі (*Пс. 21,28*).

Стих: І поклоняться перед Ним усі батьківщини народів (*Пс. 21,28*).

Євангеліє: Йоана 3,13-17.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, найсолодшого Ісуса – Чоловіколюбця.

Ірмос, глас 2: Від Бога – Бога Слово, що неказанною мудрістю прийшов оновити Адама, їддю у тлінь впалого тяжко, що від Святої Діви неказанно ради нас воплотився, вірні однодумно піснями величаємо.

Причасний: Виділи всі кінці землі спасення Бога нашого (*Пс. 97,3*). Алилуя, *тричі*.

Субота 3-го тижня

Сострадання Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 6: З учеником дівственником * Мати Діва стояла перед хрестом Того, що з неї родився, * і, не мігши глядіти на Нього, як Його підносили на хрест, * кликала, воружена риданнями: * Як страдаєш Ти, що єством безстрашний? * Славлю Твою, Сину мій, неказанну добрість, * що всякий ум перевищує.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Видячи, як Тебе на хрест пригводжують, Ісусе, * і як Ти добровільно страсті приймаєш, Владико, * Діва і Мати Твоя кликала: * Горе мені, Дитя солодке. * Як несправедливо рани терпиш, Зцілителю людської немочі, * що від зотління избавив усіх милосердям своїм.

Прокімен, глас 4: Плачучи плакала вночі і сльози її на обличчі її (*Плач Єремії 1,2*).

Стих: І немає, хто потішив би, між усіма, що люблять її (*Плач Єремії 1,2*).

Апостол: до Филип'ян 2,5-11.

Алилуя, глас 6: Знемогла в мені міць моя, бо дав Господь у руки мої болізню (*Плач Єремії 1,14*).

Стих: Віддалився від мене Той, Хто потішає мене і наvertsає душу мою (*Плач Єремії 1,16*).

Євангеліє: Йоана 19,25-27.

Причасний: Чи є болість, як болість моя? Ради цього й утроба моя стривожилась у мені (*Плач Єремії 1,12.20*). Алилуя, *тричі*.

Неділя 4,

всіх святих українського народу

Тропар воскресний, глас 3: Нехай веселяться небеснії, нехай радуються земнії, * бо сотворив владу рукою Своєю Господь, * подолав смертю смерть, первенцем мертвих став, * з безодні ада избавив нас і подав світові велику милість.

І святим, глас 4: Христомлавні князі і святителі, * преподобні і мученики, * і незламні ісповідники всіх часів християнської України, * моліть Христа Бога, щоб Він споглянув ласкавим оком на наш народ, * і дав йому ласку витривати у вірі, * і щоб спаслися душі богомольних вірних, * що вшановують священну вашу пам'ять.

Кондак воскресний, глас 3: Воскрес Ти днесь із гробу, Щедрий, * і нас возвів Ти із врат смертних, * днесь Адам ликує і радується Єва, * а разом пророки з патріярхами неперестанно оспівують * божественну могутність влади Твоєї.

Слава: *Кондак святим, глас 4:* Ясними світилами ви сяєте, Богом натхненні праведники нашої Церкви, * і прикладом заохотливим служите громадам вірних * по всьому християнському світі. * Тому-то в покорі схиляємо перед вами наші голови, * дякуючи великому і вселаскавому Богові, * що вчинив вас нашими заступниками в небі * і молільниками за душі наші.

І нині: *Богородичний, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 3: Співайте Богові нашому, співайте; співайте цареві нашому, співайте (Пс. 46,7).

Стих: Всі народи, заплещіте руками, воскликніть Богові голосом радості (Пс. 46,2).

І святим, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Апостол неділі: до Римлян 5,18-23. І святим: до Римлян 8,28-39-

Алилуя, глас 3: На Тебе, Господи, я уповав, щоб не посоромився навіки (Пс. 30,2).

Стих: Будь мені Богом захисником і домом прибіжища, щоб спасти мене (Пс. 30,3).

І святим, глас 4: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі Йому (Пс. 111,1).

Євангеліє неділі: Матея 8,5-13. І святим: Матея 5,1-16.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, *тричі.*

Неділя 33, про митаря і фарисея

Тропар воскресний гласа.

Слава: *Кондак Тріоді, глас 3:* Зітхання митарські принесім Господеві * і до Нього приступім, грішні, як до Владики; * Він бо хоче спасення всіх людей, * Він відпущення подає всім, що каються, * бо ради нас Він воплотився – Бог суцый, Отцю собезначальний.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен і алилуя гласа.

Апостол: 2 до Тимотея 3, 10-15.

Євангеліє: Луки 18,10-14.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі.*

Неділя 34, про блудного сина

Тропар воскресний гласа.

Слава: *Кондак Тріоді, глас 3:* Від батьківської слави Твоєї я віддалився безумно, * у злому я розтратив багатство, яке передав Ти мені. * Тому Тобі блудного голос приношу: * Согрішив я перед Тобою, Отче щедрий, прийми мене – каюся, * і вчини мене, як одного з наємників Твоїх.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен і алилуя гласа.

Апостол: 1 до Корінтян 6,12-20.

Євангеліє: Луки 15,11-32.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алілуя, *тричі*.

Субота 35, м'ясопусна

Тропар, глас 8: Глибиною мудрости чоловіколюбно все управляєш * і корисне всім подаєш, єдиний Творче. * Упокой, Господи, душі рабів Твоїх, * бо на Тебе уповання поклали * – Творця, і будівника, і Бога нашого.

Слава: *Кондак, глас 8:* Зо святими упокой, Христе, * душі рабів Твоїх, * де немає болізни, ні печалі, * ні зітхання, * але життя безконечне.

І нині: *Богородичний, глас 8:* Тебе і стіну, і пристанище маємо, * і молитвеницю благосприятливу до Бога, * якого Ти родила єси, * Богородице безневісна, * вірних спасення.

Прокімен, глас 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (Пс. 24,13).

Стих: До Тебе, Господи, підніс я душу мою (Пс. 24,1).

Апостол: 1 до Корінтян 10,23-28. І за померлих: 1 до Солунян 4,13-17.

Алілуя, глас 6: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи (Пс. 64,5).

Стих: І пам'ять їх з роду в рід.

Євангеліє: Луки 21,8-9.25-27.33-36. І за померлих: Євангеліє: Йоана 5,24-30.

Причасний: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи, і пам'ять їх з роду в рід (Пс. 64,5). Алілуя, *тричі*.

Неділя 35, м'ясопусна

Тропар воскресний гласа.

Слава: *Кондак Тріоді, глас 1:* Коли прийдеш, Боже, на землю зо славою і затрепече все, * а ріка вогненна потече перед судищем, * і книги розгортаються, * і таємне з'являється, * – тоді ізбав мене від вогню негасимого * і сподоби мене праворуч Тебе стати, * Судде найправедніший.

І нині: *Богородичний, глас 1:* Коли Гавриїл звіщав Тобі, Діво: Радуйся, * з голосом воплочувався Владика всіх * у Тобі, святім кивоті, * як рік праведний Давид: * Явилася Ти ширша небес, * що поносила Створителя Твого. * Слава тому, що вселився в Тебе, * слава Тому, що пройшов із Тебе, * слава Тому, що висвободив нас різдвом Твоїм.

Прокімен, глас 3: Великий Господь наш і велика сила Його, і розумові Його немає міри (Пс. 146,5).

Стих: Хваліте Господа, бо благий псалом, Богові нашому нехай солодке буде хваління (Пс. 146,1).

Апостол: 1 до Корінтян 8,8-9,2.

Алілуя, глас 8: Прийдіте, возрадуємося Господеві, воскликнім Богу, Спасителеві нашому (Пс. 94,1).

Стих: Ідім перед лицем Його з ісповіданням і псалмами воскликнім Йому (Пс. 94,2).

Євангеліє: Матея 25,31-46.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алілуя, *тричі*.

Субота 36, сиропусна

Тропар, глас 4: Боже отців наших, * що чиниш завжди з нами по Твоїй кротості, * не віддали милости Твоїї від нас, * але молитвами їх у мирі направ життя наше.

Слава: *Кондак, глас 8:* Як благочестя проповідників * і нечестя загнуждателів, * собор богоносних просвітив Ти, Господи, * тих, що вселенну осяюють; * їх молитвами в мирі совершеннім * тих, що Тебе славлять і величають, охорони, * щоб співали Тобі: Алілуя.

І нині: *Богородичний, глас 8:* Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 4: Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх (Пс. 149,5).

Стих: Прославлення Бога в устах їх і мечі обосічні в руках їх (Пс. 149,6).

Апостол: до Римлян 14,19-26. І отцям: до Галатів 5,22-6,2.

Алілуя, глас 2: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвітуть (Пс. 91,14).

Стих: Веселіться в Господі і радуйтеся, праведні, і хваліться, всі праві серцем (Пс. 31,11).

Євангеліє: Матея 6,1-13- І отцям: Матея 11,27-30.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

Неділя 36, сиропушна

Тропар воскресний гласа.

Слава: *Кондак Тріоді, глас 6:* Премудрости наставнику, розуму подателю, * немудрих учителю і нищих захиснику, * утврди, врозуми серце моє, Владико. * Ти дай мені слово, Отче Слово, * бо оце устами моїми не забороню, щоб звали Тобі: * Милостивий, помилуй мене, падшого.

І нині: *Богородичний, глас 6:* Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереди як благая з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * поспішиш на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен, глас 8: Помоліться і воздайте Господеві, Богу нашому (Пс. 75,12).

Стих: Відомий у Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я Його (Пс. 75,2).

Апостол: до Римлян 13,11-14,4.

Алилуя, глас 6: Благо є сповідуватися Господеві і співати імені Твоєму, Всевишній (Пс. 91,2).

Стих: Сповідати зарання милість Твою і істину Твою на всяку ніч (Пс. 91,3).

Євангеліє: Матея 6,14-21.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, тричі.

Субота 1 посту, великомученика Теодора Тирона

Тропар, глас 2: Великі подвиги віри, * в джерелі полуменю, як на спокійній воді, святий мученик Теодор радувався; * вогнем бо був спалений, неначе хліб солодкий, Трійці Він себе приніс. * Його молитвами, Христе Боже, спаси душі наші.

Слава: *Кондак, глас 8:* Віру Христову, як щит, * унутрі прийняв Ти у серці Твоїм, * супротивні сили подолав еси, многострадальче, * і вінцем небесним вінчався Ти вічно, Теодоре, * як непоборимий.

І нині: *Богородичний, глас 8:* Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на Нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: до Євреїв 1,1-12. І святому: 2 до Тимотея 2,1-10.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (Пс. 91,13).

Стих: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвінуть (Пс. 91,14).

Євангеліє: Марка 2,23-3,5. І святому: Йоана 15,17-16,2.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Неділя 1 посту, православія

Літургія Василя Великого.

Тропар воскресний гласа.

І празника, глас 2: Пречистому образу Твоєму поклоняємося, благий, * просячи прощення прогрішень наших, Христе Боже, * бо волею благоволив еси плоттю зійти на хрест, * щоб ізбавити тих, що їх створив еси, від неволі ворожої. * Тому благодарственно кличемо Тобі: * Ти радістю сповнив усе, Спасе наш, прийшовши спасти світ.

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Неописанне Слово Отче * із Тебе, Богородице, воплощенням описалося * і, осквернений образ у давнє зобразивши, * з божественною добротою з'єднало, * та, ісповідуючи спасення, ділом і словом ми це являємо.

Прокімен, глас 4, пісня Отців: Благословен еси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє на віки (Дан. 3,26).

Стих: Бо праведний еси в усьому, що створив Ти нам (Дан. 3,27).

Апостол: до Євреїв 11,24-26.32-40; 12,1-2.

Алилуя, глас 4: Мойсей і Арон між ереями Його і Самуїл між тими, що призивають ім'я Його (Пс. 98,6).

Стих: Призивали Господа і Він вислухав їх (Пс. 98,6).

Євангеліє: Йоана 1,43-51.

Замість Достойно, співаємо:

Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освящений храм і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками суцїй Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, *трїчі.*

Субота 2 посту

Тропар, глас 2: Апостоли, мученики і пророки, * святителі, преподобні і праведні, * що добре подвиг звершили і віру зберегли, * маючи сміливість до Спаса, * за нас Його як благого моліть, молимося, щоб спаслися душі наші.

Другий, за померлих, глас 2: Пом'яни, Господи, як благий рабів Твоїх * і, що в житті нагрїшили, прости, * бо ніхто не є безгрішний, тільки Ти, що можеш і померлим дати упокій.

Слава: *Кондак, глас 8:* Зо святими упокой, Христе, * душі рабів Твоїх, * де немає болізни, ні печалі, * ні зїтханнї, * але життя безконечне.

І нині: *Богородичний, глас 8:* Тебе і стїну, і пристанище маємо, * і молитвеницю благосприятливу до Бога, * якого Ти родила єси, * Богородице безневїсна, * вірних спасеннїя.

Прокїмен, глас 8: Веселїться в Господі і радуйтеся, праведні (Пс. 31,11).

Стих: Блаженні, яким прощено беззаконнїя і яких гріхи закрито (Пс. 31,1).

І за померлих, глас 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (Пс. 24,13).

Апостол: до Євреїв 3,12-16. І за померлих: І до Солунян 4,13-17.

Алилуя, глас 4: Візвали праведні, і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх ізбавив їх (Пс. 33,18).

Стих: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи, і пам'ять їх з роду в рід (Пс. 64,5).

Євангеліє: *Марка 1,35-44. І за померлих: Йоана 5,24-30.*

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1).

Другий: Блаженні, яких вибрав і прийняв Ти, Господи, і пам'ять їх з роду в рід (Пс. 64,5). Алилуя, *трїчі.*

Неділя 2 посту

Лїтургїя Василя Великого.

Тропар воскресний гласа.

Слава: *Кондак Трїоді, глас 4:* Нині час для діяннїя явився, * при дверях суд, * востаньмо, отже, постячися, * принесім сльози благаннїя з милостинями, взиваючи: * Ми согрїшили більше піску морського, * але ослаби, Творче всіх, щоб ми прийняли нетлінні вінці.

І нині: *Богородичний, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездїтности * і Адам і Єва від тліннїя смерти визволилися, Пречиста, * у святїм рїздві Твоїм. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішенєв ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплїдна родить Богородицю * і кормительку життїя нашого.

Прокїмен, глас 5: Ти, Господи, захорониш нас і збережеш нас від роду цього і повік (Пс. 11,8).

Стих: Спаси мене, Господи, бо не стало праведного (Пс. 11,2).

Апостол: до Євреїв 1,10-2,3.

Алилуя гласа.

Євангеліє: *Марка 2,1-12.*

Замість Достойно, співаємо:

Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освящений храм і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками суцїй Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *трїчі.*

Субота 3 посту

Служба, як у другу суботу великого посту.

Апостол: до Євреїв 10,32-38. І за померлих: І до Солунян 4,13-17.

Євангеліє: Марка 2,14-17. І за померлих: Йоана 5,24-30.

Неділя 3 посту, Хрестопоклонна

Літургія Василя Великого.

Тропар воскресний гласа.

І Хресту, глас 1: Спаси, Господи, людей Твоїх * і благослови насліддя Твоє, * перемоги благовірному народові на супротивників даруй * і хрестом Твоїм * охорони люд Твій.

Слава, і нині: *Кондак, глас 7:* Вже полум'яне оружжя не охороняє врат єдемських, * на Нього бо прийшло преславне погашення – Дерево хресне; * смерті жало і адову перемогу прогнано, * і став Ти, Спасе мій, * перед тими, що в аді, кличучи: * Увійдїть знову в рай.

Замість Трисвятого: Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресення Твоє слаavimo.

Прокімен, глас 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (*Пс. 27,9*).

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, Боже мій, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (*Пс. 27,1*).

Апостол: до Євреїв 4,14-5,6.

Алилуя, глас 7: Пом'яни соньм Твій, що його придбав Ти іздавна (*Пс. 73,2*).

Стих: Бог же – цар наш перше віку, вчинив спасення посеред землі (*Пс. 73,12*).

Євангеліє: Марка 8,34-9,1.

Замість Достойно, співаємо:

Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освященний храм і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками суший Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Знаменувалося на нас світло лица Твого, Господи (*Пс. 4,7*). Алилуя, *трічі.*

Субота 4 посту

Служба, як у другу суботу великого посту.

Апостол: до Євреїв 6,9-12. І за померлих: І до Корінтян 15,47-57.

Євангеліє: Марка 7,31-37. І за померлих: Йоана 5,24-30.

Неділя 4 посту, преподобного Йоана Ліствичника

Літургія Василя Великого.

Тропар воскресний гласа.

І преподобному, глас 1: Пустинним жителем і в тілі ангелом, * і чудотворцем показав Ти себе, богоносний отче наш Йоане. * Постом, чуванням, молитвою небесні дарування прийнявши, * зціляєш недужих і душі, що з вірою прибігають до Тебе. * Слава Тому, що дав Тобі кріпость, * слава Тому, що вінчав Тебе, * слава Тому, що діє тобою всім зцілення.

Слава: *Кондак преподобному, глас 4:* На висоті правдивої повздержности * Господь Тебе поставив, як звізду необманну, * що просвічує світокраї, * наставнику Йоане, отче наш.

І нині: *Богородичний, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездітности * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоїм. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен гласа. І преподобному, глас 8: Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх (*Пс. 149,5*).

Апостол: до Євреїв 6,13-20. І преподобному: до Ефесян 5,9-19.

Алилуя гласа. І преподобному: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвінуть (*Пс. 91,14*).

Євангеліє: Марка 9,17-31. І преподобному: Матея 4,25-5,12.

Замість Достойно, співаємо:

Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освященний храм і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став

– перед віками суцїй Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Субота 5 посту, акафістова

Тропар, глас 8: Повеління тайно зо зрозумінням прийнявши, * під покрівлею Йосифа з поспіхом став безплотний, * мовлячи Тій, що не зазнала подружжя: * Хто приклонив сходженням небеса, той увесь незмінно вміщається в Тобі; * і, його видячи, як прийняв вид раба у лоні Твоїм, лякаюся звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісная.

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісная.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Євреїв 9,24-28. І Богородиці: до Євреїв 9,1-7.

Алилуя, глас 8: Воскресни, Господи, в упокій Твій, Ти і кивот святині Твоєї (Пс. 131,8).

Стих: Пом'яни, Господи, Давида і всю кротість його (Пс. 131,1).

Євангеліє: Марка 8,27-31. І Богородиці: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4). Алилуя, тричі.

Неділя 5 посту, преподобної Марії Єгипетської

Літургія Василя Великого.

Тропар воскресний гласа.

І преподобній, глас 8: В Тобі, мати, дбайливо зберігся образ, * бо, прийнявши хрест, Ти пішла слідом за Христом * і ділом навчала Ти погорджувати тілом, бо воно проминає, * а дбати про душу – єство безсмертне. * Тим-то з ангелами разом радується, * преподобна Маріє, дух твій.

Слава: *Кондак преподобній, глас 3:* Перше блудами всякими сповнена, * як Христова невіста через покаяннє днесь явилася, * ангельське життя наслідуючи, демонів оружжям хреста Ти убиваєш. * Ради цього як невіста царева Ти явилася, Маріє преславна.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиєреями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молихь Богородиця превічного Бога.

Прокімен гласа. І преподобній, глас 4: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів (Пс. 67,36).

Апостол: до Євреїв 9,11-14. І преподобній: до Галатів 3,23-29.

Алилуя гласа.

Євангеліє: Марка 10,32-45. І преподобній: Луки 7,36-50.

Замість Достойно, співаємо:

Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освященний храм і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками суцїй Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

Субота 6, Лазарева

Тропар празника, глас 1: Спільне воскресення перед Твоїми страстями запевняючи, * з мертвих воздвигнув Ти Лазаря, Христе Боже, * тим-то й ми, як отроки, знамена перемоги носячи, * Тобі, переможцеві смерті, воскликуюмо: * Осанна в вишніх, благословен, хто йде в ім'я Господнє.

Слава, і нині: *Кондак, глас 2:* Всіх радість, Христос, істина, світло, життя і світу воскресення, * з'явився тим, що на землі, Своєю добротою * і став образом воскресення, всім даруючи божественне відпущення.

Замість Трисвятого: Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя.

Прокімен, глас 3: Господь просвіщення мое і спаситель мій, кого убоюся? (Пс. 26,1).

Стих: Господь захисник життя мого, кого устрашуся? (Пс. 26,1).

Апостол: до Євреїв 12,28-13,8.

Алилуя, глас 5: Господь воцарився, в красу зодягнувся, зодягнувся Господь у силу і перепоясався (Пс. 92,1).

Стих: Він бо утвердив вселенну, вона не порушиться (Пс. 91,1).

Євангеліє: Йоана 11,1-45.

Замість Достойно, ірмос, глас 8: Люди, чистую славно почитаймо Богородицю, що вогонь божества в утробі неопалимо прийняла, і піснями невмовкаючими величаймо.

Причасний: Із уст младенців і немовлят учинив Ти хвалу (Пс. 8,3). Алилуя, *тричі.*

Квітна неділя

Антифон 1

Стих 1: Возлюбив я, бо вислухав Господь * голос моління мого (Пс. 114,1).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Бо прихилив вухо Своє до мене * і у дні мої призову (Пс. 114,2).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: Обняли мене болісті смертні, * біди адові зустріли мене (Пс. 114,3).

Молитвами Богородиці:

Стих 4: Скорб і болість зустрів я * і призвав ім'я Господнє (Пс. 114,3).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Вірував я, тому й заговорив, * і я смирився вельми (Пс. 115,1).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що возсів на жереб'я, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Що віддам Господеві * за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Чашу спасення прийму * і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 4: Молитви мої Господеві воздам * перед усіма людьми Його (Пс. 115,5).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Сповідуйтеся Господеві, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,1).

Тропар, глас 1: Спільне воскресення перед Твоїми страстями запевняючи, * з мертвих воздвигнув Ти Лазаря, Христе Боже; * тим-то й ми, як отроки, знамена перемоги носячи, * Тобі, переможцеві смерті, восклицуємо: * Осанна в вишніх, благословен, хто йде в ім'я Господнє.

Стих 2: Нехай же скаже дім Ізраїлів, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,2).

Тропар: Спільне воскресення:

Стих 3: Нехай же скаже дім Аронів, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,3).

Тропар: Спільне воскресення:

Стих 4: Нехай же скажуть усі, що бояться Господа, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,4).

Тропар: Спільне воскресення:

Вхідне: Благословен, хто йде в ім'я Господнє, * ми благословляли вас із дому Господнього; Бог – Господь і явився нам (Пс. 117,26-27).

Тропар: Спільне воскресення:

Слава: *Тропар, глас 4:* Погребавши себе разом з Тобою через хрещення, Христе Боже наш, * сподобилися ми безсмертної життя через Твоє воскресення * і, заспівуючи, кличемо: Осанна в вишніх, * благословен, хто йде в ім'я Господнє.

І нині: *Кондак, глас 6*: На престолі на небі, на жереб'яті на землі * Тебе носять, Христе Боже; * ангелів хваління і дітей оспівування прийняв Ти; * вони кликали до Тебе: * Благословенний Ти, що йдеш Адама призвати.

Трисвяте.

Прокімен, глас 4: Благословен, хто йде в ім'я Господнє; Бог – Господь і явився нам (*Пс. 117,26-27*).

Стих: Сповідуйтеся Господеві, бо Він благий, бо на віки милість Його (*Пс. 117,1*).

Апостол: до Филип'ян 4,4-9.

Алилуя, глас 1: Заспівайте Господеві пісню нову, бо дивне створив Господь (*Пс. 97,1*).

Стих: Виділи всі кінці землі спасення Бога нашого (*Пс. 97,1*).

Євангеліє: Йоана 12,1-18.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, Господа, що сидить на жереб'яті.

І ірмос, глас 4: Бог – Господь і явився нам; справляйте празник і, веселячись, прийдіть, возвеличимо Христа з квітами й галузками, в піснях кличучи: Благословен, хто йде в ім'я Господа, Спаса нашого.

Причасний: Благословен, хто йде в ім'я Господнє; Бог – Господь і явився нам (*Пс. 117,26-27*).
Алилуя, *тричі*.

Святий великий четвер
На Літургії Василя Великого,
якщо служиться без вечірні

Тропар, глас 8: Коли славнії ученики при умиванні на вечері просвіщалися, * тоді Юда злочестивий, на сріболоубство недугуючи, затьмарився * і беззаконним суддям Тебе, праведного Суддю, видає. * Гляди, майна ревнителю, * на того, що задля нього повісився; * уникай ненаситності душі, * яка на Вчителя таке наважилась. * Для всіх благий Господи, слава Тобі.

Слава і нині: *Кондак, глас 2*: Хліб прийнявши в руки, зрадник скрито їх простягає * і приймає ціну Того, Хто Своїми руками створив чоловіка; * і непоправним зостався Юда – раб і лестець.

Прокімен, глас 7: Князі народні зібралися разом на Господа і на Христа Його (*Пс. 2,2*).

Стих: Чому заворушилися народи і люди намислили суєтне? (*Пс. 2,1*).

Апостол: 1 до Корінтян 11,23-32.

Алилуя, глас 6: Блажен, хто дбає про бідного та вбогого, у день лютий ізбавить його Господь (*Пс. 40,2*).

Стих: Вороги мої говорили про мене зле: Коли він помре і загине ім'я його? (*Пс. 40,6*).

Стих: Той, хто їв хліб мій, підняв змову проти мене (*Пс. 40,10*).

Перед Євангелієм: Слава страстям Твоїм, Господи.

Євангеліє: Матея 26,1-20; Йоана 13, 3-17; Матея 26,21-39; Луки 22,43-45; Матея 26,40-27,2.

По Євангелію: Слава довготерпінню Твоєму, Господи.

Замість Херувимської пісні: Вечері Твоєї тайної днесь, Сину Божий, мене причасника прийми, бо ворогам Твоїм тайни не повім і поцілунку не дам Тобі, як Юда, але, як розбійник, ісповідаю Тебе: Пом'яни мене, Господи, у царстві Твоїм. Алилуя (*3*).

Замість Достойно, ірмос, глас 6: Гостинністю Владичною і безсмертною трапезою на горнім місці з високим помислем, вірні, прийдіть, насолодимось, вишнього слова від Слова навчившись. Його ж ми величаємо.

Замість причасного і Нехай сповняться, *співаємо*: Вечері Твоєї тайної:

Свята велика субота
На Літургії Василя Великого,
якщо служиться без вечірні

Тропар, глас 2: Благообразний Йосиф, з дерева знявши пречистеє тіло Твоє, * плащаницею чистою обвив, * і ароматами в гробі новім, покривши, положив.

І: Коли зійшов Ти до смерті, Життя безсмертне, * тоді ад умертвив Ти блистінням божества. * Коли ж і умерлих із глибин підземних воскресив Ти, * всі сили небесні взивали: * Життедавче, Христе Боже наш, слава Тобі.

Слава: *Тропар, глас 2*: Мирносицям жінкам, при гробі ставши, ангел сповіщав: * Мира мертвим є годящі, * Христос же явився чужим для зотління.

І нині: *Кондак, глас 6*: Хто безодню замкнув, мертвим видиться * і, смирною і плащаницею обвитий, у гробі кладеться, як ; смертний, Безсмертний; * жінки ж прийшли помазати Його миром, плачучи гірко і кличучи: * Оця субота є преблагословенна, * що в ній Христос, уснувши, воскресне тридневний.

Замість Трисвятого: Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Аلیلія.

Прокімен, глас 8: Вся земля нехай поклониться Тобі і співає Тобі, нехай же співає імені Твоєму, Всевишній (*Пс. 65,4*).

Стих: Воскликніте Господеві, вся земля, співайте ж імені Його, віддайте славу хвалі Його (*Пс. 65,2*).

Апостол: до Римлян 6,3-11.

Замість Аلیلія, співаємо на глас 7: Воскресни, Боже, суди землю, бо Ти наслідуй усі народи (*Пс. 81,8*).

Стих 1: Бог став у соньмі богів, посеред них, щоб богів судити (*Пс. 81,1*).

Стих 2: Докіль судитимете не по правді і потуратимете грішникам? (*Пс. 81,2*).

Стих 3: Судить по правді сиротину і вбогого, смиренного й бідолаху оправдайте (*Пс. 81,3*).

Стих 4: Порятуйте нужденного й бідного, з руки грішника вибавте Його (*Пс. 81,4*).

Стих 5: Вони не пізнали, ані не розуміли, у темряві блукають (*Пс. 81,5*).

Стих 6: Нехай захитаються всі основи землі. Я мовив: Ви – боги і сини Всевишнього всі ви; ви ж, як люди, умираєте і, як кожний князь, упадаєте (*Пс. 81,5-7*).

Перед і по Євангелію: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Євангеліє: Матея 28,1-20.

Замість Херувимської пісні: Нехай мовчить усяка плоть людська і нехай стоїть із страхом і трепетом, і ні про що земне в собі нехай не помишляє. Цар бо царюючих і Господь володіючих приходить у жертву Себе принести і дати Себе на поживу вірним. Перед Ним ідуть чини ангельські з усяким началом і властю, багатою херувими і шестикрилі серафими, лиця закриваючи і співаючи пісню: Аلیلія, аلیلія, аلیلія.

Замість Достойно, ірмос, глас 6: Не ридай по мені, Мати, бачачи у гробі Того, що в утробі безіменно зачала еси – Сина. Востану бо і прославлюся, і вознесу зо славою неперестанно як Бог тих, що з вірою і любов'ю Тебе величають.

Причасний: Встав, немов зо сну, Господь і воскрес, спасаючи нас (*Пс. 77,65*). Аلیلія, *тричі*.

СЛУЖБИ ПРАЗНИКІВ І СВЯТИМ

1 вересня

Начало Нового церковного року

Собор Пресвятої Богородиці

Преподобного Симеона Стопника

Тропар Нового року, глас 2: Всієї тварі Створителю, що у своїй владі встановив времена і літа, * благослови вінець року благоді Твоєї, Господи, * охороняючи в мирі благовірний народ, городи, села і всі обителі Твої, * молитвами Богородиці, і спаси нас.

І Богородиці, глас 1: Радуйся, обрадованная Богородице Діво, * пристане й заступнице роду людського, * бо з Тебе воплотився Ізбавитель світу; * Ти бо єдина еси Мати і Діва, * присноблагословенна і препрославлена. * Моли Христа Бога, * щоб мир дарував усій вселенній.

І преподобному, глас 1: Терпіння стовп був Ти, наслідуючи праотців, преподобний: * Йова в страстях, Йосифа в спокусах * і, бувши в тілі, безплотних у житті, Симеоне, отче наш. * Моли Христа Бога, * щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак преподобному, глас 2*: Вишнього шукаючи і з вишніми єднаючись, * Ти стовп учинив колесницею вогненною; * тому співбесідником ангелів стався Ти, преподобний, * з ними неперестанно молячися Христу Богу за всіх нас.

І нині: *Кондак Нового року, глас 2*: У вишніх живеш, Христе царю, * всього видимого і невидимого Творче і будівнику. * Ти дні і ночі, времена і літа сотворив, благослови нині вінець року, * збережи й охорони в мирі благовірний народ * і городи, села і всі обителі, і людей Твоїх, Многомилостивий.

Прокімен Нового року, глас 3: Великий Господь наш і велика сила Його, і розумові Його немає міри (*Пс. 146,5*).

Стих: Хваліте Господа, бо благий псалом, Богові нашому нехай солодке буде хваління (Пс. 146,1).

І преподобному, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Апостол: 1 до Тимотея 2,1-7. І преподобному: до Колосян 3,12-16.

Алилуя, глас 4: Тобі належить пісня, Боже, в Сіоні і Тобі воздасться молитва в Єрусалимі (Пс. 64,2).

Стих: Ти благословиш вінець року благоді Твоєї, Господи (Пс. 64,12).

І преподобному: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Євангеліє: Луки 4,16-22. І преподобному: Матія 11,27-30.

Причасний: Ти благословиш вінець року благоді Твоєї, Господи (Пс. 64,12).

Другий: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, трічі.

7 вересня

Передпразденство Різдва Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 4: Із кореня Єссеевого і з бедер Давидових * богоотроковиця Маріям днесь родиться нам, * і радістю радується все і оновляється. * Зрадійте сукупно, небо і земля, * възхваліть її, вітчизни народів. * Йоаким веселиться і Анна торжествує, зовучи: * Неплідна родить Богородицю і кормительку життя нашого.

Слава, і нині: *Кондак, глас 3:* Діва днесь і Богородиця Марія, * безконечна світлиця небесного жениха, * родиться з неплідної Божим замислом; * колесниця Слова прикрашується, на це бо і передказана була * – божественні двері і Мати суцього життя.

8 вересня

Різдво Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 4: Різдво Твоє, Богородице Діво, * радість звістило всій вселенній, * з Тебе бо засяяло Сонце правди – Христос Бог наш. * Він, розрушивши клятву, дав благословення * і, ударемнивши смерть, * дарував нам життя вічне.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві твоїм. * Його празнують люди твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби своєї, ось бо віднині ублажать мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Филип'ян 2,5-11.

Алилуя, глас 8: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (Пс. 44,11).

Стих: Лицю Твоєму помоляться багаті народи (Пс. 44,13).

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, з неплідної народжену Діву Марію.

Ірмос, глас 8: Чуже матерям дівство і чудне дівам дітородження. На Тобі, Богородице, обоє довершилося. Тому Тебе ми, всі племена землі, безустанно величаємо.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4). Алилуя, трічі.

12 вересня

У цей день віддається празник Різдва Пресвятої Богородиці.

Субота перед Воздвиженням

Прокімен, глас 3: Співайте Богові нашому, співайте; співайте цареві нашому, співайте (Пс. 46,7).

Стих: Всі народи, заплещіте руками, воскликніть Богові голосом радості (Пс. 46,2).

Апостол: 1 до Корінтян 2,6-9.

Алилуя, глас 5: Милості Твої, Господи, повік оспівуватиму, сповіщу з роду в рід істину Твою устами моїми (Пс. 88,2).

Стих: Бо сказав Ти: Повік милість збудується, на небесах приготується істина Твоя (Пс. 88,3).

Євангеліє: Матея 10,37-11,1.
Причасний дня.

Неділя перед Воздвиженням

Прокімен, глас 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (Пс. 27,9).

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, Боже мій, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (Пс. 27,1).

Апостол: до Галатів 6,11-18.

Алилуя, глас 1: Возніс Я вибраного з людей Моїх, елєєм святим Моїм помазав його (Пс. 88,20-21).

Стих: Бо рука Моя заступить його і рам'я Моє укріпить його (Пс. 88,22).

Євангеліє: Йоана 3,13-17.

Причасний дня.

14 вересня

Воздвиження чесного Хреста

Антифон 1

Стих 1: Боже, Боже мій, зваж на мене, чому Ти оставив мене? * Далеко від спасення мого слова гріхопадінь моїх (Пс. 21,2).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Боже мій, закличу вдень і не вислухаєш, * і вночі, і не в безумство мені (Пс. 21,3).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: А Ти у святому живеш, * хвало ізраїлева (Пс. 21,4).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Чому, Боже, відкинув Ти до кінця, * розгнівалася ярість Твоя на вівці пасовиська Твого? (Пс. 73,1).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що плоттю розп'явся, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Пом'яни соньм Твій, що його придбав Ти із давна, * избавив Ти жезлом насліддя твого (Пс. 73,2).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Гора Сіон * ота, в якій Ти вселився (Пс. 73,2).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Господь воцарився, нехай гніваються люди, * возсідає на херувимах, нехай порушиться земля (Пс. 98,1).

Тропар, глас 1: Спаси, Господи, людей Твоїх * і благослови насліддя Твоє, * перемоги благовірному народові на супротивників даруй * і хрестом Твоїм * охорони люд Твій.

Стих 2: Господь у Сіоні великий * і високий є над усіма людьми (Пс. 98,2).

Тропар: Спаси, Господи, людей Твоїх.

Стих 3: Нехай ісповідяться імені Твоєму великому, * бо страшне і святе воно (Пс. 98,3).

Тропар: Спаси, Господи, людей Твоїх:

Вхідне: Возносіть Господа Бога нашого * і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс. 98,5).

Тропар: Спаси, Господи, людей Твоїх:

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Вознісся Ти на хрест волею Своєю. * Новому людові Твоєму, що Твоє ім'я носить, * даруй щедроти Твої, Христе Боже. * Возвесели силою Твоєю благовірний народ, * перемоги на супротивників дай йому, * що за посібник має Твоє оружжя миру, непоборну перемогу.

Замість Трисвятого: Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресення Твоє славимо.

Прокімен, глас 7: Возносіть Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс. 98,5).

Стих: Господь воцарився, нехай гніваються люди (Пс. 98,1).

Апостол: 1 до Корінтян 1,18-24.

Алилуя, глас 1: Пом'яни соньм Твій, що його придбав Ти із давна (Пс. 73,2).

Стих: Бог же – цар наш перше віку, вчинив спасення посеред землі (Пс. 73,12).

Євангеліє: Йоана 19,6-11. 13-20. 25-28.30-35.

Замість Достойно, приспів: Величій, душе моя, пречесний хрест Господень.

І ірмос, глас 8: Таїнственный рай Ти, Богородице, що неводільно виростила Христа. Він на землі насадив хресте життєносне древо. Йому, що його нині возносять, поклоняючися, Тебе величаємо.

Причасний: Знаменувалося на нас світло лица Твого, Господи (Пс. 4,7). Алилуя, *тричі.*

Субота по Воздвиженні

Апостол: 1 до Корінтян 1,26-29.

Євангеліє: Йоана 8,21-30.

Неділя по Воздвиженні

Прокімен празника.

Апостол: до Галатів 2,16-20.

Євангеліє: Марка 8,34-9,1.

Причасний дня і празника.

21 вересня

У цей день віддається празник чесного Хреста.

26 вересня

Переставлення святого апостола і євангелиста Йоана Богослова

Тропар, глас 2: Апостоле Христа Бога возлюблений, * поспіши ізбавити людей безодвітних; * приймає Тебе, що припадаєш, той, хто прийняв Тебе, як Ти припав до грудей. * Моли Його, Богослове, щоб розігнав хмару поган, що налягає, * і проси для нас миру і великої милости.

Слава: Кондак, глас 2: Величні діла твої, дівственнику, хто оповість? * Даруєш бо чудеса і розливаєш оздоровлення, * і молишся за душі наші як богослов і друг Христовий.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: 1 соборного послання Йоана 4,12-19.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог, прославлюваний на раді святих, великий і страшний є над усіма, що довкола Нього (Пс. 88,8).

Євангеліє: Йоана 19,25-27; 21,24-25.

Причасний: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5). Алилуя, *тричі.*

28 вересня

Преподобного отця нашого і ісповідника Харитона

Тропар, глас 8: До джерела сліз твоїх потоки ісповідання злучив Ти * і купіль духовну вчинив Ти, Харитоне преподобний, * і в ній умиваєш прогрішення, * і чистими представляєш Владиці Богу всіх тих, що з вірою творять пам'ять твою. * Тому моли Христа Бога, * щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 2*: Насолодившись, богомудрий, повздержністю * і плоті Твоєї пожадливість приборкавши, * явився Ти як той, що виростає вірою, * і, як дерево життя посеред раю, процвів Ти, Харитоне всеблаженний, священніший.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх (*Пс. 14,5*).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, похвала Його в церкві преподобних (*Пс. 149,1*).

Апостол: 2 до Коринтян 4,6-15.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (*Пс. 111,1*).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (*Пс. 111,2*).

Євангеліє: Луки 6,17-23.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). Алилуя, *тричі*.

1 жовтня

Покров Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 4: Днесь, благовірні люди, світло празнуємо, * отінювані Твоїм, Богомати, пришестям, * і, спозираючи на Твій пречистий образ, покірно мовимо: * Покрий нас чесним Твоїм покровом * і ізбав нас від усякого зла, * молячи Сина Твого, Христа Бога нашого, * спасти душі наші.

Слава, і нині: *Кондак, глас 3*: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (*Лк. 1,46-47*).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (*Лк. 1,48*).

Апостол: до Євреїв 9,1-7.

Алилуя, глас 8: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (*Пс. 44,11*).

Стих: Лицю Твоєму помоляться багаті народи (*Пс. 44,13*).

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (*Пс. 115,4*). Алилуя, *тричі*.

6 жовтня

Святого апостола Томи

Тропар, глас 2: Учеником Христовим будши, божественного собору апостольського співучасник, * невірством звістивши Христове воскресення * і Його пречисту страсть діткненням ствердивши, Томо всехвальний, * і нині нам проси миру і великої милости.

Слава: *Кондак, глас 4*: Премудрости благодаттю сповнений * Христовий апостол і служитель істинний * у покаянні кликав до Тебе: * Ти єси Бог мій і Господь.

І нині: *Богородичний, глас 2*: Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоїм. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: 1 до Коринтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Йоана 20,19-31.

Причасний: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*). Алилуя, *тричі*.

9 жовтня

Святого апостола Якова Алфеевого

Тропар, глас 3: Апостоле святий Якове, * моли милостивого Бога, * щоб відпущення прогрішень подав душам нашим.

Слава: *Кондак, глас 2:* Того, що твердо в душі благочестивих догмати мудрости вложив, * похвалами всі звеличаймо Якова благовісника, * бо він предстоїть владичньому престолові слави і з усіма ангелами радується, * молячися неустанно за всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: 1 до Корінтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Луки 10,16-21.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).
Алилуя, *тричі*.

11 жовтня

(якщо неділя; якщо ні, у наступну)

Святих Отців сьомого собору

Тропар воскресний.

І Отців, глас 8: Препрославлений Ти, Христе Боже наш, * світила на землі – отців наших оснував Ти * і ними до істинної віри всіх нас направив Ти. * Багатомилосердний, слава Тобі.

Також кондак воскресний.

Слава: *Кондак Отців, глас 6:* Ти – із Отця несказанно возсіявший Син * – з жени родився подвійний еством. * Його видячи, не відрікаємося виду зображення, * але його, благочесно написавши, вірно почитаємо. * І ради того Церква, держачи істинну віру, * цілує ікону вочоловічення Христового.

І нині: *Богородичний, глас 6:* Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереди як благая з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * Поспішиє на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен воскресний. І пісня Отців, глас 4: Благословен еси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє на віки (*Дан. 3,26*).

Стих: Бо праведний еси в усьому, що створив Ти нам (*Дан. 3,27*).

Апостол: дня. І Отців: до Євреїв 13, 7-16.

Алилуя: гласа. І Отців, глас 1: Бог богів, Господь мовив, і призвав землю від сходу сонця до заходу (*Пс. 49,1*).

Стих: Зберіть Йому преподобних Його, що заповідують завіт Його в жертвах (*Пс. 49,5*).

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*). Алилуя, *тричі*.

18 жовтня

Святого євангелиста Луки

Тропар, глас 5: Апостольських діянь оповісника і євангелія Христового світлого списателя, * Луку преславного, неописанного в Христовій Церкві, * піснями священними святого апостола похвалім як лікаря, * що зціляє людські немочі, природні недуги і душевні язї, * і того, що молиться неперестанно за душі наші.

Слава: *Кондак, глас 2:* Правдивого благочестя проповідника і несказанних таїн провісника, * звізду церковну, Луку божественного, звеличаймо, * бо Слово вибрало його з мудрим Павлом, учителем народів, * – єдин, що знає тайни серця.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: до Колосян 4,5-9.

Алилуя, глас 1: Ісповідать небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Євангеліє: Луки 10,16-21.

Причасний: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, тричі.

26 жовтня

Великомученика Димитрія Мироточця

Тропар, глас 3: Як великого поборника в бідах знайшла Тебе вселенна, страсотерпче; * Ти перемагаєш народи, бо, як скинув Ти Лієву гординю * і на подвиг сміливим учинив Ти Нестора, * так, святий Димитріє, молися Христу Богу, * дарувати нам велику милість.

Слава: *Кондак, глас 2:* Крови Твоїї струями, Димитріє, Бог Церкву обагрив, * давши Тобі кріпость непобідиму і зберігаючи град твій непошкодженим, * бо Ти – його твердиня.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: 2 до Тимотея 2,1-10.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (Пс 91,13).

Стих: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвітуть (Пс.91,14).

Євангеліє: Йоана 15,17-16,2.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

8 листопада

Собор архистратига Михаїла і інших безплотних сил

Тропар, глас 4: Небесних воїнств архистратиги, * молимо вас завжди ми, недостойні, * щоб ви вашими молитвами огородили нас * покровом крил духовної вашої слави, * охороняючи нас, що усильно припадаємо і кличемо: * Від бід ізбавте нас як чиновачальники вишніх сил.

Слава: *Кондак, глас 2:* Архистратиги Божі, служителі божественної слави, * ангелів начальники і людей наставники, * корисного нам просіть і великої милости * як безплотних архистратиги.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Ти твориш ангелами Своїми духи і слугами Своїми палаючий вогонь (Пс. 103,4).

Стих: Благослови, душе моя, Господа, Господи, Боже мій, Ти дуже величній (Пс. 103,1).

Апостол: до Євреїв 2,2-10.

Алилуя, глас 5: Хваліте Господа, всі ангели Його, хваліте Його, всі сили Його (Пс. 148,2).

Стих: Бо Він сказав і сталося, Він повелів і створилося (Пс. 148,5).

Євангеліє: Луки 10,16-21.

Причасний: Ти твориш ангелами Своїми духи і слугами Своїми палаючий вогонь (Пс. 103,4).
Алилуя, тричі.

12 листопада

Священномученика Йосафата, архієпископа Полоцького

Тропар, глас 4: Світильник світлий явився Ти, священномучениче Йосафате, * бо як пастир добрий поклав Ти душу твою за вівці, * розбратолюбними ворогами убитий Ти * і увійшов Ти у святая святих, з безплотними перебуваючи. * Тому молимо Тебе, многострадальний: * Моли Начальника пастирів, Христа, * удостоїти нас стати по правому овець стану * і спасти душі наші.

Слава: *Кондак, глас 4*: Вогненным сянням розп'ятого Христа в юності просвічений, * ангелам Ти уподобився в монашій житті * і благочесно в святильстві Ти пожив: * ясно проповідував Ти з'єднання * та погасив розбратолюбних роздором розпалені серця мученицькою Твоєю кров'ю * і вінець від Христа прийняв Ти. * Тому пом'яни нас, ми кличемо до Тебе: * Радуйся, непохитний стовпе з'єднання.

І нині: *Богородичний, глас 4*: Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 4,14-5,10.

Алилуя, глас 2: Священики Твої зодягнуться в праведність і преподобні Твої возрадуються (Пс. 131,9).

Стих: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (Пс. 91,13).

Євангеліє: Йоана 10,9-16.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

13 листопада

Святого Йоана Золотоустого, архієпископа Царгородського

Тропар, глас 8: Уст твоїх благодать засяявши, як світлість вогню, вселенную просвітила, * не срібролюбія скарби світові придбала, * висоту смиренномудрія нам показала, * але, твоїми словами навчаючи, отче Йоане Золотоустий, * моли Слово, Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 6*: З небес прийняв Ти божественну благодать * і твоїми устами навчаєш усіх поклонятися в Тройці єдиному Богу, * Йоане Золотоустий, всеблаженний, преподобний, достойно хвалимо Тебе, * бо Ти є наставник, тому що божественне являєш.

І нині: *Богородичний, глас 6*: Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереди як блага з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * поспішишь на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен, глас 1: Уста мої промовлять премудрість і роздуми серця мого – розуміння (Пс. 48,4).

Стих: Послухайте це, всі народи, почуйте, всі, хто живе по вселенній (Пс. 48,2).

Апостол: до Євреїв 7,26-8,2.

Алилуя, глас 2: Уста праведного повчатся премудрости і язик його промовить суд (Пс. 36,30).

Стих: Закон Бога його в серці його і не зупиняться стопи його (Пс. 36,31).

Євангеліє: Йоана 10,9-16.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

14 листопада

Святого апостола Филипа

Тропар, глас 3: Прикрашується вселенна, Етіопія ликує, * наче вінцем красується, через Тебе просвітившись, * світло торжествує пам'ять твою, богогласний Филипе. * Всіх бо вірувати в Христа навчив Ти і біг життя довершив Ти достойно Євангелія. * Тому сміливо простягається етіопська рука до Бога; * його моли дарувати нам велику милість.

Слава: *Кондак, глас 8*: Ученик, і друг Твій, і наслідувач страстей Твоїх * вселенній Тебе, Бога, проповідував богогласний Филип. * Його молитвами від ворогів пребеззаконних * Церкву Твою і всякий град Твій, Богородиці ради, збережи, * Многомилостивий.

І нині: *Богородичний, глас 8*: Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: 1 до Коринтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Євангеліє: Йоана 1,43-51.

Причасний: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, *тричі.*

16 листопада

Святого євангелиста Матея

Тропар, глас 3: Ти щиро від митниці пішов слідом за Владикою Христом, * що з-за доброти з'явився людям на землі і покликав Тебе. * Як вибраний апостол і голосний благовісник Євангелія вселенній з'явився Ти. * Ради того почитаємо чесну пам'ять твою, Матею богогласний. * Моли Христа Бога, щоб відпущення гріхів подав душам нашим.

Слава: *Кондак, глас 4:* Митарства ярмо відкинувши, * запряг Ти себе в ярмо правди * і з'явився Ти, як купець найособливіший, * принісши багатство – з висоти премудрість. * Від тоді-то проповідував Ти слово істини * і воздвиг еси душі млявих, написавши час суду.

І нині: *Богородичний, глас 4:* Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: 1 до Коринтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуди Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Євангеліє: Матея 9,9-13.

Причасний: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, *тричі.*

20 листопада

Передпразденство Входу в храм Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 4: Радість усім передвіщає нині Анна, * родивши супротивний печалі плід – єдину приснодіву, * яку і приводить, як сущий храм Бога Слова і Матір чисту, * молитви діючи, * днесь із радістю у храм Господній.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Днесь радістю сповнилася * вся вселенна * у славетному празнику Богородиці, * зовучи: Вона є тіль небесна.

21 листопада

Вхід у храм Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 4: Днесь благовоління божого предзображення * і спасення людей проповідання, * у Божому храмі Діва ясно з'являється * і Христа всім предзвіщає. * їй і ми голосно закличмо: * Радуйся, промислу Створителя сповнення.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Пречистий храм Спасів, * дорогоцінна світлиця і Діва, * священна скарбниця Божої слави * днесь уводиться в дім Господній, * благодать з собою вводячи, * що в Дусі божественнім, * яку оспівують ангели Божі: * Вона є оселя небесна.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Євреїв 9,1-7.

Алилуя, глас 8: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (Пс. 44,11).

Стих: Лицю Твоєму помоляться багаті народи (Пс. 44,13).

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Замість Достойно, *приспів*: Ангели, бачачи вхід Пречистої, здивувалися, як Діва ввійшла у святая святих.

І ірмос, глас 4: Як одушевленного божого кивоту нехай ніяк не дотикається рука осквернених. А уста вірних, голос ангела виспівуючи, Богородиці, невмовкаючи, з радістю нехай кличуть: Справді вище всіх Ти еси, Діво чиста.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (*Пс. 115,4*). Алилуя, *тричі*.

25 листопада

У цей день віддається празник Входу в храм Пресвятої Богородиці.

30 листопада

Апостола Андрея Первозваного

Тропар, глас 4: Як первозваний з апостолів і як верховного брат * Владиці всіх, Андрею, молися, * мир вселенній дарувати * і душам нашим велику милість.

Слава: *Кондак, глас 2*: Мужности богогласника, якого ім'я святкуємо, * і верховного послідувачеля Церкви, * Петрового родича возхвалім, * бо, як давно тому, так і нині до нас закликав: * Прийдіть – ми знайшли, кого бажали.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).

Стих: Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: 1 до Корінтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Йоана 1,35-51.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*). Алилуя, *тричі*.

5 грудня

Преподобного Сави Освященного

Тропар, глас 8: Потоками сліз твоїх Ти неродючу пустиню управив * і з глибини зітханьми Ти в трудах приніс стократні плоди, * і був Ти світильником вселенної, сіяючи чудесами, Саво, отче наш. * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 8*: Як жертву Богу непорочну * від дитинства Ти приніс себе добротністю, Саво блаженний, * ставшись садівником благочестя; * тому був Ти преподобних окрасою * і жителем пустинним, достойним похвали. * Тому кличемо до Тебе: * Радуйся, Саво пребагатий.

І нині: *Богородичний, глас 8*: Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (*Пс. 115,6*).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (*Пс. 115,3*).

Апостол: до Галатів 5,22-6,2.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (*Пс. 111,1*).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (*Пс. 111,2*).

Євангеліє: Матея 11,27-30.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). Алилуя, *тричі*.

6 грудня

Святого Миколая Чудотворця

Тропар, глас 4: Правилем віри і образом лагідности, * учителем повздержности явила Тебе Твоєму стаду всіх речей істина. * Ради цього придбав Ти смиренням високе, убогістю – багате, * отче, священноначальнику Миколаю. * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 3*: В Мирах, святий, священнослужителем показався Ти, * бо, Христове євангеліє, преподобний, сповнивши, * положив Ти душу твою за людей твоїх * і спас неповинних від смерті. * Ради цього освятив Ти себе як великий таїнник Божої благодаті.

І нині: *Богородичний, глас 3*: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиєреями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молять Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на Нього (*Пс. 63,11*).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (*Пс. 63,2*).

Апостол: до Євреїв 13,17-21.

Алилуя, глас 4: Священики Твої зодягнуться в праведність і преподобні Твої возрадуються (*Пс. 131,9*).

Стих: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (*Пс. 111,1*).

Євангеліє: Луки 6,17-23.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). Алилуя, *трічі*.

9 грудня

Зачаття святої Анни, коли зачала Пресвяту Богородицю

Тропар, глас 4: Днесь узи бездітності розрішаються, * Йоакима бо й Анну, вислухавши, * Бог проти надії явно обіцяє, * що вони родитимуть Богодівицю, з якої сам родився неописаний, * що, ставши чоловіком, ангелові повелів співати їй: * Радуйся, благодатна, Господь з Тобою.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4*: Празнує днесь вселенна зачаття Анни, * що сталося від Бога, * бо вона породила понад усяке слово * ту, що родила Слово.

Прокімен, глас 4: Дивний Бог у святих своїх, Бог Ізраїлів (*Пс. 67,36*).

Стих: В церквах благословіть Бога, Господа, ви – з джерел ізраїлевих (*Пс. 67,27*).

Апостол: до Галатів 4,22-31.

Алилуя, глас 1: Спасення праведним від Господа і оборонець він їм у часі скорби (*Пс. 36,39*).

Стих: І поможе їм Господь, і избавить їх, і забере їх від грішників, і спасе їх, бо уповали на нього (*Пс. 36,40*).

Євангеліє: Луки 8,16-21.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, преславне зачаття Божої Матері.

І ірмос, глас 1: Життеприймаюче джерело, завжди текуче, світлоносний світильник благодаті, храм одушевлений, скинію пречисту, від небес до землі просторішу – Богородицю, вірні, величаємо.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*). Алилуя, *трічі*.

Неділя святих Праотців

Тропар воскресний.

І Праотців, глас 2: Вірою праотців оправдав Ти, * з народів через них Ти Церкву наперед заручив. * Хваляться у славі святі, бо з сімени їх є плід благословенний * – та, що без сімени родила Тебе. * Їх молитвами, Христе Боже, помилуй нас.

Слава, і нині: *Кондак Праотців, глас 6*: Рукописаному образу не поклонившись, * але неописаним єством захистившись, триблаженні, * в подвизі вогню ви прославилися * і, посеред нестерпного полум'я стоячи, Бога ви призвали: * Поспішишь, о, Щедрий, і скоро прийди як милостивий нам на поміч, * бо Ти можеш, якщо воля Твоя.

Прокімен, глас 4: пісня Отців: Благословен єси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє на віки (*Дан. 3,26*).

Стих: Бо праведний єси в усьому, що створив Ти нам (*Дан. 3,27*).

Апостол: до Колосян 3,2-11.

Алилуя, глас 4: Мойсей і Арон між єреями Його і Самуїл між тими, що призивають ім'я Його (*Пс. 98,6*).

Стих: Призивали Господа і Він вислухав їх (*Пс. 98,6*).

Євангеліє: Луки 14,16-24.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*). Алилуя, *трічі*.

13 грудня

Мучеників Євстратія, Авксентія, Євгенія, Мардарія і Ореста

Тропар, глас 4: Мученики Твої, Господи, * у страданнях своїх прийняли вінці нетлінні від Тебе, Бога нашого. * Мавши бо кріпость Твою, вони мучителів подолали, * сокрушили і демонів зухвальства безсильні. * їх молитвами спаси душі наші.

Слава: *Кондак, глас 2:* Як світильник явився Ти світліший у темряві невідання сидячим, стратотерпче, * вірою бо, як копієм, захистившись, роз'ярення ворогів Ти не побоявся, Євстратіє, * бувши з риторів найкрасномовніший.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Святим, що на землі Його, проявив Господь усі бажання Свої в них (*Пс. 15,3*).

Стих: Я бачив Господа повсякчас передо мною, бо Він праворуч мене, щоб я не похитнувся (*Пс. 15,8*).

Апостол: до Ефесян 6,10-17.

Алилуя, глас 4: Візвали праведні, і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх ізбавив їх (*Пс. 33,18*).

Стих: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (*Пс. 111,1*).

Євангеліє: Луки 21,12-19.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвали (*Пс. 32,1*). Алилуя, *тричі*.

Субота перед Різдом Христовим

Прокімен, алилуя і Причасний дня.

Апостол: до Галатів 3,8-12.

Євангеліє: Луки 13,18-29.

Неділя перед Різдом Христовим, святих Отців

Тропар воскресний.

І Отців, глас 2: Великі подвиги віри, * в джерелі полум'я, як на спокійній воді, святі три отроки радувалися; * і пророк Даниїл пастирем левів, наче овець, являвся. * їх молитвами, Христе Боже, спаси душі наші.

Слава, і нині: *Кондак Отців, глас 6:* Рукописаному образу не поклонившись, * але неописаним еством захистившись, триблаженні, * в подвизі вогню ви прославилися * і, посеред нестерпного полум'я стоячи, Бога ви призивали: * Поспішишь, о, Щедрий, і скоро прийди як милостивий нам на поміч, * бо Ти можеш, якщо воля Твоя.

Прокімен, глас 4, пісня Отців: Благословен еси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє на віки (*Дан. 3,26*).

Стих: Бо праведний еси в усьому, що створив Ти нам (*Дан. 3,27*).

Апостол: до Євреїв 11,9-10.17-23.32-40.

Алилуя, глас 4: Боже, ушима нашими ми почули і отці наші сповістили нам (*Пс. 43,2*).

Стих: Ти спас нас від тих, що нападують нас, і тих, що ненавидять нас, засоромив Ти (*Пс. 43,8*).

Євангеліє: Матея 1,1-25.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*). Алилуя, *тричі*.

20-23 грудня

Передпразденство Різдва Христового

Тропар, глас 4: Готуйся, Вифлеєме, розкрийся всім, Єдеме, * красуйся, Євфрате, * бо дерево життя в вертепі розквітнуло від Діви. * її лоно раєм мисленним явилось, в якому – божественний сад. * З нього, ївши, будемо жити – і не, як Адам, помремо. * Христос раждається, щоб оновити упалий колись образ.

Слава, і нині: *Кондак, глас 3*: Діва днесь гряде, щоб невимовно родити у вертепі превічне Слово. * Радій, вселенно, почувши це, * прослав з ангелами й пастирями * того, що хоче явитися дитям малим – превічного Бога.

24 грудня

Навечір'я Різдва Христового

На Літургії св. Василя Великого, якщо служиться без вечірні

Тропар, глас 4: Записувалася тоді у Вифлеємі Маріям зо старцем Йосифом, * що був з роду Давида; * вона ж носила в утробі безсіменне Рождення. * Настав же час різдва, і ні одного місця в гостинниці не було; * але пишною палатою вертеп Цариці став. * Христос раждається, щоб воскресити упалий колись образ.

Слава, і нині: *Кондак, глас 3*: Діва днесь гряде, щоб невимовно родити у вертепі превічне Слово. * Радій, вселенно, почувши це, * прослав з ангелами й пастирями * того, що хоче явитися дитям малим – превічного Бога.

Прокімен, глас 1: Господь сказав мені: Син мій еси Ти, Я днесь родив Тебе (*Пс. 2,7*).

Стих: Преси в Мене, і Я дам Тобі народи у спадщину, і кінці землі – Тобі в посілість (*Пс. 2,8*).

Апостол: до Євреїв 1,1-12.

Якщо навечір'я в суботу або неділю: до Галатів 3,15-22.

Алилуя, глас 5: Сказав Господь Господеві моєму: Сиди праворуч Мене, поки не покладу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх (*Пс. 109,1*).

Стих: Жезл сили пошле Тобі Господь від Сіону і володій посеред ворогів Твоїх (*Пс. 109,2*).

Стих: Із утроби перед зірницею родив Я Тебе – клявся Господь і не розкався (*Пс. 109,3-4*).

Євангеліє: Луки 2,1-20.

Замість Достойно, співаємо:

Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освящений храм і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками суций Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*). Алилуя, *трічі*.

25 грудня

Різдво Господа нашого Ісуса Христа

Антифон 1

Стих 1: Ісповімся Тобі, Господи, всім серцем моїм, * розповім про всі чуда Твої (*Пс. 9,2*).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: На раді праведних і соньмі – * великі діла Господні, явлені в усіх волях Його (*Пс. 110,1-2*).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: Ісповідування і велич – діло Його * і правда Його перебуває повік віку (*Пс. 110,3*).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Блажен муж, що боїться Господа, * заповіді Його дуже любі Йому (*Пс. 111,1*).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що родився від Діви, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Сильне на землі буде сім'я його, * рід правих благословиться (*Пс. 111,2*).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Слава і багатство в домі його * і правда його перебуває повік віку (*Пс. 111,3*).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Сказав Господь Господеві моєму: * Сиди праворуч Мене, поки не покладу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх (Пс. 109,1).

Тропар, глас 4: Різдво Твоє, Христе Боже наш, * засвітило світові світло розуміння: * в ньому бо ті, що звіздам служили, від звізди навчилися * поклонятися Тобі – Сонцю правди, * і пізнавати Тебе – Схід з висоти. * Господи, слава Тобі.

Стих 2: Жезл сили пошле Тобі Господь від Сіону * і володій посеред ворогів Твоїх (Пс. 109,2).

Тропар: Різдво Твоє:

Стих 3: З Тобою начало в день сили Твоєї, * у світлостях святих Твоїх (Пс. 109,3).

Тропар: Різдво Твоє:

Вхідне: Із утроби перед зірницею родив Я Тебе – клявся Господь і не розкався: * Ти єрей повік за чином Мелхіседека (Пс. 109,3-4).

Тропар: Різдво Твоє:

Слава, і нині: *Кондак, глас 3:* Діва днесь преістотного родить * і земля вертеп неприступному приносить. * Ангели з пастирями славословлять, * а волхви зо звіздою подорожують, * бо ради нас родилося дитя мале – превічний Бог.

Замість Трисвятого: Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Аلیلуя.

Прокімен, глас 8: Вся земля нехай поклониться Тобі і співає Тобі, нехай же співає імені Твоєму, Всевишній (Пс. 65,4).

Стих: Воскликніте Господеві, вся земля, співайте ж імені Його, віддайте славу хвалі Його (Пс. 65,2).

Апостол: до Галатів 4,4-7.

Аلیلуя, глас 1: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Стих: День дневі передає слово і ніч ночі об'являє розуміння (Пс. 18,3).

Євангеліє: Матея 2,1-12.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, у вертепі народженого царя – Христа.

Ірмос, глас 1: Тайнство чудне бачу і преславне: небо – вертеп, престол херувимський – Діву, ясла – вмістилище, в яких возліг невмістимий Христос Бог. Його оспівуючи величаємо.

Причасний: Ізбавління послав Господь людям своїм (Пс. 110,9). Аلیلуя, *трічі.*

26 грудня

Собор Пресвятої Богородиці

Тропар празника, глас 4: Різдво Твоє, Христе Боже наш, * засвітило світові світло розуміння: * в ньому бо ті, що звіздам служили, від звізди навчилися * поклонятися Тобі – Сонцю правди, * і пізнавати Тебе – Схід з висоти. * Господи, слава Тобі.

Слава, і нині: *Кондак, глас 6:* Раніш зірниці від Отця без матері роджений * – на землі без отця днесь воплотився з Тебе. * Тим-то звізда благовістує волхвам, * ангели ж із пастирями оспівують несказанне різдво Твоє, Благодатная.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Євреїв 2,11-18.

Аلیلуя, глас 8: Воскресни, Господи, в упокій Твій, Ти і кивот святині Твоєї (Пс. 131,8).

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не відречеться її (Пс. 131,11).

Євангеліє: Матея 2,13-23.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, чеснішу і славнішу від горних воїнств – Діву пречисту, Богородицю.

Ірмос, глас 1: Любе то нам, бо безпечно від страху, вигідне мовчання; з любови же, Діво, прясти пісні, милозвучно складені, не легко є. Але, о, Мати, силу, як Ти зволиш, подай.

Причасний: Ізбавління послав Господь людям Своїм (Пс. 110,9). Аلیلуя, *трічі.*

Субота по Різдві Христовім

Прокімен, глас 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякім роді і роді (Пс. 44,18).

Стих: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо Твоє (Пс. 44,11).

Апостол: 1 до Тимотея 6,11-16.

Алилуя, глас 8: Воскресни, Господи, в упокій Твій, Ти і кивот святині Твоєї (Пс. 131,8).

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не відречеться її (Пс. 131,11).

Євангеліє: Матея 12,15-21.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4). Алилуя, трічі.

Неділя по Різдві Христовім

Пам'ять святих і праведних Йосифа Обручника, Давида, царя, і Якова, брата Божого

*Тропар воскресний. І празника, глас 4: Різдво Твоє, Христе Боже наш, * засвітило світові світло розуміння: * в ньому бо ті, що звіздам служили, від звізди навчилися * поклонитися Тобі – Сонцю правди, * і пізнавати Тебе – Схід з висоти. * Господи, слава Тобі.*

*І святим, глас 2: Благовістуй, Йосифе, чудеса Давидові, богоотцю. * Ти бачив Діву, що родила; * з пастирями славословив Ти, * з волхвами поклонився Ти, від ангела вістку прийнявши. * Моли Христа Бога спасти душі наші.*

*Слава: Кондак святим, глас 3: Днесь радості сповняється божественний Давид, * а Йосиф хвалу з Яковом приносить; * вінець бо прийнявши через споріднення з Христом, радуються, * і несказанно на землі родженого оспівують, і кличуть: * Щедрий, спасай тих, що Тебе почитають.*

*І нині: Кондак празника, глас 3: Діва днесь преістотного родить * і земля вертеп неприступному приносить. * Ангели з пастирями славословлять, * а волхви зо звіздою подорожують, * бо ради нас родилося дитя мале – превічний Бог.*

Прокімен гласа. І святим, глас 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (Пс. 67,36).

Стих: В церквах благословіть Бога, Господа, ви – з джерел ізраїлевих (Пс. 67,27).

Апостол: до Галатів 1,11-19.

Алилуя, глас 4: Пом'яни, Господи, Давида і всю кротость його (Пс. 131,1).

Стих: Бо клявся він Господеві, обіцявся Богові Якова (Пс. 131,2).

Євангеліє: Матея 2,13-23.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, трічі.

27 грудня

Святого первомученика Стефана

*Тропар празника. І святому, глас 4: Подвигом добрим змагався Ти, первомученику Христовий і апостоле, * і нечестя мучителів виявив Ти, * бо, камінням побитий з рук беззаконних, * вінець прийняв Ти з високої десниці * і до Бога взивав Ти, кличучи: * Господи, не постав їм цього гріха.*

*Слава: Кондак, глас 3: Владика вчора до нас у тілі приходив * – а раб днесь із тіла виходив; * учора той, що царює, в тілі родився * – днесь раба камінням побивають. * Задля нього і кінчається первомученик і божественний Стефан.*

І нині: Кондак празника.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: Діяння 6,8-7,5.47-60.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Причасний: На всю землю вийшло вістуння їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5). Алилуя, трічі.

31 грудня

У цей день віддається празник Різдва Христового.

1 січня

Найменування Господа Ісуса Христа;

і святого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської

Літургія Василя Великого.

Тропар празника, глас 1: На престоли вогневиднім у вишніх сидиш з Отцем безначальним * і божественним Твоїм Духом. * Благоїзволив Ти родитися на землі з Дівиці, що не знала мужа * – Твої матері, Ісусе. * Того ради й обрізання довершено на Тобі, людині восьмиденній. * Слава преблагому Твоєму задумові, * слава промислові Твоєму, * слава низходженню Твоєму, * єдиний Чоловіколюбче.

І святому, глас 1: На всю землю вийшло вістування Твоє, * прийняла бо вона слово Твоє, що ним боголіпно навчив Ти; * природу того, що існує, пояснив Ти, * звичаї людські прикрасив Ти * – царське священство, отче преподобний Василіє. * Моли Христа Бога * за спасення душ наших.

Слава: *Кондак святому, глас 4:* Явився еси основою непохитною Церкви, * подаючи всім людям владитство неукрадне, * запечатавши твоїми веліннями, * небоявленний Василіє преподобний.

І нині: *Кондак празника, глас 3:* Всіх Господь обрізання терпить * і людські прогрішення як благий обрізує, * дає спасення світові; * і радується в вишніх і Творця єрарх, * і світлоносний, і божественний таїнник Христовий – Василій.

Прокімен, глас 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (Пс. 27,9).

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, Боже мій, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (Пс. 27,1).

І святому, глас 1: Уста мої промовлять премудрість і роздуми серця мого – розуміння (Пс. 48,4).

Апостол: до Колосян 2,8-12. І святому: до Євреїв 7,26-8,2.

Алилуя, глас 8: Пастирю Ізраїля, почуй, Ти, що ведеш Йосифа (Пс. 79,2).

Стих: Уста праведного повчаться премудрости і язик його промовить суд (Пс. 36,30).

Євангеліє: Луки 2,20-21.40-52. І святому: Луки, 6,17-23.

Замість Достойно, співаємо:

Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освященний храме і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками суций Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1).

Другий: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, *трічі.*

Субота перед Просвіщенням

Прокімен, алилуя і причасний дня.

Апостол: 1 до Тимотея 3,14-4,5.

Євангеліє: Матея 3,1-11-

Неділя перед Просвіщенням

Прокімен, глас 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (Пс. 27,9).

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, Боже мій, щоб не відвертався Ти мовчки від мене (Пс. 27,1).

Апостол: до Тимотея 4,5-8.

Алилуя, глас 8: Боже, ущедри нас і благослови нас (Пс. 66,2).

Стих: Просвіти лице Твоє на нас і помилуй нас (Пс. 66,2).

Євангеліє: Марка 1,1-8.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *трічі.*

2-4 січня

Передпразденство Просвіщення

Тропар, глас 4: Готуйся, Завулоне, красуйся, Нефталіме, * Йордане ріко, стань, * радісно прийми Владику, що йде хреститися. * Веселися, Адаме, з праматір'ю, * не скривайтесь, як колись у раю, * бо той, що бачив вас нагими, явився, * щоб зодягнути в первісну одежу. * Христос явився, хочачи оновити всю твар.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* У струях днесь Йординових був Господь, * каже Йоанові: * Не бійся мене хрестити, * я бо прийшов спасти Адама первозданного.

5 січня
Навечір'я Просвіщення
На Літургії св. Василя Великого,
якщо служиться без вечірні

Тропар, глас 4: Повернулася назад колись ріка Йордан під милоттю Єлисеєвою, * коли вознісся Ілля, * і розділилися води обабіч, * і сталась сушею дорога, що була мокрою * – в образ воістину хрещення, * яким ми пливуче русло життя проходимо. * Христос явився у Йордані освятити води.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* У струях днесь Йорданових був Господь, * каже Йоанові: * Не бійся мене хрестити, * я бо прийшов спасти Адама первозданного.

Прокімен, глас 3: Господь просвіщення моє і спаситель мій, кого убоюся? (Пс. 26,1).

Стих: Господь захисник життя мого, кого устрашуся? (Пс. 26,1).

Апостол: 1 до Корінтян 9,19-27. Якщо навечір'я в суботу або неділю: 1 до Корінтян 10,1-4.

Алилуя, глас 6: Видало серце моє слово добре, говорю я про діла мої цареві (Пс. 44,2).

Стих: Гарний красою понад синів людських, вилилася врода на губах твоїх (Пс. 44,3).

Євангеліє: Луки 3,1-18.

Замість Достойно, співаємо: Тобою радується, Благодатная, всяка твар, ангельський собор і чоловічеський рід, освящений храме і раю словесний, дівственна похвало, що із неї Бог воплотився і младенцем став – перед віками сущий Бог наш. Лоно бо Твоє престолом сотворив і утробу Твою просторішою небес учинив. Тобою радується, Благодатная, всяка твар, слава Тобі.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі.*

6 січня
Святе Богоявлення

Антифон 1

Стих 1: Во ісході Ізраїлевім із Єгипту, * дому Якова із людей варварів (Пс. 113,1).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Стала Юдея святиня його, * Ізраїль – володіння Його (Пс. 113,2).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: Море виділо і побігло, * Йордан повернувся назад (Пс. 113,3).

Молитвами Богородиці:

Стих 4: Що з тобою, море, що Ти побігло, * і з тобою, Йордане, що Ти повернувся назад? (Пс. 113,5).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **Амінь.**

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Возлюбив я, бо вислухав Господь * голос моління мого (Пс. 114,1).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що хрестився в Йордані від Йоана, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: Бо прихилив вухо Своє до мене * і у дні мої призову (Пс. 114,2).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Обняли мене болісті смерті, * біди адові зустріли мене (Пс. 114,3).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 4: Милостивий Господь і праведний * і Бог наш милує (Пс. 114,4).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Сповідуйтеся Господеві, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,1).

Тропар, глас 1: Коли в Йордані хрестився Ти, Господи, * Троїчне явилось поклоніння: * бо Родителя голос свідчив Тобі, * возлюбленим Сином Тебе називаючи; * і Дух у виді голубинім засвідчив твердість слова. * Явився Ти, Христе Боже, * і світ просвітив, слава Тобі.

Стих 2: Нехай же скаже дім Ізраїлів, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,2).

Тропар: Коли в Йордані:

Стих 3: Нехай же скаже дїм Аронів, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,3).

Тропар: Коли в Йордані:

Стих 4: Нехай же скажуть усі, що бояться Господа, * бо Він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,4).

Тропар: Коли в Йордані:

Вхідне: Благословен, хто йде в ім'я Господнє, * ми благословляли вас із дому Господнього; Бог – Господь і явився нам (Пс. 117,26-27).

Тропар: Коли в Йордані:

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Явився еси днесь вселенній * і світло Твоє, Господи, знаменувалося на нас, * що зі зрозумінням оспівуємо Тебе: * Прийшов еси і явився еси – Світло неприступне.

Замість Трисвятого: Ви, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя.

Прокімен, глас 4: Благословен, хто йде в ім'я Господнє; Бог – Господь і явився нам (Пс. 117,26-27).

Стих: Сповідуйтеся Господеві, бо він благий, бо на віки милість Його (Пс. 117,1).

Апостол: до Тита 2,11-14; 3,4-7.

Алилуя, глас 4: Принесіть Господеві, сини Божі, принесіть Господеві молодих баранців (Пс. 28,1).

Стих: Глас Господній над водами, Бог слави загремів, Господь над водами великими (Пс. 28,3).

Євангеліє: Матея 3,13-17.

Замість Достойно, пріспів: Величай, душе моя, царя – Христа, що хрестився в Йордані.

І ірмос, глас 2: Не зуміє ніякий язик достойно благохвалити, тривожиться й ум, і то надсвітній, коли оспівує Тебе, Богородице; одначе Ти, благая, прийми віру, бо любов нашу божественну знаєш, бо Ти є християн заступниця, Тебе величаємо.

Причасний: Явилася благодать Божа спасительна всім людям (Тт. 2,11). Алилуя, *тричі.*

Субота по Просвіщенні

Прокімен, алилуя і причасний празника.

Апостол: до Ефесян 6,10-17.

Євангеліє: Матея 4,1-11.

Неділя по Просвіщенні

Прокімен, глас 1: Будь, Господи, милість Твоя на нас, бо уповали ми на Тебе (Пс. 32,22).

Стих: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1).

Апостол: до Ефесян 4,7-13.

Алилуя, глас 5: Милості Твої, Господи, повік оспівуватиму, сповіщу з роду в рід істину Твою устами моїми (Пс. 88,2).

Стих: Бо сказав Ти: Повік милість збудується, на небесах приготується істина Твоя (Пс. 88,3).

Євангеліє: Матея 4,12-17.

Причасний: Явилася благодать Божа спасительна всім людям (Тт. 2,11).

Другий: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (Пс. 148,1). Алилуя, *тричі.*

11 січня

Преподобного Теодосія Великого, спільного життя начальника

Тропар празника. І святому, глас 8: Потоками сліз твоїх Ти неродючу пустиню управив, * і з глибини зітханьми Ти в трудах приніс стократні плоди, * і був Ти світильником вселенної, сіяючи чудесами, Теодосіє, отче наш. * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак святому, глас 8:* Насаджений у дворах Господа твого, * зацвів Ти красно преподобними твоїми чеснотами * і умножив Ти дітей Твоїх у пустині, * напоюваних струями твоїх сліз, * стадоначальнику Божий божественних дворів. * Тому зовемо Тобі: * Радуйся, отче Теодосіє.

І нині: *Кондак празника.*

Прокімен празника. І святому, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6)

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: 2 до Коринтян 4,6-15.

Алилуя празника. І святому, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Матея 11,27-30.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

14 січня

У цей день віддається празник святих Богоявлень.

17 січня

Преподобного Антонія Великого

Тропар, глас 4: Ревнителя Іллю наслідуючи звичаями, * за Хрестителем ідучи правими стежками, отче Антоніе, * Ти був жителем пустині * і вселенну утвердив Ти молитвами твоїми. * Тому моли Христа Бога, * щоб спаслися душі наші.

Слава: Кондак, глас 2: Житейську метушню відкинувши, тихо життя скінчив еси, * наслідуючи Хрестителя всяким способом, преподобний, * отож з ним почитаємо Тебе, начальнику отців Антоніе.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 13,17-21.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Луки 6,17-23.

Причасний празника. І святому: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

20 січня

Преподобного Євтимія Великого

Тропар, глас 4: Веселися, пустине неродюча, * радій, безболізна, * бо умножив дітей Тобі муж бажань духовних, * добро-честям насадив, повздержністю виростив у звершеність чеснот. * Його молитвами, Христе Боже, * умиротвори життя наше.

Слава: Кондак, глас 8: В чеснім різдві твоїм * створіння радість знайшло * і в божественній твоїй пам'яті, преподобний, * добродушність багатьох Твоїх чудес прийняло. * Із них щедро подай душам нашим * і очисти скверні гріхів, * щоб ми співали: Алилуя.

І нині: *Богородичний, глас 8:* Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 13,17-21.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Луки 6,17-23.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

25 січня

Святого Григорія Богослова, архієпископа Царгородського

Тропар, глас 1: Пастирська сопілка твого богословія перемогла труби красномовців, * бо Тобі, що дослідив глибини духа, * була додана і краса віщування. * Моли ото Христа Бога, отче Григоріє, * щоб спаслися душі наші.

Слава: **Кондак, глас 3:** Богословним твоїм язиком Ти розрушив видумки красномовців, славний; * православія одежою, з висоти тканною, Ти Церкву украсив, * яку і носить, і з нами, твоїми дітьми, кличе: * Радуйся, отче, богословія розуме найвищий.

І нині: **Богородичний, глас 3:** Діва Днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молих Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 1: Уста мої промовлять премудрість і роздуми серця мого – розуміння (Пс. 48,4).

Стих: Послухайте це, всі народи, почуйте, всі, хто живе по вселенній (Пс. 48,2).

Апостол: 1 до Корінтян 12,7-11.

Алилуя, глас 2: Слухайте уважно, люди Мої, закону Мого, приклоніть вухо ваше до слів уст Моїх (Пс. 77,1).

Стих: Відкрию у притчах уста Мої, звіщу таємне спершу (Пс. 77,2).

Євангеліє Йоана 10,9-16.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

27 січня

Перенесення мощів святого Йоана Золотоустого

Тропар, глас 8: Ликує божественна Церква і вся вселенна празнує світло * перенесення Твоїх чудесних мощів, святителю преподобний, Йоане Золотоустий, * між святителями благочесно пожив Ти і мучеником добровільно став Ти. * Тому співаємо Тобі, страдальче, і страсотерпче, і святителів співпрестольнику: * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: **Кондак, глас 1:** Возвеселилася таїнственно чесна Церква * поверненням чесних твоїх мощів * і, скривши їх, як золото багатющіне, * тим, що оспівують Тебе, подає невичерпно благодать зціління * – молитвами твоїми, Йоане Золотоустий.

І нині: **Богородичний, глас 1:** Коли Гавриїл звіщав Тобі, Діво: Радуйся, * – з голосом воплочувався Владика всіх * у Тобі, святім кивоті, * як рік праведний Давид: * Явилася Ти ширша небес, * що поносила Створителя Твого. * Слава Тому, що вселився в Тебе, * слава Тому, що пройшов із Тебе, * слава Тому, що висвободив нас різдвом Твоїм.

Прокімен, глас 1: Уста мої промовлять премудрість і роздуми серця мого – розуміння (Пс. 48,4).

Стих: Послухайте це, всі народи, почуйте, всі, хто живе по вселенній (Пс. 48,2).

Апостол: до Євреїв 7,26-8,2.

Алилуя, глас 2: Уста праведного повчатся премудрости і язик його промовить суд (Пс. 36,30).

Стих: Закон Бога його в серці його і не зупиняться стопи його (Пс. 36,31).

Євангеліє: Йоана 10,9-16.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

30 січня

Трьох святителів: Василя Великого, Григорія Богослова і Йоана Золотоустого

Тропар, глас 4: До апостолів подібні і вселенної вчителі, * Владика всіх моліте, * щоб мир вселенній дарував * і душам нашим велику милість.

Слава: **Кондак, глас 2:** Священних і боговісних проповідників, * найвищих учителів, Господи, прийняв Ти в насолоду дібр Твоїх і упокій, * труди бо їх і смерть прийняв Ти вище всяких плодів, * єдиний, що прославляєш святих Твоїх.

І нині: **Богородичний, глас 2:** В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу божу, творіння ж рук його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: до Євреїв 13,7-16.

Алилуя, глас 4: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс.88,6).

Стих: Бог, прославлюваний на раді святих, великий і страшний є над усіма, що довкола Нього (Пс. 88,8).

Євангеліє: Матея, 5,14-19.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

1 лютого

Передпразденство Стрітіння

Тропар, глас 1: Небесний хор небесних ангелів, * приникши на землю, * бачить, як Мати, що не знала мужа, * вносить до храму Первородного всієї тварі, * що прийшов як немовля, * і тому з нами співає передпразденственну пісню, * радуючися.

Слава, і нині: *Кондак, глас 6:* З Отцем бувши, невидиме Слово нині ж видимим стало плоттю: * неказанно від Діви народилося і руками старечими дається святителеві. * Поклонімся Йому – істинному Богу нашому.

2 лютого

Стрітіння Господа Ісуса Христа

Вхідне: Явив Господь спасення Своє, * перед народами відкрив правду Свою (Пс. 97,2).

Тропар, глас 1: Радуйся, благодатна Богородице Діво, * бо з Тебе засяло Сонце правди – Христос Бог наш, * що просвічує тих, що в темряві. * Веселися й Ти, старче праведний, * Ти прийняв в обійми визволителя душ наших, що дарує нам воскресення.

Слава, і нині: *Кондак, глас 1:* Утробу дівичу освятив Ти різдвом Твоїм * і руки Симеонові благословив Ти, як годилось, * Ти випередив і нині спас нас, Христе Боже, * але утихомир у брані люд Твій і укріпи народ, що його возлюбив Ти, * єдиний Чоловіколюбче.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби своєї, ось бо віднині ублажать мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Євреїв 7,7-17.

Алилуя, глас 8: Нині відпускаєш раба твого, Владико, по глаголу Твоєму з миром (Лк. 2,29).

Стих: Світло на одкровення поганам і славу людей твоїх, Ізраїля (Лк. 2,32).

Євангеліє: Луки 2,22-40.

Замість Достойно, приспів: Богородице Діво, уповання християн, покрій, захорони і спаси тих, що на Тебе уповають.

Ірмос, глас 3: В законі тіні і писання образ бачимо, вірні: кожний младенець мужеського полу, що отвірає утробу – святий Богу. Тому первороджене Слово безначального Отця – Сина, що первородиться з матері, яка мужа не знає, – величаємо.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4). Алилуя, тричі.

9 лютого

У цей день віддається празник Стрітіння.

14 лютого

Переставлення преподобного Кирила, учителя слов'янського

Тропар, глас 4: Від пелен Ти старанно премудрість сестрою собі вчинив, богонатхненний, * побачивши пресвітлу, як діву чисту, яку Ти прийняв і привів, * і нею, наче намистом золотим, свою душу і ум прикрасив; * Ти показав себе, як другий Кирило, блаженний, * розумом і іменем мудрий.

Кондак, глас 2: Твердим і богонатхненним ученням просвічуєш світ, як пресвітлими зорями; * обійшов Ти, як блискавка, вселенну, Кириле блаженний, * розсіваючи пресвітле Боже Слово, * на заході, і півночі, і півдні світ просвіщаючи чудесами.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Галатів 5,22-6,2.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

24 лютого

Перше і друге знайдення голови святого Йоана Хрестителя

Тропар, глас 4: Із землі засяяла предтечі глава, * проміння випускає нетління, оздоровлення вірним; * з висот збирає множество ангелів, * на низах скликує людський рід, * щоб одноголосну славу возсилати Христу Богові.

Слава: Кондак, глас 2: Пророче Божий і предтече благодаті, * як рожу священну із землі знайшовши, оздоровлення завжди приймаємо, * бо знову, як і перше, у світі проповідуєш покаяння.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на Нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: 2 до Коринтян 4,6-15.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (Пс. 91,13).

Стих: Істина з землі возсіяла і правда з небес прихилилася (Пс. 84,12).

Євангеліє: Матея 11,2-15.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

9 березня

Святих сорок мучеників, замучених у Севастійськiм озері

Тропар, глас 1: Страстосці всечеснії, сорок Христових воїнів, непохитні лицарі, * ви, що перейшли крізь вогонь і воду, * стали співгромадянами ангелів. * З ними же моліться Христові за тих, що з вірою вас хвалять: * Слава Тому, що дав вам кріпость, * слава Тому, що вас вінчав, * слава Тому, що через вас подай всім зцілення.

Слава: Кондак, глас 6: Все воїнство світу покинувши, * на небесах ви до Владики прилучилися, сорок страсотерпців Господніх: * крізь вогонь бо й воду пройшовши, блаженні, * достойно прийняли ви славу з небес і вінців множество.

І нині: *Богородичний, глас 6:* Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереди як блага з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * поспішишь на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен, глас 5: Ти, Господи, захорониш нас і збережеш нас від роду цього і повік (Пс.11,8).

Стих: Спаси мене, Господи, бо не стало праведного (Пс. 11,2).

Апостол: до Євреїв 12,1-10.

Алилуя, глас 4: Воскликніте Господеві, вся земля, співайте ж імені Його, віддайте славу хвалі Його (Пс. 65,2).

Стих: Бо Ти випробував нас, Боже; перетопив нас, як перетоплюється срібло (Пс. 65,10).

Євангеліє: Матея 20,1-16.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (Пс. 32,1). Алилуя, тричі.

24 березня

Передпразденство Благовіщення

Тропар, глас 4: Днесь всесвітньої радості початки * передпразденственне оспівати веліють. * Ось бо Гавриїл приходить, несучи Діві благовість, * і до Неї кличе: * Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою.

Слава, і нині: Кондак, глас 8: Для всіх земних Ти еси начало спасення нашого, * Богородице Діво, * Божий бо служитель з неба посланий явиться перед Тобою * – великий чиноначальник

Гавриїл, * радість обрадованну Тобі приніс. * Тому-то всі кличемо Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

25 березня

Благовіщення Пресвятої Богородиці

Вхідне: Благовістить день у день * спасення Бога нашого (Пс. 95,2).

Тропар, глас 4: Днесь спасення нашого начало * і від віку тайства явління. * Син Божий сином Діви стається * і Гавриїл благодать благовістує. * Тому й ми з ним до Богородиці закликамо: * Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою.

Слава, і нині: *Кондак, глас 8:* Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 4: Благовістить день у день спасення Бога нашого (Пс. 95,2).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, заспівайте Господеві, вся землі (Пс. 95,1).

Апостол: до Євреїв 2,11-18.

Алилуя, глас 1: Зійде, як дощ на руно, і як капля, що капле на землю (Пс. 71,6).

Стих: Буде ім'я Його благословенне на віки, перед сонцем перебуває ім'я Його (Пс. 71,17).

Євангеліє: Луки 1,24-38.

Замість Достойно, приспів: Благовісти, земле, велику радість; хвалить, небеса, Богу славу.

І ірмос, глас 4: Як одушевленного Божого кивоту нехай ніяк не дотикається рука осквернених. А уста вірних, голос ангела виспівуючи, Богородиці, невмовкаючи, з радістю нехай кличуть: Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою.

Причасний: Вибрав Господь Сіона, захотів його на житло для себе (Пс. 131,13). Алилуя, тричі.

6 квітня

Переставлення святого Методія, учителя слов'янського

Тропар, глас 4: Тим, що світло торжествують успення святителя Твого, Христе, * з висот подай Твої милості, * відкрий же царські двері і розрши узи багатьох гріхів, * заступництвом святого Твого ученика – отця нашого.

Слава: *Кондак, глас 2:* Божественного й вірного Методія оспіваймо, всі люди, * і любов'ю ублажимо як пастиря великого слов'ян чесного служителя Тройці, переможця ересі, * бо молитися він за всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 1: Уста мої промовлять премудрість і роздуми серця мого – розуміння (Пс. 48,4).

Стих: Послухайте це, всі народи, почувте, всі, хто живе по вселенній (Пс. 48,2).

Апостол: до Євреїв 7,26-8,2.

Алилуя, глас 2: Уста праведного повчаться премудрости і язык його промовить суд (Пс. 36,30).

Стих: Закон Бога його в серці його і не зупиняться стопи його (Пс. 36,31).

Євангеліє: Йоана 10,9-16.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, тричі.

23 квітня

Великомученика Юрія Переможця

Тропар, глас 4: Подвигом добрим змагався Ти, страсотерпче Христовий Юріє, вірою, * і мучителів виявив Ти нечестя, * і як жертву благосприятливу приніс Ти себе Богові. * Тому й вінець перемоги прийняв Ти * і молитвами твоїми, святий, Ти всім подаєш прогрішень прощення.

Або цей, глас 4: Як полонених визволитель і вбогих захисник, * немічних лікар, царів поборнику, * побідоносний великомученику Юріє, * моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 4*: Вирощений Богом, показався Ти благочестя робітником найчеснішим, * снопи чеснот зібрав Ти собі, * бо Ти сів у сльозах, у радості жнеш; * а пострадавши до крови, Христа прийняв Ти * і молитвами твоїми, святий, * усім подаєш прогрішень прощення.

І нині: *Богородичний, глас 4*: Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на Нього (*Пс. 63,11*).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (*Пс. 63,2*).

Апостол: Діяння 12,1-11.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (*Пс. 91,13*).

Стих: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвінуть (*Пс.91,14*).

Євангеліє: Йоана 15,17-16,2.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). Алилуя, *тричі*.

25 квітня

Святого євангелиста Марка

Тропар, глас 3: У верховного Петра Ти навчався, * апостолом Христовим був Ти і, як сонце, засяяв Ти країнам: * олександрійцям був Ти прикрасою, блаженний, * Єгипет від лести через Тебе звільнився, * євангельським твоїм ученням просвітив Ти все, як світло, стовпе церковний. * Ради цього, пам'ять твою вшановуючи, світло празнуємо, Марку богогласний. * Моли Бога, що Його Ти благовістиш, * щоб прогрішень відпущення подав душам нашим.

Слава: *Кондак, глас 2*: З висоти прийнявши благодать Духа, розрушив Ти красномовні видумки, апостоле, * і, всі народи зловивши, Марку всеславний, Твоєму Владиці Ти привів, * проповідуючи божественне Євангеліє.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: 1 соборного послання Петра 5,6-14.

Алилуя, глас 7: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Марка 6,7-13.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*). Алилуя, *тричі*.

30 квітня

Святого апостола Якова, брата Йоана Богослова

Тропар, глас 3: Апостолом Христовим був Ти вибраний * і Богослова возлюбленого єдинородний брат, всехвальний Якове; * гріхів відпущення випроси тим, що співають Тобі, * і душам нашим велику милість.

Слава: *Кондак, глас 2*: Божественний голос, що кликав Тебе, почувши, любов отця відхилив Ти * і прийшов еси до Христа, Якове славний, з рідним твоїм * і з ним удостоївся Ти бачити Господнє божественне переображення.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 185*).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: Діяння 12,1-11.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Луки, зач. 17 (Лк. 5,1-11).

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, *тричі*.

3 травня

Преподобного Теодосія Печерського

Тропар, глас 8: Піднісся Ти до чеснот, змолоду полюбивши монаше життя, * бажане сміливо осягнув, вселився Ти в печеру * і, прикрасивши життя Твоє постом і світлістю, * в молитвах, як безплотний, пробував Ти, * в руській землі, як світле світило, засіяв Ти, отче Теодосію. * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 3:* Звізду руську – блаженного Теодосія днесь вшануймо, * що від сходу возсіяла і на захід прийшла, * бо всю цю країну чудесами й чеснотами, * а всіх нас діянням і благодаттю монашого уставу збагатила.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молих Богородиця превичного Бога.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 13,7-16.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Матея 11,27-30.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, *тричі*.

8 травня

Апостола і євангелиста Йоана Богослова

Тропар, глас 2: Апостоле Христа Бога возлюблений, * поспіши ізбавити людей безодвітних; * приймає Тебе, що припадаєш, той, хто прийняв Тебе, як Ти припав до грудей. * Моли його, Богослове, щоб розігнав хмару поган, що налягає, * і проси для нас миру і великої милости.

Слава: *Кондак, глас 2:* Величні діла твої, дівственнику, хто оповість? * Даруєш бо чудеса і розливаєш оздоровлення, * і молишся за душі наші як богослов і друг Христовий.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу божу, творіння ж рук його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: 1 соборного послання Йоана 1,1-7.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог, прославлюваний на раді святих, великий і страшний є над усіма, що довкола Нього (Пс. 88,8).

Євангеліє: Йоана 19,25-27; 21,24-25.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, *тричі*.

9 травня

Перенесення мощів святого Миколая з Мир до міста Барі

Тропар, глас 4: Настав день світлого торжества, * город барський радіє і з ним уся вселенна ликує піснями і співами духовними. * Днесь бо священне торжество перенесення чесних і багатоцілющих мощів святителя й чудотворця Миколая, * як сонце незаходиме, возсіяло світлозоряними лучами * і розганяє темряву спокус і бід від тих, що з вірою взивають: * Спасай нас як заступник наш великий, Миколаю.

Слава: *Кондак, глас 3:* Як зізшла від сходу до заходу, * так мощі твої, святителю Миколаю, * а море освятилося твоїм шестям * і город барський приймає через Тебе благодать, * бо задля нас Ти явився як чудотворець найкращий, предивний і милостивий.

І нині: *Богородичний, глас 3*: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 7: Возхваляться преподобні у славі і возрадуються на ложах своїх (Пс. 149,5).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, похвала його в церкві преподобних (Пс. 149,1).

Апостол: до Євреїв 13,17-21.

Алилуя, глас 2: Священики твої зодягнуться в праведність і преподобні твої возрадуються (Пс. 131,9).

Стих: Бо вибрав Господь Сіона, захотів його на житло для Себе (Пс. 131,13).

Євангеліє: Луки 6,17-23.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, трічі.

10 травня

Святого апостола Симона Зилота

Тропар, глас 3: Апостоле святий Симоне, * моли милостивого Бога, * щоб відпущення прогрішень подав душам нашим.

Слава: *Кондак, глас 2*: У похвалі всі ублажим Симона богомовного, * що ясно поклав премудрости учення в душах благочестивих, * бо престолові слави нині пристоїть і з безплотними веселиться, * молячися неперестанно за всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: 1 до Корінтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог, прославлюваний на раді святих, великий і страшний є над усіма, що довкола Нього (Пс. 88,8).

Євангеліє: Матея 13,54-58.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5). Алилуя, трічі.

11 травня

Святих рівноапостольних Кирила і Methodія, учителів слов'янських

Тропар, глас 4: До апостолів подібні і слов'янських країн учителі, * Кириле й Methodіє богомудрі, * Владику всіх молить, * щоб усі народи слов'янські утвердив у православію й однодумності, * умирив світ і спас душі наші.

Слава: *Кондак, глас 3*: Священну двійку просвітителів наших вшануймо * – тих, що перекладом божественних писань відкрили нам джерело богознання, * з якого аж до нині обильно черпаючи, * ми блаженними величаємо вас, Кириле й Methodіє, * що пристоїте перед престолом Всевишнього і тепло молитесь за душі наші.

І нині: *Богородичний, глас 3*: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 7,26-8,2.

Алилуя, глас 2: Священики твої зодягнуться в праведність і преподобні твої возрадуються (Пс. 131,9).

Стих: Вибрав Господь Сіона, захотів його на житло для Себе (Пс. 131,13).

Євангеліє: Йоана 10,9-16.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, трічі.

21 травня

Святих рівноапостольних Константина і Олени

Тропар, глас 8: Хреста твого образ на небі побачивши * і, як Павло, покликання не від людей прийнявши, * між царями твій апостол, Господи, царюючий город у руку твою положив. * Спасай нас завжди в мирі, молитвами Богородиці, * єдиний Чоловіколюбче.

Слава: *Кондак, глас 3:* Днесь Константин із матір'ю Оленою показують хрест, всечесне Древо * – для всіх юдеїв посоромлення, зброя ж на противників вірним, * бо ради нас з'явилося знамено велике і в боях грізне.

І нині: Богородичний, глас 3: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: до Галатів 1,11-19- Якщо у днях П'ятдесятниці: Діяння 26,1-5.12-20.

Алилуя, глас 1: Возніс Я вибраного з людей Моїх (Пс. 88,20).

Стих: Господи, силою Твоею возвеселиться цар і спасенням Твоїм возрадується (Пс. 20,2).

Євангеліє: Йоана 10,1-9.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, *тричі.*

25 травня

Третє віднайдення голови святого Йоана Хрестителя

Тропар, глас 4: Як божественний скарб, сокровенний в землі, * Христос відкрив главу твою нам, пророче й предтече. * Отож усі, зійшовши на її знайдення, * піснями богомовними Спаса оспівуймо. * Він спасає нас від тління, молитвами твоїми.

Слава: *Кондак, глас 6:* Світлосяючий і божественний у світі стовп, світильник сонця, * предтеча главу свою світлоносну й божественну показав у краях. * Він освячує тих, що вірно поклоняються і кличуть: * Христовий хрестителю премудрий, спаси всіх нас.

І нині: *Богородичний, глас 6:* Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереди як благая з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * поспіши на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на Нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: 2 до Коринтян 4,6-15.

Алилуя, глас 5: Світло засіяло праведникові і для правих серцем – веселість (Пс. 96,11).

Стих: Істина з землі возсіяла і правда з небес прихилилася (Пс. 84,12).

Євангеліє: Матея 11,2-15.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7).
Алилуя, *тричі.*

11 червня

Апостолів Вартоломея і Варнави

Тропар, глас 1: Вогнеподібний язик у силі Духа прийнявши, * Слово, що прийшло у плоті, ви всюди проповідували; * Його ради той – у главу усічений, а той – камінням побитий, * і ви є апостольського лику окраса, Вартоломею й Варнаво. * Тому пам'ять вашу почитаємо й просимо: * Молить Христа Бога, * щоб ми прийняли гріхів відпущення.

Кондак Вартоломея, глас 4: Явився Ти, як велике сонце, вселенній, * сянням учень і чудес великих, * світло проводячи тих, що Тебе почитають, * Вартоломею, апостоле.

Слава: *Кондак Варнави, глас 3:* Господній був Ти істинний служитель, * із сімдесяти апостолів явився Ти першим, * осяяв Ти з Павлом проповідь твою, усім звіщаючи Христа Спаса. * Ради цього піснеспівами божественну пам'ять твою, Варнаво, творимо.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: Діяння 11,19-26.29-30.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуди Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Євангеліє: Луки 10,16-21.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, *тричі.*

19 червня

Святого апостола Юди, брата Господнього по плоті

Тропар, глас 1: Як Христового родича знаючи Тебе, Юдо, * священно славимо Тебе як мученика непохитного, * що лєсть переміг і віру зберіг. * Тому, днесь всесвяту твою пам'ять празнуючи, * розрішення гріхів молитвами твоїми приймаємо.

Слава: *Кондак, глас 2:* Сильним умом як вибраний ученик явився Ти * і як стовп непоборний Церкви Христової поганам проповідував Ти слово Христове, * навчаю чи вірувати в єдине божество. * Ним прославлений, прийняв Ти дар оздоровлень, * зціляючи недуги тих, що до Тебе прибігають, апостоле Юдо всехвальний.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс.18,5).

Стих: Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: соборного послання Юди 1,1-10.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Євангеліє: Йоана 14,21-24.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).
Алилуя, *тричі.*

24 червня

Різдво чесного Йоана Предтечі

Тропар, глас 4: Пророче і предтече пришестья Христового, * достойно звелічати Тебе не в силі ми, що любов'ю Тебе почитаємо, * бо неплідність матері і отча безгласність розрішилися славним і чесним твоїм різ двом * – і воплощення Сина Божого світові проповідується.

Слава: *Кондак, глас 3:* Перше неплідна днесь Христового предтечу родить * і він є сповненням усякого пророцтва, * бо кого пророки проповідували, * на того він у Йордані руку поклав. * Явився Божого Слова пророк, проповідник, разом і предтеча.

І нині: *Богородичний, глас 3:* Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиєреями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на Нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: до Римлян 13,11-14,4.

Алилуя, глас 1: Благословен Господь, Бог Ізраїлів, що посітив і сотворив ізбавління людям Своїм (Лк. 1,68).

Стих: І Ти, дитя, пророк Вишнього наречешся (Лк. 1,72).

Євангеліє: Луки 1,1-2557-68.76.80.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, чесне різдво Христового хрестителя і предтечі – Йоана.

Ірмос, глас 4: Сокровенне Боже несказанне таїнство в Тобі явним стається, Діво Пречистая, Бог бо з Тебе воплотився з-за милосердя. Тому Тебе як Богородицю величаємо.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). Аलिлуя, *тричі*.

29 червня

Верховних апостолів Петра і Павла

Тропар, глас 4: Апостолів первопрестольні і вселенної вчителі, * Владику всіх молить, * щоб мир вселенній дарував * і душам нашим велику милість.

Слава: *Кондак, глас 2:* Сильних і боговісних проповідників, * найвищих апостолів Твоїх, Господи, прийняв Ти в насолоду дібр Твоїх і упокій, * бо болісті їх і смерть прийняв Ти радше всяких плодів, * єдиний Серцевідче.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: 2 до Корінтян 11,21-12,9.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Матея 16,13-19.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, твердий камінь – Петра, і сосуд ізбранный – Павла, Христової Церкви.

І ірмос, глас 4: Тебе, преславно Невісту і Пресвяту Богородицю, що родила Створителя невидимих і всіх видимих, в піснях величаємо.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*). Аलिлуя, *тричі*.

30 червня

Собор святих дванадцяти апостолів

Тропар, глас 8: На всю землю вийшло вістування ваше, святії, * бо, прийнявши Духа у вогнених язиках, ви ідолюську лесть спалили * і мережею словес людей заблудлих зловили ви у віру, * тому небеса повідають вашу славу, * а створена вами основа сповіщає, * і ми з ними кличемо в пам'ять вашу: * Спаси, Боже, всіх нас, * молитвами дванадцяти апостолів Твоїх.

Слава: *Кондак, глас 2:* КАМІНЬ Христос каменя віри нині прославляє світло, * найзнаменитішого з учеників, і з Павлом увесь дванадцятичисленний собор. * Їх пам'ять творячи з вірою, прославляємо Того, що їх прославив.

І нині: *Богородичний, глас 2:* 15 молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 8: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*).

Стих: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (*Пс. 18,2*).

Апостол: 1 до Корінтян 4,9-16.

Алилуя, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (*Пс. 88,6*).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (*Пс. 88,8*).

Євангеліє: Марка 3,13-19.

Причасний: На всю землю вийшло вістування їх і до кінців вселенної глаголи їх (*Пс. 18,5*). Аलिлуя, *тричі*.

2 липня

Положення чесної ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні

Тропар, глас 8: Богородице приснодіво, людей покрове, * Ти ризу й пояс пречистого Твого тіла * як загороду могутню городу Твоєму дарувала * безсіменним різдвом Твоїм, нетлінною перебуваючи. * В Тобі бо природа обновляється і час. * Тому молимо Тебе, мир городу Твоєму дарувати * і душам нашим велику милість.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4*: Як одежу нетління всім вірним, богоблагодатна чиста, * дарувала Ти священну ризу Твою, * якою священне тіло Твоє покривала Ти, * покрове всіх людей. * Її положення празнуємо в любові і кличемо зо страхом до Тебе: * Радуйся, Діво, християн похвало.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (*Лк. 1,46-47*).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (*Лк. 1,48*).

Апостол: до Євреїв 9,1-7.

Алилуя, глас 8: Воскресни, Господи, в упокій Твій, Ти і кивот святині Твоєї (*Пс. 131,8*).

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не відречеться її (*Пс. 131,11*).

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (*Пс. 115,4*). Алилуя, *тричі*.

5 липня

Преподобного Атанасія Атонського

Тропар, глас 3: Тілесному життю Твоєму дивувалися ангельські чини, * як із тілом до невидимих боротьбою вийшов Ти, приснославний, * і поранив Ти демонські полки. * Тому-то, Атанасіє, Христос нагородив Тебе багатими даруваннями. * Цього ради, отче, моли, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 8*: Як особливого глядача нетілесних істот * і діяльного всеправдивого сповісника взиває Тебе стадо Твоє, богогласнику: * Не переставай молитися за рабів твоїх, * щоб ізбавилися від напастей і підступів ті, що співають Тобі: * Радуйся, отче Атанасіє.

І нині: *Богородичний, глас 2*: Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (*Пс. 115,6*).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (*Пс. 115,3*).

Апостол: до Галатів 5,22-6,2.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (*Пс. 111,1*).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (*Пс. 111,2*).

Євангеліє: Луки 6,17-23.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). Алилуя, *тричі*.

10 липня

Преподобного Антонія Печерського

Тропар, глас 4: Від світської метушні вийшов Ти * і відреченням світу пішов Ти поєвангелійськи за Христом, * і, рівноангельське життя провівши, * в тиху пристань Афонської гори дійшов Ти, * звідки благословенням отців в гору Києва прийшов * і там трудолюбно життя закінчив. * Батьківщину твою просвітив Ти * і, безлічі монахів шлях до небесного царства показавши, до Христа їх привів Ти. * Його моли, Антонію преподобний, * щоб спас душі наші.

Слава: *Кондак, глас 8*: Віддавши себе Богу, * над усе возлюбленому від юности, преподобний, * Йому від усієї душі в любові послідував Ти, * і, світа тлінне за ніщо вважаючи, в землі печеру спорядив, * і в ній мужньо супроти затій ворога невидимого подвизався Ти, * як світлосяйне сонце, по всі кінці землі засяяв Ти. * Тому-то, радіючи, прийшов Ти до небесних хоромів. * І нині, з ангелами владичному престолові предстоючи, * споминай нас, що почитаємо пам'ять твою, * щоб ми звали до Тебе: * Радуйся, Антонію, отче наш.

І нині: *Богородичний, глас 8*: Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (*Пс. 115,6*).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (*Пс. 115,3*).

Апостол: до Галатів 5,22-6,2.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (*Пс. 111,1*).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (*Пс. 111,2*).

Євангеліє: Луки 6,17-23.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, трічі.

11 липня

**Переставлення блаженної Ольги, княгині Київської,
у святому хрещенні названої Оленою**

Тропар, глас 1: Піднісни свій ум на крилах богопізнання, преславна Ольго, * Ти злинула вище видимого світу, * осягнувши Бога, Творця вселенної. * Знайшовши Його, Ти прийняла у хрещенні нове життя * і повсякчас перебуваєш у нетлінності, * втішаючись плодами * життєдайного дерева.

Слава: *Кондак, глас 4:* Похвалім сьогодні Бога, добродійця всіх, * що прославив на Русі-Україні Ольгу богомудру, * щоб за її молитвами * подав прощення гріхів душам нашим.

І нині: Богородичний, глас 4- Йоаким і Анна з неслави бездітності * і Адам і Єва від тління смерті визволилися, Пречиста, * у святім різдві Твоім. * Його празнують люди Твої, * з провини прогрішень ізбавлені, * як кличуть до Тебе: * Неплідна родить Богородицю * і кормительку життя нашого.

Прокімен, глас 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (Пс. 67,36).

Стих: В церквах благословіть Бога, Господа, ви – з джерел ізраїлевих (Пс. 67,27).

Апостол: до Галатів 3,23-29.

Алилуя, глас 1: Терпеливо очікував я Господа, і Він почув мене, і вислухав молитву мою (Пс. 39,2).

Стих: І вивів мене з безодні пристрастей і з багнистого болота (Пс. 39,3).

Євангеліє: Матея 25,1–13; або Луки 7,36-50.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, трічі.

15 липня

**Святого рівноапостола, великого князя Володимира,
у святому хрещенні названого Василієм**

Тропар, глас 4: Уподобився Ти купцеві, що шукає цінної перли, * славновладний Володимире, * що сидиш на високому престолі матері городів * – богобереженого Києва. * Досліджуючи і посилаючи до царського городу, * щоб пізнати православну віру, * знайшов Ти неоціненний жемчуг – Христа, * що вибрав Тебе, як другого Павла, * і отряс сліпоту у святій купелі, разом душевну і тілесну. * Тому празнуємо Твоє успення ми, люди твої. * Моли, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак, глас 8:* Подібний великому апостолові Павлові, * у сивизні, всеславний Володимире, * як молодече мудрування, * Ти оставив все дбання про ідолів, * як муж дозрілий прикрасив Ти себе багрянницею хрещення. * І нині, в радості стоячи перед Спасом Христом, * моли, щоб спаслися душі наші.

І нині: *Богородичний, глас 8:* Непереможній Владарці * на честь перемоги * ми, врятовані від лиха, * благодарні пісні випикуємо Тобі, * раби Твої, Богородице. * А Ти, що маєш силу нездоланну, * від усяких нас бід охорони, * щоб звати Тобі: * Радуйся, Невісто неневісна.

Прокімен, глас 3: Співайте Богові нашому, співайте; співайте цареві нашому, співайте (Пс. 46,7).

Стих: Всі народи, заплещіте руками, воскликніть Богові голосом радості (Пс. 46,2).

Апостол: до Галатів 1,11-19.

Алилуя, глас 6: Возніс Я вибраного з людей Моїх (Пс. 88,20).

Стих: Бо рука моя заступить його і рама моя укріпить його (Пс. 88,22).

Євангеліє: Йоана 10,1-9.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, трічі.

16 липня

(якщо неділя; якщо ні – у наступну)

Святих Отців шести вселенських соборів

Тропар воскресний. І Отців, глас 8: Препрославлений Ти, Христе Боже наш, * світила на землі – отців наших оснував Ти * і ними до істинної віри всіх нас направив Ти. * Багатомилосердний, слава Тобі.

Також кондак воскресний.

Слава: *Кондак Отців, глас 6:* Ти – із Отця неказанно возсіявший Син * – з жени родився подвійний еством. * Його видячи, не відрікаємося виду зображення, * але Його, благочесно написавши, вірно почитаємо. * І ради того Церква, держачи істинну віру, * цілує ікону вочоловічення Христового.

І нині: *Богородичний, глас 6:* Заступнице християн непостидна, * молитвенице до Творця незамінна, * не погорди голосами молінь грішників, * але випереді як благая з поміччю нам, що вірно співаємо Тобі: * Поспішиє на молитву і скоро прийди на моління, * заступаючи повсякчас, Богородице, тих, що почитають Тебе.

Прокімен воскресний. І пісня Отців, глас 4: Благословен еси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє на віки (*Дан. 3,26*).

Стих: Бо праведний еси в усьому, що створив Ти нам (*Дан. 3,27*).

Апостол: дня. І Отців: до Євреїв 13, 7-16.

Алилуя: гласа. І Отців, глас 1: Бог богів, Господь мовив, і призвав землю від сходу сонця до заходу (*Пс. 49,1*).

Стих: Зберіть Йому преподобних Його, що заповідують завіт Його в жертвах (*Пс. 493*).

Євангеліє: Йоана 17,1-13.

Причасний: Хваліте Господа з небес, хваліте Його в вишніх (*Пс. 148,1*).

Другий: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*). *Алилуя, трічі.*

20 липня

Святого пророка Іллі

Тропар, глас 4: У тілі ангел, пророків основа, * другий предтеча пришествя Христового – Ілля славний, * з висоти зіслав Єлисеєві благодать * недуги відганяти і прокажених очищати. * Тому й на тих, що почитають його, зливає зціління.

Слава: *Кондак, глас 2:* Пророче і провидче великих діл Бога нашого, Ілле великоіменитий, * вістунням твоїм Ти встановив водоточні облаки. * Моли за нас єдиного Чоловіколюбця.

І нині: *Богородичний, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Ти єрей повік за чином Мелхіседека (*Пс. 109,4*).

Стих: Сказав Господь Господеві моему: Сиди праворуч Мене, поки не покладу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх (*Пс. 109,1*).

Апостол: соборного послання Якова 5,10-20.

Алилуя, глас 5: Мойсей і Арон між єреями Його і Самуїл між тими, що призивають ім'я Його (*Пс.98,6*).

Стих: Світло засіяло праведникові і для правих серцем – веселість (*Пс. 96,11*).

Євангеліє: Луки 4,22-30.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). *Алилуя, трічі.*

24 липня

Святих мучеників Бориса і Гліба,

у святому хрещенні названих Романом і Давидом

Тропар, глас 2: Правдиві страсотерпці і істинні євангелія Христового послухачі, * добротесний Романе з незлобивим Давидом, * ви не спротивилися ворогові – братові, * що вбивав ваші тіла, а душ не міг діткнутися. * Нехай, отже, плаче злий властолюбець, * а ви, радіючи з ангельськими ликами, стоячи перед Святою Тройцею, * моліться, щоб країна рідних ваших благовгодна була * і щоб сини руські спаслися.

Слава: *Кондак, глас 3:* Засіяла днесь преславна пам'ять ваша, * благородні страсотерпці Христові, Романе й Давиде, * що скликуєте нас на прославу Христа, Бога нашого. * Тому, прибігаючи до ковчега ваших мощів, * приймаємо дар оздоровлення вашими молитвами, святії, * бо ви є божественні лікарі.

І нині: *Богородичний, глас 3*: Діва днесь предстоїть у церкві * і з ликами святих невидимо за нас молиться Богу. * Ангели з архиереями поклоняються, * апостоли з пророками ликують, * бо ради нас молить Богородиця превічного Бога.

Прокімен, глас 4: Святим, що на землі Його, проявив Господь усі бажання Свої в них (*Пс. 15,3*).

Стих: Я бачив Господа повсякчас передо мною, бо Він праворуч мене, щоб я не похитнувся (*Пс. 15,8*).

Апостол: до Римлян 8,28-39.

Алилуя, глас 4: Візвали праведні, і Господь вислухав їх, і від усіх скорбот їх ізбавив їх (*Пс. 33,18*).

Стих: Багато скорбот у праведних і від усіх них ізбавить їх Господь (*Пс. 33,20*).

Євангеліє: Йоана 15,17-16,2.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*). Алилуя, тричі.

25 липня

Успення святої Анни, матері Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 4: Життя родительську – чисту Богоматір * в утробі носила Ти, богомудра Анно. * Тому, у славі радіючи, нині переставилася Ти до небесного прийняття, * де житло тих, що веселяться, * просячи прогрішень прощення * для тих, що в любові Тебе почитають, присноблаженна.

Слава: *Кондак, глас 2*: Прародичів Христових пам'ять празнуємо, * з вірою просячи їх помочі, * щоб ізбавилися від усякої скорби всі, що кличуть: * Бог наш з нами, що їх прославив, як і благоволив.

І нині: *Богородичний, глас 2*: В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив Той, * Хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (*Пс. 67,36*).

Стих: В церквах благословіть Бога, Господа, ви – з джерел ізраїлевих (*Пс. 67,27*).

Апостол: до Галатів 4,22-31.

Алилуя, глас 1: Спасення праведним від Господа і оборонець Він їм у часі скорби (*Пс. 36,39*).

Стих: І поможе їм Господь, і ізбавить їх, і забере їх від грішників, і спасе їх, бо уповали на Нього (*Пс. 36,40*).

Євангеліє: Луки 8,16-21.

Причасний: Радуйтеся, праведні, у Господі, правим належить похвала (*Пс. 32,1*). Алилуя, тричі.

27 липня

Святого великомученика і цілителя Пантелеймона

Тропар, глас 8: Звання високе лікарського уміння прийнявши, славний, * через науку священного Єрмолая, * возлюбив Ти благочестиву віру матері Твоєї. * За неї, радіючи, мужньо пострадав Ти * і прийняв благодать недуги зціляти. * Тому й наші недуги зціли, щоб ми похвалами почитали твою пам'ять, * великомученику Пантелеймоне.

Слава: *Кондак, глас 5*: Як наслідувач милостивого Ти і благодать оздоровлень від нього прийняв, * стратотерпче й мученику Христа Бога. * Молитвами твоїми душевні наші недуги зціли, * повсякчас відганяючи спокусника від тих, що з вірою кличуть: * Спаси нас, Господи.

І нині: *Богородичний, глас 5*: Радуйся, двері Господні непроходимі, * радуйся, стіно і покрове тих, що прибігають до Тебе, * радуйся, пристане, бурями не навіщувана * і подружжям незаймана, що родила плоттю Творця Твого і Бога. * Молитись не переставай за тих, що оспівують * і поклоняються рідву Твоєму.

Прокімен, глас 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (*Пс. 67,36*).

Стих: В церквах благословіть Бога, Господа, ви – з джерел ізраїлевих (*Пс. 67,27*).

Апостол: 2 до Тимотея 2,1-10.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (*Пс. 91,13*).

Стих: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвітуть (*Пс. 91,14*).

Євангеліє: Йоана 15,17-16,2.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (*Пс. 111,6-7*). Алилуя, тричі.

5 серпня

Передпразденство Переображення

Тропар, глас 4: Ідімо назустріч Христовому переображенню, * світло торжествую чи, вірні, це передпразденство, * і кличмо: Надійшов день Божої радості, * восходить на гору Таворську Владика, * щоб засяяти красою Свого божества.

Слава, і нині: *Кондак, глас 4:* Днесь божественним переображенням уся людська істота божественно сіяє, * радісно кличе: * Переображується Христос, * спасаючи усе.

6 серпня

Переображення Ісуса Христа

Антифон 1

Стих 1: Воскликніте Господеві, вся земля, * співайте ж імені його, віддайте славу хвалі Його (*Пс. 65,2*).

Приспів: Молитвами Богородиці, * Спасе, спаси нас.

Стих 2: Голос грому Твого в небокрузі, * освітили блискавки Твої вселенну, здригнулася й затремтіла земля (*Пс. 76,19*).

Молитвами Богородиці:

Стих 3: У славу й велич зодягнувся Ти, * приодівся світлом, наче ризою (*Пс. 103,1-2*).

Молитвами Богородиці:

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, * і нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

Молитвами Богородиці:

Антифон 2

Стих 1: Гори сіонські, ребра північні, * город царя великого (*Пс. 47,3*).

Приспів: Спаси нас, Сину Божий, * що переобразився на горі, співаємо Тобі: Алилуя.

Стих 2: І увів їх до гори святині Своєї, * гори тієї, що здобула правиця Його (*Пс. 77,54*).

Спаси нас, Сину Божий:

Стих 3: Гору сіонську, яку возлюбив, * і збудував, як однорога, святилище Своє (*Пс. 77,68-69*).

Спаси нас, Сину Божий:

Слава, і нині: Єдинородний Сину:

Антифон 3

Стих 1: Ті, що надіються на Господа, * як гора Сіон, що не хитається повік (*Пс. 124,1*).

Тропар, глас 7: Переобразився Ти на горі, Христе Боже, * показавши ученикам Твоїм славу Твою, скільки змогли. * Нехай засіяє і нам, грішним, світло Твоє повсякчасне, * молитвами Богородиці, Світлодавче, слава Тобі.

Стих 2: Гори навкруг Його * і Господь навкруг людей Своїх від нині і довіку (*Пс. 124,2*).

Тропар: Переобразився Ти на горі:

Стих 3: Господи, хто перебуває в житлі Твоїм * або хто вселиться на святій горі Твоїй? (*Пс. 14,1*).

Тропар: Переобразився Ти на горі:

Стих 4: Хто вийде на гору Господню * або хто стане на місці святім Його? (*Пс. 23,3*).

Тропар: Переобразився Ти на горі:

Вхідне: Господи, пошли світло Твоє і істину Твою; * ті мене навчили і привели на гору святу Твою (*Пс. 42,3*).

Тропар: Переобразився Ти на горі:

Слава, і нині: *Кондак, глас 7:* На горі переобразився Ти * і, скільки змогли, ученики Твої славу Твою, Христе Боже, виділи, * щоб, коли побачать, як Тебе розпинають, * страдання зрозуміли добровільне, * а світові проповідять, * що Ти єси воістину Отче сяяння.

Трисвяте.

Прокімен, глас 4: Як величні діла Твої, Господи, все премудрістю сотворив Ти (*Пс. 103,24*).

Стих: Благослови, душе моя, Господа, Господи, Боже мій, Ти дуже величній (Пс. 103,1).

Апостол: 2 соборного послання Петра 1,10-19.

Алилуя, глас 8: Твої є небеса і Твоя є земля (Пс. 88,12).

Стих: Блаженні люди, що знають заклик Твій (Пс. 88,16).

Євангеліє: Матея 17,1-9.

Замість Достойно, приспів: Величай, душе моя, Господа, що на Таворі переобразився.

Ірмос, глас 4: Різдво Твоє нетлінно явилось, Бог із боків Твоїх пройшов, во плоті явився на землі і з людьми проживав. Тому Тебе, Богородице, всі величаємо.

Причасний: Господи, у світлі лица Твого підемо і в імені Твоїм возрадуємося навіки (Пс. 88,16-17). Алилуя, *тричі*.

Молитва за тих, що приносять первоплоди овочів

Владико Господи Боже наш, Ти велів кожному на предложення Твоє від Твоїх приносити, і вічних Твоїх дібр даяння їм даруєш. Ти, що вдови приношення по силі добровгодно прийняв, приймай й нині принесені овочі і сподоби, щоб були вони покладені у вічних Твоїх скарбницях. Даруй нам і мирських Твоїх дібр обильне сприймання, з усім, що корисне нам.

Бо благословиться Твоє ім'я і прославляється Твоє царство, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

9 серпня

Святого апостола Матія

Тропар празника. І святому, глас 3: Апостоле святий Матіє, * моли милостивого Бога, * щоб відпущення прогрішень подав душам нашим.

Слава: *Кондак святому, глас 4:* Вістунання Твоє, що, як світлосяйне сонце, * вийшло на весь світ, * просвічує благодаттю Церкву народів, * чудоносний Матіє, апостоле.

І нині: *Кондак празника.*

Прокімен празника. І святому, глас 8: На всю землю вийшло вістунання їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5).

Стих: Небеса повідають славу Богу, творіння ж рук Його сповіщає твердь (Пс. 18,2).

Апостол: Діяння 1,12-17.21-26.

Алилуя празника. І святому, глас 1: Ісповідять небеса чуда Твої, Господи, і істину Твою в церкві святих (Пс. 88,6).

Стих: Бог прославлюваний на раді святих (Пс. 88,8).

Причасний празника. І святому: На всю землю вийшло вістунання їх і до кінців вселенної глаголи їх (Пс. 18,5). Алилуя, *тричі*.

13 серпня

У цей день віддається празник Переображення.

14 серпня

Передпразденство Успення.

І перенесення мощів преподобного Теодосія, ігумена Печерського

Тропар, глас 4: Люди, задалегідь тіштеся, * з вірою плещіть руками і в любові зберіться, * днесь радуєчися і світло восклицуючи всі з веселістю, * Божа бо Мати має з земного до висот перейти славно. * Її піснями повсякчасно як Богородицю славимо.

І святому, глас 8: Піднісся Ти до чеснот, змолоду полюбивши монаше життя, * бажане сміливо осягнув, вселився Ти в печеру * і, прикрасивши життя Твоє постом і світлістю, * в молитвах як безплотний пробував Ти, * в руській землі, як світле світило, засіяв Ти, отче Теодосіє. * Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Слава: *Кондак святому, глас 3:* Звізду руську – блаженного Теодосія днесь вшануймо, * що від сходу возсіяла і на захід прийшла, * бо всю цю країну чудесами й чеснотами, * а всіх нас діянням і благодаттю монашого уставу, збагатила.

І нині: *Кондак передпразденства, глас 4:* У славній пам'яті Твоїй * вселенна, оздоблена безтілесним духом, * розумно з веселістю взиває до Тебе: * Радуйся, Діво, християн похвало.

Прокімен, глас 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115,6).

Стих: Що віддам Господеві за все, що Він воздав мені? (Пс. 115,3).

Апостол: до Євреїв 13,7-16.

Алилуя, глас 6: Блажен муж, що боїться Господа, заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111,1).

Стих: Сильне на землі буде сім'я його (Пс. 111,2).

Євангеліє: Матея 11,27-30.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, *тричі.*

15 серпня

Успення Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 1: У різдві дівство зберегла Ти, * в успенні світа не оставила Ти, Богородице. * Переставилася Ти до життя, будши Матір'ю Життя. * І молитвами Твоїми * ізбавляєш від смерти душі наші.

Слава, і нині: *Кондак, глас 2:* В молитвах невсипущу Богородицю * і в заступництвах незамінне уповання * гріб і умертвіння не втримали. * Бо як Матір Життя до життя переставив той, * хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Филип'ян 2,5-11.

Алилуя, глас 8: Воскресни, Господи, в упокій Твій, Ти і кивот святині Твоєї (Пс 131,8).

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не відречеться її (Пс. 131,11).

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Замість Достойно, приспів: Ангели, бачачи успення Пречистої, здивувалися, як Діва восходить із землі на небо.

І ірмос, глас 1: Перемагаються закони природи у Тобі, Діво чиста: бо дівственне є різдво, і смерть наперед заповідає життя; по різдві діва, і по смерті жива. Спасаєш завжди, Богородице, насліддя Твоє.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4). Алилуя, *тричі.*

Молитва на благословення зілля

Всемогучий, предвічний Боже, Ти створив з небуття небо, землю, море, видиме і невидиме, словом Твоїм. Ти велів землі родити зілля і дерева на потребу людям і тваринам, і кожному за насінням мати плід, і не тільки зілля на поживу тваринам, але і для тіла недужих цілющим стати Ти з невимовної доброти Твоєї ізволив.

Просимо Тебе думкою й устами, щоб Ти благословив ці різні роди зілля Твоїм милосердям, і силою Божою, даною їм Тобою, ізлив Твого нового благословення ласкавість, щоб вони людям і тваринам проти всяких недуг і скверни були захороною.

Бо Ти еси Бог наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

Інша молитва

Господи Боже наш, Ти звелів через раба Твого Мойсея, щоб ізраїлеві сини приносили священикам снопи нових плодів, і брали плоди найліпшого дерева, і раділи перед Тобою, Богом своїм.

Прийди, Милосердний, на наше призивання і зволь вилити всю щедрість Твого благословення на нас і на жмені нового насіння, ягід, зілля і плодів, що їх з благодаренням приносимо Тобі, і в ім'я Твоє у празник цей благословляємо, щоб вони принесли поміч людям, тваринам і звірині проти недуг, пошестей, ран, лиходіяння, чарування, ворожби, укусів зміїних, або інших шкідливих звірів, і проти диявольських насмішок і хитрощів. І де б вони не були положені і внесені зо жменею добрих діл, за молитвами преблагословенної Владичиці нашої Богородиці і приснодіви Марії, що її днесь Успення празник світло празнуємо, і куди вона є взята, щоб і ми туди були прийняті.

Милістю, і щедротами, і чоловіколюбієм єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен еси, з пресвятим, і благим, і животворящим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ.**

23 серпня

Відається празник Успення Пресвятої Богородиці.

29 серпня

Усікновення голови святого Йоана Хрестителя

Тропар, глас 2: Пам'ять праведного з похвалами, * і Тобі вистачає свідчення Господнє, предтече, * бо Ти показався воістину і від пророків чесніший, * бо у струях сподобився хрестити Проповіданого. * Тому за істину пострадав Ти, радуючися, * благовістив Ти і тим, що в аді, Бога, явленого в тілі, * що взяв гріх світу і подає нам велику милість.

Слава: *Кондак, глас 5:* Предтечі славне усікновення було якось божественним задумом, * щоб і тим, що в аді, проповів Спасове пришествя. * Нехай, отже, ридає Іродія, що випросила беззаконне вбивство, * бо возлюбила не закон божий, ні живий вік, * але – лукавий і дочасний.

І нині: *Богородичний, глас 5:* Радуйся, двері Господні непроходимі, * радуйся, стіно і покрове тих, що прибігають до Тебе, * радуйся, пристане, бурями не навіщувана * і подружжям незаймана, що родила плоттю Творця Твого і Бога. * Молитись не переставай за тих, що оспівують * і поклоняються рідву Твоєму.

Прокімен, глас 7: Возвеселиться праведник у Господі і уповає на нього (Пс. 63,11).

Стих: Вислухай, Боже, голос мій, коли молитимусь до Тебе (Пс. 63,2).

Апостол: Діяння 13,25-33.

Алилуя, глас 4: Праведник, як фінік, розцвіте і, як кедр на Ливані, виросте (Пс. 91,13).

Стих: Насаджені в домі Господнім, у дворах Бога нашого процвінуть (Пс.91,14).

Євангеліє: Марка 6,14-30.

Причасний: В пам'ять вічну буде праведник, злих слухів не убоїться (Пс. 111,6-7). Алилуя, *тричі.*

31 серпня

Положення чесного пояса Пресвятої Богородиці

Тропар, глас 8: Богородице приснодіво, людей покрове, * Ти ризу й пояс пречистого Твого тіла * як загороду могутню городу Твоєму дарувала * безсіменним рідвом Твоїм, нетлінною перебуваючи. * В Тобі бо природа обновляється і час. * Тому молимо Тебе, мир городу Твоєму дарувати * і душам нашим велику милість.

Слава, і нині: *Кондак, глас 2:* Пояс Твій чесний, що огорнув богоприймне лоно Твоє, Богородице, * це сила неборна городу Твого і скарб дібр невичерпний, * єдина Мати-Приснодіво.

Прокімен, глас 3, пісня Богородиці: Величає душа моя Господа і возрадувався дух мій у Бозі, Спасі Моїм (Лк. 1,46-47).

Стих: Бо зглянувся на смирення раби Своєї, ось бо віднині ублажать Мене всі роди (Лк. 1,48).

Апостол: до Євреїв 9,1-7.

Алилуя, глас 8: Воскресни, Господи, в упокій Твій, Ти і кивот святині Твоєї (Пс. 131,8).

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не відречеться її (Пс. 131,11).

Євангеліє: Луки 10,38-42; 11,27-28.

Причасний: Чашу спасення прийму і ім'я Господнє призову (Пс. 115,4). Алилуя, *тричі.*

Поучення

*«Покажи мені, Господи, путі Твої
і навчи мене стежок Твоїх».*
(Пс. 24,4)

КАТИХИЗМОВІ ПРАВДИ

Віра і заповіді Шість правд віри

1. Є один Бог, що все створив і всім управляє.
2. Бог є справедливий суддя, що за добро нагороджає, а за зло карає.

3. Є три Божі Особи: Бог Отець, Бог Син і Бог Святий Дух; це є Пресвята Тройця.
4. Друга Особа Божа, Син Божий, став чоловіком і вмер на хресті задля нашого спасення.
5. Людська душа є безсмертна.
6. Божа благодать є необхідна до спасення.

Дві головні заповіді любови

Люби Господа Бога твого всім серцем твоїм, всією душею Твоєю, всією силою Твоєю і всіма мислями твоїми. Це перша і найбільша заповідь.

А друга подібна до неї: Люби ближнього твого, як самого себе (Мт. 22,37-39).

Десять Божих заповідей

Я – Господь Бог твій.

1. Нехай не буде в Тебе інших богів, окрім мене.
2. Не взивай намарне імени Господа Бога твого.
3. Пам'ятай день святий святкувати.
4. Шануй батька твого і матір твою.
5. Не вбивай.
6. Не чужолож.
7. Не кради.
8. Не свідчи ложно на ближнього твого.
9. Не пожадай жінки ближнього твого.
10. Не пожадай нічого того, що є власністю ближнього твого (див. Вихід 20,2-17).

Шість церковних заповідей

1. Установлені свята святкувати.
2. У неділі і свята брати участь у святій Літургії.
3. Установлені пости постити.
4. Кожного року, бодай раз, у пасхальному часі, сповідатися і причащатися.
5. У заборонені часи весіль і забав не справляти.
6. Злих книжок і писем не читати.

Християнська праведність

Вистерігайся злого – твори добро.

Чесноти Дари Святого Духа

Сім святих таїнств

1. Хрещення
2. Миропомазання
3. Покаяння-сповідь
4. Пресвята Євхаристія – тіло і кров Господа нашого Ісуса Христа під видами хліба й вина
5. Подружжя
6. Священство
7. Слеопомазання

Божі чесноти

1. Віра
2. Надія
3. Любов

Моральні чесноти

1. Мудрість
2. Справедливість
3. Мужність
4. Здержливість

Головні добрі діла

1. Молитва
2. Піст
3. Милостиня

Сім діл милосердя для душі

1. Грішника навернути
2. Невіжу навчити
3. У сумніві порадити
4. Сумного потішити
5. Кривду терпеливо зносити
6. Образу з серця прощати
7. За живих і померлих молитися

Сім діл милосердя для тіла

1. Голодного нагодувати
2. Спрагненого напоїти
3. Нагого зодягнути
4. Подорожнього в дім прийняти
5. Недужому послужити
6. В'язня відвідати
7. Померлого похоронити

Сім дарів Святого Духа

1. Мудрість
2. Розум
3. Рада
4. Кріпость
5. Знання
6. Побожність
7. Страх Божий (див. Ісая 11,2)

Дев'ять плодів Святого Духа

1. Любов
2. Радість
3. Мир
4. Терпеливість
5. Добротливість
6. Милосердя
7. Віра
8. Лагідність
9. Поміркованість (див. Гл. 5,22-23)

Три євангельські ради

1. Добровільна вбогість
2. Досмертна чистота
3. Досконалий послух

Євангельські блаженства

1. Блаженні вбогі духом, бо їх є царство небесне.
2. Блаженні плачучі, бо вони утішаться.
3. Блаженні лагідні, бо вони наслідять землю.
4. Блаженні голодні і спрагнені правди, бо вони наситяться.
5. Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть.
6. Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

7. Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.
8. Блаженні вигнані за правду, бо їх є царство небесне (Мт. 5,3-10).

Гріхи

Головні гріхи і противні їм чесноти

1. Гордість	1. Покора
2. Захланність	2. Щедрість
3. Нечистота	3. Чистота
4. Заздрість	4. Зичливість
5. Неуміркованість	5. Уміркованість
6. Гнів	6. Лагідність
7. Лінивість	7. Пильність

Чужі гріхи

1. Наказувати гріх
2. Спонукувати до гріха
3. Дораджувати до гріха
4. Дозволяти на гріх
5. Допомогати до гріха
6. Не карати за гріх
7. Гріх боронити
8. Гріх хвалити
9. На гріх мовчати

Гріхи проти Святого Духа

1. Надмірна надія на Боже милосердя
2. Безнадійність на Боже милосердя
3. Спротив пізнаній правді християнської віри
4. Завидування ближньому Божої ласки
5. Закаменілість на спасенні упімнення
6. Нерозкаяність аж до смерти

Гріхи, що кличуть про помсту до неба

1. Умисне людиноубивство
2. Гріх содомський
3. Скривдження вбогих, удів і сиріт
4. Задержання заробітної заплати

Останні речі

Смерть, суд, небо, пекло

Християнський привіт

Слава Ісусу Христу!
Христос посеред нас!

Слава навіки!
І є, і буде!

У різдвяному часі

Христос раждається!

Славіте Його!

У великодньому часі

Христос воскрес!

Воістину воскрес!

МОЛИТВА ДУШІ ДО БОГА

Чи можемо говорити з Богом? Чи створіння може говорити зі своїм Творцем? «Бога ніхто не бачив ніколи» (Йо. 1,18). Філософи нам кажуть, що Бог є «трансцендентний», поза людським досвідом. Святе Письмо нас учить, що Бог зовсім інакший від нас, Божі дороги – інші від наших. А Літургія співає про Бога, що Його не можна правдиво описати чи навіть уявити («несказаний»), не можна Його охопити ні словом ні думкою, ні серцем ні умом

(«незбагнений»), не можна очима людськими бачити («невидимий»), неможливо досягнути Його нашими силами («неосяжний»). Святі Отці говорять, що ідеї-поняття, які маємо про Бога, є нашими «ідолами» і не допомагають нам розумом збагнути Його; можемо тільки подивляти Його, і подив цей допомагає нам зрозуміти щось думкою про Нього. Отож, чи можливе для нас бути в якомусь контакті з Богом? Справді великанська віддаль відділює нас від нашого Бога!

Однак, сам Бог виповнює цю віддаль. Нам неможливо було б з Богом говорити, якби сам Бог немов усунув цю віддаль, яка є між Ним і нами, і наповнив її любов'ю. «Бог так полюбив світ» (Йо. 3,16), тому створив його і нас. Він перший заговорив до своїх творінь, збудив у них сильне бажання піднятися понад звичайне людське існування та з'єднатися з ним. А св. Павло з захопленням каже, що ми маємо право казати Йому «Отче!» Отже ж, Господь дає нам можливість і навіть право, а з правом і обов'язок, говорити до нього, і це називаємо молитвою. Молитва – це слова, думки, почуття, що їх Бог розбуджує в наших серцях і які ми висловлюємо, щоб Бога прославити, подякувати Йому за Його любов до нас, перепросити за наші провини та просити про благополуччя і благодаті від Нього, особливо ж про силу сповняти Його волю. Розберім кожну з цих чинностей окремо.

Прослава

Вистане стати серед природи і глянути докруги себе, щоб збудився в нас подив і питання: звідкіля ж усе це взялося? Наївно дехто каже, що матерія сама від себе постала зі співдії різних сил природи. Чи малюнок сам від себе малюється? Чи хата сама будується? Чи тварини самі себе створили? Бачачи лад у природі, доходимо до висновку, що той, хто створив її, мусить сам бути розумом всесильний; подивляючи красу світу, бачимо чудового Творця, бо краса – це Його прикмета, а Його твір – Його «ікона», відбитка Його краси. Усвідомлюючи, що весь світ створений для нас, для всіх людей, щоб ми користали з нього, жилися ним, дбали про Нього – як не дійти до переконання, що той, хто створив усе для нас, є добрий, і ласкавий, і повний любові? Ось причини прославляти нашого Господа, Творця неба і землі. Так знаходять молитву поети і так вони своїми поезіями моляться. Нагадаймо Шевченка:

*«Уже прокликали до паю,
А я собі у бур'яні
Молюся Богу... І не знаю,
Чого маленькому мені
Тойді так приязно молилось,
Чого так весело було?
Господнє небо, і село,
Ягня, здається, веселилось!
І сонце гріло, не пекло!»*

„Мені тринадцятий минало”

Мало того. Нагадаймо, як сьогодні ми встали вранці, головню коли ж прокинулися не лінивими, а повними енергії до якогось доброго діла. Бог дарував нам ще один день творчого життя! Тому що він цього хоче, ми існуємо, і це підсвідомо відчуваємо. Є мільйони творінь на землі, і перед нами було їх багато, і все нові особи і речі починають своє існування, але ми – кожний і кожна з нас – маємо особливе місце в Божому серці. Він нас любить – так Ісус навчав! З яким завзяттям кидаємося до праці для того, хто нас любить! Бачимо зміст праці, ми хотіли б це тій особі сказати. «Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже!»

Подяка

Подивляючи все, що Бог зробив для нас, дякуємо Йому за все, що маємо від Нього – ні від кого іншого! Неважко знаходити причин до подяки Богові. Якби Бог цього не хотів, нас навіть не було б на світі! Дякуємо Йому за своє життя, здоров'я, здібності, батьків, родину, друзів, батьківщину, їжу, дім, успіхи – о, скільки можна було б вичислити дібр, якими користуємося в житті. Усе це – дари від Бога. „Дякую Тобі, Господи, за всі блага, якими Ти мене обдарував”. Це майже природний вигук, що сам виривається з уст. В устах нашого народу ця молитва живе постійно: „Богу дякувати!”, „Спасибіг!”

Перепросьба

Однаке, не йде все плинно в нашому житті. Ми хотіли б бути добрими, привітними, допоміжними, щедрими – так як Бог супроти нас. Але бачимо, що ми чомусь такими не є. І нам прикро. Не раз і гірко, і досадно. Не раз гніваємося, іноді не хочемо комусь допомогти, не раз неправду скажемо, або осуджуємо інших, часом батьків чи виховників не слухаємося, іноді не працюємо, як належить, не раз лихі пристрасті володіють нами, а не раз комусь кривду чи шкоду вдіємо. Хотілось би інакшими бути, перемогти свою неміч, своє себелюбство, але ж воно так важко! Що робити, до кого ж за поміччю підемо? Св. Павло це ж саме відчував: «Коли я хочу робити добро, зло сидить у мені... бачу інший закон у моїх членах, який воює проти закону мого розуму і підневолне мене законні гріха, що в моїх членах» (Рм. 7,21,23). Кому це сказати? А сказати хочемо! Прагнемо! Це вже і є перепросьба.

Маємо когось, хто нас любить і розуміє, Він бачить наші немочі упадки, і він простягає свою руку – не на те, щоб нас знівечити, принизити, відкинути геть, але щоб – піднести, стерти наші сльози, очистити від злоби гріха, дати сили йти до добра. Це наш Бог, наш Отець, який любить нас і бажає лише нашого добра, порятунку. Тому зі щирого серця визнаємо йому наше зло, чи й лукавство – і це є перепросьба. Перепрошуємо Бога, перед яким ми зло вчинили, і нам стає легше; відчуваємо, що Він уже й не бачить наших провин. Він радіє, коли наші гріхи є болем для нас, значить, наші члени живі ще, і Він змиває наші провини, не хоче більше їх згадувати, бо Він розуміє наш біль. З любов'ю батька Він приймає нас, з любов'ю матері пригортає. Яка велика любов Його до нас, хоч наша – така маленька до Нього. „Боже, милостивий будь мені, грішному (грішній)”.

Прохання

Чи бувало таке коли в нас, що ми щось дуже потребували, конечно хотіли мати і в нікого було просити. А хотілось би просити! І ми певні, що ніхто з людей нам не допоможе. У проханнях і потребах находимо Бога і молитви до Нього. Чи ж Бог не знає всіх наших потреб, не бачить того, що нам бракує? Чи Господь нам не помагає, навіть, якщо ми не просили про те, чи й не знали, що Він помагає і бачить нашу потребу? Бог напевно бачить і знає всі наші потреби і болі, а, однак, Ісус хоче, щоб ми просили Його. Просьба – це наша нормальна життєва потреба. Про що нам просити? «Шукайте перше царства Божого і справедливости його» – каже нам Спаситель (Мт. 6,33). Ось про що нам просити – про Боже царство, а це означає, щоб у всьому діяв Бог. Бож у ньому – проповідував Павло – ми «живемо, рухаємося й існуємо» (Ді. 17,28). Коли молимося, щоб усе сталося, як того хоче Бог, тоді можемо бути певні, що все вийде якнайкраще. Інакше й не могло б бути. Залишається ще багато питань: Чи Бог вислуховує кожну молитву? Багато разів просимо про щось, а здається, що нас не вислухано. Без сумніву, не розуміємо багато складних подій і обставин у нашому житті і Господь справді часом не дарує того, що ми просили. Але знаємо, що Бог нас любить, і це вистачає. Він бачить цілість нашого життя, знає, що найкраще нам допоможе в нашому житті, а ми бачимо тільки малий відтинок нашого буття. Ісус нас учить, як молитися: коли він перед смертю молився і просив свого Отця, щоб віддалив від Нього чашу терпіння, додавав до своєї просьби слова: «Однаке, не як Я бажаю, але як Ти» (Мт. 26,39). Ось як молитися: прохати, щоб у всьому була Божа воля! А такої молитви не може Бог не вислухати! Напевне вислухає! «Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі».

«Моліться без перестанку» (1 Сл. 5,17)

Пам'ятаймо про молитву щодня, а пересадою не буде сказати – і щохвилини! Нехай не мине день, у якому ми не піднесли б свого серця, своєї думки до Бога. Уранці, коли пробуджуємося, прославмо свого Творця і Спасителя, подякуймо Йому, що дав нам щасливо ніч перебути і збудитися до нового дня; перепросім Його за гріхи минулого життя, а й за людей, що ніколи не моляться до Нього; і попросім Його, щоб навчив нас жити сьогоднішній день, так як Він хоче. Будьмо щедрі, молимося і за всіх людей, в першу чергу за нашу родину, нашу Церкву й нарід, за друзів, за тих, кого стрінемо сьогодні, за всіх, що молитви потребують.

Під час дня стараймося завважити Божу присутність і Божу дію в нашому житті і в подіях сьогоднішнього дня. Часто підносім думку до Бога: „Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі!”. Особливо перед їжею і по ній – прославмо нашого Господа і подякуй Йому, що годує нас і береже. Коли виходимо з хати, просім Його про щасливу дорогу, щоб Він охороняв нас від усякого зла, особливо ж від гріха. Добре нам повелося, щось гарного трапилося – прославмо Бога за це; щось

нещасливого сталося – прослаavimo Бога і за те, і просім у Нього допомоги знайти Божу волю в усьому. Уміємо приймати від Бога добрі дари, зуміймо приймати й те, що боляче – але без нарікання, з широким серцем. Покажім Богові, що ми Його любимо, навіть, коли нам щось не повелося, коли ми щось утратили.

Увечорі, перед сном, прослаavimo Бога за день, який проминув, подякуймо за все, що в ньому сталося, перепросім за наші провини і недбалість та просім, щоб завжди й у всьому Божа воля здійснювалася.

Молитва може складатися з різних висловів, але одне є основне: молимся зі ширістю й любов'ю, «в Дусі і правді» (Йо. 4,23). Даруймо Богові своє серце! Часом воно й важко молитися – але навіть наші зітхання Бог приймає як молитву, коли виявляємо Йому свою любов. Не важне тут, яку форму вживаємо чи які слова, а радше скільки ми серця, думки й уваги кладемо в молитву. І не звільняймо себе від молитви, кажучи, що не вміємо молитися. Художник учиться малювати, малюючи і вправляючи щодня. Так і кожний з нас учиться молитися – молячися. Тому «вгору піднесім серця» і з великою любов'ю та довір'ям молимся до Бога.

Заклик серця у молитві

О, Боже мій!
Хочу любити Тебе
 не тому, щоб осягнути вічне небо,
 і не тому, щоб оминати пекло;
люблю Тебе саме тому, що
 Ти – мій Господь,
 Ти – моє все.
Дозволь мені
 воздавати Тобі,
 і не чекати нагороди;
боротися за Тебе,
 і не дивитися на рани;
працювати для Тебе,
 і не чекати заплати,
в тім переконанні, що
 служу Тобі,
 мій Боже.

«ОТЧЕ НАШ» Науки митрополита Андрея

Отче

Перше слово «Отче» вводить наші душі в розположення синівства супроти божества. Боже синівство – це фундаментальна правда християнства, це дар Ісуса Христа, це прямо цілий Новий завіт – завіт благодаті та любови. Тому й це слово «Отче» є словом благодаті і словом любови, можливим тільки у Христі й у Святому Дусі; щоб його сказати, треба бути дійсно синами, «а що ви сини, Бог послав у ваші серця Духа Сина Свого, який взиває: «Авва-Отче!» Тому Ти вже не раб, а син; і коли син – то й наслідник з Божої ласки» (Гл. 4,6).

Хто ж зуміє змірити глибіню цього слова, цієї ласки, цього достоїнства, цього синівства, хто ж зможе оцінити вагу і вартість того відношення до Бога, цього наслідства, зв'язку, який нас лучить із Богом? Чи ж те слово саме не є якимсь предивним причастям, що нас установає в тайний, новий зв'язок з божеством? Кажу: новий зв'язок, бо ми до Бога не тому можемо сказати „Отче”, що ми Його створіння. Боже синівство належить до того надприродного життя, про яке, щоб достойно про Нього говорити, треба б ангельської мови, а й вона ще за слаба на це завдання.

Хто раз у день відмовить «Отче наш» з якоюсь бодай малою застановою, у життя того й без спостереження буде вникати думка: „Бог – батьком”. І ця думка стане провідним світлом життя, і ця гадка стане молитвою, хоч і не повторювана часто. Вона може стало на дні душі перебувати; вона сама може молитися у нашій душі – ця гадка сама стане безпереривною святою дитинною молитвою до доброго Батька в небі.

Наш

Друге слово Господньої молитви вводить душу у новий світ, а в душі розбуджує розположення, що може вповні рівнятися новому та кращому життю. Бо, як нас Христос навчив, молимося молитвою дітей до батька не лише за себе, але і Христовою любов'ю у цій молитві обнімаємо всіх людей у Христі чи у Бозі. Поклоняємося й віддаємо небесному Вітцеві поклоніння за себе й за всіх наших – згадуючи, що Бог не тільки моїм Отцем, але й Отцем нашим, нас усіх.

Ця спільність є з усіма Божими дітьми, що вже такими є або такими можуть статися, бо почуття людської солідарності не знає границь і не знає того затіснення серця, через яке хтось, удоволений тим, що має, нерадий з іншими ділитися. Розположення братньої любови, любови людей, що обіймає всіх, нерадо бачить таких, яким не бажала б того добра, що сама даром дістала; а як далеко може йти та братня любов людей, цього людський розум і передбачити не може. Самого Ісуса Христа ця любов довела на Голготу, а Христовий апостол св. Петро, що й сам мав хресною смертю прославити Бога, учив так: «Тому що Христос страждав тілом, ви теж озбройтеся тією самою думкою» (1 Пт. 4,1), і ще виразніше й усильніше: «Христос страждав за вас, даючи вам приклад, щоб ви йшли Його слідами... бо ми Його ранами зцілились» (1 Пт. 2,21.24).

Так-то друге слово Христової школи вводить душу в розположення любови ближнього, у ревність про спасення душ, аж до жертви з власного добра, до солідарності і єдності всіх вибраних цілої Христової Церкви, і те ціле розположення вціплює й утриваює в душі і веде до тієї любови, що сама може бути також безупинною молитвою.

Ти, що єси на небесах

Бог Своїм безконечним, невідмінним і вічним єством є всюди присутній: на небі, на землі і на кожному місці. Чому ж Ісус Христос каже нам у Своїй молитві звертатися до Отця, що є в небі?

Там Бог відкривається перед своїми розумними сотворіннями, ангелами і святими. Там Бога оглядають лицем в лице ті, що „прийшли від горя великого, і обмили одежі свої, і вибілили їх у крові агнця” (Од. 7,14).

Небо – це місце, де являється Божа слава, де праведним дається вічна нагорода; це місце, що є поставлене як ціль усіх змагань і прямувань християнського життя. Небо, це місце вічного життя, «вічного миру, вічної радості, вічного відпочинку та вічного блаженства». Того життя бажати, тим життям жити, це значить бути християнином. Молитва є дорогою до цього життя, тому школа „Отченашу” мусить вводити душу в це розположення вічного надприродного життя, а в душі вкладати це бажання.

Третє слово Господньої молитви підносить нас до того життя на небесах, вводить надією, «бо ми надією спаслися» (Рм. 8,24) – уже „спаслися”, а не «спасаємося».

Нехай святиться ім'я Твоє

Слово „святиться” може означати лише те, що при призиванні Божого імени робить те ім'я в душі і в очах того, хто призиває, святим або святим представляє. Що означає те слово „святий”, як Божа прикмета, досить трудно пояснити. У сотворінь, ангелів чи людей, те слово означає все, що найбагородніше, найвище, найліпше в душі, все, що найбільше зближає до Бога, що найбільше робить подібним до Бога. «Усе, що правдиве, – як каже апостол, – що чесне, що справедливе, що чисте, що любе, що гідне хвали, коли якась чеснота чи якась похвала – про те думайте; чого ви навчилися, що прийняли, що почули та бачили в мені» (Фл. 4,8-9). Ось хіба так можна описати, що є святість.

Щоб достойно в «Отченаші» сказати «нехай святиться Боже ім'я», християнин повинен бодай трохи цього в житті бажати, і не може Божого імени зневажати. Хто при кожній нагоді без намислу божиться, часом і на неправду, – зневажає Боже ім'я; хто у святий день робить тяжку працю і не бере участі у Службі Божій у церкві, хоч може це робити без великого труду, – зневажає святий день, а тим самим і Боже ім'я.

Це перше прохання «Отченашу» відноситься передусім до цілого життя молитви. Воно цілком аналогічне просьбі ученика, зверненій до Христа: „Навчи нас молитися” (Лк. 11,2). Ми цією просьбою випрошуємо собі духа молитви, бо в молитві передусім святиться Боже ім'я, а через молитву – у житті. Можна навіть сміло сказати, що хто життям прославляє Бога, той безупинно молиться, його ж життя молиться. Ясна річ, що лише тоді життя прославляє Бога, коли

людина широко, добре й довго та покійно молитися. Без такої молитви не можна остерегтися гріха, не можна в житті ані Бога любити, як треба, ані ближнього, як себе самого. Хоч ярмо Христа легке, християнське життя стається легким лише з молитвою, а без неї не раз дуже важке. Тим-то й наша просьба є такою потребою серця людини. Як треба бути правою, чесною і доброю людиною, як треба совісно сповняти обов'язки, як треба стерегтися самолюбства – так треба молитви, і то молитви: «Нехай святиться р нас і через нас Боже ім'я».

Нехай прийде царство Твоє

Друге прохання Господньої молитви можна брати в цьому значенні: просячи Божого царства, просимо Божої благодаті, що в нас у душі (Лк. 17,21), та бажаємо, щоб вона росла, множилася. І треба ствердити, як це прохання вже вислухано, поки його висказано, бо сама гадка просити, щоб боже царство до нас прийшло і саме бажання цього царства є добрим ділом, що множить Божу благодать.

Коли це, що внутрі нас – Божу благодать – Христос називає царством, це лише тому, що вона робить з нас членів Христового тіла, Христової Церкви. Через цю внутрішню благодать ми творимо зв'язок з апостолами і Церквою. Тому і прохання Христа в „Отченаші”, і наша молитва, мусить обіймати ціле Христове Боже царство, всі кільці, що лучать нашу душу з Божим царством, царством усіх віків. Наша душа лише через той зв'язок з Христовим царством на землі – з Церквою – доходить до царства в небі.

Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі

Третє прохання Господньої молитви так зросло з психікою нашого народу, що мимоволі приходять на думку ті довгі покоління бідних, так часто покривджених, так рідко щасливих людей, що, у поті чола ціле життя працюючи, відзначались такою незвичайно цінною чеснотою, що її апостол Христа називає терпеливістю святих. Не раз бідні небагато знали про віру, не раз мудрих проповідей небагато чули, не раз навіть слів Господньої молитви не вміли без помилки повторити, не раз навіть тих слів не розуміли. Це одне слово – «нехай буде воля твоя» – розуміли, і серед христів та тягарів життя це слово вміли повторити навіть ті бідні поміж ними, що то зі злої привички безупинно, без пошани повторяли пресвяте Господнє ім'я і клялись на що-небудь, навіть і на неправду, коли грішний біль стискав серце, а хрест пригнітав утруджені працею рамена. Вони вміли звестися високо в небо тим простим словом: «Нехай буде Божа воля».

Словом «нехай буде Божа воля» ми передусім годимося та приймаємо всі зарядження Божого провидіння щодо нас, годимося на всі хрести, терпіння та всі хвороби, і на саму смерть, у тих обставинах, в яких Боже провидіння схоче нам їх дати. Молитва, що нас учить приймати Божу волю, є знаменитою школою життя. Акт прийняття з Божої волі смерті, так як Господь дасть і коли дасть, – це акт великої вартости і великої заслуги перед Богом, що може освятити нашу останню годину і випросити на цю хвилину Боже благословення. Великого значення перед Господом є прийняти терпіння з Божих рук і з любови до Бога, найліпшого Отця, що тільки з любови до нас і для нашого спасення дає нам ці терпіння.

Цим проханням „Отченашу” ми випрошуємо Божу благодать, потрібну нам до християнського перенесення христів нашого життя аж до найбільшого з них – смерті.

Хліб наш насущний дай нам днесь

Четверте прохання „Отченашу” можна приймати в двоякому значенні. Насамперед у значенні, сказати б, матеріальному: через слово „хліб” висказуємо все те, що для дочасного життя щоденно треба. Але можна, і треба, під „хлібом” розуміти й надприродний хліб Пресвятої Євхаристії; він є також насущним-щоденним кормом, бо щоденне його споживання приносить людині безмірний хосен, невисказане добро. А поза Євхаристією ще в дальшій перспективі під таїнственным хлібом розуміємо Божу благодать, що через святі тайни уділяється.

Цим проханням учить нас Ісус Христос бажати і просити того, що конечно для життя, для себе і ближніх, а разом бути вдоволеним тим, що конечно, та не бути захланним на те, що неконечно. Учить нас євангельського убозтва в тому ступені, до якого кожний з нас покликаний.

І прости нам довги наші, як і ми прощаємо довжникам нашим

Кожний гріх є й довгом. Слово „довг” і більше обіймає, бо ми винні не тільки титулом гріха, ми винні і титулом Божого дару, не досить на божу хвалу зужитого. Що ми маємо, чого не

одержали, коли і життя, і душа та всі її власті, і кожна днина життя, і кожна дія душі, і тіло, і всі його прикмети та сили, усе те – Божі дари, за які від нас Всевишньому належить не тільки подяка, але передусім служба. У першій мірі треба нам тих дарів так уживати, як Бог хоче – уживати на Божу славу: «Чи їсте, чи п'єте, чи що-будь робите, усе робіть на славу Божу» (1 Кр. 10,31), щоб у всьому прославлявся Бог.

І не введи нас у спокусу

Очевидна річ, не просимо, щоб Бог віддаляв від нас усі спокуси, бо спокуса є досвідченням душі, вона не тільки не є гріхом, а навпаки – нагодою до добрих діл. Вона виробляє чесноту в душі; вона сталить душу, тому і св. Яків прямо каже: «Уважайте за найвищу радість, коли підлягаєте різноманітним спокусам» (Як. 1,2). Але просимо того, щоб нас спокуса не перемогла, щоб ми спокусі не улягли і не впали в бою; просимо Бога, щоб не допустив нашого упадку у спокусі. Це Христос називає бути „введеним у спокусу”. А що ціле життя є боротьбою і безупинним пасмом спокус, і досвідчення на нас спадають зі всіх сторін: від диявола, від світу, від нас самих, – просимо перемоги в тих усіх досвідах і в тій цілій боротьбі. Просимо ласки витривання в Божій благодаті аж до кінця, яка є рівнозначна з вічним спасенням.

Але ізбав нас від лукавого

Останнє прохання „Отченашу” є тільки поясненням чи доповненням попереднього прохання. Бо ми через те вибавляємося від злого, що Бог помагає не впасти у спокусі.

Воно перед очі християнина виразніше, яскравіше ставить цю фундаментальну проблему всякої, а передусім християнської, етики – проблему зла. Чим є зло? Звідки воно? Як і чим від нього увільнитися? Ось питання, на які поза християнською вірою і поза християнською етикою так трудно знайти відповіді.

У християнській вірі і в християнській етиці поняття добра і зла стали і ясні. Найвищим добром є Бог; у якомусь навіть значенні, єдине добро – Бог. «Ніхто не добрий, крім одного Бога» (Мк. 10,18). Посередньо християнство називає добрами все те, що до Бога веде і до Бога зближає. Зло – це брак того добра; очевидно, для того, якому це добро яким-небудь способом належить мати. Тим-то найправдивішим злом є гріх. Але злом є і все те, що стається в нас причиною гріха, хоч може це бути й без нашої вини. Так злом буде незнання того, що комусь належить знати. Злом є помилка і блуд, злом є склонність волі до зла, а розуму до блуду. Прохання про звільнення від злого обіймає тому всі ці роди зла.

Цим проханням бажаємо собі також і просимо покаяння і всього того, що до покаяння потрібне.

«Отче наш» – останнім словом молитви

Якою-небудь молитвою та якими-небудь словами звертаємося до Бога, якщо молимося правильно по-християнськи, ми нічого іншого не можемо сказати, як те, що міститься в Господній молитві. Бо не можемо бажати нічого ані ліпшого, ані вищого, ані нам відповіднішого, як те, що висказуємо бажаннями та проханнями „Отченашу”.

Що ця молитва перевищає всі наші поняття, навіть тоді, коли мало що розуміємо і чого просимо, – якщо тільки маємо добрий намір і заховуємо, як уміємо, увагу, звернену на Бога, «Отче наш» завжди зливає на нашу душу світло і тепло з неба. Одначе, треба, щоб ми по можності розуміли, чого просимо, щоб ми думали про це та цього бажали.

«Отче наш», відмовлюваний свідомо зі зрозумінням, відмовлюваний розумом, душею і серцем, має, очевидно, більшу вартість, бо тоді, і лише тоді, є школою Божої Мудрости у подвійному значенні. Є школою, в якій Божа Мудрість учить нас, та є школою, в якій набуваємо і вчимося Божої Мудрости. «Отче наш» є останнім словом молитви, є абсолютною молитвою; поза тією молитвою, так сказати б, немає молитви. Усе, Що є молитвою, у цій молитві міститься; молитва буде молитвою, коли буде поясненням чи повторенням «Отченашу». Тому думаю, що в найторжественніших хвилинах життя, коли родина чи спільнота має молитися, коли комусь особливішим способом треба молитви, – прийдеться «Отче наш» повторити, а не шукати іншої молитви. Хто, ідучи за радою св. апостола Якова, бажає Божої Мудрости – того найвищого й найціннішого дару небес, – нехай шукає його у цій школі мудрости, в «Отченаші».

Уривок із твору „Божя Мудрість” (1933)

ІСУСОВА МОЛИТВА

Назвою „Ісусова молитва” вказується на одну з найбільш улюблених і поширених молитов християнського сходу: „Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене грішного (грішну)!”

Внутрішня гармонія

Практика Ісусової молитви має за ціль закорінити в нашому нутрі, в нашому серці, постійну й живу свідомість Божої присутності і відповідні до того почування й відгук у нас: любов, почитання і всеціле старання чинити Його волю в усьому. Таке постійне перебування у Божій присутності називають безперестанною молитвою, внутрішньою молитвою, або молитвою серця.

Людина, яка пізнала Божу любов і переконалася, що треба все своє життя віддати в Його руки, щоб могли в тій любові перебувати, діяти й рости, помітить з досвіду, що не вистане в поодинокі тільки хвилини бути з Богом у молитві; не вистане в поодиноких тільки чинностях старатися сповнювати Божу волю. Треба знайти спосіб гармонійно пов'язати і разом унапрямити до Бога всі ділянки нашого життя і творчості, всі чинники нашої людської природи (усе тілесне, душевне і духовне), і все, чим ми окреслюємо нашу власну особу, вдачу, світогляд тощо.

Від найдавніших часів християнства ревнителі Божої любові переконувались, що найбільша в нас перешкода до такого об'єднання цілого нашого життя і цілої нашої особи в Бозі – це наше дивне відчуження, віддаленість від нашого власного серця, в якому, чейже, Бог перебуває і чекає на зустріч з нами! Щоб зустрітись і перебувати з Богом, людина повинна знати спосіб, щоб увійти і перебувати в самому нутрі, центрі свого існування, своєї особи. Фізичне наше серце є символом цього нашого центру. Якщо наша зустріч з Богом не є в цьому саме центрі, вона є дуже невластива, або може цілком недійсна. „Царство Боже є всередині вас!” (Лк. 17,21).

Упродовж віків численні вчителі духовного життя лишили нам свій досвід і вказівки, як людина може віднайти цей свій центр, своє «серце», і до нього увійти, при допомозі короткої, нескладної, часто повторюваної молитви. Форма такої молитви і її виконання мають бути такими, що охоплюють і тримають в увазі і тіло, і думку, і почування; і, знову, вони мають бути настільки простими, щоб протидіяти природній нашій схильності розгублюватись і розбігатись цікавістю за завжди новими й різними стимулами.

У практиці, таких молитов і способів може бути, і було, дуже багато, і кожна з них може допровадити до бажаної цілі. Все-таки понад усі відзначились ті, що вживали заклики до нашого Спаса особистим Його іменем «Ісусе!». Це не дивне, бо заклик через особисте ім'я дуже сильно нас відкриває до відчуття іншої особи, а поготів до Особи Божої. І для віруючого немає в такому закликуні при допомозі імені нічого новітнього, бо Святе Письмо описує все життя і ріст ранньої Церкви в силі імені Ісусового: у це ім'я вони хрестились (Ді. 2,38) і в ньому перебували з Господом (Мт. 18,20); у це ім'я добро творили (Мр. 9,37), молилися (Йо. 16,24) і творили чуда (Лк. 10,17); за Ісусове ім'я їх гонили (Мт. 10,22) і вели на смерть (Мр. 13,12-13); вони за це ім'я все терпіли (Ді. 9,16), бо вірили, що в тому імені мають життя вічне (Йо. 20,31)- У цих новозавітніх описах «ім'я» утотожнюється з Особою Ісуса Христа – і найтісніше наше з'єднання з Ісусом Христом є, власне, ціллю Ісусової молитви.

Практика Ісусової молитви є дуже проста, бо це тільки повторення однієї молитви, одного речення. Та водночас це складна практика, бо кожна людина засвоює і виконує її у своєрідний, неповторний спосіб. Це, що далі слідує, є загальними вказівками і порадами для тих, що не мають доступу до досвідченого вчителя.

Щоденний подвиг

Щоб дійти до того, щоб цілий день наш дух був у любовнім спілкуванні з Богом, треба щодня якусь хвилину відложити на інтенсивну і виключну зустріч з Богом. Вибери собі час і місце, в яких зможеш користатись атмосферою спокою і самотности. Дуже Тобі допоможе, коли старатимешся втримувати ту саму пору і місце щодня. Коли ці зустрічі стають у нас правилом дня, а не тільки принагідними, спонтанними захопленнями, вони матимуть більшу силу викорінювати з нас усяке шукання власного уподобання і вигод життя.

Устійни, отже, собі (або прийми від духовного отця) правило молитов і поклонів: краще почни з малим числом і не спішишь його збільшувати, хіба що вже довший час вірно сповнюєш те, що Ти собі намітив.

Приступаючи до такої практики, затримайся на хвилинку, щоб звільнити дух від попередніх зайнят'я і турбот. Усвідоми собі, перед ким Ти стаєш і ким є Ти, що стоїш перед Богом. Для цього добре надаються звичайні початкові молитви кожного богослуження: «Царю небесний» тощо. Правило для початкуючих може бути таке: три доземні поклони, 25 молитов Ісуса, і на кінець знову три поклони. Поклони роби поволі, спокійно, відмовляючи цю молитву. Так само молитви вимовляй поволі, ритмічно, навіть склад за складом. Не лучи зараз одну молитву до другої – хай малий проміжок безслівної перерви також буде способом стояння перед Господом. При тому можеш клячати, сидіти (вигідно, але не занадто, щоб бува не клонився Ти до сну), або стояти, і при кожній молитві зробити допоясний поклін – це дуже помагає втримувати увагу і відповідні почування. Числи молитви, пересуваючи пальцями вузли або зернятка на чотках, щоб це не вимагало окремої уваги.

Саму формулу молитви можеш собі скоротити (але добре, щоб завжди було ім'я: «Ісусе»), або застосувати до того, що в тій хвилині або порі твого життя сильніше відчуваєш (хоч не зачасто, бо це розсіває духа). Наприклад, можеш слова «помилуй мене...» додати щойно у другій половині свого правила, тому що ми дійсно найкраще розуміємо нашу гріховність і потребу помилування щойно тоді, коли ми глибоко відчули світло й тепло Божої святости й милосердя.

Труднощі

Повільне і ритмічне виконання молитов і поклонів дуже впливає на об'єднання і згармонізування всіх закутків нашої особи: тіла, ума, почуттів і духа. Таке правило, як повище, не мало б бути коротше за 10-15 хвилин. Треба дати собі досить часу, щоб відчути все, що з нами діється. У сі труднощі, які виринають, є надзвичайно важливі, бо вони показують, що в нас є всередині і які ми є в дійсності. Проти цієї молитви повстануть з нашого нутра всі руйнуючі пристрасті і наші прив'язання, і всі ідоли, яким ми служимо радше, ніж живому Богові. Та знай, що спасенна сила цієї молитви не є в наших зусиллях чи самоконтролі, тільки в діючій благодаті, тобто в живій присутності Бога, який одинокий може нам дати силу з цим усім зірвати, щоб Бог став нашим єдиним скарбом, нашим усім.

У днях, коли відчуваєш, що Ти цілком неспроможний сповнити правила, не покидай його цілковито, а сповни хоч малу його частину. Таке рішення роби завжди перед початком правила, – не скорочуй його собі, раз Ти почав. Знову ж, коли в якійсь хвилині дух твій запрагне продовжувати перебування в молитві, не забороняй собі того, але не встановляй зразу більшого правила.

Слова Ісусової молитви є на те, щоб мати чим втримувати наш розум і думки при Бозі, бо самі від себе вони будуть розбігатися на всі боки, пригадуючи нам і видумуючи всяке потрібне і непотрібне. Але коли чуєш, що Твоє нутро загірє і палає любов'ю до Бога, Ти досягнув ціль молитви і не треба настоювати на проказуванні слів, аж поки знову дух охолоне і думки розпічнуть віддалятися від Бога.

Великою трудностю може бути сама монотонність слів, але в цьому треба рятуватися не пошуком різноманітності думок, а посиленням свідомости невичерпної Божої любови, якою Він виповнює і перетворює нас. При цьому пам'ятай, щоб не вимовляти слова самим тільки розумом; розум твій хай «зійде в серце», з'єднається з ним, і так говорить молитву. Якщо Тобі треба зосередити увагу й увагу на чомусь, щоб думка не втікала, зверни свій погляд на серце – це місце Твоєї зустрічі з Богом.

Молитва в часі дня

Поза часом, в якому виконуєш це правило, старайся цією молитвою виповнювати й освітлювати всі вільні хвилини дня: не на те, щоб відтягати увагу від твоїх обов'язків, але щоб Ти цілий день перебув і все виконував, мов дитина, яка інтенсивно займається своїм ділом, проте завжди над собою відчуває люблячий погляд матері. Цією молитвою стрічай усі порушення своєї душі, але уважай, щоб центром Твоєї уваги не був Ти сам і твої проблеми, а Христос, який приєднав Тебе до Себе і хоче, щоб Ти об'єднав усе своє життя в Ньому. Уживай цю молитву особливо в небезпеках і спокусах, бо це скріпить у Тобі певність про Божу поміч і пригадає Тобі небесний скарб, за який Ти змагаєшся. Правдиве є прислів'я, що „поки хто молиться, не згрішить”. Гріх нас перемагає тоді, коли перестаємо молитися.

Не старайся рахувати молитви, які мовиш поза правилом, упродовж дня, бо це може Тебе ввести в пусту високу думку про себе. Деякі всителі духовного життя приписують, як правило,

більше число молитов – сотки й тисячі; інші навчають про координування слів молитви з ритмом серця або віддиху. Це все є засоби, які без досвідченого проводу нас виставлять на небезпеку спотворення Ісусової молитви. Суттєвим є стояти перед Богом з увагою в серці, з вірою й любов'ю, і з бажанням у всьому Йому одному віддатися.

Крім особистого правила можна Ісусову молитву вживати і спільно з іншими, при чому звичайно опускається поклони, а молитву мовиться (наприклад, 50 або 100) швидшим темпом і напереміну. Церковні книги-устава радять, щоб таким правилом заступити богослуження, коли хто не може піти до церкви.

Пам'ятай понад усе, що правда молитва є завжди даром від Бога: щоб Ти не уважав своїм власним осягненням те, Що є даром і дією благодаті. Дехто каже: „Змагайся присвоїти собі Ісусову молитву, бо це є правда внутрішня молитва”. Неправильне таке мислення. Ісусова молитва є добрим засобом, щоб доходити до внутрішньої молитви, але сама собою вона не є внутрішньою молитвою, а таки зовнішньою. Вона є нашим зусиллям, – а внутрішня молитва є даром ласки.

Очевидно, ніхто не здобуде небесного царства самою тільки молитвою, хоч яка вона висока. Треба добрих діл у службі Богові і ближньому, треба здобувати чесноти і викорінювати хиби, треба годуватися духовним хлібом – Словом Божим. Хто вживає Ісусову молитву, відчуває, що вона об'єднує ці різні зусилля, так що вони взаємно скріплюються і підтримуються.

Практика Ісусової молитви, це не якась поодинокі побожна практика між іншими, а є вона програмою життя. Для кого є Ісусова молитва – така програма життя? Для кожного, незалежно від походження і стану, хто «скуштував, який добрий є Господь» (Пс. 33,9), і хоче всяким зусиллям здобути постійне перебування в Божому царстві – у Божому житті – вже тут на землі, у людській буденщині.

ЧИТАЙМО БОЖЕ СЛОВО

Дозрілий християнин повинен читати Святе Письмо-Біблію, бо Біблія є основним джерелом нашої віри, вона – Слово Боже до нас. У римській і візантійській традиціях, на відміну від протестантів, маємо також два інші джерела віри, а це є Літургія і Традиція (навчання Отців Церкви перших сторіч і вселенських соборів). Та підставовою книгою нашої віри є все ж Святе Письмо, бо в ньому записане Боже Слово.

Біблія – найважливіша і найбільш читана книга в історії людства. Зрозуміння європейської цивілізації і літератури неможливе без розуміння Біблії. Але, що найважливіше, християнин не може зрозуміти ні себе самого, ні своєї духовності без Біблії.

Як читати священне Писання? Чи можна просто відкрити цю книжку і читати? Очевидно, можна, але це не завжди вистачає. Щоб ми могли скористати і збагатитися мудрістю Святого Письма, потрібно відповідної підготовки: молитви для душі, науки для розуму.

Що таке Біблія?

Книга, яку називаємо „Святим Письмом”, або „Біблією” (що грецькою мовою означає «книга»), є в дійсності збіркою багатьох окремих книг чи творів, написаних і зібраних протягом численних сторіч. У Біблії знаходимо запис Божої дії в людській історії: від початків існування людини на землі до завершення обітниць спасення в Ісусі Христі, від початків Церкви апостолів до скінчення віку. Біблії ніхто не написав за один день. Над книгами Біблії трудилися численні, часто невідомі, автори й редактори. Ці автори діяли під натхненням Святого Духа, але вони не були тільки пасивним Божим знаряддям. Вони користувалися літературними засобами свого часу і писали кожний у своєму стилі, „що було в їхній спроможності зробити” (2 Мак. 15, 38).

Та Біблію читаємо тому, що це Божа книга, оскільки головним її автором є Святий Дух. Тому ми також називаємо Біблію «Божим Словом», бо на її сторінках Бог до нас промовляє і себе нам об'являє.

Біблія ділиться на дві частини: Старий завіт і Новий завіт. Старий завіт складається із 45 книг: 5 книг Мойсея (т. зв. П'ятикнижжя), 15 історичних книг, 7 поетичних книг і 18 пророчих книг. Ці книги в оригіналі писані єврейською мовою, а деякі пізніші книги арамейською, а навіть грецькою мовами (їх не включають до протестантських видань Біблії). Новий завіт складається з 27 книг: 4 Євангелія (Матея, Марка, Луки, Йоана), Діяння апостолів; Послання: 14 - апостола

Павла, 1 - апостола Якова, 2 - апостола Петра, 3 - апостола Йоана Богослова, 1 - апостола Юди, брата Божого; Одкровення Йоана. Усі ці книги писані в оригіналі грецькою мовою.

Як читати Біблію?

Молитва: „Благословен єси, Господи, навчи мене уставів Твоїх” (Псалом 118 [119],12).

Нема одного правильного способу особистого читання Святого Письма. Очевидно, чим більше читаємо, тим більше користаємо і розуміємо. Кожний повинен читати, відповідно до своїх сил і на своєму рівні розуміння. Та варто пам'ятати кілька речей:

1) Кожне читання Святого Письма треба розпочати короткою молитвою, бо це Бог говоритиме до нас. Звичайну книжку читаємо для розваги, або щоб чогось навчитися. Святе Письмо читаємо, щоб глибше пізнати Бога і пізнати себе у відношенні до Нього. Просимо, отже, Господа, щоб Він нам Себе об'явив.

2) Добре воно розпочинати читанням Євангелія (Марка, Матея, Луки разом з Діянням апостолів, і Йоана), а далі читаймо апостольські послання. Книги Старого Завіту слід читати поступенно, починаючи від книги Буття. Навіть списки імен і різні повторення мають своє богословське й духовне значення, якого треба шукати. Завжди можна молитися словами Псалтиря, де прекрасною поезією можемо висловити радість і смуток, страх і надію, любов і біль, розпач і вдячність. Також можна користуватись покажчиком читань у церкві, чи для особистого читання, чи в підготовці до участі в богослуженнях. Особливо повчальними є читання зі Старого завіту напередодні великих свят у літургічному році.

3) Треба терпеливо читати і не зневірюватися, коли багато чого нам буде незрозумілим. Читання Святого Письма – це насолода, але й важка праця. Нема на світі людини, яка до кінця зрозуміла б Святе Письмо, бо воно є невичерпне. Звертаймося до духовника за поясненням якогось трудного місця. Та пам'ятаймо, що біблійний текст може мати різні духовні значення, залежно від того, хто його читає і в яких обставинах. Стараймося застосовувати прочитане до власного життя, – а не до всіх інших, крім себе.

Оскільки Святе Письмо дано на добро Церкви, часто ключ для його розуміння, це те, що може служити для спільного добра церковної громади. Шукаймо завжди того, що нас єднає з нашими братами і сестрами. Хай супроводжає нас у читанні щире шукання Божої правди, а не зброї в дискусії з противником.

4) Біблію можемо окреслити різними допоміжними зображеннями: це лист, що його написав нам наш небесний Батько; це повчання дітям із вказівками для нашого життя; це поради доброго Приятеля, це заповіт, залишений нам як спадок, це пристань у бурхливих хвилях життя; це хліб життя для душі, як написано: «Не тільки хлібом живе людина, але всім, що виходить з уст Господніх» (Вт. 8,3; див. Мт. 4,4; Лк. 4,4). На кожне страждання і біль серця можемо знайти слова розради у Святому Письмі. Там же і знайдемо відповідні вислови вдячності Богові у хвилинах радості й піднесення.

5) Коли читаємо Євангеліє, можна себе уявити учасником подій чи слухачем Ісусових проповідей. Богородиця, Йоан Хреститель, апостоли, новозавітні каліки, грішники і грішниці, – усі переживали кризи і проби, які являються і на дорозі нашого життя. Передусім бачмо в Ісусі Христі приклад до наслідування у нашому житті, пам'ятаючи засаду Христового учня: «Якщо Учитель, також і учень...». Так само і щодо апостольських читань – стараймося себе бачити учасником проблем і подій апостольських часів, які у великій мірі подібні до проблем церковного життя наших часів.

6) У Старому завіті хай супроводжає нас думка, що Бог керує історією Ізраїля, щоб підготувати прихід Ісуса Христа, Божого Сина; що Господь завжди вірний своїм обітницям; щобільше, саме здійснення перевищує обіцяне. Подібно Бог провадить і нашою історією в минулому і в наших днях, щоб у кожному поколінні здійснити своє діло спасення. Станьмо ми Божим знаряддям, за прикладом праведників Старого завіту: пророків, священників, царів, провідників і інших.

Читання в літургічній громаді

Молитва: «Засвіти в серцях наших, чоловіколюбче Владико, нетлінне світло Твого богопізнання і відкрий мисленні очі наші, щоб ми розуміли Твої євангельські проповідання. Вложи в нас і страх блаженних Твоїх заповідей, щоб ми, перемігши всі тілесні похоті, провадили духовне життя, думаючи і діючи все, що угодне Тобі. Бо Ти єси просвічення душ і тілес наших,

Христе Боже, і Тобі славу возсилаємо з безначальним Твоїм Отцем, і пресвятим, і благим, і животворящим Твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків. **АМІНЬ**» (Літургія Золотоустого).

У Біблії Бог не говорить тільки до кожного особисто. Він передусім говорить до нас як до Церкви. Святе Письмо є Божим даром для життя Церкви, і Церкві дано владу пояснювати і поширювати Боже Слово. Саме Церква встановила склад книги Біблії. У всіх більших християнських Церквах світу (католицьких, православних, протестантських) зберігається старозавітня практика спільного літургічного читання Божого Слова (див. Лк. 4,16-21).

У житті християнської громади це особливий момент, бо коли читаємо Святе Письмо разом, у середовищі спільного, немов родинного, літургічного моління, можемо пережити дію Божого Слова у всій його творчій силі. На святій Літургії збираємося довкола Божого Слова, а радше, воно нас збирає і творить з нас християнську спільноту. Так як лист улюбленого батька до сім'ї еднає всіх братів і сестер в одній любові, так Боже Слово еднає нас у молитві.

Літургічне життя Церкви нас учить ставитися з особливою пошаною до Божого Слова: книга Євангелія стоїть завжди на престолі, священник її обкаджує, цілує; її несемо урочисто в часі церковних обходів. Святе Письмо в Божому храмі є «в себе вдома» – там найкраще з ним запізнатися і навчитись приміняти його слова благодаті до власного життя.

ПІСНІ

*«Заспівайте Господеві,
благословіте ім'я Його».*

(Пс. 95,2)

МОЛИТВА ПРОСЛАВИ

Пісня подяки св. Амвросія, єпископа Медиоланського

Тебе, Бога, хвалимо,
Тебе, Господа, ісповідуємо.
Тебе, предвічного Отця,
вся земля величає.
Тобі всі ангели,
Тобі небеса і всі сили,
Тобі херувими й серафими
безперестанними голосами співають:
Свят, свят, свят
Господь Бог Саваот!
Повні небеса і земля
величної хвали Твоїї!
Тебе хвалить
преславний апостольський хор.
Тебе хвалить
збір пророків.
Тебе хвалить
пресвітле мучеників воїнство.
Тебе по всій вселенній
ісповідує свята Церква:
Отця незбагненої величності,
поклоняемого Твого істинного
і єдиногородного Сина,
і Святого Утішителя Духа.
Ти цар слави, Христе,
Ти Отця предвічний Син єси.
Ти для спасення людини
не погордив дівичою утробою.
Ти переміг смерті жало,
відчинив для віруючих

царство небесне.
Ти праворуч Бога сидиш
у славі Отця;
Як суддя, віруємо, маєш прийти.
Тому Тебе просимо:
Допоможи рабам Твоїм,
що їх викупив Ти
Своєю дорогоцінною кров'ю:
Сподоби зі святими Твоїми
у вічній славі Твоїй царювати.

МОЛИТВИ ЗА НАРІД

Боже великий, єдиний

Боже великий, єдиний,
Русь-Україну храни,
Волі і світла промінням
Ти її осіни.
Світлом науки і знання
Нас, дітей, просвіти,
В чистій любові до краю,
Ти нас, Боже, зрости.
Молимося, Боже єдиний,
Нам Україну храни,
Всі Свої ласки, щедроти
Ти на люд наш зверни.
Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світа,
Щастя дай, Боже, народу
І многая, многая літа!

Боже, вислухай благання

Боже, вислухай благання,
Нищить неволя наш край,
(2) В єдності сила народу,
Боже, нам єдність подай!
Боже, здійми з нас кайдани,
Не дай загинуть в ярмі,
(2) Волю зішли Україні,
Щастя і долю дай їй.

Боже великий, Творче всесвіту

Боже великий, Творче всесвіту,
На нашу рідну землю споглянь.
Ми будемо вірні Твому завіту,
Вислухай нині наших благань.
(2) Нарід в кайданах, край у руїні,
Навіть молитись ворог не дасть!
Боже великий, дай Україні
Силу і славу, волю і владу!

КОЛЯДИ

Бог предвічний

Бог предвічний народився,
(2) Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд свій весь,
І утішив вся.

В Вифлеємі народився:
(2) Месія, Христос наш,
І Спас наш для всіх нас,
Нам народився.

Возвістив це ангел Божий
(2) Наперед пастирям,
А потім звіздарям
І земним звірям.

Діва Сина, як родила,
(2) Звізда ста, де Христа
Невіста Пречиста
В яслах зложила.

Тріє царі несуть дари
(2) До Вифлеєм міста,
Де Діва Пречиста
Сина повила.

Звізда їм ся об'явила
(2) В дорозі о Бозі,
При волі, при ослі
Їм ознаймила.

Тріє царі, де ідете?
(2) Ми ідем в Вифлеєм,
Віншуєм спокоем
І повернемся.

Іншим путем повернули,
(2) Погану, безстидну,
Безбожну Іроду
Не повідали.

Йосифові ангел мовить:
(2) З дитятком, Матір'ю,
З бидлятком, ослятком
Хай ся хоронить.

«Слава Богу!» – заспіваймо,
(2) Честь Сину Божому
Господу нашому
Поклін віддаймо.

Бог ся рождає

Бог ся рождає, хто ж го може знати!
Ісус му ім'я, Марія му Мати!
Коляди
(2) Тут ангели чудяться,
Рожденного бояться,
А віл стоїть, трясеться,
Осел смутно пасеться,
Пастиріє клячуть,
Бога в тілі бачуть
Тут же, тут же, тут же, тут же, тут!
Марія му Мати прекрасно співає,
А хор ангельський їй допомагає.
(2) Тут ангели чудяться...
Йосиф старенький колише дитячко:

«Люляй же, люляй, мале отрочатко!»

(2) Тут ангели чудяться...
Три славні царі до Христа приходять,
Ладан і миро й золото приносять.

(2) Тут ангели чудяться...
І пастирі к Ньому там прибігають,
Господа свого у Ньому вітають.

(2) Тут ангели чудяться...
І ми днесь, браття, к Ньому прибігаймо,
Богу рожденному славу-честь віддаймо.

(2) Тут ангели чудяться...

В Вифлємі днесь Марія

В Вифлємі днесь Марія Пречиста
Породила у вертепі нам Христа.

(2) Слава во вишніх Богу,
Слава во вишніх Богу,
І мир всім на землі!

Ангел з неба пастирям ся являє,
І веселу сю новину звіщає:

(2) Слава во вишніх Богу...
Прибігають до вертепу пастирі,
І з собою несуть дари в офірі.

(2) Слава во вишніх Богу...
І дитятку кланяються в оборі,
До Його ніг припадають в покорі.

(2) Слава во вишніх Богу...
А з востока за звїздою йдуть царі,
Три преславні, прерозумні звїздарі.

(2) Слава во вишніх Богу...
Книжники їм і учені сказали,
Щоб Мєсію в Вифлємі питали.

(2) Слава во вишніх Богу...
Йдуть царі, Христа знаходять в яскині,
Між бидляти, в бідних яслах на сїні.

(2) Слава во вишніх Богу...
Там в смиренню свій му поклін віддали,
Пред ним злото, ливан, миро поклали.

(2) Слава во вишніх Богу...
Ми також Христу поклін свій віддаймо,
І разом з небесним хором співаймо:

(2) Слава во вишніх Богу...

В Вифлємі новина

В Вифлємі новина,
Діва Сина породила,

(2) Породила в благодаті
Непорочна Діва-Мати
Марія.

Положила на сїні
В вифлєємській яскині.

(2) Йосиф Діву потішає
Повивати помагає
Марії.

Слава Божа і хвала
У вертепі настала:

(2) З неба ангели злітають
З Сином Божим прославляють
Марію!

Серед темної ночі
Дивне світло б'є в очі –

(2) Ясна зоря засвітила,
Де дитячко породила
Марія.

Недалеко пастирі
Пасли стадо в долині,

(2) До вертепа прибігають
І з дитятком тут вітають
Марію.

На коліна падають,
Подарунки складають:

(2) „Що убогий може дати,
Жертвуємо, Сину Божий,
Марії”.

Ще приходять три царі
Аж зі сходу зіздарі,

(2) Для Ісуса ставлять щиро
Ладан, золото і миро
Марії.

І ми тоже поспішім,
Богу дари принесім,

(2) У покорі прибігаймо,
З Сином Божим все благаймо
Марію.

Во Вифлеємі нині новина

Во Вифлеємі нині новина:

Пречиста Діва зродила Сина,

(2) В яслах сповитий поміж бидляти
Спочив на сіні Бог необнятий.

Вже херувими славу співають.

Ангельські хори Спаса вітають.

(2) Пастир убогий несе, що може,
Щоб обдарити дитячко Боже.

А ясна зоря світу голосить:

«Месія радість, щастя приносить!

(2) До Вифлеєму спішіть, всі, нині,
Бога вітайте в бідній Дитині!»

За світлом зірки десь аж зі сходу

Йдуть три владики княжого роду,

(2) Золота дари, кадило, миро
Враз з серцем щирим несуть в офіру.

Марія Мати Сина леліє,

Йосиф старенький пелени гріє.

(2) А цар всесвіту в зимні і болю
Благословить нас на кращу долю.

Ісусе милий, ми не багаті,

Золота, дарів не можемо дати,

(2) Но дар цінніший несе од мира –
Се віра серця, се любов щира.

Глянь оком щирим, о, Божий Сину,

На нашу землю, на Україну,

- (2) Зішли їй з неба дар превеликий.
Щоб тя славилася во вічні віки.

Возвеселімся всі разом нині

Возвеселімся всі разом нині:

Христос родився в бідній ясині!

- (2) Посліднім віком став чоловіком,
Всі утішайтесь на землі.

Всі утішайтесь на землі гойно,

Хвалу віддайте Йому достойно,

- (2) Пожаданому, з неба даному,
Которий весь світ відкупив.

Которий весь світ спасе від ада,

Чрез Нього вічна всім нам вірада,

- (2) За тоє Йому, пану нашому,
Пісні співаймо согласно.

Пісні співаймо согласно мило,

І торжествуймо всі купно щиро;

- (2) «Слава во вишніх, а мир для нижніх!»
Весело світу гласімо.

Світу гласімо Господа явно,

О которім вже пророки давно

- (2) Пророкували, проповідали,
Що ся народить цар віків.

Що ся народить цар віків слави,

Зітре на землі зміїні глави,

- (2) Перськії царі прийшли со дари,
Поклін віддали смиренно.

Поклін віддали смиренно нині.

Христу рожденну, малій дитині:

- (2) Ливан і злато, і смирну на то
Яко кадило зі страхом.

І пастиріє со страхом бігли,

Там де віл, осел дитину гріли;

- (2) Ангели в небі, к Його потребі
Умільно пісні співають.

Пісні співають народженному,

Во яслах нині положенному;

- (2) І ми співаймо і вихваляймо,
Його на віки славімо.

Щоби нам дав тут довго прожити,

Царствія Його всім доступити:

- (2) Врагам коритись і їм стидитись,
А нам во мирі прожити.

Прожити мирно в долгоденствії,

Служачи Йому в єдиненії,

- (2) Чистая Панно, Тя непрестанно
Хвалим со Сином на віки.

Вселенная, веселися

Вселенная, веселися:

Бог від Діви днесь родився

- (2) У вертепі між бидляти
Там Христові поклін дати
Царіє, царіє приходять.

Ладан, миро, злото – дари

Там принесли тріє царі

- (2) Новонарожденному цареві,
Всього світу Господеві,
Віддають, віддають в покорі.

Пастиріє прибігають,

Зо свирільми поклін дають,

- (2) Пізнавши Бога рожденна,
Із Марії воплощенна,
Чистої, чистої Дівиці.

Ти, Йосифе, не смутися,

Веселіє, днесь родися:

- (2) Цей плід буде Тобі у радість,
У веселіє, у сладість
Від нині, від нині на віки.

Там ангели припадають,

„Слава во вишніх” співають,

- (2) Рожденному отрочаті
Поспішаються кланяти –
Во яслах, во яслах лежашу.

Пастиріям уподобімся,

Рожденному поклонімся,

- (2) Щоб ізволив мир нам дати,
Скорби в радість премінати –
Віруючим, віруючим у нього.

Дивная новина

Дивная новина: нині Діва Сина

- (2) Породила в Вифлеємі, Марія єдина.

Не в царській палаті, а межі бидляти

- (2) У пустині, у ясині, це треба всім знати:

Що то Бога іста Марія Пречиста

- (2) І рождає, і питає Його, як невіста.

На руках тримає, пісоньки співає,

- (2) Всемогутнім своїм Творцем Його називає.

Мовить: „Люляй, Сину, будь зо Мною вину,

- (2) Бо Ти зволив мене взяти за Матір єдину!”

„О, необійменний, о, непостиженний,

- (2) Спи Ти довго, рости скоро, Младенче блаженний!”

«Я в Тобі надію, Сину Мій, лелію:

- (2) Де сам будеш, Мене візьмеш, Ти Мій добродію.”

«Скажи, правосуде, де хто з вірних буде?

- (2) Хай зі Мною пред Тобою стануть всі люди”.

«Щоб Тебе молити і Тебе просити,

- (2) Щоб Ти дав нам в Своім царстві во вік віків жити».

На небі зірка ясна засяла

На небі зірка ясна засяла

І ясним світлом сіяє,

Хвиля спасення нам завітала, –

Там Діва Бога рождає:

Щоб землю з небом в одно злучити,

- (2) Христос родився, славіте!

В біднім вертепі, в яслах, на сіні,

Спочив Владика, князь світу.

Браття, до Нього спішім всі нині, –

Нашого жде Він привіту.

Спішім в любов'ю Його огріти,
(2) Христос родився, славіте!
Благослови нас, дитятко Боже,
Дари нас нині ласкою,
Най ціла сила пекла не зможе
Нас розділити з Тобою.
Благослови нас, ми ж Твої діти,
(2) Христос родився, славіте!
Благослови нас, наш любий Христе,
Зло побідити – силу дай,
Засій в серцях нам бажання чисте –
Міцно любити рідний край:
Щоб Україна могла радіти,
(2) Христос родився, славіте!

Небо і земля

Небо і земля (2) нині торжествують,
Ангели й люди (2) весело празнують.
(2) Христос родився,
Бог воплотився,
Ангели співають,
Царі вітають,
Поклін віддають,
Пастирі іграють,
«Чудо, чудо!» – повідають.
Во Вифлеємі (2) весела новина:
Пречиста Діва (2) породила сина.
(2) Христос родився...
Слово Отчєє (2) взяло на ся тіло:
В темностях земних (2) Сонце засвітило.
(2) Христос родився...
Ангели служать (2) своєму королю,
І во вертепі (2) творять Його волю.
(2) Христос родився...
Три славні царі (2) зі сходу приходять,
Ладан і смирну (2), золото приносять.
(2) Христос родився...
Царю і Богу (2) тоє офірують,
Пастирі людям (2) новину сказують.
(2) Христос родився...
І ми рожденну (2) Богу поклін даймо,
«Слава во вишніх!» (2) – Йому заспіваймо.
(2) Христос родився...

Нова радість стала

Нова радість стала,
Яка не бувала,
(2) Над вертепом звізда ясна
Світло засіяла.
Де Христос родився,
З Діви воплотився,
(2) Як чоловік пеленами
Убого повився.
Ангели співають:
„Слава” воскликають,
(2) На небесах і на землі

Мир проповідують.
І ми теж співаймо,
Царя прославляймо
(2) І з Марії рожденному
Славу й честь віддаймо.

За іншою мелодією

Нова радість стала,
Що на небі хвала,
(2) Звізда ясна над вертепом
Увесь світ осіяла.

Пастирі з ягнятком
Перед тим дитятком
(2) На коліна припадають,
Царя-Бога вихваляють.

Просим Тебе, царю,
Небесний владарю,
(2) Даруй літа щасливії
Цього дому господарю.

Просим Тебе, царю,
Просимо всі нині,
(2) Верни волю, пошли славу
Нашій неньці Україні.

По всьому світу

По всьому світу стала новина:

Діва Марія Сина зродила,
(2) Сіном притрусила,
В яслах положила
Господнього Сина.

Діва Марія Бога просила:
«В що ж би я Сина Свого повила?»

(2) Ти, небесний Царю,
Зішли Свої дари
Цьому дому господарю.

Зійшли янголи з неба до землі,

Принесли дари Діві Марії:

(2) Три свічі воскові,
Ще й ризи шовкові
Ісусові Христові.

Прийшли три царі з східньої землі,

Принесли дари Діві Марії:

(2) Покірно складають
І поклін віддають
Ісусові Христові.

Ой, засіяла зізда на небі,

Прийшли ангели к Діві Марії,

(2) Співають їй пісні,
Господній Невісті,
І радість приносять.

ВЕЛИКОПОСНІ ПІСНІ

Люди мої, люди

Люди Мої, люди! Що ж Я вам вчинив?

Або чим же Я вас коли оскорбив?
Я сліпцям лиш вашим очі відкривав,
Многих прокажених ваших очищав
Та й недужих з ложа болізни зводив,
Но нічим Я досі вам не догодив.

Люди Мої, люди! Що ж Я вам зділав?
Та й яку відплату Я від вас дістав?
Жовч гірку за манну, а за воду – квас;
Місто м'я любити, ви Мене сейчас
На хресті розп'яли, серед страшних мук,
Кров Мою пролляли з серця, ніг і рук.

Люди Мої, люди! Доки вам терплю?
Я до себе всякі народи призву,
І вони прославлять ще Моє ім'я,
І з Отцем і Духом звеличають м'я.
Я себе жертвую днесь за Мій народ,
Вірним всім дарую на віки живот.

На Вавилонських ріках

На Вавилонських ріках,
Там ми сиділи, ридали,
(2) Плакали ми, і в сльозах
Там наш Сіон споминали.
Алилуя, алилуя.

Сіонську пісню зачніть,
Нам заспівайте з святині,
(2) Нехай послухає світ,
Як ми страдаєм нині.
Алилуя, алилуя.

Та як же би ми могли
Пісню Господню співати
(2) В чужосторонній землі,
Серцю жалю завдавати.
Алилуя, алилуя.

О, Вавилоне лихий,
Ти – окаянний, нужденний!
(2) Той, що об кАмiнь дітей
Порозбиває, – блаженний.
Алилуя, алилуя.

Під хрест Твій стаю

Під хрест Твій стаю, Спасителю мій милий,
(2) І молю Тебе, о, дай же мені
За гріхи жаль щирий.

За мене терпів, за мене Ти розп'явся!
(2) За гріхи мої, провину мою,
Убити Ти дався.

Ісусе Ти мій! Твої безмірні муки
(2) Сильніше від слів взивають мене
До жалю, покути.

О, рани Твої, хоч і без уст і мови,
(2) Кличуть вони нас, взивають завжди
До Твоєї любови.

Подай же мені про них все пам'ятати:
(2) Любити Тебе, боятись гріха,
Тебе прославляти.

Поклоняюся, мій Христе

Поклоняюся, мій Христе,
Хресній рані пресвятій,
Животворній і пречистій
На руці Твоїй правій.

(2) Боже мій, поклін прийми,
По правій мене возьми!

Поклоняюся, мій Христе,
Хресній рані пресвятій,
Животворній і пречистій
На руці Твоїй лівій.

(2) Боже мій, поклін прийми,
Від лівої м'я храни!

Поклоняюся мій Христе,
Хресній рані пресвятій,
Животворній і пречистій
На нозі Твоїй правій.

(2) Боже мій, поклін прийми,
Путем правди м'я веди!

Поклоняюся, мій Христе,
Хресній рані пресвятій,
Животворній і пречистій,
На нозі Твоїй лівій.

(2) Боже мій, поклін прийми,
Від гріха м'я заверни!

Поклоняюся, мій Христе,
Хресній рані пресвятій,
Животворній і пречистій,
В серці і Твоїм ребрі.

(2) Боже мій, поклін прийми,
І на віки м'я люби!

Страдальна Мати

Страдальна Мати під хрестом стояла,
Стала ридати, в сльозах промовляла:

(2) „Ой, Сину, Сину, за яку провину
Перносиш нині тяженьку годину
На хресті!

Я Тебе купала гіркими сльозами,
Як малим ховала перед ворогами.

(2) А нині плачу, бо Тебе вже трачу,
Вже тя, милий Сину, більше не побачу,
Сину Мій!

Ти жертвувався всіх людей спасати,
За то діждався невинно вмирати,

(2) За світ лукавий, злбний і неправий,
Що сповнив на Тобі свій засуд кровавий
На хресті.

Моя підпоро, Мій Ти світе ясний!
Гаснеш заскоро, в'янеш безчасний.

(2) А що ж зі Мною станесь, сиротою?
Я сама на світі, як билина стою
Під хрестом.

Мій Боже милий, усердно тя молю,
Додай Мені сили у нещаснім болю;

- (2) Тебе благаю, як сама лиш знаю,
І Тобі днесь Сина Мого поручаю
На хресті”.

Хрест на плечі накладають

Хрест на плечі накладають,
Б'ють, катують, попихають;
(2) Серед крові, серед поту
Спас іде вже на Голготу
Упадає раз і другий,
Бачать тоє жидів слуги,
(2) Киринейчик поступає
І хрест нести помагає.
Плачуть люди, гірко плачуть,
Бо тяженьку муку бачуть.
(2) «Ой, не плачте надо Мною,
А заплачте над собою!»
От і вже гора Голгота!
Приступає війнів рота:
(2) Розпинає, прибиває,
Хрест високо піднімає.
Людський роде окаянний,
Повний блуда, злоби повний!
(2) Бачиш страсті Бога Сина,
Впадь же щиро на коліна.
Бийся в груди, мийсь сльозами:
«Боже, змилуйся над нами!»
(2) О, не дай нам в пекло впасти
Ради Твого Сина страсти».

ВОСКРЕСНІ ПІСНІ

Сей день

Сей день нам Господь вишній дав,
То день святий, великий,
Спаситель наш із гробу встав
Царствує нам на віки.
(2) Чудо, чудо всіх чудес,
Істинно Христос воскрес!
Життя нам нове Бог дає,
Минула вже неволя –
Свобідно серце в грудях б'є,
Настала щасна доля.
(2) Чудо, чудо...
Сей день – то радість людям всім,
Той Божий день вітаймо,
Кріпим ся днесь і веселім,
Побідну піснь співаймо.
(2) Чудо, чудо...
Життя нам Бог з любови дав всім,
Дарує всю провину
І ми друг друга обіймим,
Любим свою родину.
(2) Чудо, чудо...
Се день прощення всіх гріхів,

Тож разом ся братаймо,
Забудьмо вже ненависть, гнів,
А миру піснь співаймо
(2) Чудо, чудо...
Життям тепер живем новим, –
Любови, миру, згоди,
Най щезне злоби мрячний дим,
А оживуть народи.
(2) Чудо, чудо...

Согласно заспіваймо

Согласно заспіваймо,
Веселімся разом днесь,
Ісуса прославляймо,
Він бо із мертвих воскрес!
(2) Христос воскрес із мертвих,
Воскрес, воскрес, воскрес із мертвих,
Смертю, смертю смерть подолав (2),
І тим, що в гробах, життя, життя дарував.

Мироносиці жени
Ранком до гроба ідуть,
Мира на святі рани,
Плачучи з собою несуть.

(2) Христос воскрес із мертвих...

По дорозі питають:
«Хто ж нам кАмінь відвалить?»

І сумують, ридають:
«Хто ж нам в поміч поспішить?»

(2) Христос воскрес із мертвих...

Ангел Божий наперед
КАмінь з гроба відвалив
І невістам возвістив,
Що Ісус смерть побідив.

(2) Христос воскрес із мертвих...

Жінки до гробу ввійшли,
Де лежав безсмертний цар,
Його в гробі не знайшли,
Тільки ризи і судар.

(2) Христос воскрес із мертвих...

Согласно заспіваймо,
Воскреслого вітаймо,
Радуймося нині всі,
Як ангели в небесіх.

(2) Христос воскрес із мертвих...

Христос воскрес! Радість з неба

Христос воскрес! (2)
Радість з неба ся являє,
Пасха красна днесь витає,
Радуйтеся щиро нині,
Бог дав щастя всій родині,
Бог дав радість нам з небес:
Христос воскрес! (2)

Христос воскрес! (2)
Земленька зі сну збудилась,
В трави, квіти замаїлась,

Звір і птичка веселиться,
Миром Божим світ краситься.
Люди! Мир дав Бог з небес:
Христос воскрес! (2)

Христос воскрес! (2)

Мир нам сам Христос приносить,
Мир нам небо днесь голосить,
Мир той Божий всі вітаймо,
Ласку Божу прославляймо,
Чудо Боже всіх чудес:
Христос воскрес! (2)

Христос воскрес! (2)

Ученики мир співають,
Страх і смуток забувають,
Слово Боже всім голосять
І спасення їм приносять,
А спасення йде з небес:
Христос воскрес! (2)

Христос воскрес! (2)

В правді Божій просвітімся,
В правді Божій веселімся,
Щезла вже страшна неволя,
Завітала краща доля,
Доля Божа нам з небес:
Христос воскрес! (2)

Христос воскрес! (2)

Радуйтеся, Божі люди,
Хай між вами гнів не буде,
Хай цвіте любов все Божа,
Чиста, мила, як квіт-рожа,
Бо любов прийшла з небес:
Христос воскрес! (2)

ПІСНІ ДО ХРИСТА

Витай між нами

Витай між нами, Христе, витай!
Щастя єдине в цей час гостини
В невиннім серці, серці дитини:
(2) Ти наше сонце, життя і рай,
Витай між нами, Христе, витай!
Витай між нами, Христе, витай!
Нехай радіє душа Тобою
І наповняється чаром-красою:
(2) Ти наше сонце...
Витай між нами, Христе, витай!
Хай ця хвилина раєм нам стане,
Хай в нашу душу радість загляне:
(2) Ти наше сонце...
Витай між нами, Христе, витай!
У святих тайнах Ти найсвятіший,
Людському серцю Ти найлюбіший,
(2) Ти наше сонце...

Вірую, Господи

Вірую, Господи, і визнаю,
Що Ти Син Бога живого,
(2) Прийшов на землю, щоб душу мою
Спаси від всякого злого.
Ти за причасника в храмі святім
Прийми м'я в тайній вечері.
(2) Тайну Твоїм ворогам не повім
І не відчиню їм двері.
Не як той Юда, цілую Тебе,
Щоби віддати на муки,
(2) А як розбійник той ще за життя,
До Тебе возношу руки.
Господи Боже, мене пом'яни,
Як прийдеш в царство небесне,
(2) І благодаттю мене осіни,
Нехай і грішник воскресне!
Нехай причастя це пресвяте
На кару м'я не осудить,
(2) Лиш на щасливе і вічне життя
Душу і тіло пробудить.
Боже, Ти милостив грішному будь
Мені в великій провині,
(2) І безчисленні гріхи мої забудь,
Прости ми, Господи, нині.

Ісуса в святих тайнах

Ісуса в святих тайнах,
Всі ми щиро любім,
Жертвуймо все для Нього,
Його благодарім.
О, раю наш Ісусе,
На тій долині сліз,
Бідним душам, зболілим,
Ти щастя, мир приніс.
Ісуса в святих тайнах...
Припадім до Ісуса,
Як серце нас болить,
Він знає всі терпіння,
Він їх осолодить.
Ісуса в святих тайнах...
Йому завжди „Осанна!” –
Кличе небесний збір,
Його честь неустанна, І нам дає все взір.
Ісуса в святих тайнах...

О, Ісусе, Ти з любови

О, Ісусе, Ти з любови
Тут між нами позістав,
(2) За помешкання для себе
Ти кивот убогий взяв.
В тім кивоті Ти царствуєш,
З нього ласки роздаєш,
(2) Всіх до себе потягаєш,
Всіх при собі голубиш.
‘Сли б не віра в Боже слово,
Хто ж з людей би погадав,

(2) Щоб в кивоті, в виді хліба,
Вічний Бог скриватись мав?
Ти під видом хліба смирний,
Нас смиренія учиш:
(2) Вчиш нас жертви і любови,
Всі нам горя солодиш.
О, за це, що Ти смирився
Так глибоко тут для нас,
(2) Будем всі Тебе любити
Щирим серцем, Спасе наш.
Будем вірно Ти служити,
Доки нашого життя,
(2) А по смерті дай нам зріти
Світлість Божого лиця.

Пливи світами

Пливи світами, пісне любови,
Хай звук твій громом сотень гуде,
(2) На нас спливає щастя чудове:
Сам Христос Господь у славі йде.
В малій хатині, в малім кивоті,
Гостить безмежне щастя, любов:
(2) Сам Христос Господь, що на Голготі
За гріхи світу дав в жертві кров.
О, пресвятая тайно любови!
Перед тобою мудрість німа:
(2) В час святої жертви тіла і крові
Хай за нас мовить віра тверда.
Хай за нас мовить і серце чисте,
Каяння сльози в наших очах:
(2) Вітай між нами, Спасе наш, Христе,
Всесильний Боже, чудний в ділах.

Тіло Христове

Тіло Христове прийму,
Спаса і Господа мого,
(2) В серце смиренне візьму
Вічного Бога живого.
Чашу спасення прийму
Тіла і крові святої;
(2) Боже ім'я призову –
Дателя життя благої.
Господа мого з небес
Не перестану хвалити,
(2) Серед покути і слез
Бога во вишніх молити.
Господи молю Тебе:
Вислухай голосу мого.
(2) Спасе, помилуй мене
І хорони м'я від злого.

ПІСНЯ ДО СВЯТОГО ДУХА

Царю небесний

Царю небесний, Боже могучий,
Ти Утішитель, Дух правди – Ти,

Іже везді сий і всевідучий,
(2) Твоєї ласки нам низпосли!
Царю небесний, скарбе ласк многих,
Дателю житні, на нас згадай,
Прийди, вселися в серця убогих,
(2) Ласки Твоєї Ти нам подай!
Царю небесний, від всякої скверни
Ти очисти нас, око Твоє
Небо нехай нам знову приверне,
(2) І душі наші, блаже, спаси.

ПІСНІ ДО БОГОРОДИЦІ

Богородице Діво

Богородице Діво, радуйся!
Обрадованна, Господь з Тобою,
Ти між святими є пресвятою,
(2) Благословенна Ти між женами,
Пречиста Діво, радуйся з нами,
Радуйся!
Богородице Діво, радуйся!
Благословенний плід Твій єсть у Тобі,
Що його зачала в чистій утробі,
(2) Ти нам зродила Христа і Спаса,
Ти Мати Божа і Мати наша,
Радуйся!
Богородице Діво, радуйся!
На благодатну вість Гавриїла,
Ти у смиренні так відповіла:
(2) „Нехай ся стане по слову Твому,
Я все слугою Богу Святому”.
Радуйся!
Богородице Діво, радуйся!
Радуйся, квіте із Назарета,
Тебе вітає Єлисавета:
(2) «Радуйся, Діво благословенна,
Славу співає Тобі вселенна,
Радуйся!»

Вихваляйте доли, гори

Вихваляйте доли, гори,
Луги, цвіти, ліси, бори,
(2) Найкраснішу над всі діви,
Чудо дивне Божой сили.
Милим шумом, нуж потічки,
Та й піснями любі птички,
(2) Честь віддайте днесь цариці
Непорочній вседівиці.
Всі скажіть їй: О, Маріє,
О, пречудна Ти леліє!
(2) Най же буде честь і слава,
Творцю Твому, о, ласкава!
Ти в любові нам сонце ясне,
Нею повне серце красне;
(2) Ти нам місяць і зірниця:

Бо вся чиста Ти дівиця!
Ти, як рожка цвітка біла,
Що світ вонев наповнила,
(2) Без порока Ти зачата,
А по смерті в небо взята!
Що Ти Богу так милою,
Це покора причиною;
(2) Це покора учинила,
Що Ти Бога породила!
О, пречудна Діво, Мати,
Не давай нам загинати,
(2) Для любови Сина Свого,
Хорони нас всіх від злого.
Дай нам в ласці Божій жити,
Свято нашу жизнь скінчити,
(2) В небі Бога вихваляти,
Вдячну піснь Ти заспівати.

Ген до неба

Ген до неба наші очі,
Серця й руки піднесім.
І Марії радо, щиро
Вірну службу присвятім
(2) Бо Марія – Божа Мати,
Не дасть дітям погинати
Поведе до щастя всіх.
Під прапор Марії Діви
Всі гуртуймось мужньо враз,
Журби земські й земські мрії
Киньмо далеко від нас.
(2) До борби за правду Божу,
За чеснот красу преможену
Днесь ставаймо разом всі.
Вселаскава в кожную хвилю
Вислухать готова нас,
Всемогутня лиху долю
Відвернути може в час,
(2) Тож з Тобою, Божа Мати,
Ми готові і вмирати,
Не боїмось ада тьми.
Наш марійський сей кружочок
Для Марії лиш цвіте,
І вінок з живих цвіточок
Любви в дарі їх несе.
(2) Бо Марія – добра Мати,
Не дасть дітям погинати,
Поведе до щастя всіх.

Достойно єсть

Достойно єсть, о, Божа Мати,
Воістинну достойно єсть
Пренепорочну величати,
Присноблаженній дати честь.
(2) Над херувимів Ти засіла,
Тобі ся клонить серафим,
Ти Бога Слово нам зродила,

Ми прославляєм тя враз з ним.

Коли втомлений

Коли втомлений життя борбою,
Безсильний стану вже загинати,
(2) Кріпи, рятує м'я, не дай пропасти,
О, Божа Мати.

Коли в безмежній тузі марнію,
Вмісто в простор неба ся рвати,
(2) О, піддвигни м'я, дай душі силу,
Божая Мати!

А коли б в страшній покус годині
На бездоріжжя схотів звертатись,
(2) Згадай ми муки Твого Сина,
О, Божа Мати!

В долі й недолі, щастю чи горю,
Не перестану Тебе благодати,
(2) З своєю опікою не выпускай м'я,
О, моя Мати!

Лугами піснь

Лугами піснь звучна несесь,
З дзвіниці грає дзвін.
(2) До Тебе йдуть всі діти днесь
Віддати честь, поклін.

І хто ж, як Ти, так любить нас,
Голубить, дарить все:
(2) Діточих мрій солодкий час
У серцях дітям шле?

І хто ж, як Ти, і в день, і в ніч
Від зла нас береже,
(2) І не спускає з своїх віч
З собою все веде?

Ти лиш одна, тому Тобі
О, Мати всіх дітей,
(2) Поклін і честь в кожній порі
З сердець вірних дітей.

Маріє, Діво благословенна

Маріє Діво благословенна,
Тобі складає поклін вселенна.
(2) Радуйся, храме благости,
Надіє наша, радосте.

Пренепорочна царице, Мати,
Позволь нам, дітям, Тобі віддати
(2) Подяку щирю за любов,
За Твої ласки, Твій покров.

Тобі будемо вовік служити,
Душею, серцем Тебе славити:
(2) Радуйся, Мати Божая,
Спасення світу давшая.

Мати ласкава, Мати єдина,
Вимоли в небі у Твого Сина,
(2) Щоб захід з сходом в єдності
Співали пісню вдячності.

Маріє Діво, Царице мая

Маріє Діво, царице мая,
Тобі несемо в жертві любов,
(2) А Ти заступиш всіх, всеблагая,
Хто тільки прийде під Твій покров.
У Тебе поміч, Ти нам надія.
Ти охорона для нас усіх.
(2) Як нас придавить вража затія,
Наставить сіті злоба і гріх.
Всеблагая Мати Бога живого,
Тебе благаєм в цей місяць май,
(2) Встався за нами у Сина Свого
За нас, всіх бідних, за рідний край.
Як вірні діти, царице мая,
Тобі ми зложим в жертві любов,
(2) Ти пригорни нас всіх, всеблагая,
Під Свою милість, ласки покров.

Нехай звенить

Нехай звенить днесь кругом
Пісня свята любви.
Нехай славить на весь світ
Пресвяту Матір в небеси.
(2) Маріє, Божа Мати,
Зглянься Ти над нами.
Маріє, Маріє, Маріє, –
Кличем всі серцем і устами!
До Тебе всі тут спішать
Віддати свій поклін,
Тобі на честь піснь несесь,
На Твою славу грає дзвін.
(2) Маріє, Божа Мати...
У стіп Твоїх всі клячать,
До Тебе шлють мольби:
«О, пресвята, глянь на нас,
Визволь від горя, від журби!»
(2) Маріє, Божа Мати...

О, Богородице Діво, Маріє

О, Богородице Діво, Маріє,
Радуйся, радуйсь, небес леліє,
Сонцем прибрана, крита дугою,
(2) Маріє чиста, Господь з Тобою!
Благословенний плід чрева Твого,
Ти, Ненько Спаса, Бога самого,
Для нас спасення в Тобі ся криє,
(2) Радуйся, радуй, неба леліє!

О, всепїтая Мати

О, всепїтая Мати (2),
О, Мати, Мати благодати
О, Мати, Мати благодати ісполнена.
(2) Ісполнена благодати
Пречистая Діво-Мати,
Помилуй нас.
Під Твою милість прибігаєм (2),

Під святий Твій могутній покров
Прийняти нас завжди готов,
(2) Прибігаєм к Тебі, Мати,
Сподоби нас благодати
Сина Твого.

Милосердя двері (2)
Отвори нам, преблагословенна,
Отвори нам, Діво пречистая,
(2) Ми грішніі Тебе просим,
І мольби наші заносим:
Помилуй нас.

О, Маріє, Мати Божа

О, Маріє, Мати Божа,
Зглянься Ти над нами,
Ми до Тебе прибігаєм
З сльозами, мольбами.
(2) Ми до Тебе прибігаєм
І серця приносим,
А у Тебе заступництва
Молимо і просим.
Заступайся в Сина Свого,
За нами, синами,
Свої мольби неси Йому
З нашимим сльозами.
(2) Умоли нам гріхів прощі,
Мати, наша Ненько,
Щоб ми були серцем чисті,
Як роса раненько.
Щоб ми були серцем чисті,
Добре все творили,
Йшли слідами Сина Твого,
По-божому жили.
(2) Щоб ми жили, як Бог хоче,
В щасті чи в недолі,
Та все вірні, все згідливі
З судом Божой волі.
Все згідливі, все в надії
На ту нагороду,
Що хрестом з'єднав Спаситель
Для людського роду.
(2) О, Маріє, Мати Божа,
Встався Ти за нами,
Ти нам ввіки будеш Мати,
Ми Тобі – синами.

О, Мати Божа, о, райський цвіте

О, Мати Божа, о, райський цвіте,
Тебе благають українські діти:
(2) Не дай в неволі нам загинати,
Україну нашу верни нам, Мати.
Де наші предки конали в ранах,
Не дай нам, дітям, жити в кайданах,
(2) Позволь зібрати жертв наших жниво,
Україну нашу верни нам, Діво.
О, Мати Божа, неба княгине,

Хай наша пісня до Тебе лине,
(2) В тій пісні просьба покірна-щира,
Дай нам діждатись волі і мира.

О, Пречиста

О, Пречиста, благодати повна,
Наче сонце сяє одяг Твій!
Біля скраней зоряна корона,
Під стопами в'ється пекла змій,
(2) Райська Діво, небесна царице,
Наша Ненько, пречиста Дівиче,
Від дітей прийми, Маріє дар,
Прийми мольби і любови жар.
Вже невіра Бога відкидає,
До борні завзятий ворог став,
Хай покров Твій всіх нас покриває,
Щоб у бою з нас ніхто не впав.
(2) Райська Діво...

Пренебесна, пречудесна

Пренебесна, пречудесна Діво Маріє!
(2) Ти нам Мати всім єдина,
Наймиліша в Свого Сина,
Мати Божа, Маріє!
Найчесніша, наславніша Діво Маріє!
(2) Херувими, серафими
Величають тя з святими,
Мати Божа, Маріє!
Зоре ясна і прекрасна, Діво Маріє!
(2) Ти надія наша в небі
І заступниця в потребі,
Мати Божа, Маріє!
О, всепіта славо світа, Діво Маріє!
(2) Пісню Ти заносим щирю
І молитву на офіру,
Мати Божа, Маріє!
Благодатна і ласкава, Діво Маріє!
(2) На життя бурхливім морю,
Помагай нам в нужді, горю,
Мати Божа, Маріє!
Ти дорога всім до Бога, Діво Маріє!
(2) Від гріхів все хорони нас,
І до неба заведи нас,
Мати Божа, Маріє!

Пречистая Діво, Мати

Пречистая Діво, Мати руського краю,
З ангелами і святими тя величаю.
(2) Ти грішників з тяжкої муки
Через Свої спасаєш руки:
Не дай пропасти!
Тобі всі святії служать, Богородице,
І ми, грішні, Тебе славим, о, Владичице.
(2) Цілим серцем радо, сміло,
Тобі служать душа і тіло,
Мати Чистая!

Хто ж не знає Твоєї ласки, Ти всіх спасаєш,
В Підкамені всім потрібні ласки зсилаєш.

(2) Темних, хворих і уломних,
Потішаєш і бездомних –
Потіш і мене!

Май в опіці і милості вірного слугу,
Не дай мені попадати в велику тугу,

(2) Дай потіху і розраду,
Дай нам поміч і пораду,
Мати ласкава!

Прибігаючих до Тебе у всіх потребах
Спомагаєш нас; всіх вірних ведеш до неба.

(2) Не позбав мене навіки
Пресвятої Твоєї опіки,
Мене, грішного!

Подай руку в тяжкій хвилині і у тривозі,
Зберігай нас повсякчасно в милості Божій.

(2) Будь нам сильна оборона,
Українського народу
Світлий Покрове!

З Твоїм Сином возлюбленим будь нам ласкава,
А за те Пречистій Тройці хай буде честь, слава.

(2) І Тебе, предобра Мати,
Хочемо завжди величати
Навіки. **АМІНЬ!**

Просимо тя, Діво

Просимо Тя, Діво, шлем до Тебе глас,
Сиротам Ти Мати, – не лишай же нас!

Поможи нам, допоможи нам,
Просим з сльозами,
О, Маріє, о, Маріє,
Змилуйсь над нами!

(2) Мати Божа, зоре ясна,
Діво пресвята!
Покажи нам, що Ти наша,
Мати преблага,
Покажи нам, що Ти наша,
Мати преблага.

Глянь на нас ласкаво оком пресвятим,
І зішли нам поміч – людям немічним.

Поможи нам...

О, Маріє, Діво, пом'яни всіх нас,
І в Своїх молитвах не забудь за нас.

Поможи нам...

О, прийми ж, царице, наші ті мольби,
Хай для них простить нам Твій Син всі гріхи.

Поможи нам...

Там, де в небі

Там, де в небі Божа Мати,
Наша втіха, наш покров,
Там благаєм благодати
Для всіх наших молитов.

(2) Ще не чувано ніколи,
Щоб вона не допомгла,

Чи у горю, чи в недолі
Цього земного життя.
О, Маріє, зоре зір,
Ти даєш нам ласк безмір!
Неустанний Твій покров
Поміч дати все готов.

Заки Син Твій вмер прибитий
На Голготі в тьмі наруг,
Він дав нас Тобі в опіку –
Нас, дітей Своїх і слуг.

(2) Тож по волі Твого Сина
Бережи нас в цім життю
Від гріха і від нещастя,
А веди нас до раю.
О, Маріє, зоре зір...

ПІСНІ ДО СВЯТИХ

Святий Великий Володимире

Святий Великий Володимире,
До Тебе шлемо моління щире.

(2) Ти наш апостол, Ти наш хреститель,
Ти перший славний наш обновитель.

Тебе взиває вся Україна,
Бо всім нам грозить страшна руїна:

(2) Пекельний ворог всюди лютує.
Церкву і віру в серцях руйнує.

Святий Великий Володимире,
Ти обновив нас силою віри.

(2) І днесь Ти жаром віри й любови
Приведи нарід знов до обнови.

Ми всі до Тебе днесь руки вносим,
В Тебе опіки, рятунку просим:

(2) О, виблагай нам кращої долі,
Церкві й народу сили і волі.

О, свята Ольго

О, свята Ольго, славна княгине,
Моя молитва до Тебе лине,
За Україну цілу святу.

(2) Ти її світлом Христа вкрасила,
Ти у ній мудро колись княжила,
Зглянься над нею і в ту пору.

Святі величні Христові храми
Зі золотими бляхи верхами,
Святих рук твоїх діло віків,

(2) Батьківські церкви нині нерідні
Стоять, як діти злі і негідні,
Бо відцурались матірніх слів.

А твої діти, що знак Христовий,
В любові несли у степ шовковий,
Колись й за віру клали життя;

(2) Нині поганять батьківську віру,
Між народ ширять роздор, зневіру,
Святе нехтують ім'я Твоє.

Свята княгинє, стань нам проводом,
Ми ще тим самим нині народом,
Як з-перед тисяч минувших літ;
(2) Веди нас сміло, згуртуй всі діти
В одну громаду, як в вінок цвіти,
А Україна вздрить кращій світ.

Пісню слави

Пісню слави заспіваймо,
Щирим серцем нині враз,
Йосафата звеличаймо
В цей святий, великий час.
(2) Він за Церкву і за віру,
Як святий борець Христа,
Все, що мав, приніс в офіру:
Душу, тіло, кров, життя.
І ми нині, браття, згідно,
Злучені в любові Христа,
Господа благаймо гідно,
Щоб пролита кров свята
(2) Посівом спасенним стала,
Віри, єдності Церков,
Щоб навіки всіх з'єднала,
Під Христову хоругов!

Владико, отче

Владико, отче, Ти за віру
Життя своє віддав,
І кров'ю переміг зневіру,
Щоб засів не пропав.
(2) І зерно зріє, дозріває,
Хоч люта буря йде,
Хоч хмара сонце закриває
І грім лячний гуде.
А люд твій вірний рве кайдани,
Молитву шле Тобі.
Владико отче, грім хай гряне,
По громі ясні дні.
(2) Владико, отче Йосафате,
Твій засів хорони,
І волю Церкви і Україні
Ти, отче, приверни (2).

О, хто, хто Миколая любить

О, хто, хто Миколая любить,
О хто, хто Миколаю служить,
(2) Тому святий Миколай
На всякий час помагай,
Миколаю!
О, хто, хто спішить в твої двори,
Того Ти на землі й на морі
(2) Все хорониш від напасти,
Не даєш му в гріхи впасти,
Миколаю!
О, хто, хто к ньому прибігає,
На поміч його призиває,

(2) Той все з горя вийде ціло,
Охоронить душу й тіло,
Миколаю!
Омофор твій нам оборона
І одна від бід охорона,
(2) Не дай марно нам пропасти,
Ворогам у руки впасти,
Миколаю!
Побіждай врагів наших всюди,
Помічник во скорбих нам буди,
(2) Хотячих нас роздорити,
Дай уста їх заградити,
Миколаю!
Миколає, молися за нами,
Благаєм Тебе зі сльозами,
(2) Ми тя будем вихваляти,
Ім'я Твоє величати,
Навіки!

ПОХОРОННІ ПІСНІ

В темну могилу

В темну могилу Тебе несемо,
Жаль за тобою в серцях несемо,
(2) А дзвони сумно грають за нами,
Тебе прощаєм нині сльозами.
Вже перед нами суха могила –
Де твоя слава, краса і сила,
(2) Вся життя втіха, майно незмірне,
Всі твої друзі і слуги вірні?
Де ж твоя радість, втіха, забава,
Де твоя мудрість, блиск, честь і слава,
(2) І де ж то ділась, що перед днями
Красна і сильна була між нами.
В темній могилі спічнеш за хвилину
Як цвіт зів'ялий в німім безсиллю
(2) Порохом станеш – пилом, землею,
Спічнеш до суду у злуці з нею.
З пороку всталась, порохом станеш,
Як цвіт зацвилась, як цвіт зів'янеш;
(2) Один безсмертний Бог лиш над нами,
Він всемогутній, править віками.

Кругом життя

Кругом життя могутнє, повне сили,
Неначе море без кінця.
(2) А ми шляхом ген до могили
Веземо покійника, мерця.
Днесь світ цілий радіє і гуляє,
Весільні бенкети справля –
(2) А наш гурт в смутку поспішає
Ген-ген на цвинтар до хреста.
„Чому ж, чому ж Ти нас кидаєш, друже,
А сам ідеш в незнаний шлях,
(2) На серце смуток навіваєш,

Наводиш в душу біль і страх?
Промов, промов одно, бодай, ще слово,
Потіш нас в смутку і журбі,
(2) Щоб ми по Тобі сліз не лили,
Корились Богові, судьбі”.

Отак кругом мерця родина плаче,
І серце ние і болить;
(2) Так що ж, він слів їх вже не бачить,
Бо вічним сном у трумні спить.

На суд страшний до Бога поспішає,
Щоб здати справу із життя,
(2) Де сам Христос нас осуджає
Всі наші вчинки і діла.

„Прости, прости, о, Боже милостивий,
Йому ласкаво всякий гріх,
(2) Щоб він навіки був щасливий,
Щоб зазнав всіх райських утіх!

Не пам’ятай гріховної провини,
Ми Тебе, Боже, молим всі;
(2) Зате ми кожної хвилини
Будемо вдячними Тобі!”

А на горі у церкві дзвонять дзвони,
На серце тиснуть жаль і сум
(2) Стихають пісні скорбні тони,
Лиш серце плаче – повне дум.

Прощай, душе

Прощай, душе, в конечний час,
Прощай над гробом нині,
(2) В далеку даль ідеш від нас,
Лишаєш жаль родині.

Твоя судьба вже кличе тя
На другий світ в дорогу,
(2) Бо всім одна є ціль життя:
Віддати душу Богу.

Лети ж, душе, в небесний край,
Дорога то безпечна,
(2) Там вічний і блаженний рай,
Свята жизнь безконечна.

Со святыми упокой

Со святыми упокой, Христе,
[душу раба Твого (2)]
або [душу раби Твоєї (2)]
Душу раба Твого (3) упокой.
або [раби Твоєї (3) упокой].

Со святыми упокой, Христе,
[душу раба Твого].
або [душу раби Твоєї].
(2) Ідіже ність болізни, ні печали,
Но жизнь безконечная.

Душу... Со святыми упокой...
В темній могилі вснеш навіки,
Тебе прощасм в скорбній тузі,
На наболілі ті повіки
Бог шле спочинок Свому (Своїй) слугі.

- (2) Ах, брате наш (сестро наша).
Прощайже нам –
Може внедовзі
Стрінемось там!
Всесильний Господи, благаєм, вічний
Спочинок дай Твому (Твоїй) слугі,
Ми збережемо все глибоку пам'ять
На него (неї) в нашій душі.
(2) Ах, брате наш (сестро наша)...

КАЛЕНДАР

*«Тисяча літ перед очима Твоїми,
як день учорашній, що проминув».*
(Пс. 89,5)

Рухомі свята

Рухомі свята – це ряд свят і празників, залежних від того, коли припадає Великдень; тому кожного року ці свята припадають на інші часи.

До Великодня

1. Неділя про митаря і фарисея
2. Неділя про блудного сина
Субота м'ясопусна (заупокійна)
3. Неділя м'ясопусна
4. Неділя сиропусна
Початок Великого посту (понеділок)
5. Перша неділя посту
6. Друга неділя посту
7. Третя неділя посту, Хрестопоклонна
8. Четверта неділя посту
П'ята середа посту (поклони)
П'ята субота посту, акафістова
9. П'ята неділя посту
Шоста субота, Лазарева
10. Квітна неділя
Великий четвер (страсті)
Велика п'ятниця (плащаниця)
Велика субота

Великодні свята

Воскресення Христове
Світлий понеділок
Світлий вівторок

По Великодні

1. Неділя про Тому
2. Неділя про мироносиць
3. Неділя про розслабленого. Середа переполовнення
4. Неділя про самарянку
5. Неділя про сліпородженогою Вознесення Господнє (четвер)
6. Неділя святих Отців. Субота заупокійна
7. Зіслання Святого Духа, П'ятдесятниця. Понеділок Святого Духа
8. Неділя всіх святих. Пресвятої Євхаристії. Христа Чоловіколюбця.
Сострадання Пресвятої Богородиці. Всіх святих українського народу

Нерухомі свята

Нерухомі свята – це ті, що завжди припадають на той самий день у році (те саме число місяця).

<i>ст. ст.</i>	<i>нов. ст.</i>	<i>свята</i>
14. IX	1. IX	Начало церковного року
21. IX	8. IX	Різдво Богородиці
27. IX	14. IX	Воздвиження чесного Хреста (піст)
9. X	26. IX	апостола Йоана
14. X	1. X	Покров Богородиці
8. XI	26. X	великомуч. Димитрія
21. XI	8. XI	архистратига Михаїла
25. XI	12. XI	св. Йосафата
4. XII	21. XI	Вхід у храм Богородиці
19. XII	6. XII	Миколая Чудотворця
22. XII	9. XII	Зачаття святої Анни
6. I	24. XII	навечір'я Різдва (піст)
7. I	25. XII	Різдво ГНІХ
8. I	26. XII	Собор Богородиці
9. I	27. XII	первомученика Стефана
14. I	1. I	Обрізання ГНІХ; Василя Великого
18. I	5. I	навечір'я Просвіщення (піст)
19. I	6. I	Святе Богоявлення ГНІХ
12. II	30. I	трьох святителів
15. II	2. II	Стрітєння ГНІХ
7. IV	25. III	Благовіщення
6. V	23. IV	великомученика Юрія
16. V	3. V	Теодосія Печерського
21. V	8. V	апостола Йоана
22. V	9. V	Перенесення мощів святого Миколая
7. VII	24. VI	Різдво Йоана Предтечі
12. VII	29. VI	апостолів Петра і Павла
23. VII	10. VII	Антонія Печерського
24. VII	11. VII	блаженної Ольги
28. VII	15. VII	Володимира Великого
2. VIII	20. VII	Пророка Іллі
6. VIII	24. VII	мучеників Бориса і Гліба
7. VIII	25. VII	Успення святої Анни
19. VIII	6. VIII	Переображення ГНІХ
28. VIII	15. VIII	Успення Богородиці
11. IX	29. VIII	Усікновення голови Йоана Предтечі (піст)

ПОСТИ

Посні часи

1. **Великий піст** (чотиридесятниця) – перед празником Воскресення Христового.
2. **Петрівка** – від Неділі всіх святих до празника святих Петра і Павла.
3. **Спасівка** – від 1 (14)серпня до празника Успення Пресвятої Богородиці.
4. **Пилипівка** – від 15 (28) листопада до Різдва Христового.

Піст від м'ясних страв

1. У кожен п'ятницю, крім загальниць та Господських і Богородичних празників.
2. У Навечір'я Різдва і Богоявлення.
3. На Усікновення голови Йоана Предтечі та на Воздвиження чесного Хреста.

Піст від м'ясних і молочних страв

1. У перший день Великого посту.
2. У Велику п'ятницю.

Загальниці

Загальне звільнення від посту в п'ятницю в такі часи:

1. Від Різдва Христового до святого Богоявлення.
2. Від Неділі про митаря і фарисея до Неділі про блудного сина.
3. У Світлий тиждень Пасхи.
4. Від Зіслання Святого Духа до Неділі всіх святих.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

Вересень

- 1 ***+ Начало Индикта (Нового року)***; преп. Симеона Стовпника, і матері його; собор Пресвятої Богородиці, що в Міясинах
- 2 Муч. Маманта; свят. Йоана Посника, патр. Царгородського
- 3 Свящ. Антима, еп. Нікомидійського; преп. Теоктиста
- 4 Свящ. Вавили, еп. Антіохійського; прор. Мойсея Боговидця
- 5 Прор. Захарії, отця чесного Йоана Предтечі
- 6 Чудо архистр. Михаїла; муч. Євдоксія і тих, що з ним; преп. Архипа
- 7 *Передпразденство Різдва Пресв. Богородиці*; муч. Созонта
- 8 ***Різдво Пресвятої Богородиці***
- 9 Праведних богоотців Йоакима й Анни; муч. Северіяна
- 10 Муч. Минодори, Митродори й Нимфодори
- 11 Преп. Теодори Олександрійської
- 12 *Віддання Різдва Пресвятої Богородиці*; свящ. Автонома
- 13 *Передпразденство Воздвиження*; оновлення храму св. Воскресення в Єрусалимі; свящ. Корнилія, сотника
- 14 ***Всемірне Воздвиження чесного І животворящего Хреста Господнього***
- 15 Вмуч. Микити
- 16 Вмуч. Євфимії всехвальної
- 17 Муч. Софії і трьох її дочок, Віри, Надії й Любови
- 18 Преп. Євменія, еп. Гортинського, чудотв.
- 19 Муч. Трофима, Савватія й Доримедонта
- 20 Вмуч. Євстратія і тих, що з ним; ***муч. Михаїла і Теодора Чернігівських***
- 21 *Віддання Воздвиження*; ап. Кодрата
- 22 Свящ. Фоки, еп. Синопійського
- 23 Зачаття св. Йоана Предтечі
- 24 Первомуч. і рівноап. Теклі
- 25 Преп. Євфросинії
- 26 ***+ Переставлення ап. і єванг. Йоана Богослова***
- 27 Муч. Калістрата і дружини його; преп. Ніла Гроттаферратського
- 28 ***+ Преп. Харитона, ісповідника***; В'ячеслава, князя чеського; ***собор преп. отців Печерських, що спочивають у ближніх печерах***
- 29 Преп. Киріяка, самітника
- 30 Свящ. Григорія, еп. Великої Вірменії

Жовтень

- 1 ***Покров Пресвятої Богородиці***
- 2 Свящ. Кипріяна; муч. Юстини; преп. Андрея, Христа ради юродивого
- 3 Свящ. Діонісія Ареопагіта
- 4 Свящ. Єротей, еп. Атенського; преп. Франціска Асижського
- 5 Муч. Харитини
- 6 ***+ Ап. Томи***

- 7 Муч. Сергія і Вакха
- 8 Преп. Пелагії
- 9 + *Ап. Якова Алфеевого*; преп. Андроніка і жінки його Атанасії
- 10 Муч. Євлампія і Євламπίї
- 11 Ап. Филипа, диякона; преп. Теофана Начертанного, єп. Нікейського і творця канонів.
- У неділю: святих Отців сьомого собору**
- 12 Муч. Прова, Тараха й Андроніка; преп. Косми Святоградця, єп. Маюмського і творця канонів; свят. Мартина Милостивого, єп. Туринського
- 13 Муч. Карпа, Папили й Агатоніка
- 14 Преп. Параскеви Терновської; муч. Назарія, Гервасія, Протасія й Келсія
- 15 Преп. Євтимія Нового; препмуч. Лукіяна
- 16 Муч. Лонгіна, сотника
- 17 Прор. Осії; препмуч. Андрея Критського
- 18 + *Ап. і єванг. Луки*
- 19 Бл. свщчмч. єп. Теодора (Ромжі); прор. Йоїла; муч. Уара; преп. Йоана Рильського
- 20 Вмуч. Артемія
- 21 Преп. Іларіона Великого
- 22 Свят. Аверкія, єп. Єрапольського, чудотв.; сімох отроків, Що в Ефесі
- 23 Ап. Якова, брата Господнього
- 24 Муч. Арети і тих, що з ним
- 25 Муч. і нотарів Маркіяна й Мартирія
- 26 + *Вмуч. Димитрія Мироточця*
- 27 Муч. Нестора; муч. Капетоліни і рабині її Єротиїди
- 28 Муч. Параскеви, що в Іконії, названої П'ятниця; муч. Терентія й Неоніли; преп. Стефана Савваїта, творця канонів
- 29 Препмуч. Анастасії; преп. Аврамія, Ростовського чудотв.
- 30 Муч. Зиновія й Зиновії, сестри його
- 31 Ап. Стахія, Амплія і тих, що з ними; муч. Єпімаха

Листопад

- 1 Безср. і чудотв. Косми й Дам'яна
- 2 Муч. Акиндина, Пигасія, Афтонія, Єлпидифора й Анемподиста
- 3 Муч. Акепсими, Йосифа й Аїтала; оновлення храму вмуч. Юрія
- 4 Преп. Йоаникія Великого; муч. Никандра і Єрмея
- 5 Муч. Галактіона і Єпістими
- 6 Свят. Павла, архиеп. Царгородського, ісп.
- 7 Бл. преп. Йосафати (Гордашевської); тридцять трьох муч., що в Мелітині; преп. Лазаря
- 8 **Собор архистратига Михаїла і інших безплотних сил**
- 9 Муч. Онисифора й Порфірія; преп. Матрони й Теоктисти
- 10 Ап. Ераста, Олімпа, Родіона і тих, що з ними
- 11 Муч. Мини, Віктора й Вікентія; муч. Стефаніди; преп. Теодора Студита, ісп.
- 12 **Свящ. Йосафата, аєп. Полоцького;** свят. Йоана Милостивого, патр. Олександрійського; преп. Ніла
- 13 + Свят. Йоана Золотоустого, аєп. Царгородського
- 14 + *Ап. Филипа*
- 15 Муч. і ісповідників Гурія, Самона й Авіва
- 16 + *Ап. і єванг. Матєя*
- 17 Свят. Григорія, єп. Неокесарійського, чудотв.
- 18 Муч. Платона й Романа
- 19 Прор. Авдія; муч. Варлаама
- 20 *Передпразденство Входу в храм;* преп. Григорія Декаполіта; свят. Прокла, аєп. Царгородського
- 21 **Вхід у храм Пресвятої Богородиці**
- 22 Ап. Филімона і тих, що з ним

- 23 Свят. Амфілохія і Григорія
- 24 Вмуч. Катерини; вмуч. Меркурія
- 25 *Віддання Входу в храм*; свящ. Климента, папи Римського, і Петра, єп. Олександрійського
- 26 Преп. Аліпія, стовпника; *пам'ять посвячення храму вмуч. Юрія, що в Києві перед воротами Святої Софії*
- 27 Вмуч. Якова Персянина; преп. Палладія
- 28 Препмуч. Стефана Нового; муч. Іринарха
- 29 Муч. Парамона й Філумена; преп. Акакія, про якого мова у Ліствиці
- 30 + *Ап. Андрія Первозваного*

Грудень

- 1 Прор. Наума
- 2 Прор. Аввакума
- 3 Прор. Софонії
- 4 Вмуч. Варвари; преп. Йоана Дамаскина
- 5 + *Преп Сави Освяченого*
- 6 **Свят. Миколая, аєп. Мир Ликійських, чудотворця**
- 7 Свят. Амвросія, єп. Медіолянського
- 8 Преп. Патапія
- 9 *Зачаття святої Анни, коли зачала Пресвяту Богородицю*
- 10 Муч. Мيني, Єрмогена і Євграфа
- 11 Преп Даниїла Стовпника
- 12 Преп. Спиридона, єп. Трімитійського
- 13 + *Муч. Євстратія, Авксентія, Євгенія, Мардарія й Ореста*
- 14 Муч. Тирса, Левкія, Филимона, Аполлонія, Аріяна й Каленика
- 15 Свящ. Єлевтерія; преп. Павла; *свят. Стефана, ісп., аєп. Сурожського*
- 16 Прор. Аггея
- 17 Прор. Даниїла;
трьох отроків, Ананії, Азарії й Мисаїла
- 18 Муч. Севастіяна і дружини його
- 19 Муч. Боніфатія
- 20 *Передпразденство Різдва Христового*; свящ. Ігнатія Богоносця
- 21 Муч. Юліянії
- 22 Вмуч. Анастасії
- 23 Десятьох мучеників, що в Криті
- 24 *Навечір'я Різдва Христового*; препмуч. Євгенії
- 25 **Різдво Христове**
- 26 *Собор Пресвятої Богородиці*; свящ. Євтимія, єп. Сардійського
- 27 *Первомуч. і архидиякона Стефана*; преп. Теодора Начертанного, творця канонів
- 28 Мучеників, спалених у Нікомидії
- 29 Св. младенців, за Христа убитих у Вифлеємі; преп. Маркелла
- 30 Муч. Анісії; преп. Зотика
- 31 *Віддання Різдва Христового*; преп. Меланії Римлянки

Січень

- 1 **Найменування ГНІХ свят. Василя Великого**
- 2 *Передпразденство Богоявлення*; свят. Сильвестра, папи
- 3 Прор. Малахії; муч. Гордія
- 4 Собор 70-ох апостолів; преп. Теоктиста
- 5 *Навечір'я Богоявлення*; муч. Теопемпта й Теони
- 6 **Богоявлення Господнє**
- 7 Собор св. Йоана Предтечі
- 8 Преп. Юрія Хозевіта; преп. Домніки; іспов. Еміліяна
- 9 Муч. Полієвкта
- 10 Свят. Григорія Нісс.; преп. Дометіяна і Маркіяна

11 + Преп. Теодосія Великого

12 Муч. Татіяни

13 Муч. Єрміла і Стратоніка

14 *Віддання Богоявлення; преп. отців, убитих у Синаї*

15 Преп. Павла Тивейського і Йоана Кущника

16 Поклін кайданам св. ап. Петра

17 + Преп. Антонія Великого

18 Свят. Атанасія й Кирила, аеп. Олександрійських

19 Преп. Макарія Єгиптянина

20 + Преп. Євтимія Великого

21 Преп. Максима Ісповідника; муч. Неофіта

22 Ап. Тимотея; препмуч. Анастасія Перського

23 Пратулинських муч.; свящ. Климента, еп. Анкирського; муч. Агатангела

24 Преп. Ксенії Римлянки

25 + Свят. Григорія Богослова, аеп. Царгородського

26 Преп. Ксенофонта і дружини його Марії

27 + Перенесення мощів свят. Йоана Золотоустого

28 Преп. Єфрема Сирина

29 Перенесення мощів свящ. Ігнатія Богоносця

30 Трьох святителів: Василя Великого, Григорія Богослова, Йоана Золотоустого

31 Безср. і чудотв. Кира й Йоана

Лютий

1 Передпразденство Стрітєння муч. Трифона

2 Стрітєння Господнє

3 Симеона Богоприємця і Анни, пророчиці

4 Преп. Ісидора Пилусіотського

5 Муч. Агафії

6 Преп. Вукола, еп.; свящ. Сілвана

7 Свят. Партенія, еп. Лампакійського

8 Вмуч. Теодора Тирона; прор. Захарії

9 *Віддання Стрітєння; муч. Никифора*

10 Муч. Харалампія

11 Свящ. Власія, еп. Севастійського

12 Свят. Мелетія, аеп. Антіохійського

13 Преп. Мартиніяна

14 + Рівноап. Кирила, учителя слов'янського; преп. Авксентія

15 Ап. Онисима

16 Муч. Памфила, Порфирія і дружини їх

17 Вмуч. Теодора Тирона

18 Свят. Льва, папи Римського

19 Ап. Архипа

20 Преп. Льва, еп. Катанського

21 Преп. Тимотея; свят. Євстатія, аеп. Антіохійського

22 Віднайдення мощів мучеників, що в Євгенії

23 Свящ. Полікарпа, еп. Смирнського

24 + Перше і друге знайдення голови св. Йоана Предтечі

25 Свят. Тарасія, аеп. Царгородського

26 Свят. Порфирія, еп. Газського

27 Исп. Прокопія Декаполіта

28 Исп. Василя, спосника Прокопового

29 Преп. Касіяна

Березень

1 Препмуч. Євдокії

- 2 Св'яц. Теодота, еп. Киринейського
- 3 Муч. Євтропія і дружини його, Клеоніка й Василиска
- 4 Преп. Герасима, що на Йордані
- 5 Муч. Конона
- 6 Сорок двох мучеників, що в Амморії
- 7 Св'ящ. Василя, Єфрема, Капитона, Євгенія, Етерія й інших
- 8 Преп. ісп. Теофілакта, еп. Нікомідійського
- 9 + Сорок муч, замучених у Севастійськiм озері**
- 10 Мученика Кодрата і тих, що з ним.
- 11 Свят. Софронія, патр. Єрусалимського
- 12 Ісп. Теофана Сигрійського; свят. Григорія Двоєслова, папи
- 13 Перенесення мощів свят. Никифора, патр. Царгородського
- 14 Преп. Венедикта
- 15 Муч. Агапія і з ним шести мучеників
- 16 Мучеників Савина й Папи
- 17 Преп. Олексія, чоловіка божого
- 18 Свят. Кирила, асп. Єрусалимського
- 19 Муч. Хрисанта й Дарії
- 20 Преп. отців, убитих в обителі святого Сави
- 21 Ісп. Якова, еп. Катанського
- 22 Св'ящ. Василя, пресвітера Анкирського
- 23 Препмуч. Нікона і двох сот учнів його, з ним замучених
- 24 *Передпразденство Благовіщення; преп. Захарії*
- 25 Благовіщення Пресвятої Богородиці**
- 26 *Віддання Благовіщення; собор архангела Гавриїла*
- 27 Муч. Матрони Солунської
- 28 Преп. Іларіона Нового; преп. Стефана, чудотворця.
- 29 Св'ящ. Марка й Кирила
- 30 Преп. Йоана, що списав Ліствицю (Небесну драбину)
- 31 Преп. Іпатія, еп. Гангрєнського

Квітень

- 1 Преп. Марії Єгипетської
- 2 Преп. Тита, чудотворця
- 3 Преп. ісп. Микити, ігумена Мидикейського
- 4 Преп. Йосифа, піснопісця, і Юрія, Що в Малей
- 5 Муч. Теодула, Агатопода і тих, що з ними
- 6 + Свят. Методія, учителя слов'янського; свят. Євтихія**
- 7 Преп. Юрія, еп. Митилінського
- 8 Ап. Іродіона, Агава, Руфа, Асинкріта, Флегонта і Єрма
- 9 Муч. Євпсихія
- 10 Мучеників Терентія, Помпія і тих, що з ними
- 11 Св'ящ. Антипи, еп. Пергами Азійської
- 12 Преп. ісп. Василя, еп. Парійського
- 13 Св'ящ. Артемона і тих, що з ним
- 14 Свят. Мартина Ісповідника, папи
- 15 Ап. Аристарха, Пуда і Трофима
- 16 Мучениць-дів Агапії, Ірини й Хіонії
- 17 Преп. Симеона і Акакія, еп. Мелитинського
- 18 Преп. Йоана, учня Григорія Декаполіта
- 19 Преп. Йоана, ветхопечерника
- 20 Преп. Теодора Трихіни
- 21 Св'ящ. Януарія і тих, що з ним; муч. Теодора
- 22 Преп. Теодора Сикеота
- 23 + Великомуч Юрія Переможця**
- 24 Муч. Сави Стратилата

- 25 + *Ап. і єванг. Марка*
- 26 Свящ. Василя, єп. Амасійського
- 27 Свящ. Симеона; преп. Стефана, єп. Володимира Волинського
- 28 Ап. Ясона й Сосипатра; муч. Дади, Максима й Кинтиліяна; свят. Кирила, єп. Турівського
- 29 Дев'ятьох мучеників, що в Кизиці; преп. Мемнона, чудотворця
- 30 + *Ап. Якова, брата св. Йоана Богослова*

Травень

- 1 Прор. Єремії
- 2 Свят. Атанасія Великого, аєп. Олександрійського
- 3 + *Преп. Теодосія Печерського*; муч. Тимотея й Маври
- 4 Муч. Пелагії
- 5 Муч. Ірини; преп. Никифора, ігумена Мидікійського
- 6 Многострадального Йова
- 7 Поява чесного Хреста в Єрусалимі; муч. Акакія
- 8 + *Ап. і єванг. Йоана Богослова*; преп. Арсенія Великого
- 9 + *Перенесення мощів свят. Миколая*; прор. Ісаї; муч. Христофора
- 10 + *Ап. Симона Зилота*
- 11 + *Рівноап. Кирила й Методія, учителів слов'янських*; свящ. Мокія
- 12 Свят. Епіфанія, єп. Кипрського, і Германа, патр. Царгородського
- 13 Муч. Гликерії
- 14 Муч. Ісидора
- 15 Преп. Пахомія Великого
- 16 Преп. Теодора Освященного
- 17 Ап. Андроніка і тих, що з ним
- 18 Муч. Теодота, що в Анкирі; муч. Петра, Діонісія і тих, що з ними; святих сімох дів.
- 19 Свящ. Патрикія, єп. Пруського, і тих, Що з ним
- 20 Муч. Талалея
- 21 + *Рівноап. Константина й Олени*
- 22 Муч. Василиска
- 23 Преп. Михаїла, єп. Синадського; *преп. Євфросинії Полоцької*
- 24 Преп. Симеона, що на Дивній горі; *преп. Микити, стовпника, Переяславського чудотворця*
- 25 + *Третє віднайдення голови Йоана Предтечі*
- 26 Ап. Карпа, одного з семидесятьох
- 27 Свящ. Терапонта, єп. Сардійського
- 28 Преп. Микити, єп. Халкидонського
- 29 Препмуч. Теодосії, діви
- 30 Преп. Ісаакія, ігумена Далматського
- 31 Ап. Єрмія; муч. Єрмея

Червень

- 1 Муч. Юстина, філософа, і тих, що з ним
- 2 Свят. Никифора, ісповідника
- 3 Муч. Лукиліяна і тих, Що з ним
- 4 Свят. Митрофана, патр. Царгородського
- 5 Свящ. Доротей, єп. Тирського; муч. Косми
- 6 Преп. Висаріона, чудотворця, і Іларіона Нового, ісповідника
- 7 Свящ. Теодота, єп. Анкирського
- 8 Перенесення мощів вмуч. Теодора Тирона
- 9 Свят. Кирила, аєп. Олександрійського
- 10 Свящ. Тимотея, єп. Пруського
- 11 + *Ап. Вартоломея й Варнави*
- 12 Преп. Онуфрія Великого і Петра Атонського

- 13 Муч. Акилини;
 свят. Трифілія, еп. Левкусії Кипрської
 14 Бл. свщнмч. еп. Миколая (Чарнецького) та 24 інших; бл. свщнмч. Омеляна
 (Ковча); прор. Єлисея; свят. Методія, патр. Царгородського
 15 Прор. Амоса; преп. Єроніма Стридонського
 16 Свят. Тихона Амагунтського
 17 Муч. Мануїла, Савела й Ісмаїла; преп. Іпатія Руфеніянського
 18 Муч. Леонтія
 19 + *Ап. Юди, брата Господнього*
 20 Свящ. Методія, еп. Патарського
 21 Муч. Юліяна Тарсійського
 22 Свящ. Євсевія, еп. Самосатського
 23 Муч. Агрипіни
 24 **Різдво св. Йоана Предтечі**
 25 Препмуч. Февронії
 26 Преп. Давида, що в Солуні
 27 Преп. Самсона, странноприємця
 28 Перенесення мощів безср. Кира й Йоана
 29 **Верховних апостолів Петра й Павла**
 30 + *Собор дванадцятьох апостолів*

Липень

- 1 Безср. і чудотв. Косми й Дам'яна
 2 + *Положення ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні*
 3 Муч. Якинта; свят. Анатолія, патр. Царгородського
 4 Свят. Андрея, асп. Критського; преп. Марти
 5 + *Преп. Атанасія Атонського*
 6 Преп. Сісоя Великого
 7 Преп. Томи, що в Малейі, і Акакія, що в Ліствиці
 8 Вмуч. Прокопія
 9 Свящ. Панкратія, еп. Тавроменійського
 10 + *Преп. Антонія Печерського, Київського*; сорок п'ятьох муч. в Нікополі
 Вірменській
 11 *Рівноап. Ольги, княгині Київської; муч. Євфимії*
 12 Муч. Прокла й Іларія; преп. Михаїла Малейна
 13 Собор архангела Гавриїла; преп. Стефана Савваїта
 14 Ап. Акили
 15 + *Рівноап. князя Володимира Великого*; муч. Кирика і Юліти
 16 Свящ. Атиногена і десятих учнів його.
У неділю: святих Отців шести соборів.
 17 Вмуч. Марини
 18 Муч. Якинта й Еміліяна
 19 Преп. Макрини, сестри Василія Великого; преп. Дія
 20 + *Пророка Іллі*
 21 Преп. Симеона й Йоана; прор. Єзекиїла
 22 Рівноап. Марії Магдалини; повернення мощів свящ. Фоки
 23 Муч. Трофима, Теофіла і тих, Що з ними
 24 + *Мучеників Бориса і Гліба*; вмуч. Христини
 25 + *Успення св. Анни, матері Пресв. Богородиці*; св. жінок Олімпіяди і Євпраксії
 26 Свящ. Ермолая і тих, що з ним; препмуч. Параскеви
 27 + *Вмуч. і цілителя Пантелеймона*; свят. Климента, асп. Охридського, чудотворця
 28 Ап. і дияконів Прохора, Никанора, Тимона й Пармена
 29 Муч. Каленика
 30 Ап. Сили, Силуана, і тих, що з ними
 31 Передпразденство походу з чесним і животворящим Хрестом Господнім;
 праведного Євдокима

Серпень

- 1 Похід із чесним Древом чесного Хреста; мучеників Макавеїв, і матері їх Соломії, і старця Єлеазара
- 2 Перенесення мощів первомуч. Стефана
- 3 Преп. Ісаакія, Далмата й Фавста
- 4 Сімох отроків, Що в Ефесі; препмуч. Євдокії
- 5 *Передпразденство Переображення*; муч. Євсигнія
- 6 Переображення Господнє**
- 7 Препмуч. Дометія
- 8 Свят. Еміліяна, ісповідника, єп. Кизицького
- 9 + Ап. Матія**
- 10 Муч. Лаврентія, архидиякона
- 11 Муч. Євпла
- 12 Муч. Фотія й Аникити
- 13 *Віддання Переображення*; преп. Максима Ісповідника
- 14 Передпразденство Успення**; прор. Міхея; *+ перенесення мощів преп. Теодосія Печер.*
- 15 Успення Пресвятої Богородиці**
- 16 Нерукотвореного образу ГНІХ; муч. Діомида
- 17 Муч. Мирона
- 18 Муч. Флора й Лавра
- 19 Муч. Андрея Стратопедарха і тих, Що з ним
- 20 Прор. Самуїла
- 21 Ап. Тадея; муч. Васси
- 22 Муч. Агатоніка і тих, що з ним
- 23 *Віддання Успення*; муч. Луппа; свящ. Іриня, єп. Ліонського
- 24 Свящ. Євтиха
- 25 Повернення мощів ап. Вартоломея; ап. Тита
- 26 Муч. Адріяна й Наталії
- 27 Преп. Пімена
- 28 Преп Мойсея Мурина; свят. Августина, єп. Іппонського; муч. Гебре Михаїла;
собор преп. отців Печерських, що спочивають у дальніх печерах
- 29 Усікновення голови Йоана Предтечі**
- 30 Свят. Олександра, Йоана й Павла Нового, патріархів Царгородських
- 31 + Положення пояса Пресвятої Богородиці**

ДАТА ВЕЛИКОДНЯ 2003-2025

<i>У році</i>	<i>За старим (юліан.) календ.</i>	<i>За новим (григор.) календ.</i>	<i>Різниця</i>
2003	27. IV	20. IV	1 тиждень
2004*	11. IV	11. IV	—
2005	1. V	27. III	5 тижнів
2006	23. IV	16. IV	1 тиждень
2007	8. IV	8. IV	—
2008*	27. IV	23. III	5 тижнів
2009	19. IV	12. IV	1 тиждень
2010	4. IV	4. IV	—
2011	24. IV	24. IV	—
2012*	15. IV	8. IV	1 тиждень
2013	5. V	31. III	5 тижнів
2014	20. IV	20. IV	—

2015	12. IV	5. IV	1 тиждень
2016*	1. V	27. III	5 тижнів
2017	16. IV	16. IV	—
2018	8. IV	1. IV	1 тиждень
2019	28. IV	21. IV	1 тиждень
2020*	19. IV	12. IV	1 тиждень
2021	2. V	4. IV	4 тижні
2022	24. IV	17. IV	1 тиждень
2023	16. IV	9. IV	1 тиждень
2024*	5. V	31. III	5 тижнів
2025	20. IV	20. IV	—

* – переступний рік

ЗМІСТ

Слово патріярха

Молитви

Щоденні молитви.....	11
Ранішні молитви	20
Молитви при трапезі.....	24
Молитви на кожний день тижня.....	26
Вечірні молитви.....	40
Молитви на різні потреби.....	44
Молитва Іларіона, митрополита Київського	61
Молитвимитрополита Андрея.....	67
Молитви до українських святих.....	78
Молитви за прославу укр. слуг божих.....	86
Молитви на чотках і вервиці.....	90
Святі таїнства	
Таїнства хрещення і миропомазання	99
Молитви перед хрещенням.....	101
Чин хрещення.....	109
Чин миропомазання	117
Як хрестити в небезпеці смерті.....	126
Таїнство покаяння.....	127
Взірець доброї сповіді.....	131
Пресвята Євхаристія.....	141
Молитви перед святим причастям....	142
Молитви по святім причастю.....	145

951

Зміст

Таїнство подружжя.....	151
Обряд заручин.....	153
Чин вінчання.....	158
Таїнство священства	175
Таїнство елеопомазання.....	180
Богослуження	
Акафіст.....	185
Акафіст до Ісуса Христа	188
Акафіст до Богородиці.....	205
Молебень до Христа Спасителя	223

Молебень до Христа Чоловіколюбця....	233
Молебень до Богоматері.....	238
Чин вечірні.....	252
Чин утрени.....	272
Святі Літургії.....	306
Чин священної Літургії.....	312
Молитви перед Літургією.....	312
Проскомидія.....	319
Літургія св. Йоана Золотоустого і Василя Великого.....	329
Літургія Слова.....	329
Літургія Жертви.....	354
Анафора Літургії Василя Великого	387
Відпусти на Літургії.....	399
Літургія передшеосвячених дарів.....	410
Чин панахиди.....	460
Чин похорону.....	465

Зміст

Зміст

952

953

Чин малого освячення води	510
Утренья Пасхи.....	515
Служби	
Служби на різні потреби	
Служба за померлих.....	541
Служба на всяке прошення	542
Служба подяки.....	544
Служба про поміч Святого Духа.....	545
Служба за недужих	546
Служба за подорожніх.....	548
Воскресна служба восьми гласів	
Глас 1.....	550
Глас 2.....	551
Глас 3.....	552
Глас 4.....	554
Глас 5.....	555
Глас 6.....	556
Глас 7.....	557
Глас 8.....	559
Повсякденна служба	
Понеділок – Ангелам.....	561
Вівторок – Предтечі.....	562
Середа – Хресту і Богородиці.....	564
Четвер – Апостолам і Миколаєві....	565
П'ятниця – Хресту	567
Субота – всім святим і за померлих	568
Загальні служби святим	
Пресвятій Богородиці.....	570
Ангелам.....	571
Пророкам	572
Апостолам.....	573

Святителіві.....	576	
Святителям.....	577	
Преподобним.....	578	
Мученикові.....	580	
Мученикам.....	581	
Священномученикові.....	583	
Священномученикам	584	
Преподобномученикові.....	585	
Преподобномученикам.....	587	
Мученицям.....	588	
Преподобним жінкам	591	
Ісповідникам.....	593	
Безсребникам і чудотворцям.....	595	
Служби на рухомі свята		
Неділя Пасхи.....	597	
Молитва на благословення арґоса... 602	Молитва на благословення м'яса..... 603	
Молитва на благословення сира і яєць 604	Світлий понеділок	605
Світлий вівторок.....	605	
Світла середа.....	606	
Світлий четвер.....	607	

954

Зміст

Зміст

955

Світла п'ятниця.....	607
Світла субота.....	608
Молитва на роздроблення арґоса.....	609
Неділя про Тому.....	610
Неділяпромироносиць.....	611
Неділя про розслабленого	613
Середа переполовення.....	614
Неділя про самарянку	615
Неділя про сліпородженого.....	617
Четвер Вознесення.....	619
Неділя святих Отців.....	622
Субота перед П'ятдесятницею	624
Неділя П'ятдесятниці.....	625
Понеділок Святого Духа	629
Неділя всіх святих.....	630
Поклонення тайнам тіла і крові ГНІХ	631
Христа Чоловіколюбця.....	635
Сострадання Богородиці.....	638
Всіх святих українського народу	639
Неділя про митаря і фарисея.....	641
Неділя про блудного сина.....	642
Субота м'ясопусна.....	643
Неділя м'ясопусна	644
Субота сиропусна.....	646
Неділя сиропусна.....	647
Субота 1 посту	648
Неділя 1 посту, православія.....	650

Субота 2 посту

651

Неділя 2 посту.....	653
Субота 3 посту	654
Неділя 3 посту, Хрестопоклонна.....	655
Субота 4 посту	656
Неділя 4 посту.....	657
Субота 5 посту, акафістова.....	659
Неділя 5 посту.....	660
Субота 6, Лазарева.....	662
Квітна неділя.....	663
Святий великий четвер	667
Свята велика субота.....	669
Служби празників і святим	
Місяць вересень	
Начало нового церковного року.....	672
Передпразденство Різдва Богородиці 674 Різдво Пресвятої Богородиці.....	675
Субота перед Воздвиженням.....	676
Неділя перед Воздвиженням.....	677
Воздвиження чесного Хреста.....	678
Субота по Воздвиженні.....	681
Неділя по Воздвиженні.....	681
Апостола Йоана Богослова	681
Преподобного Харитона.....	683
Місяць жовтень	
Покров Пресвятої Богородиці.....	684
Апостола Томи.....	686
Апостола Якова Алфеевого.....	687
956	
Зміст	
Зміст	
957	
Неділя святих Отців.....	688
Апостола Луки.....	690
Великомученика Димитрія.....	691
Місяць листопад	
Архистратига Михаїла	693
Священномученика Йосафата	694
Йоана Золотоустого	696
Апостола Филипа.....	697
Апостола Матея.....	699
Передпразденство Входу в храм.....	700
Вхід у храм Пресвятої Богородиці... 701 Апостола Андрея	703
Місяць грудень	
Преподобного Сави Освященного....	704
Миколая Чудотворця.....	705
Зачаття святої Анни	707
Неділя Праотців.....	708
Мучеників Євстахія і інших.....	709
Субота перед Різдвом Христовим.....	711
Неділя перед Різдвом, святих Отців 711 Передпразденство Різдва	712
Навечір'я Різдва.....	713
Різдво Христове.....	715
Собор Пресвятої Богородиці.....	718
Субота по Різдві.....	719

Неділя по Різді..... 720
Первомученика Стефана..... 722

Місяць січень

Найменування ГШХ;
святого Василя Великого 723
Субота перед Просвіщенням..... 726
Неділя перед Просвіщенням..... 726
Передпразденство Просвіщення..... 727
Навечір'я Просвіщення..... 727
Святе Богоявлення ГНІХ 729
Субота по Просвіщенні..... 732
Неділя по Просвіщенні..... 733
Преподобного Теодосія Великого.... 733
Преподобного Антонія Великого..... 735
Преподобного Євтимія Великого 736
Григорія Богослова..... 737
Йоана Золотоустого 739
Трьох святих..... 741

Місяць лютий

Передпразденство Стрітіння..... 742
Стрітіння ГНІХ..... 743
Кирила, учителя слов'янського..... 744
Віднайдення голови Йоана Хрестителя 746

Місяць березень

Сорок мучеників..... 747
Передпразденство Благовіщення..... 749
Благовіщення Пресвятої Богородиці. 749

Місяць квітень

Методія, учителя слов'янського..... 751

Зміст

Зміст

958

959

Великомученика Юрія..... 752

Апостола Марка..... 754

Апостола Якова..... 755

Місяць травень

Теодосія Печерського..... 757

Апостола Йоана Богослова 758

Меренсення мощів святого Миколая 760 Апостола Симона Зилота 761

Кирила й Методія..... 763

Константина й Олени..... 764

Віднайдення голови Йоана Хрестителя 766

Місяць червень

Апостолів Вартоломея і Варнави..... 767

Апостола Юди..... 769

Різдво Йоана Предтечі..... 770

Апостолів Петра й Павла..... 772

Собор святих апостолів..... 773

Місяць липень

Положення ризи Богородиці..... 775

Атанасія Атонського..... 776

Антонія Печерського.....	778
Блаженної Ольги.....	780
Володимира Великого.....	781
Неділя святих Отців.....	783
Пророка Іллі.....	785
Мучеників Бориса і Гліба.....	786
Успення святої Анни	788
Великомученика Пантелеймона.....	789

Місяць серпень

Передпразденство Переображення..	791	Переображення ГШХ.....	791
Молитва за тих, що приносять первоплоди овочів.....	795		
Апостола Матія.....	795		
Передпразденство Успення і			
Теодосія Печерського.....	796		
Успення Пресвятої Богородиці.....	798		
Молитви на благословення зілля.....	799		
Усікновення голови Йоана Хрестителя	801	Положення пояса Богородиці.....	803
Поучення			
Катихизмові правди.....	807		
Молитва душі до Бога.....	815		
«Отче наш», Наука митр. Андрея.....	825		
Ісусова молитва.....	839		
Читаймобоже слово.....	849		
Пісні			
Пісня подяки св. Амвросія.....	859		
Молитви за нарід	861		
Коляди.....	863		
Великопосні пісні.....	879		
Воскресні пісні.....	885		
Пісні до Христа	890		
Пісня до Святого Духа.....	896		

960

Зміст

Пісні до Пресвятої Богородиці.....	897
Пісні до святих.....	913
Похоронні пісні.....	918
Календар	
Календар.....	925
Церковний календар.....	930
Дата Великодня, 1998-2025.....	948
Зміст.....	950

Кінець, і Богу слава!